

PIŠETA IN UREJUJETA:

Lojze Košorok
in Pavla Gruden



Et TV
Rovljenje

Kar po Domače...

Javna konferenca oziroma razprava o etnični televiziji, ki se je vršila prejšnji petek, je potekla pač kot dosedanje etnični TV programi pod vodstvom izbrancev v SBS eksperimentalno. Predsedajoči, ki so prišli po nasvete v svrhu, da bi našli izhod za svoje namene in so prišli do besede le kadar so na vprašanja odgovarjali s vprašanjami, so se največ ukvarjali z vzdrževanjem reda zbirajoč pestre vtise...

Že revmatični zastopniki "zasižnjih" narodov, ki so na dve stolčki iskali ravnoteže za svoje vrste v tem objemu s Hitlerjem v upanju, da se bodo Zapadne sile spoprijele z Rusijo še za časa vojne, a se danes tukaj naslanjajo na platformo liberalne stranke, so zavzeli strateška mesta v dvorani in prešli takoj v napad, ki se jim je izjavil.

Pojak, pooblaščen od teh špekulantov za železno zaveso, ki vse manj škrpilje in se je skoraj po svetopisemsko razklala na dvoje ko je Brežnev, ne po nemarnem, v Carterjevi družbi imenoval božje ime, je "pooblaščen tudi v imenu Jugoslavije" (?) zahteval, da se nikdar več ne sme kaj takega kot je Moskva pokazati na avs. etnični TV. Ker so se v dvorani zbrali ljudje, ki jih predvsem zanima kultura in svoboda miselnosti in razen njih antirasisti, antinacisti, antifašisti, antiliberalci, antilaburisti, antisocialisti in celo strpni antikomunisti, kapitalisti, pacifisti in antianti, so mu v imenu kulture, olimpijskih iger in Moske zavezali ustia, da je osmešen ostal brez besed do konca konference. Vsi, razen že omenjene drobne peščice, ki počasi izumira, smo kot zreli ljudje zahtevali et. TV, brez cenzure. Se pač nimamo kaj bat. Poraja se nov svet, če ga ne bo neki klasični primer nasilstva kot je bil Hitler, uniči - kar Hitlerju ni uspelo. Bog obrne, pa če človek še tako obrača.

Po konsilu je imel največjo besedo Baltik, ki nas je s svetniškim navdušenjem moril z vztrajanjem, da po čarterju za človeške pravice avstralska vlada absolutno mora povsem finančno vzdrževati etnično TV. Ni pa mogel nikakov razumeti, da Avstralija kljče na pomoč tuj kapital, in da bi vlada v slučaju, da od nekega pričara najmanj 29.000.000 na leto za vzdrževanja et. TV kanala, gledala predvsem svoje interese.

Najpraktičnejše bi bilo, da država prevzame stroške predvajanja filmov o socialnem skrbstvu in o informacijah za emigrante; kulturno-zabavne programe naj bi vzdrževali sponsorji kot so trgovci in industrija.

Strategija, ki je v dvorani odpovedala, je med odmorom v kantini pokazala svojo podobico: tu so sedeli z Baltiki in predstavniki zapljancev iz zemlja za železno zaveso tudi naši najbližji bratje, ki so pred tem v ovih kožah kakor novomašniki blago kovorili o kulturi. Eden iz te bratovščine, katerega sem si zapomnil že iz neke konference v Liverpoolu, ko sem mu razlagala moj vidik o Sloveniji v federaciji Jugoslavije, da smo v njej najbolj varni - mi je svetoval, da naj se Slovenci pridružimo Avstriji in katerim ga je odlikoval predsednik Tito.

Novice in zanimivosti

V Jugoslaviji vročina,
na vršiču sneg

VRŠIČ - V Jugoslaviji je zadnje štiri tedne vladala poletna vročina in je zlasti ob morju, pa tudi na bregovih rek in jezer že pravo poletno vzuđe, pa je malo višje v hribih še prava zima. Cesta, ki peje na Vršič, pod Erjavčeve kočo zavije v pravcati snežni kanjon, saj je snežna stena visoka dobitih deset metrov. Vršički prelaz je tako že vedno zaprt. Malo zaradi izrednih količin snega, malo pa tudi zategadelj, ker jo s trentarske strani že asfaltirajo.

TRBOVLJE - Na Vrh nad Trbovljami je bila 2. junija velika manifestacija zasavskih delavcev in občanov, organizirana v počasitev 60-letnice ustanovitve komunistične partije Jugoslavije, revolucionarnih sindikatov in komunistične mladine Jugoslavije ter 40-letnice posvetovanja Tita s slovenskimi vodilnimi komunisti leta 1939 na tem mestu.

Lepo, sončno vreme je zabilo na prireditveni prostor na Vrh 15.000 Zasavcev, občanov Laškega in drugih, pridružili pa so se jim številni slovenski revolucionarji.

PARIZ - Organizacija združenih narodov za prosveto, znanost in kulturo (UNESCO) je vse države pozvala k akciji za ohranitev kulturnih in zgodovinskih spomenikov kakor tudi k obnovi znanstvenih in prosvetnih ustanov v Črni gori. Besedilo tega poziva so sprejeli v Parizu na seji izvršnega sveta Unesco. Kulturni in zgodovinski spomeniki in naselja pripadajo svetovni kulturni dediščini.

Člani sveta so pozvali generalnega direktorja, naj bi v sodelovanju z zainteresiranimi državami članicami in pristojnimi medvladnimi organizacijami pretehtal možnost, da bi na Balkanu in v območju Sredozemlja ustanovili mrežo potresnih opazovalnic.

LJUBLJANA - 7. junija je bil v dvorani Tivoli koncert ob 35-letnici delovanja Partizanskega pevskega zbora. Ob tej priložnosti so sedanjemu vodi zboru prof. Radovanu Gobcu, ob njegovi 70-letnici podeobili red bratstva in enotnosti, s katerim ga je odlikoval predsednik Tito.

Nadaljevanje

"Knjižne slovenščine sem se naučila v Avstriji,"
Pravi Zofka Petek, ki je po 26 letih obiskala rodno Slovenijo

Očarana sem nad Domovino

Iz Avstralije je prišla naravnost v Pekel. Ampak ona pravi, da je prišla v raj. Če bi mogla, bi ostala v tem Peklu, razvejani dolini med Lenartom in Mariborom. Ali pa na Gorenjskem, med planinami. V šestindvajsetih letih je le enkrat videla sneg...

Samo dva meseca časa ima Zofka Petek za vse tisto, po čemer je hrepela dobrega četrt stoletja. Slovenijo bo obredila do zadnjega kotička, obiskala sorodnike in znance pa prijatelje, s katerimi si je dopisovala, ne da bi jih bila kdaj videla. "Vse si zapomni, Zofka, kar ti bodo rekli, pa pridno fotografiraj, da nam boš povedla, kako je zdaj pri nas," so ji pred odhodom naročali rojaki.

Lačni smo domače besede

Ko sem šla iz Jugoslavije, se je doma na veliko gradilo in videti je bilo, da se bodo časi prav kmalu spremenili. Seznanjena sem bila z razvojem domovine, čeprav si tega nisem znala dobro predstavljati. Sorodniki in znanci so nam pošljali knjige, tudi na časopise smo naročeni. Žal pa prihajajo z veliko zamudo, tudi napisani so bolj za vas doma in ne za nas, ki smo lačni osnovnih informacij. Veliko zgrešenih predstav o domovini bi se razblinilo, če bi bili bolje informirani.

Meni je precej pomagalo dopisovanje. Vratal sem, spraševala, če mi ni bilo kaj jasno. Če je kateri od nas obiskal domovino, smo ga nestrpno pričakovali, in potlej je moral v neskončnost razlagati, kaj je vse videl in doživel. Včasih sem si na tihem mislila, da so jih pač prevzela čustva in da malo pretiravajo. Pa sem nitro spet pisala in spraševala prijatelje, ali je res tako.

Eno bi rada položila na sreč vsem, ki imate koga v tujini. Pošljajte jim knjige, plošče in časopise, z ničimer ne boste bolj ustregli. Prihodnji teden bom šla v Ljubljano, naročila bom čitivo in plošče in kasete za naš klub v Adelajdi, rojaki so mi zabičali,

naj se brez tega nikar ne vrnem.

Zebe me, a ljudje so topli...

Prav toliko let, kolikor sem jih prebila v Avstraliji, sem sanjala o obisku v domovini. Pa dosej ni što. Pri hiši je bila samo ena plača, otroka sta bila majhna. Zdaj je starejši sin zaposlen, mlajši bo kmalu diplomiral, pa sem si lahkopričočila to dolgo pot. Ko se vrnam, bo šel v Slovenijo, mož, takrat bo že upokojen. Samo o tem govor, kako bo šel na Triglav in prelezel sploh vse gore v Sloveniji. Ne znam opisati občutkov, ki so

me prevevali, ko se je letalo spuščalo na beograjsko letališče. Doma sem, mi je kar naprej ključalo v možganih. Po 26 letih doma. Zrak je bil domač in nebo je bilo domače in ljudje... V letalu je bilo še precej drugih Slovencev, ki so se peljali na obisk v domovino. Vsi smo bili živni, nestrjni, srečni. V letališki svli me je čakalo prvo od mnogih presenečenj. Sestra in svak sta prišla porne. Lahko smo se spoznali, saj smo si pošljali fotografije. Potiek sem romala iz objema in objem.

Tu, v Peklu, me kar naprej zebe, saj je v Adelajdi zmeraj vroče. Zemlja tam nikoli ne počiva, kar naprej nekaj sadimo. Enkrat sva se z možem peljala na sever Avstralije, da sva videla sneg. Zavijam se v jope in se tresem, ampak ljudje so tu tako topli in gostoljubni.

Doma sem praznovala 59 rojstni dan. Ko bi še katerega!

Ne morem se negledati vsega, kar je zraslo doma v teh letih, odkar me ni bilo. Naša avstralska hiša ni nič lepša od sestrine. Pa tako smo bili revni! Toliko je tu cest, avtomobilov, novih zgradb! In prisrčnih ljudi. Pa kako so se odnosi spremeni! Vsi se izobražujejo, ženske niso več kmetice in gospodinje, kot je bilo v naših časih po slovenjegorskih gricih. In otroci...



Tisti razcapani in lačni otroci, ki smo nekoč saniali o Ameriki in Avstraliji, se bomo prihodnjo soboto sestali v bližnji gostilni. Prazenovali bomo 45 obletnico male mature. Sošolka, s katero si dopisujeva, bo pripravila srečanje. Nadvse se veselim, da bom spet videla razrednika Mirka Javauda, če osemdeset jih že ima. Pa tudi nekaj naših učiteljev bo prišlo. Rada se jih spominjam, veliko lepega so nas naučili, predvsem pa ljubiti domovino, saj so vedeli, da nas bo prej odšlo v svet.

Nekaterih sošolcev nisem videla celih 40 let. Malce sem presunjena, ko se srečamo, saj sem jih ohranila v spominu takšne, kot so bili takrat. Kar pozabljam, da se tudi jaz v teh letih nisem pomladila. Kako drugače je, če se ljudje skupaj starajo. Neopazno. Ampak jaz sem takaj, v Peklu in Pesnici in Mariboru in Sloveniji in v Jugoslaviji, še zmeraj doma. Veliko novega je, a nič mi ni tuje.

Ceprav se nismo videli desetletja, je tako, kot bi bili zmeraj skupaj. Res je, v Avstraliji živimo med drugačnimi ljudmi in drugače, ampak Slovenci smo ostali. Ne samo po jeziku.

O, še bom prišla

Sorodniki so me dovolj vozili z avtom okoli, zdaj pa bom kar sedla na vse mogoče avtobuse in se peljala do zadnje postaje. V hribe. Na morje. Obiskala bom vse, s katerimi si dopisujem. Izročila pozdrave in darila. Pa fotografirala in zapisovala. In ne upam si pomisliti na trenutek, ko bom moralna nazaj v novo domovino. Najraje bi kar ostala.

Sveda pa to ni mogoče. V Avstraliji imam dom, ki smo ga dolgo spletali, pa sinova, ki sta tam odrasla. Adokler bom živa, bom hrepela po Jugoslaviji, zdaj, ko sem jo po toliko letih spet videla, še bolj. Pa bom še prišla, zdaj ne bomo imeli več večjih izdatkov in bomo varčevali za potovanje.

Pa pride kaj k nam, če ocean. Lepo vas bom sprejeli. Boste videli, da smo še zmeraj stari, širokosrčni Štajerci. Primorci, Gorenjeni... in pošljajte nam novice iz domovine, tako smo jih lačni. Tudi če niso prijetne. Nekaj ur potem, ko smo zvedeli za otres v Črni gori, smo že zbirali denar. Pa varujte nam to našo lepo domovino, v svetu jo zelo spoštujejo in tudi mi, izseljenici se trudimo, da jih v tujini utrjujemo ugled.

Sonja Grizila

Nadomestak za

človeško kožo

Zdravniki in kamiki NDR so izdelali sintetično človeško kožo, ki bo precej olajšala zdravljenje budih opelklin. Pri odkritju so sodelovali zdravniki univerzitetne kirurške klinike v Leipzigu in kemiki tovarne plastičnih snovi v Schwarzenheidi. Novost so dalj časa preizkušali na pacientih s hudimi opelklinami na evetih klinikah v NDR in na Čaškošlovaškem. Po uspešni preizkušnji so iznajdbo patentno zaščitili v 26 deželah pod oznako "syspur - derm". Sintetična koža pokriva opelčene dele telesa, dokler ni možnosti za presaditev kočkrov pacientove kože. Iznajdba je velikega pomena, kajti smrž zaradi opelklin je po statistiki svetovne zdravstvene organizacije o nesrečah na tretjem mestu. V industrijskih deželah umre zaradi opelklin 60.000 ljudi na leto. V NDR je letno 7.000 pacientov z opelklinami od tega 10 odstotkov s smrtnimi poškodbami.

PIŠETA IN UREJUJETA:

Lojze Košorok
in Pavla Gruden



Kar Po Domače...

Pogovorimo se danes malo o slovenščini. Emigranti, posebno slovenski izseljeni v Avstraliji, imamo večkrat velike težave s pravilnim izražanjem, ker smo žrtve občutnega zaostanka v jezikovni kulturi. Nalezli smo se številnih angleških izrazov, ki nam se vrijejo v slovenščino in so posebno nerodni kadar naša misli prevajamo v slovenščino. Moja jezikovna zavest mi marsikaj veleva in očita. Če smo se v toku let naučili misliti in celo snijati v angleščini, je naša dolžnost, da posvetimo vso ljubezen materinščini; to posebno polagam na sreč vsem, ki sodelujemo pri slovenskemu tisku, da bi bili v ugled ne samo naši izseljeni skupnosti ampak tudi domovini, ki nam je dala našo prvo govorico. Saj je celo avst. voda postavila materinščino vsake etničke skupine na prvo mesto. Najboljša pot k temu je seveda čitanje sodobnega Slovenskega tiska in literature. Kar se mene tiči bi bila nad vse srečna, če bi domovina v tem oziru prisločila zainteresiranim izseljenjem na pomoč. Kolikor je sem mislila, da bi naprosila naše akademike, da prirede za nas v to svrhu dopisno šolo... Tako se pač sami trudimo kolikor moremo, in po svoji jezikovni zavesti, da svoje znanje slovenščine (in tudi angleščine) zboljšljemo. Seveda pa je to težko kajti v povojnem času so v jezikovnih razmerah, pri vseh narodih ne samo pri nas, nastale ogromne spremembe. Z nastopom sodobnih znanosti in stalno napredovanje tehnologije se je vrnila v slovenščino množica tujk. Dopisna šola v to svrhu bi nam bila v neprecenljivo pomoč. Tako bi nam bilo omogočeno na ravni povprečnega izseljenca marsikaj po domače razpravljati in napisati, saj vendar ne želimo ostati na istem nivoju kot smo bili pred zadnjim vojno, ko so imeli monopol na izobražbo samo privilegirani družbeni razredi in protežiranci z namenom, da bi množič ostale v tem in pod palcem vladajočih struj. Tisto kar je takrat manj izobražen človek čutil do takozvane gospiske ni bilo sposoštovanje ampak le strah, ki je imel izvor v občutku manjvrednosti zaradi katere še danes v tujini trpi.

Zelo nazoren primer za to je naše vse bolj očitno pomanjkanje sodelovanja v javnem življenju etničkih skupin Avstraliji, kjer so nas skoraj vsi naši izobraženci pustili na cedilu. Namesto, da bi se zalagali za našo kulturo, so utonili v avstralski politiki. Vzemimo rojaka g. Urbančiča. Čitam v "The Sydney Morning Herald" u. 13.6.1979, kjer v dolgem članku o zadevah NSW Permanent Building Society, direktor le te, sir John Pagan izjavlja na vprašanje o svojem vezanju z Liberalno stranko, med ostalim tudi sledi: "Yes, Mr. Lyenko Urbanchich's name was mentioned

Pavla Gruden

Pa kaj še zahteva narod? Navdušenje za vse kar je lepega in blagega na svetu. Nikoli še nisem opazil, da bi se bil narod navduševal, ali da bi občutil željo po navdušnosti. Leži tam kakor pobožna kladja; ampak če ga umetnik ne navdušuje, zacepta takoj z nogami. Z nogami svojih zagovornikov.

Ivan Cankar

Naše NOVINE

516-4677

Goriški Ikar navdihuje tisoče mladih letalcev

Pred 70 leti je Edvard Rusjan
vzletel kot prvi Jugosloven - Naš
letalni pionir se je ponesrečil
9. januara 1911

Edvard Rusjan se je rodil 6. junija 1886 v Trstu, a se je oče kralju preselil najprej v Renče, nato pa v Gorico. Pri očetu se je izučil sodarstva, vendar je ukajen fant končal tudi meščansko šolo in večno trgovsko šolo. Mladostna zagnanost ga je posadila tudi na kolo in začel je dirkati. Tekmovalna slava je zanesla leta 1908 v Gradec. Med dirkači je bil tudi Zagrebčan Milan Meniga. Novo znanstvo je bilo usodno za poznejši razvoj Rusjana kot konstruktorja in graditelja letalcev.

Do leta 1910 sta Edvard in njegov brat Josip zgradila še pet letal različnih oblik. Rusjana nista vedela veliko o letalih, a je Edvard z vsakim novim modelom letel vse zanesljivej in dlje. Najbolje z zadnjim, enokricem, ki pa tudi ni zadovoljil letalnih strasti mladega aviatika, kot so letalce takrat imenovali.

Nekako ob tem času mu je pisal Milan Meniga iz Zagreba, da se njegov priatelj, sicer mehanik Mihajlo Mercep tudi ogrevra za letalo. Edvard Rusjan ga je povabil v Gorico in mu pokazal svoj monoplan. Izkušeno oko in znanje mehanika je bilo dovolj, da je Rusjan zvedel, zakaj njegova letala ne letijo tako, kot si je zamislil in že: Anzanijev motor je bil prešibak. Nova prijatelja sta prav takrat prebrala v časnikih, da bo sred poletja 1910 v Parizu prva svetovna razstava letalstva.

Odpravila sta se na pot. V Parizu je bil zbran vas svet, vse, kar je v tisktem času kaj pomenilo v letalstvu Rusjan in Mercep sta hlastala po novicah in, kar je bilo za njune skupne načrte najbolj pomembno, s seboj v Zagreb sta pripeljala motor gnezda.

Edvard Rusjan se je preselil v Zagreb, kjer sta skupaj z Mercepom konstruirala enokrilnik "Rusjan - Mercep", prilagojen za motor, ki je imel za leti 1910 neizmerno moč - 80 konjskih moči. V najeti delavnici sta dan in noč izdelovala dele novega letala, sastavila pa sta ga že v lastnem hangerju ob vojaškem vadbišču na Černomeru.

Konec oktobra leta 1910 je bilo letalo nared. Še tako podrobni pregled vseh delov je pridal, da sta graditelja dobro načrtovala in še boljše zgradila letalo. Napolled se je Rusjan odločil in sedel za krmila. Motor je zahrumel in dvignil Goricanu v znak. Večkrat je Rusjan krizišč nad Černomerom in si z vsakim poletom utrjeval pilotsko znanje, vse dokler ni pretrdo pristal. Okvara je odložila javno predstavitev za nekaj dni.

Množica Zagrebčanov se je na najavljeni dan zbrala ob vadbišču in strmela v svojega junaka. Edvard Rusjan, oblečen v uspejni jopič in z usnjeno kapo na glavi, je pognal gnormov motor. Elisa se je zavrtela, povlekla za seboj enokrilec in ga varno vlekla nad glavami navdušenih gledalcev.

Novica, da sta dva Južna Slovana zgradila tako imenitno letalo in da to letalo tudi brezhibno leti, je bliskovito obšla tedanj Evropo. Povabila so deževala od vseh, le fanta se nista mogla odločiti, kam jo bosta najprej mahnili. Mercep, ki je bil bolj trgovske narave, je hotel na zahod, na Dunaj, v Prago in še naprej. Rusjan pa je bil predvsem Sloven in se je ogreval za Beograd, prestolnico tedanje kraljevine Srbije. Zmagal je Rusjan.

V začetku januarja 1911 (po starem kolendarju konec decembra 1910) sta Rusjan in Mercep pripeljala letalo v Beograd. Tudi tu sta si za letališče najprej izbrala vojaško

vadišče na Bajnici, vendar sta morala iskati teren druge. Jbanjški travniki so bili pokriti s predebelo plastjo snega. Odločila sta se za travnike pod Kalemegdansko tradnjavo, točneje tam, kjer se Sava izliva v Donavo. Tudi datum demonstracije sta določila: 8. januar. Let sta zaradi prehude košave odložila za en dan. Toda 9. januarja je Rusjan sklenil, da bo vzletel včas močnemu vetru. Od svojega sklepa ni odstopil niti na nagovarjanje zbranega občinstva.

Enokrilec je brezhibno vzletel. Rusjan ga je zapeljal nad Savo in letel proti njenemu toku vse do Topčiderskega broda. Od tod je zavil na avstrijski breg Sava in začel pristajati ob kalemegdanskih zidovih. Tedaj pa je silovit sunek vetr letalu odmobil kričo in enokrilnik je strmolgil pred zbranimi Beograjdanci. Letalec je umrl med razbitinam.

Pokopali so ga v Beogradu. Od Gorican je poslovila množica, na grob pa so položili tudi venec predstolonaslednika Đorda Karadorjevića. Nanj je dal napisati: "Pogumenu letalu Slovencu, Dorde". Pred Rusjanovim preranim grobom je prvi jugoslovenskemu letalu govoril pisatelj dr. Branislav Nušić.

"Gosti in temni oblaki so nad našo domovino in ti, moj sokol, si v te oblake hotel vzleteti... Krvavi so zidovi našega beograjskega Grada, in ti, moj junak, si jih hotel s svojo krvjo poškropiti... Hotel si v morje krv, prelite za svobodo, prelite tudi svojo kružo k začetku leta 1911. Ali je ta tvorja junaska kri za odpaločilo dolga, ki si nam ga prej obljudil in ponudil? Ali si hotel, da bi bil tvoj grob polog tiste velike jugoslovenske ljubzni, ki si jo tako premeno negoval? Naj bo vovoja slovenska mati spokojna za tvoj grob. Mi ga bome čuvati, ker nam bo temelj za naše bratske zveze in spomenik, da Slovenci, ki so se stoljetja borili za svobodo, stopajo v prav tako mogočen boj za kulturo..."

Rusjanov grob je leta negujejo beograjski letali. In prav ti vedo povestati, da je bila gomila še pred nekaj leti vedno okitenia s svežim cvetjem. Neka stara da ga je nosila. Zdaj tudi starke ni več. Je bil to hči Rajne Prvulovića, Beograjdanca, ki je zvezert pred dnevom Rusjanove smrti privedel večerjo v njegovo počastitev. Edvard Rusjan, tako so pripovedovali pozneje, je prav tisti večer obljudil domači hčeri, da jo bo peljal gledati predstavo pod Kalemegdanom. In peljal jo je.

Mogočno grmijo letalski motorji. Tudi na rallyju v spornini na moža, ki je pri Jugoslovani razprostrel krila in se odlepil od tal. Tokrat grmijo motorji prav nad Goricom, mestom, v katerem je leta 1909 Edward Rusjan zgradal svoje prvo letalo "eda-1".

Nekaj tisočem prebivalcev obej Goric in gostom med katerim so bili predstavniki skupščinskega in družbenopolitičkega življenja vseh republik in pokrajin, predsednika jugoslovenske vložne delegacije Zagreba, Beograda in Skopja, delegacije italijanske Gorice, ki jo je bodil župan Pasquale de Simone in drugi, so pripravili letalični pester program. V njem so sodelovala motorna in jadrnalna letala ter številni padalci. Helikopter milice je pristal pred slavnostno tribuno in pripeljal venec, ki ga je tričlanska delegacija domačega aerokluba, ki nosi ime prevega jugoslovenskega letala Edvarda JRusjana, položila pred spomenik, ki so ga v Novi Gorici postavili pred 20 leti, predstavljajoča človeka s krili. Zatem so letala počastila spomin na Edvarda Rusjana z vačkratnim preletom nad njegovim spomenikom.

Zgodovina Slovencev

LJUBLJANA - Cankarjeva založba je na tiskovni konferenci predstavila novo veliko knjižno delo: Zgodovina Slovencev. Delo so napisali najboljši poznavalci posmeznih obdobjij slovenske zgodovine. Od prve naselitve vse do današnjih dni vodi bralca ta izčrpni in poljudno pisani prerez zgodovine Slovencev.

Pozdrav Junakom Everesta

LJUBLJANA - Iz nepala se je 11. junija vrnila jugoslovenska himalajska odprava, ki je osvojila Mt. Everest. Na ljubljanskem letališču so jo sprejeli s prisrico dobrodošlico.

Predsednik jugoslovenske vlade Veselin Duranović je sprejel člane jugoslovenske alpinistične odprave, ki se je povzpela na Mount Everest. Ob tej priložnosti je sedmi jugoslovenski alpinistični himalajski odpravi izročil red zaslug za narod z zlato zvezdo, s katerim je predsednik Tito odlikoval alpiniste za izreden uspeh - vzpon na najvišji vrh sveta, kar je velik prispevek k međunarodnemu ugledu jugoslovenskega športa.

Nova Tovarna Gorenja

SLOVENI GRADEC - Tu so slovensko odprli novo delovno dvorano tovarne Gorenja, ki bo omogočila razširitev proizvodnje iz nerjavečega jekla, predvsem klavniške in mlekarne opreme.

Posledice Suše v Sloveniji

Blagodejne nevihte v zadnjih dneh ne morejo popraviti škode, ki jo kmetijstvu povzroča dolgotrajna suša. Kot ugotavlja agrometeorološka služba Meteoreološkega zavoda Slovenije, bo pridelek pšenice zelo slab.

Tudi ječmeni in rž sta na Štajerskem, v Pomurju in na Dolenjskem trpela pršo ves čas po cvetenju, zato je zmre izredno drobno in klasje skorajda praznina.

Razmeroma najbolje so suho in vroče vreme prenesle sladkorna pesa, oljna repica in krompir. Koruzi kaže najslabše na zelo lahkih, kakor tudi na močno trdelih in razpokani težkih tleh.

Pri sadnem drevju je zaradi suše odpadlo precej plodov, posebno v mladih nasadih.

O katastrofnih posledicah suše prihajajo alarmantne novice od vseposod po Sloveniji. Tako je bil v Posavju, v brežiški in krški občini pridelek po prvi košnji trave za 50 odstotkov manjši od običajnega. Novomeška občinska skupščina že pripravlja ukrepe, s katerimi bi omiličila posledice dolgotrajne suše. V Posavju in na Dolenjskem koruza ponekod sploh ni vzklika. Še zlasti hudo je s krompircem, ki bi moral že delati gomolje, ti pa sploh ne tvorijo. Računajo, da bo pridelek zato za 50 odstotkov manjši. V Beli krajini se kmetovalci sprašujejo, kaj bo z otavo, če je sploh kaj bo. Na omenjenih področjih so že zabeležili nagel porast ponudbe živine.

Izjemno vroče obdobje

Na Meteorološkem zavodu SR Slovenije so izračunali, kako vroče in sončno je bilo v obdobju od 11. maja do 10. junija. Srednja temperatura tega obdobja je bila letos 19,1 stopinje C, medtem ko je bila leta 1958 ko je Slovenija zadnjikrat imela takšno vročino, 19 stopinj C. Določljeno poprečje temperature za to obdobje znaša samo 15,5 stopinje C.

V tem času sije sonce v Ljubljani običajno poprečno po 6,7 ure na dan, letos pa je sijalo poprečno kar 10,9 ure na dan.

Vroče in do zadnjih neviht tudi suho vreme traja že več kot en mesec. Od 13. maja je temperatura nad dolgoletnim poprečjem, od 18. maja čez dan in 20 do stopinj C, kar pomeni poletno vročino.

Obnovljeno Slovenjgraško Letališče

SLOVENI GRADEC - V Sloveni Gradcu so slovensko izročili namenu obnovljeno in modernizirano letališče. Naprave na letališču omogočajo pristajanje in vzletanje manjših reaktivnih letal. Letališče je približalo Koroške sodobnim prometnim potem ter jo povezovalo z večjimi republiškimi, jugoslovenskimi in inozemskimi centri.

Mladina Gradi

KOBARID - Oživelja so skoraj vsa brigadirska gradbišča v Sloveniji in v Jugoslaviji.

Brigadirji so prišli v Bistroc ob Sotli in Šentvid pri Planini, da bi nadaljevali akcijo "Kozjansko 79". Mladi iz Valjeva, Celja, Čačka, Skopja in Ljubljane ter brigadirji jugoslovenskega Rdečega kriza so začeli modernizirati cesti Grobelce Loka in Klujnice-Kozje.

Začela se je tudi letaletna delovna akcija "Posočje 79", ki se nadaljuje že četrto leto.

Ob začetku zvezne mladinske delovne akcije "Suha krajina 79" se je v Prevolah zbralo 200 mladih brigadirjev iz občin Murska Sobota, Ljubljana-Sloška, Slovenska Bistrica, Reka in Vinica iz Makedonije. V treh izmenah se bo zvrstilo 600 brigadirjev.

Jakčeva Jubilejna Razstava

V umetniški galeriji v Sloveni Gradcu bo naslednja dva meseca odprt razstava del Božidarja Jakca. To je prva letaletna republiška razstava, posvečena umetnikovi 80-letnici. Razstavljena so dela iz ciklusa Po poteh 4. in 5. osefenc, S poti slovenske delegacije na drugo zasedanje AVNOJ, 14. divizija, Paortreti partizanov in druga dela.

Jubilej Slavista Slodnjaka

LJUBLJANA - V Slovenski knjižnici v Ljubljani so odprli razstavo, posvečeno življenjskemu jubileju in delu akademika Antona Slodnjaka. Razstava je ob dokumentih iz jubilantovega življenja razgrnila strokovna in leposlovna dela tega učlednega slavista, ki je raziskal domala vse pomembnejše obdobja slovenske literature zgodovine, se posvečal tako posameznim ustvarjalcem (Prešeren) kot tudi začrkozi, sistematični zgodovini slovenskega slovstva.

PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden



Kar Po Domače...

Letos mineva 30. leto odkar so prvi Slovenci po drugi svetovni vojni stopili na avstralska tla. Trideset let je dolga doba a slike med nami še ni. Naši uspehi na kulturnem polju v multikulturalni družbi Avstralije so minimalni. Zgodilo se mi je pred kratkim, da me je ena uradnicna na Ministerstvu za emigracijo vprašala kdo so Slovenci... In mi ni hotela verjeti, da je slovenščina danes v Avstraliji eden od maturitetnih predmetov. Tako malo se trudimo za priklicitev v javno življenje Avstralije.

Da smo v Avstraliji dobili takšno priznanje za slovenski jezik, je zasluga nekoliko predeinčev, katerim je treba izreči globoko zahvale in spoštovanje za delo, ki je bilo brez dvoma zelo naporno. Vsi Slovenci bi jim morali izkazati. Vsakodruštvo, vsak posameznik, da smo jim iz srca hvalčni. Saj so nas dvignili na raven vidnejših narodov Avstralije vključno, da smo kot etnična skupina ena od najmanj zapaženih.

Prepričana sem, da je trud te skupine Slovencev - Slovenskega šolskega odbora zahteval neznanstveno veliko predno prišli do uspeha. Moramo se zavedati, da je ta dogodek najvažnejši kulturni dogodek v zgodovini avstralskih Slovencev, ki zasluži da ga ovekovečimo za naše bodoče robove.

Bilo bi, če smem kaj svojega predložiti, pravilno da vrsti teh somenikov našim pesnikom, dodamo, in to vsaka naša organizacija v svojih prostorih, nazadnje spominsko ploščo z datumom zgora vimskega tega dne in z imeni posameznikov, ki so nam brez dvoma z velikimi naporji pridobili ta privilegij.

Pavla Gruden

Dvojezična šola v Monoštru

V Monoštru, središču Porabja na Madžarskem, kjer živijo pripadniki slovenske narodnosti, sta se 1. junija prvičestala na skupni seji odbor za narodnostna vprašanja pri izvršnem svetu Železne županije in komisija za narodnosti pri pomurskem medobčinskem svetu SZDL. Gre za dva organa v sosednjih pokrajinalah, ki jima je skupna predvsem problematika uresničevanja narodnostne politike, s tem da gre pri nas za pripadnike madžarske narodnosti, v Železni županiji pa živijo pripadniki slovenske, hrvaške in nemške pripadnosti.

V Železni županiji v 18 vseh živi okoli 10.000 prebivalcev slovenske, hrvaške in nemaške narodnosti, kar predstavlja 4 odstotke vsega prebivalstva v županiji.

Pri tem so v Železni županiji že dosegli nekaj lepih uspehov tako na gospodarskem, kulturnem kot socialnem in izobraževalnem področju. Usmeritev županije je, da izgrajujejo vasi, v katerih živijo narodnosti, hitreje kot madžarske vasi in tako popravijo, kar so zamudili v preteklem obdobju. Tako se lahko pohvalijo s številnimi novimi vrtci, šolami, kulturnimi domovi in zdravstvenimi postajami. Med najpomembnejše akcije štejejo priprave na pričetek gradnje osrednje narodnostne šole v Monoštru, v kateri bo 16 učilnic in v kateri nameravajo uvesti dvojezični pouk, pomembno novost, v katero bodo vključili vse učence višjih stopenj iz slovenskih vasi v Porabju. Vrtci in nižja stopnja osnovnih šol pa bodo še naprej ostali v kraju, kjer živijo pripadniki slovenske narodnosti. Pri tem jim strokovno in materialno pomaga matična domovina Slovenija.

Slovenec, Jamar v Novi Gvineji

Jamarji niso ljudje, ki "jamrajo". nego se pogumno spuščajo v globine podzemskih jam in jih raziskujejo. Pri nas v Sloveniji imamo poleg Postojnske lepo število drugih podzemskih jam. Veliko teh je še neraziskanih. Vsi takozvani jamarji so organizirani v društvih, kjer se tudi strokovno podkujejo, kajti spuščajo se v teme globine ni le samo hobij, ampak zahteva nekaj znanja, srčnosti in poguma.

Tako je naneslo, da sem se te dni srečal z mladim možem Slovencem, ki je bil na poti v Novo Gvinejo. Silom prilika se je moral ustaviti v Sydneyu za teden dni, da si je preskrbel vizo za Novo Gvinejo. Tako je imel priliko, da si ogleda Sydney, sreča z rojaki in z avstralskimi jamarji. Izkoristil je priliko, da je imel na dveh Sydneyskih univerzah dva predavanja. Na Univerzi NSW je predaval članom Društva biologov, na Sydneyski univerzi pa članom Društva biologov iz Sydneyja. Predavanja so bila o naših Kraških jamarjih. G. Čuješ pa je obljubil, da bo ob povratku iz Nove Gvineje imel predavanje za nas Slovence. Pokazal tudi nekaj slik - diapositivov iz naših kraških jam in verjetno tudi nekaj posnetkov iz Nove Gvineje, ki jih bo posnel tam na svoji ekspediciji.

Ta naš mladi mož po imenu Franci MALIČKAR je doma iz bližnje okolice Kopra. Na Ljubljanski univerzi študira geologijo. Star šele 22 let si je nabral že precej znanja in izkušenj in pozna vse naše podzemne jame. S tem hobijem se bavi že od svoje rane mladosti. Pred nedavnim so naši časopisi v domovini prinesli vest, ko se je s svojim kolegom spustil v neko še neraziskano jamo yžje m globoko in sta ostala kar sedem in pol dneva v jami. Svojevrstni rekord! Ta jama se nahaja 1230 m nad gladino Bohinjskega jezera in na dnu 760-metrov je temperatura do 5 stopinj izpod niče.

Toliko za danes. Zaželel sem mu srečno pot in veliko lepih uspehov pri odkrivanju novih jam na N-Gvineji. Obljubil je da se nam bo javil, več pa vam bo sam povedal, ko se bo vrnil iz ekspedicije, ko bo imel predavanje za nas Slovence v Sydney. To be nekje v prvi polovici v oktobru meseca, verjetno na Triglavu, vrača pa se v domovino 21. oktobra. Brezvroma bo to eno najzanimivejših srečanj, posebno pa za tiste, ki še od doma poznate kraške jame.

Jamarji se spuščajo z najlonškim

vrvmi v podzemje, svetijo si s karbidovkami, iščejo prehode, merijo globine, ugotavljajo sestav kamenin, ugotavljajo smert tekočih voda, spoznavajo nam neznan čarobni svet v kraljestvu podzemja. Podobno kot potopljaci morskih globin. Pozabil sem ga vprašati, če se je že srečal v svojih podzemskih hodnikih tudi s palčki in podzemskimi škrati, kot nam jih čarajo naše pripovedke. Verjetno nebi mi odgovoril na to vprašanje.

No ta naš pogumno jamar iz slovenskega Krasa bo kake tri mesece preživel v Novi Gvineji v gorovju Nove Britanije. Baje so to precej visoki hribi, kamenine so apnenčaste in vulkanske izvora in imajo veliko vode, reke in brize in sve podzemskih jam. Prava vaba za jamarje. Pridružil se je Švicarjem, Zveza Švicarskih jamarjev je poslala ekipo mednarodno jamarško odpravo na Novo Gvinejo. Zveza je povabila tudi našega Francija k sodelovanju. To pomeni, da je naš rojak poznani jamar, bi rekli mednarodnega slovesa. Nemara bo to prava paš za te jamarje v Novi Gvineji. Ker so v tej ekspediciji strokovnjaki, bo to brezdvoma velik doprinos tej panognosti, tako za Švicarje kot za Slovence.

No pa recite, da naši Slovenci niso niti pred nedavnim so osvajali Himalajo, sedaj pa še prodor v neznanne skrivnostne podzemne jame v gorovju Nove Britanije na Novi Gvineji.

Toliko za danes. Zaželel sem mu srečno pot in veliko lepih uspehov pri odkrivanju novih jam na N-Gvineji. Obljubil je da se nam bo javil, več pa vam bo sam povedal, ko se bo vrnil iz ekspedicije, ko bo imel predavanje za nas Slovence v Sydney. To be nekje v prvi polovici v oktobru meseca, verjetno na Triglavu, vrača pa se v domovino 21. oktobra. Brezvroma bo to eno najzanimivejših srečanj, posebno pa za tiste, ki še od doma poznate kraške jame.

Lojze Košorok

Na Kratko

Velenje: Selitev rudniških objektov

V delovni organizaciji Rudnik lignita Velenja nameravajo sedanje republike objekte v Prelagah čimprej preseliti, da bi tako sprostili velike zaloge kvalitetnega premoga, ki ostajajo sedaj neizkoriscene. V nekaj naslednjih letih bi lahko s tako sproščenim odkopnim področjem, kjer leži 70 milijonov ton premoga, zagotovili možnosti za doseganje načrtovanega letnega izkopa 4,7 milijona ton premoga. Predračunska vrednost celotne investicije je ocenjena na 2 milijardi 278 milijonov 671 tisoč dinarjev. Za prvo fazo investicije, ki je načrtovana za čas od leta 1979 do 1980 in kjer gre le za preselitev sedanjih rudniških objektov v Prelagah, so sredstva v višini 926 milijonov 985 tisoč dinarjev že zagotovljena iz sredstev, ki se formirajo pri ISE.

Ljubljana: Izvoz gozdnih sadežev In zelišč

Delovna organizacija Emona Commerce je ena največjih izvoznik gozdnih plodov in zdravilnih zelišč pri nas. Lansko leto so izvozili za okrog 120 milijonov dinarjev sivežih, posušenih ter vloženih gob, in sicer največ v Italijo, ZR Nemačijo, Avstrijo in Švico ter Francijo. Precej izvažajo zdravilnih zelišč in drugih gozdnih plodov, za kar ima Emona Commerce organizirano močno odkupno mrežo po vsej državi. Letno tako odkupijo okrog 155 tisoč kilogramov borovic, 280 tisoč kilogramov malin, 150 tisoč kilogramov šipka, 120 tisoč kilogramov brinovnih jagod, 160 tisoč kilogramov bezga in še več tisoč kilogramov gozdnih zelišč, ki jih predelane ali sveže pošiljajo na evropski trg. Sodelujejo pa tudi z domačimi farmacevtskimi tovarnami, na primer s Krko.

Zalog: Dvajset let mesne industrije

Letos bo delovni kolektiv mesne industrije v Zalogu praznoval 20. obletnico obstoja. Prvotno so bili proizvodi klavnice v Zalogu namenjeni le Ljubljani, danes pa oskrbuje ta klavnice z mesom in mesnim izdelki vso Slovenijo in tudi druge republike, razen tega pa izvažajo meso, predvsem v Grčijo in Italijo. Poudariti je treba, da je mesna industrija v Zalogu ena redkih klavninskih industrij, ki nima izgub. Že šesto leto poslujejo pozitivno. Letno povečajo storilnost za 4 do 5 odstotkov. Lani so predelali 14.000 glav govor, od tega so jih spitali na farmah Emona 5000 glav, iz ihanske farme pa so dobili tudi 40.000 praščev. Letos načrtujejo predelavo 85.000 praščev, za tisoč glav pa bodo povečali predelavo goveje živine. Za vse načrtovane količine imajo že sklenjene pogodbe s proizvajalcji.

Lani so pričeli z dvema naložbama, in sicer z gradnjo plinovoda in prestavitev industrijskega tira za nakladalno ploščedjo in nadstrešnico. Za investicijska vzdrževanja so lani porabili 260 milijonov din.

Zeleni vlak med Mariborom in Ljubljano

Železniško gospodarstvo Ljubljana med Mariborom in Lubljano uvaja nov vlak, ki ustreza vsem zahtevam modernega prometa in predstavlja merilo, po katerem bodo oblikovali bodoče medmestne vlake višje kvalitete. Vozni čas ZELENEGA VLAKA je skrčen na minimum, poslovemu potniku pa vlak nudi udobje, ki ga osebno vozilo ne premore: med vožnjo mu bodo postigli z brezplačnim obrokom, mogoče bo dobiti jedi in pijača po naročilu, na voljo bo dnevno časopisje.

V vsaki enoti vlaka je salon za 5 oseb, ki omogoča zbrano in nemoteno delo s sodelavci. Mogoče je celo naročiti taksi ali rent-a-car, ki bo čakan na postaji. Vsi vozori so klimatizirani. Vozovnice, ki zagotavljajo tudi sedež, je mogoče naročiti najkasneje en dan pred potovanjem tudi telefonično na železniških postajah in v poslovalnicah TTG, železničarji pa bodo poskrebeli, da bodo pravočasno dostavljene delovni organizaciji, ki jih je naročila.

"BRANA"
TRAVEL AGENCY
& RECORD BAR

Mi vam sredujemo sve vrste dokumenata i organizujemo putovanja u sve krajeve sveta.
Kod nas takode možete kupiti sve novije ploče iz zemlje, kao i najaktuelniju štamptu.

23 THE CRESCENT
FAIRFIELD 2165, N.S.W.
TELEPHONE 727 7942

Fadijske oddaje za porabske Slovence

V boju za enakopravnost na vseh področjih so tudi Slovenci na Madžarskem zabeležili nov uspeh. Konč maja je namreč studio Gyor radia Budimpešta pripravil prvo oddajo v slovenščini, ki pomeni začetek enakopravnega uveljavljanja Slovencev tudi na tem področju.

S slovenskimi oddajami se bo Gyorski radio v začetku oglašal sicer samo vsaka dva tedna po četrt ure, toda pozneje bodo te oddaje postale pogosteje in tudi daljše. Radijske oddaje za slovensko narodnostno skupnost so namreč rezultat razvoja narodnostne politike na Madžarskem v zadnjih letih in je ob nadaljnjem takšnem razvoju pričakovati še nadaljnje uspehe.

PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden



Kar Po Domač...

Ostanejo nam še agrikulturni delavec. Edini sloj, ki ve kaj pomeni kušek svoje zemlje - domovina. Toda tudi malemu kmetu je v Avstraliji popolnoma odkenalo. Omenite vredna agrikultura je v rokah milijonarjev.

Potem imamo skoraj pol milijona brezposelnih, eni se mučijo z revščino, kateri nobena današnjih vodčevih strank ne more pomagati več kot toliko, da nimajo dovolj za življeno a preveč, da bi mogli od revščine umreti. Z upokojeno je isto.

Človek bi lahko popisal cele strani o negativnih lastnostih avstralskega ljudstva - ponos na stalne stavke za povisjanje mezdy škodo države.

Seveda so tukaj tudi milijonski priseljenci, ki so se ali popolnoma vključili v avstralsko podganskovo tekmo ali pa se izvijljajo v svojih skupnostih, ki pri urejevanju Avstralije nimajo nobene besede.

Imamo še armado javnih uslužbenec, ki jim je do dobranja Avstralije toliko kot do lanskega snega.

Vsi družbeni sloji Avstralije so podlegli materializmu - od delavstva do profesionalcev. Vsak za sebe, nihče za Avstralijo.

Nikoli desetletij takega življenga - in Avstralija, ena najboljše življene na svetu je prišla na psa. Stavke so njen življenski način.

Temu je krivo ljudstvo, ne politične stranke. Ljudstvo, ki že od svojega početka v Avstraliji ni imalo dostenjstva, ki pripada vsakemu polnovrednemu človeku. Bili so semkaj izgnani in ko so si drug za drugim po odsluženju kazni pridobivali svobodo niso vedeli kaj z njim početi in še danes ne vedo. Zavladala je anarhija. In unionizem.

Niso narod prekaljen v borbi za svojo zemljo, niso politično zrelo ljudstvo. Niso ljudje, ki iščejo prosvetjenstva. Mlad narod so, kateremu je potrebna železna roka. Potrebovano je veliko trpljenje, da bi avstralski narod našel svojo dušo. Potreben je popolnoma nov družbeni red, osnovan na disciplini in humanitarnosti in solidarnosti.

Brezbržno so uživali dobroto te zemlje in brezbržno so jo zapravili. Niso biti na kaj ponosni. Napredek dolgujejo priseljencem in današnje sramotno stanje nespametni politiki pri kateri so izseljenici brez besede. Njihova krivica.

Pavla Gruden

Triglav - Gora in simbol

LJUBLJANA - Kot tretje letosnje delo gorniške literature je Mladinska knjiga izdala knjigo Triglav in simbol. Knjiga je delo treh znanih planinskih piscev Evgena Lovšina, Stanka Hribarja in Miha Potočnika, ki so zaokrožili obsežno literaturo o jugoslovanski - najvišji - gori.

V obsežnem prvem delu je Evgen Lovšin opisal dobo pristopov in poznejša triglavskih obdobja, Stanko Hribar pa v drugem delu nadaljuje s kroniko triglava in prispevkom o gorskih vodnikih, medtem do dr. Miha Potočnik piše o Severni steni Triglava. Knjigi je Evgen Lovšin dodal še bibliografijo Triglava, ki zajema zadnjih trideset let.

440 strani obsegajoča knjiga so tiskali v neklati 5000 izvodov, stane pa 395 din.

Novice in zanimivosti

Ameriška pomoč za Črno Goro

Washington - Ameriška vlada in kongres sta odobrila pomoč za prizadete v potresu v Črni gori in za obnovo črnogorskega gospodarstva. Iz pisarne senatorja Kennedyja so sporočili, da bo ameriška izvozno-uvozna banka pod ugodnejšimi pogoji kot sicer odobrila 90 milijonov dolarjev posojila, vlada pa bo iz svojih sredstev prispevala 13,3 milijona dolarjev.

Senator Edward Kennedy je namreč takoj po katastrofalnem potresu v Črni gori predložil senatu, da bi dodelili pomoč Crnogorskemu Primorju.

Čedalje večji blagovni promet na letališču Ljubljana

LJUBLJANA - Vedno več slovenskih delovnih organizacij pošilja svoje blago v prekomorske in druge dežele z letali. Tako so samo v prvih petih mesecih z brniškega letališča prepeljali na vse strani sveta prek 753 ton blaga, z radno linijo Ljubljana-New York pa so v štirih letih prepeljali kar 12 tisoč kilogramov slovenskih izdelkov na ameriško tržišče.

Domači zračni prevozniki niso edini, ki vozijo tovor za potrebe jugoslovenskega tržišča. V prvih petih mesecih tega leta je zahodnonemška Lufthansa prepeljala prek 475 ton različnega blaga za potrebe jugoslovenskih delovnih organizacij in v istem času odpeljala prek 278 ton njihovih izdelkov v druge države.

Jugoslovanske delovne organizacije izvajajo po zračnih poteh predvsem tekstil, izdelke elektrotehnične in elektronske industrije, zdravila ter izdelke iz usnja.

"Potrebujejo našo pomoč"

TITOGRAD - Skupina jugoslovenskih in britanskih slikarjev in kiparjev je v Londonu odprla razstavo svojih del z namenom, da zbere pomoč za prizadeto območje v Črni gori. Pod gesлом "Potrebujejo našo pomoč" razstavljajo več kot 200 slik in skulptur. Od vsake prodane umetnine bodo četrtinino denarja izročili za pomoč Črni gori.

Dvojezično šolstvo v pomurju

LJUBLJANA - V Lendavi so proslavili 20-letnico dvojezičnega slovensko-madžarskega šolstva v Pomurju.

Govornik Mitja Ribičič je med drugim označil dvajsetletni obstoj dvojezične šole na tem narodnostno melenem območju za pomemben kamen v zgradbi sodobne jugoslovenske zgodovine. Zato je tembolj v ospredju ugotovitev, da ta šola nima v sodobnem svetu veliko enakih vzorcev.

Tako šola se je narodnostno, družbenopolitično, strokovnopedagoško in kulturno potrdila kot nosilec in primer zglednih novih odnosov in sožitja med narodi. Uspela je, zaživila in prispevala k sožitju dveh narodov, vendar tako, da je vsak učenec tudi naprej živel in čutil s svojim narodom ter napredoval skupaj z razvojem materinskega jezika in kulture.



Piše: Nande Žužek

Udobnejše življenje več stane

Po zadnjih ocenah se je industrijska proizvodnja v Jugoslaviji lani povečala za kakih 9%, v Sloveniji pa za približno 8,4%. Slovenska industrija je s tem povečala proizvodnjo znatno bolj, kot jo je v zadnjih nekaj letih. Porast je za 1,4% večji od predvidenega, hkrati pa le za pol odstotka zaostaja za stopnjo rasti, ki jo je v minulem letu doseglja industrija v jugoslovenskem merilu.

Med drugimi kazalci, ki označujejo lanskata gospodarska gibanja, velja omeniti produktivnost, ki je narasla za več kot 3%, zaposlenost, ki se je povečala za blizu 4%, naložbe v osnovna sredstva v gospodarstvu, ki so bile lani večje za 11% v primerjavi z letom 1977 in, naposled, realne osebne dohodek, ki so na zaposlenega narasli za kakih 6%.

V Sloveniji se je lani bistveno povečala proizvodnja zlasti v tistih gospodarskih dejavnostih, katerih razvoj še posebej spodbuja družbenogospodarski načrt. Tako je elektroindustrija lani v primerjavi z letom poprej povečala proizvodnjo za dobrih 10%, kovinskopredelovalna industrija za skoraj 9%, kemična industrija za

več kot 15%, živilska industrija za skoraj 13%, papirna industrija za dobrim 15%, črna metalurgija za več kot 5%, itd.

Največji porast, za skoraj 30%, je lani dosegla slovenska strojna industrija, kar si lahko razlagamo z izrazitejšim preusmerjanjem slovenske in jugoslovenske industrije kmetijstva ter storitvenih dejavnosti od uvožene na domačo strojno opremo. Med dejavnostmi, ki so bile lani še posebno uspešne, moramo omeniti tudi slovensko elektrogospodarstvo, ki je predvsem zaradi pravočasne dograditve nekaterih novih elektrarn malodane za desetino povečalo proizvodnjo električne energije.

Medtem ko se je proizvodnja gradbenega materiala, ki ga z izjemo opečnatih izdelkov v glavnem še vedno primanjkuje, lani povečala za dobrih 15%, proizvodnja osnovnih kemičnih surovin pa za več kot 16%, so se slovenske tradicionalne predelovalne dejavnosti, kot so proizvodnja tekstila, usnja in pohištva odreza precej slabše.

Koroški akademski oktet je bil v Kanadi in zda

S tritedenske turneje po Kanadi in ZDA se je vrnil Koroški akademski oktet, ki je to pot pod umetniškim vodstvom Cirila Krpača uspešno opravil in dodal na seznam svojih gostovanj skozi skoraj 25-letno delovanje še vrsto novih krajev. V Kanadi se je oktet mudil prvič, v ZDA pa je gostoval že drugič. Turnejo so pevci začeli s koncertom na torontski univerzi v izjemno akustični zbornični dvorani pred publiko, ki je namenila vstopnino za prizadete po potresu v Črni gori. Sledil je celovečerni koncert v Beamsville v novi dvorani, ki so jo s svojimi prispevki zgradili Kanadski Slovenci združeni v društvu "Bled", odsek 13 "Planica" v Hamiltonu.

Osrednji nastop oktetpa je bil v modernem poslopu ene torontskih gimnazij v presenetljivo modri in gledališko opremljeni dvorani. Gostoljubni organizatorji, člani kanadsko slovenske skupine, na čelu s predsednikom Ludvikom Stegujem, so pevce popeljali tudi po raznih krajih, da so lahko spoznali delovanje rojakov. Povsod je oktet priredil krajše nastope, ki so med ljubitelji slovenske narodne in umetne pesmi naleteli na burne ovacije. Tako so obiskali slovensko prosvetno društvo "Simon grigorčič", slovenski narodni dom "Lipa Park" v St. Catherine in slovensko lovsko in ribiško kruščo v okolici Toronto. Posebne pozornosti so bili člani oktetata deležni na dveh radijskih programih v Torontu, kjer je bila dejavnost ega ansambla predstavljena z obširnim razgovorom in komentarjem.

Kiparska kolonija v Vidmu

V Vidmu ob Ščavnici so se že osmič zbrali kiparji samouki iz vse Slovenije, da bi pod oboki neba z dletom oživil les na temo "Od Gubca do Lacka".

Med osmimi kiparji, ki so letos zasadili dleta v hrastovino - les so prispevali videmski domačini - so ljudje različnih poklicev, čeprav že starci znanci videmske kolonije.

Svinske Zadeve

Lokalni časopis v Fairfieldu ADVANCE je v sredo 18. julija pod naslovom COUNCIL ACTION ON CLUBS, o klubu Triglav, napisal sledenje: "Klub Triglav. Občinski svet Fairfield bo ta klub zaprl v kolikor se bo dokazalo, da klubski hrušč in trušč presegata zakonske meje. Občinski svet je prišel to odločitve na osnovi dveh pritožb, ki ju je svet prejel še predno je Ombudsman, Smithers po pismu naslovjenemu na njega, začel s tozadovno preiskavo.

Eden občinskih uradnikov je izjavil, da klub nima pravice delovati, dokler ne bo klubsko stavbo zgrajena. Na dan poročila 12. junija, so bili vlti temelji in klub je deloval v svih začasnih zgradbah na svojem zemljišču na Bibbys Rd. v St. Johns Parku."

Tako o klubu TRIGLAV. Madžarom, ki so hoteli graditi svoj klub na Smithfield rodu, so prošnjo enostavno odbili. Tudi drugim klubom z že obstoječimi prostori, omogočajo njih razširitev.

mislim, da ta pametne odločitve so se poredile v glavah občinskih, mož. Vendar pa močno dvomim, če so te odločitve tudi modre? Kaj se tiče kluba Triglav, vemo, da so svoječasno občinski može drugače mislili, ko smo klub postavljali. Končno kjer stoji TRIGLAV in še sosednje farme, je s strani občine in planske komisije določeno za COMMUNITY USE! Preden smo to zemljišče kupili, so občinski može dobro vedeli, da se bo na tem zemljišču odvijala društvena dejavnost. Res je tudi to, da so bile svinje na sosednji farmi morda preglašni in veseli.

mislim, da ta pametna odločitev občinskih mož, kot Mr Smithers se še daleč ni utemeljena. Ta kos zemlje je določen za klub in ne za rejo prasiče!

Kaj je bolj važno za občino Fairfield, da se razvija društvena dejavnost na prostorih, kjer je to določeno ali da še naprej držijo par umazanih prasičev na dveh smrdčeh farmah?

L.K.

PISETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden



Kar Po Domače...

Doktorat na početju
na početku

Kolikor človek v življenje vloži (za splošni blagor) toliko bo tudi žel za sebe. Sveda je ta resnica dandanes že tako zasmehovana, da jo je že skoraj brez smisla zagovarjati, saj ljudje z otoplimi možgani ne vidijo dalje od sebe. Če pa dodaš v pogovoru še tisto za "splošni blagor", se lahko zgodi, da bož za dokazano modrost, za resnico, ki je neizpodbitna, kar pri priči proglašen za norega.

Vzemo za primer narodov blagor. Za narodov blagor je danes v domovini življenje boljše kot pa za izseljence. Naše domovine je spoštovana. Tistih nekaj, ki se jim ne gre za narodov blagor ampak za nacionalizem so zasplošljenci, ki jih more pametno človek samo obžalovati. V ljubezni do domovine tiči blagor ljudstva.

Domovino ljubiti ni lahko, ker ta zahteva nesebičnost. Poglejmo samo Avstralijo. Tipičen primer sebičnosti je.

Že pred 30 leti je bilo mogoče prerokovati to kar se godi danes v tej zemlji. Povprečen Avstralec smatra, da je domovina "mizica pogri se", ker so pač navajeni živeti brez velikega truda. Govorimo namreč o poprečnih delavskih slojih, od delavčnih cesti do tovarniškega delavca. Dal bi dušo za pse in konje, zdravje za pijačo, ženo za nogomet, otroka za osebno svobodo. Njegovo najvišje kulturno izživljanje je RSL, ki se je pretvoril iz patriotizma v pravo gostilničarsko velepodjetje.

Nič boljši ni srednji tipično malomečanski sloj. Počenja vse kar počenjo fizični delavci. Razlika je le v temu, da se kosajo med seboj, češ kdo bo imel lepši dom, večji plavalni bazen in uglednejši krog poznanec.

Vzemo bogataše. Ti so svet čisto za sebe. Delavske moći so jim le sredstvo za izkorisčanje. Avstralija jim le tvornica denarja, ki ga vlagajo v tujino oziroma v avstralska podjetja, ki so v glavnem financirana s tujim kapitalom.

Potem imamo politike. Ljudje, ki naj bi bili odgovorni za dobrabit ljudstva - to je. Avstralije. Sem spadajo tudi voditelji delavskih sindikatov. Pod pretezo, da jem je pri srcu napredak Avstralije, izpirajo še tisto malo zamegljena ga razuma volivcev, v partijske namene.

Ostanejo nam še intelektualci, katerih se ni dokaznila sodobna mišljost. Vedo kam Australija gre, opozarjajo, toda zaman.

Pavla Gruden

Triglav - Gora in simbol

LJUBLJANA - Kot tretje letosnje delo gorniške literature je Mladinska knjiga izdala knjigo Triglav in simbol. Knjiga je delo treh znanih planinskih piscev Evgena Lovšina, Stanka Hribarja in Miha Potočnika, ki so zaokrožili obsežno literaturo o jugoslovanski - najvišji - gori.

V obsežnem prvem delu je Evgen Lovšin opisal dobro pristopov in poznejša triglavskga obdobja, Stanko Hribar pa v drugem delu nadaljuje s kroniko triglava in prispevkom o gorskih vodnikih, medtem do dr. Miha Potočnik piše o Severni steni Triglava. Knjigi je Evgen Lovšin dodal še bibliografijo Triglava, ki zajema zadnjih trideset let.

440 strani obsegajoča knjiga so tiskali v nekladi 5000 izvodov, stane pa 395 din.

Novice in zanimivosti

Ameriška pomoč za Črno Goro

Washington - Ameriška vlada in kongres sta odobrila pomoč za prizadete v potresu v Črni gori in za obnovu črnogorskega gospodarstva. Iz pisarne senatorja Kennedyja so sporočili, da bo ameriška izvozno-uvodna banka pod ugodnejšimi pogoji kot sicer odobrila 90 milijonov dolarjev posojila, vlada pa bo iz svojih sredstev prispevala 13,3 milijona dolarjev.

Senator Edward Kennedy je namreč takoj po katastrofalnem potresu v Črni gori predložil senatu, da bi dodelili pomoč Črnogorskemu Primorju.

Čedalje večji blagovni promet na letališču Ljubljana

LJUBLJANA - Vedno več slovenskih delovnih organizacij pošilja svoje blago v prekomorske in druge dežele z letali. Tako so samo v prvih petih mesecih z brniškega letališča prepeljali na vse strani sveta prek 753 ton blaga, z radno linijo Ljubljana-New York pa so v štirih letih prepeljali kar 12 tisoč kilogramov slovenskih izdelkov na ameriško tržišče.

Domači zračni prevozniki niso edini, ki vozijo tovor za potrebe jugoslovenskega tržišča. V prvih petih mesecih tega leta je zahodnonemška Lufthansa prepeljala prek 475 ton različnega blaga za potrebe jugoslovenskih delovnih organizacij in v istem času odpeljala prek 278 ton njihovih izdelkov v druge države.

Jugoslovanske delovne organizacije izvajajo po zračnih poteh predvsem tekstil, izdelke elektrotehnične in elektronske industrije, zdravila ter izdelke iz usnja.

"Potrebujejo našo pomoč"

TITOGRAD - Skupina jugoslovenskih in britanskih slikarjev in kiparjev je v Londonu odprla razstavo svojih del znamenom, da zbere pomoč za prizadeto območje v Črni gori. Pod gesлом "Potrebujejo našo pomoč" razstavljajo več kot 200 slik in skulptur. Od vsake prodane umetnine bodo četrtinino denarja izročili za pomoč Črni gori.

Dvojezično šolstvo v pomurju

LJUBLJANA - V Lendavi so proslavili 20-letnico dvojezičnega slovensko-madžarskega šolstva v Pomurju.

Govornik Mitja Ribičič je med drugim označil dvajsetletni obstoj dvojezične šole na tem narodnoščem območju za pomemben kamen v zgradbi sodobne jugoslovenske zgodovine. Zato je tembolj v ospredju ugotovitev, da ta šola nima v sodobnem svetu veliko enakih vzorcev.

Tako šola se je narodnostno, družbenopolitično, strokovnopedagoško in kulturno potrdila kot nosilec in primer zglednih novih odnosov in sožitja med narodi. Uspela je, zaživila in prispevala k sožitju dveh narodov, vendar tako, da je vsak učenec tudi naprej živel in čutil s svojim narodom ter napredoval skupaj z razvojem materinskoga jezika in kulture.



Piše: Nande Žužek

Udobnejše življenje več stane

Po zadnjih ocenah se je industrijska proizvodnja v Jugoslaviji lani povečala za kakih 9%, v Sloveniji pa za približno 8,4%. Slovenska industrija je s tem povečala proizvodnjo znatno bolj, kot jo je v zadnjih nekaj letih. Porast je za 1,4% večji od predvidenega, hkrati pa le za pol odstotka zaostaja za stopnjo rasti, ki jo je v minulem letu dosegla industrija v jugoslovenskem merilu.

Med drugimi kazalci, ki označujejo lanskogospodarska gibanja, velja omeniti produktivnost, ki je narasla za več kot 3%, zaposlenost, ki se je povečala za blizu 4%, naložbe v osnovna sredstva v gospodarstvu, ki so bile lani večje za 11% v primerjavi z letom 1977 in, napolled, realne osebne dohode, ki so na zaposlenega narasli za kakih 6%.

V Sloveniji se je lani bistveno povečala proizvodnja zlasti v tistih gospodarskih dejavnostih, katerih razvoj še posebej spodbuja družbenogospodarski načrt. Tako je elektroindustrija lani v primerjavi z letom poprej povečala proizvodnjo za dobrih 10%, kovinskopredelovalna industrija za skoraj 9%, kemična industrija za

Koroški akademski oktet je bil v Kanadi in zda

S tritedenske turneve po Kanadi in ZDA se je vrnil Koroški akademski oktet, ki je to pot pod umetniškim vodstvom Cirila Kralja uspešno opravil in dodal na seznam svojih gostovanj skozi skoraj 25-letno delovanje še vrsto novih krajev. V Kanadi se je oktet mudil prvič, v ZDA pa je gostoval že drugič. Turnejo so pevci začeli s koncertom na torontski univerzi v izjemno akustični zbornični dvorani pred publiko, ki je namenila vstopnino za prizadete po potresu v Črni gori. Sledil je celovečerni koncert v Beamsville v novi dvorani, ki so jo s svojimi prispevki zgradili Kanadski Slovenci združeni v društvu "Bled", odsek 13 "Planica" v Hamiltonu.

Osrednji nastop oktetpa je bil v modernem poslopu ene torontskih gimnazij v presenetljivo modri in gledališko opremljeni dvorani. Gostoljubni organizatorji, člani kanadsko slovenske skupine, na čelu s predsednikom Ludvikom Stegjem, so pevce popeljali tudi po raznih krajih, da so lahko spoznali delovanje rojakov. Povod je oktet priredil krajše nastope, ki so med ljubitelji slovenske narodne in umetne pesmi naleteli na burne ovacije. Tako so obiskali slovensko prosvetno društvo "Simon gregorčič", slovenski narodni dom "Lipa Park" v St. Catherine in slovensko lovsko in ribiško krušto v okolici Toronto. Posebne pozornosti so bili člani oktetata deležni na dveh radijskih programih v Torontu, kjer je bila dejavnost ega ansambla predstavljena z obširnim razgovorom in komentarjem.

Kiparska kolonija v Vidmu

V Vidmu ob Ščavnici so se že osmič zbrali kiparji samouki iz vse Slovenije, da bi pod oboki neba z dletom oživili les na temo "Od Gubca do Lacka".

Med osmimi kiparji, ki so letos zasadili dleta v hrastovino - les so prispevali videmski domačini - so ljudje različnih poklicev, čeprav že starci znanci videmske kolonije.

Svinske Zadeve

Lokalni časopis v Fairfieldu ADVANCE je v sredo 18. juliju pod naslovom COUNCIL ACTION ON CLUBS, o klubu Triglav napisal sledče: "Klub Triglav. Občinski svet Fairfield bo ta klub zaprl v kolikor se bo dokazalo, da klubski hrušč in trušč presegata zakonske meje. Občinski svet je prišel do odločitve na osnovi dveh pritožb, ki ju je svet prejel še prednoje Ombudsman-g. Smithers po pismu naslovljenemu na njega, začel s tozadovno preiskavo.

Eden občinskih uradnikov je izjavil, da klub nima pravice delovati, dokler ne bo klubška stavba zgrajena. Na dan poročila 12. junija, so bili vlti temelji in klub je deloval v svih začasnih zgradbah na svojem zemljišču na Bibbys Rd. v St. Johns Parku."

Tako o klubu TRIGLAV. Madžarom, ki so hoteli graditi svoj klub na Smithfield roudi, so prošnjo enostavno odbili. Tudi drugim klubom z že obstoječimi prostori, omrežajojo njih razširitev.

Zelo pametne odločitve so se porestile v glavah občinskih mož. Vendar pa močno dvomim, če so te odločitve tudi modre? Kar se tiče klubu Triglav, vemo, da so svoječasno občinski može drugače mislili, ko smo klub postavljali. Končno kjer stoji TRIGLAV in še sosednje farme, je s strani občine in planske komisije določeno za COMMUNITY USE! Preden smo to zemljišče kupili, so občinski može dobro vedeli, da se bo na tem zemljišču odvijala društvena dejavnost. Res je tudi to, da so bile svinje na sosednji farmi, morda preglastni in veseli.

mislim, da ta pametna odločitev občinskih mož, kot Mr Smithersa še daleč ni utemeljena. Ta kos zemlje je določen za klub in ne za rejo prasičev! Kaj je bolj važno za občino Fairfield, da se razvija društvena dejavnost na prostorih, kjer je to določeno ali da se naprej držijo par umazanih prasičev na dveh smrdečih farmah?

L.K.

več kot 15%, živilska industrija za skoraj 13%, papirna industrija za dobrim 15%, črna metalurgija za več kot 5%, itd.

Največji porast, za skoraj 30%, je lani dosegla slovenska strojna industrija, kar si lahko razlagamo z izrazitejšim preusmerjanjem slovenske in jugoslovenske industrije kmetijstva ter storitvenih dejavnosti od uvožene na domačo strojno opremo. Med dejavnostmi, ki so bile lani še posebno uspešne, moramo omeniti tudi slovensko elektrogospodarstvo, ki je predvsem zaradi pravočasne dograditve nekaterih novih elektrarn malodane za desetino povečalo proizvodnjo električne energije.

Medtem ko se je proizvodnja gradbenega materiala, ki ga izjemo opečnatih izdelkov v glavnem še vedno primanjkuje, lani povečala za dobrih 15%, proizvodnja osnovnih kemičnih surovin pa za več kot 16%, so se slovenske tradicionalne predelovalne dejavnosti, kot so proizvodnja tekstila, usnja in pohištva odrezale precej slabše.

PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden



Kar po domače...

Čas je, da se malo bolj spoznamo z "ODNOSI DELAVSKIH SINDIKATOV DO EMIGRANTOV", kajti neredi, ki jih zadnje čase povzročajo neprehne stave, so vrgli avstralsko industrijo skoraj popolnoma iz ravnotežja. Dosegli so svoj višek v dobi po 2. svetovni vojni do danes.

Pred seboj imam 4 obširne študije o avstralski družbi Zgodovino Avstralije prirejeno za srednje šole, in eno predavanje o sindikatih. Dve študiji sta bezirani na nasprotujočih si ideologijah: laburistična in liberalna. Tretja študija je nepristranska. Poglavlje o sindikatih v Zgodovini politike ne omenja in je pisano brez kakršnih predskod. Iz predavanja je očitno, da predavatelj nima ravno preveč visoko mišljenje o sindikatih. A četrti studija, ki je izvanredno obširna in izčrpna se sindikatov absolutno ne dotika.

Lahko si predstavljamo kje tiči vzrok temu molčanju. Saj je danes zjutraj celo John Laws na zahtevo sindikatov moral prenehati s svojo peticijo proti industrijskemu kaosu, ki jo je objavljalo po radiu.

1. Kaj piše o teh odnosih ZGODOVINA?

Pravi začetek delavskih sindikatov v Avstraliji je nastopil 1. 1850 z gesmom: "8 ur dela, 8 ur igre, 8 ur spanja, 8 Šilingov na dan". Leta 1856 na dan 21. aprila je prebivalstvo Melbourna doživel prvi pohod sindikatov, ki se ga je udeležilo 800 članov. Leta 1880 so sindikati že imeli svoja središča v vseh glavnih mestih Avstralije. Od 1890 do 1894 je Avstralija doživela največje stavke v tedanjih dobi. Te stavke so se končale porazno za stavkarje. Sindikati namreč nismo imeli dovolj finančnih sredstev, in so se delavci morali vrniti na delo pod pogojem, ki so jim jih postavili delodajalci. To je prisililo sindikate, da so ustanovili svojo politično stranko.

Leta 1894 je prišla prva laburistična stranka na vladu v Queenslandu.

Leta 1901 so sindikati imeli že 97.000 članov, a leta 1956 je bila včlanjenih 1.5 prebivalcev: 1.800.000 včlanjenih delavcev. Leta 1927 Avstralija že ima Australian Council of Trade Unions - ACTU - Avstralski svet delavskih sindikatov.

2. PARTICIPATION poročilo, ki ga je 1. 1978 sestavila Komisija za Etnične zadeve v NSW za vlogo Premiera Wran-a, predsednik komisije dr. Totaro, ima med ostalim povedati sledete:

... Komisija je našla dovolj dobre volje med člani sindikatov, da bi se pozanimali značaj delovske probleme emigrantov, in da bi jih kot člane uvedli v svoja delovanja... TODA ... Le malo sindikatov je bilo pripravljenih, da kaj store v tem pogledu. Iz pregleda v 1. 1975 sledi, da so emigranti plačevali relativno večjo članarinou kot Avstriji. V petih sindikatih je bilo 40 - 65 procent delavcev rojenih v tujini. V enem sindikatu je bilo včlanjenih 97 procent nekvalificiranih delavcev, od katerih je bilo za 1-3 emigrantov. V

enemu takih primerov je število značalo 12.000 emigrantov.

Delegatov emigrantov je bilo 1. 1978 od 26 do 60 procent. Toda te številke niso zanesljive, ker niti eden od sindikatov vključenih v pregled ni vodil nikakršno evidenco o poreklu svojih delavcev. Ob prijeli neke vrčne debate se je izkazalo, da bi se po žili delavcev Avstralcev v slachaju odpovedalo moralno najprej odpovedati emigrantom...

3. Kaj pravi GALBALLY REPORT 1978?

... S tem imajo veliko število nekvalificiranih članov emigrantov: 50 do 70 procent... Nekateri sindikati prenavajo, da imajo emigranti posebne potrebe kar se tiče zaposlitve in so temu primerno tudi postopili... Pri delovanju sindikatov se udejstvuje zelo nizko število emigrantov...

4. Iz knjige PRISOTNOST EMIGRANTOV (Australian National University):

Leta 1952 je avstralski Kongres sindikatov odločil... "Ker ni polne zaposlitve, da se takoj preneha z nadaljnimi sprejemanjem emigrantov"... Kongres 1. 1967 zahteva, da se vlada najprej posvetuje z ACTU o zaposlitvi emigrantov pri delu za katero so sposobni delavci ki bivajo v Avstraliji... Čeprav so se sindikati obnašali kot da emigrantskih delavskih problemov ni, je bila prisotnost emigrantov ocitna v problemih sindikatov v toku zadnjih 30 let... Ugotovljeno je, da so emigranti skoncentrirani v oddelkih pod najnižjimi fizičnimi pogoji... Sindikati ne smatrajo za potrebno, da morajo z emigrantmi posebno obzirno postopati... Emigranti ne smatrajo stavke za orožje iste vreste kot njihovi sindikati... ali njihovi tovarši. (1975) ... emigranti ne gredo s časom. (1976)

5. FRANK STEVENS, (ki ima smisel za humor) B.A., U.B., M.A., Econ, Ph.D. profesor na NSW Univerzi, poznan po svojem delu za UNESCO: "Rasni predstodki v vzgojnih in informacijskih sistemih Avstralije", ima povedati sledete:

... Gibanje delavskih sindikatov so v glavnem bolj ravnodušna, konservativna, birokratska masa, ki ima na nezadovoljstvo nekaterih svojih voditeljev priložnostne radikalne elemente, ki poskrbe za javni vtip, da je gibanje delavskih sindikatov liberalno in progresivno... Jasno je, da v taki situaciji najprej skrbi za potrebe sindikata, ki so za njih v prvi vrsti najbolj važne... Organizaciji sindikatov ni potrebno da reagira na logiko, in da bi se moralza za vse kar je potrebno takoj zganiti...

Kdor zna čitati med vrsticami bo videl katera politična stranka se najmanje zanima za odnos med sindikati in emigrantimi. Videl bo tudi kaj je naša glavna (in skoraj edina) vloga pri delovanju sindikatov: plačevanje članarine.

Pavla Gruden

Potres v Črni gori v mesecu aprila je zasekal globoke rane, ki se celijo in bodo slej ko prej zaceljene a pozabljene nikoli. Nesreči se spoznajo prijatelji. Tako po tej strašni nesreči smo se vsi prizadeti nekoliko bližali, vsi smo začeli z nabiralnimi akcijami, organizirali so se odbori itd., pomoč je prihajala v raznih oblikah ponesrečencem.

Tako doma, tako rojaki po vsem svetu in tako mi v Avstraliji. Poleg denarnih nabirk, so društva organizirala zabave in kulturne prireditve, kateri čisti dobiček je namenjen ponesrečencem. Vendar te akcije gredo očvidno proti koncu. Osrednja prireditve vseh društva in organizacij v Sydney je bila v Sydneyskem Town Hallu 7. julija. Obisk in razpoloženje je bilo na vrhu. Tudi športaši so dali svoj delež, že pred mesecem in več so odigrali veliko nogometno tekmo med "Jugoslovani in Avstralci". Višek pa so organizacije dosegle s svojim kulturno-umetniškim nastopom v petek 20. julija v Operi House. Nastopile so umetniške skupine društva: NJEGOŠ, ILINDEN in YUGOETHNIC pod pokroviteljstvom Komisarja za etnične zadeve v NSW dr. P. TOJARA. Med odmorom nas je g. Totar vprašal če so vsi ti umetniki iz Jugoslavije. Odgovorili smo mu, da so v poreklu, pač pa da vsi živijo v Sydney in so le amaterji. Dejal je, da si ni misli in ni vedel, da imate Jugoslovani kaj takega. Bil sem sicer ponosen, po drugi strani pa nekolič razočaran, ker med nastopajočimi ni bilo Slovencev. Čeprav je na plakatih med prireditelji bil tudi TRIGLAV. Zaman smo v operi čakali na Triglavski pevski zbor. Tu bi dobili svoje priznanje, kljub pičlemu prisotnemu občinstvu. Tokrat ni bilo izgovorja, da na cesti pod milim nebom se ne da peti! Le bogje, kakšno opravilo bomo našli za odstopnost, pa ja ni zopet povodova odstopil? S temi akcijami smo naredili svojo dolžnost do svojih v starosti domovini, pač vsak po svojih močeh.

Pri pakirjanju i naslovljanju so pomagali sledči: Ivanka in Tome Bulovec, Lojze in Vera Kocjančič, Jože in Srečka Markočič, Ema in Jože Lepčihar, Karlo Dolmark in seveda Jože in Ivanka sama.

Italjane.

Zahvala

Naprosila me je, da bi se rada vsem javno zahvalila, vsem darovalcem in vsem, ki so ji pomagali pri tej humani akciji. Prosila je tudi, da objavimo imena darovalcev, seveda lista ne bo popolna. Vsem nam je jasno, da je bilo s tem delom ogromno dela, najbolj bi vam znala povedati Ivanka sama, kajti z nabiranjem, sortiranjem in pakiranjem ter odpošiljanjem je le veliko dela. Da je akcija uspešna je treba seveda tudi reklame in to je Ivanka dobila v polni meri. Predvsem se tu zahvaljuje ge. LENI GUSTIN, ki je na radiu 2KY tri tedna vsek dan objavljala na italijanskem programu. Ter na slov. etničnem radiu. Posebna zahvala gre tudi KARLU DOLMARK, ki je nesčetno zbiral po hišah darovalcev po vsem širnem Sydenu. Na letališču pa sta odpeljala in zvzela Lojze Kocjančič in Karlo Dolmark.

Pri pakirjanju i naslovljanju so pomagali sledči: Ivanka in Tome Bulovec, Lojze in Vera Kocjančič, Jože in Srečka Markočič, Ema in Jože Lepčihar, Karlo Dolmark in seveda Jože in Ivanka sama.

Darovali so sledči:

Krstič Stela, Golič Katica, Gabraja Štefka, Sau Milan, Maria Fourtovi, Liberatore in družina, Loli Petrina, Družina Vlžintin, Bovo Maria, Concetta Carta, Šajn Anica in sestra, vsi ti so sami darovali in tudi nabirali od svojih prijateljev.

Kot poedinci so darovali sledči: družna Lisinsky, Mr and Mrs Young, Otto Peter, S. Simšič, Suzy Tzamalidan, Mr and Mrs Kamedej, sestra Mirjam, Magdalena Peros, Kata in Ivan L., Irena in Ljubica Salonski, Angela Jewellers-Bankstown, Mrs Guslina, Ozaljan, Simčič, Cuscina Antioneta, Deros Magdalna, Marta Tomšič, Mira Smrdelj, M. Košorok, Bill Marinčič, Ivanka Bulovec, Maria Badna, Irena Kanelis, Silvo Franca, John in Nella iz Cronale, Compass Centre-Bankstown, De Rosa in še precej drugih, za katere nimamo vseh imen. Poleg tega je Ivanka zbrala tudi 59 dollarjev.

Draga Ivanka in Jože, tudi vama naj gre zahvala za vajino veliko in človečansko delo, ki sta ga opravila. Kajti vsi dnevi so bila le eno samo veliko skladišče. Vendar si vpregla v to delo oba. Tudi vama JOŽE IN EMA prav lepa hvala! Ter srečno pot na povratku v domovino v nedeljo 5. avgusta!

Lojze Košorok

SLOVENSKI ŠOLSKI ODBOR ZA N.S.W.

Uspeh skupnosti

Slovenski šolski odbor za NSW, ki ga sestavljajo predstavniki vseh slovenskih organizacij v Sydney in katerega naloga je bila, da doseže priznanje slovenščine v tukajšnjih srednjih šolah, sporoča vsej slovenski skupnosti, posebej pa še dijakom in maturantom slovenskih srednjih šol sledete:

Priznanje slovenščine kot maturitetni predmet (2 Unit H.S.C. Subject) s strani Sveta za šolstvo in državi NSW, v letu 1979 je pred kratkim rodilo večje priznanje. VSE UNIVERZE V SYDNEYU (Sydney University, University of NSW, Macquarie University and NSW Institute of Technology) so priznale slovenski jezik kot maturitetni predmet.

Tako bo slovenščina upoštevana kot eden izmed pogojnih predmetov za vpis na katero koli univerzo ŽE PRI VPISOVANJU V ZAČETKU ŠOLSKEGA LETA 1980.

To priznanje je gotovo zgodovinskega pomena za Slovence v Avstraliji. Za naše srednješolce je slovenski jezik postal enakovreden jezikom kot so francosčina, nemščina in drugi. Člani šolskega odbora smo s tem priznanjem prejeli najlepšo nagrado za našo delo.

Uporno, da odslj ne bo več dvoma in ugibanj v zvezi s priznanjem slovenščine v učnem ustavu države NSW. Zato se obračamo na starše s pričakovanjem prejšnje.

Uplivajte na svoje otroke in jih vspodbujajte, da se vprijejo v sobotno slovensko srednjo šolo, kjer se bodo naučili KNJIŽEVNE slovenščine. Z njihovimi uspehi boste tudi sami nagrajeni. Ko bodo otroci dorasli, vam bodo za vašo vspodbudo in trud nadvse hvaležno.



Piše: Nande Žužek

Nadaljevanje

Proizvodnja tekstilnih izdelkov se je povečala le za približno 4 procenti, proizvodnja pohištva pa za blizu 1,6 procenti. Za te in še nekatere druge predelovalne panoge je značilo, da jih vse bolj primanjkuje surovin ter da si bodo nadaljni obstoj lahko zagotovile le z modernizacijo, z osvajanjem novih izdelkov in v vsaj delnim preusmerjanjem v druge dejavnosti, kot se to že nekaj let dogaja v usnjartvu.

Razveseljivo je, da se lani le neznačno povečale zaroge industrijskih izdelkov kljub nadpovprečni rasti proizvodnje. Decembra lani so bile le za nekaj več kot 1 procenti večje od začetka decembra 1977. leta. To si lahko razlagamo z močno povečanjem prometov blaga v trgovini in ne nazadnje z izvozom industrijskih in drugih izdelkov, ki se je lani v primerjavi z letom poprej povečal za blizu 6 procent, tako da je v državnem merilu dosegel vrednost 101,5 milijarde din. V zvezi s tem velja navesti, da je jugoslovanski izvoz blaga široke porebe predvsem zaradi povečane prodaje obutve, tekstilnih izdelkov in živil dosegel vrednost 30 milijard in je za 10 milijard din presegel uvoz izdelkov široke porabe. Spodbudno je tudi, da se je lani povečal izvoz za približno 6 procenti, medtem ko se je uvozu hrkati povečal le za blizu 2 procenti.

Seveda je zadovoljivo realizacijo lanske proizvodnje omogučila tudi ugodna prodaja tako rekoč vseh vrst blaga na domačem trgu. Nekaterih izdelkov, na primer cementa, je celo primanjkovalo. Povpraševanje je bilo na marsikaterem blagovnem področju večje od ponudbe. Osebno porabo so spodbujali povečani prejemki prebivalstva. V zvezi s tem naj navedem podatek, da so se novembra lani poprečni osebni

razrašča, saj je v oceno predložilo svoj pridelek kar 66 kmetovalcev. Več kot polovico je dobila visoke ocene, ki po mednarodnih standardih dajejo vrednost kvalitetnega in pravvrstega vina. Za malvazio so dobili plakete Gvido Kovčevič iz Babicev, Pavel Viler iz Koštabone, Kraševč Olivij iz Ospa, Karel Cunja iz Koštabone in Ivan Karin iz Krkavča. Najboljših pet vinogradnikov za refošk lanskega letnika z najboljšimi ocenami in plakatami: Gianni Sceriani iz Hrvatinov, Santo Loredan iz Škofij, Remigio Kocijančič iz Tribana, Jože Babic iz Kopra in Albert Savic iz Zabavelj.

Priznanja za odličen pridelek

Na razstavi refoška v Marezigah so podelili plakete za kvalitetna vina

KOPER, Posvetovanje vinogradnikov sodelovali pri plaket za najbolj kvalitetna vina letnika 1978 je bilo danes vrh tradicionalne razstave refoška in malvazije, ki ga že sedmo leto zapored organizirajo v Marezigh. Marezige so sredče pridelovanja istrskih kvalitetnih vin, zato je vsakoletno zazstava v tej istrski vasi hrkati tudi praznik vinogradnikov tega dela slovenske Istre, kjer na 470 hektarjih vinogradov v družbenem sektorju ter okoli 120 hektarjih vinogradov v kooperaciji pridelujejo zlasti visokovredna sortna vina.

Tudi med zasebnimi vinogradniki se zanimanje za žlahtne vinske sorte,

Obisk predstavnic iz zamejstva

Slovenske ženske organizacije v zamejstvu poudarile pomen pomoči

JESENICE, 24. junija. Na Jesenicah je bilo v soboto 3. srečanje predstavnic slovenskih ženskih organizacij iz zamejstva in svetov za vprašanja družbenoekonomskega in političnega položaja žensk iz slovenskih obmnenih občin. Predstavnice slovenskih ženskih organizacij iz zamejstva so poročale o svojem delu, v katerem ni malo težav, in poudarile, kako velikega pomena je pri tem zanje pomoč iz matične domovine. Letošnje srečanje je

PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden



Kar po domače...

Pogovorimo se danes o LJUBEZNI DO DOMOVINE in kako more človek sa skromen način toda vendar uspešen za njo kaj dobrega storiti. Ni lažje od te ljubezni. Sicer domovina ljubezni kot taka človeku ne more, toda človek, ki jo ljubi, ljubi svoje življenje. Saj je ona zibeljka njegovega prvega odnosa do stvarstva, prvega odnosa do ljudi, in do začetnega znanja. Domovina človeku ničesar slobega ne stori. Vendar se večrat sliši kako posamezniki svojo domovino preključijo s sovraštvom, ne da bi se zavedali, da šlovek trpi le zaradi sočloveka in največkrat radi svojih enostavno povedano - neumnosti. Če bi tak človek zrelo pomical, bi tudi uvidel, da vsako odločitev prineše sam, pa če tudi misli, da je na njo bil prisiljen. Vsak človek nosi sam odgovornost za svoja dejanja - če je zrel in ve kaj dela.

Te dni smo imeli priliko čitati v avstralskem tisku kako so neko mlado Avstraliko že dvakrat ujeli na bago v Rusijo s tem, da se ilegalno vkrcaja v neke tuje ladje. Izjavila je: "Sovražim Avstralijo". Ni pa pri tem pominila, da so današnjega stanja krivi politiki.

Tudi med nami je dosti tako zmedenih glav, katerih življenjski pojmi niso razčleneni ter se znašajo nad domovino. Taki ljudje nimajo domovini kaj dati.

Emigranti posebno v Avstraliji, zaradi ravnodušnosti Avstralcev ne samo do njihove zemlje ampak tudi do tujih kultur, so dolgo predlogi čutili, da so prezruti. Niso imeli s kom, razen med seboj, deliti svojo kulturno dediščino. Vendar po 30 letih emigracije jih ni več mogoče mimo emigrantov. Najbolj vidni smo emigranti postali šele skozi naše otroke v šolah. Ravno po zaslugu, so se Avstralci začeli zavedati, da je Avstralija multikulturalna zemlja. Posebno v šolah so se b tem pogledu zelo razgibali.

Prejšnji teden smo v Jugoslovensko-Avstralskem Centru za socialno delo in informacije v Newtownu sprejeli povabilo od osnovne šole v Newtownu, da priredimo za šolo PREDAVANJE O JUGOSLAVIJI. Ostalo je na nas



treh Slovencih in enemu Srbu, da to izvršimo. Sprejeli smo z veseljem.

Najprej se je povabilo odzval naš narodni delavec g. Lojze Košorok, vodja pisarne omenjega centra:

Držal je eno in pol ure dolgo predavanje zasnovano na zemljepisu in zgodovini naše domovine.

G. Nikola Milić, po rodu Srbi, ki se že tretje leto zalaga za jugoslovensko etnično šolo v Newtownu je Avstralskim učencem in učiteljem prikazal lepote Jugoslavije na filmu in diapozitivih.

Tudi meni je bilo izročeno povabilo za enourno predavanje toda skrbelo me je kaj naj jim pokaže, ker sta predavanja pred menj vso snov takoreč že obdelala. Spomnila sem se na g. Marijo Košorok, ki je članica Kulturnega odbora našega središča. Brez obotavljanja je privolila, da mi priskoči na pomoč in je tistega dne izostala od dela.

Pregledali sva njen zakladnico od stropa do tal polno slovenskih izdelkov ljudske umetnosti. Kar sva izbrali je več kot napolnilo prostor odmerjen za razstavo. Otroci so pokazali izvanredno zanimanje. Pregledali in otipali so vse od rudečih "slovenskih" nageljnov do kolovratov. Bil je živžav in polno "aaa" in "ooo", kakor da so ugledali deveto deželo. Pokazali so izvanredno zanimanje z nestetimi vprašanji.

Na vprašanja o šolstvu jim je odgovarjala ga. Košorokova, ki večkrat obišče Jugoslavijo in je temu bolj poučena od mene.

Ker pač nikogar drugega ni bilo, ki bi o temu mogel kaj pisati, moram kar sama povedati, da so ta tri predavanja, ki so skupno trajala štiri in pol ure, uspela nad vse pričakovanje, tako naše kot šolske uprave in otrok.

Upam, da bodo slična povabila prejete še druge naše organizacije, in da jim bodo rojaki, ki za to imajo možnosti, priskočili na pomoč. Ni lepšega dela kot za ime domovine.

Naj se končno zahvalim še g. Košorokovi, ker smo ravno z njeno pomočjo odlično uspeli. Lahko je ljubiti domovino in lahko kaj storiti za njo če človek le hoče.

Pavla Gruden

Novice iz zanimivosti

Iz Domovine

SLOVENSKA BISTRICA. V Zrečah, Poljanah, Slovenski Bistrici in Slovenski Konjicah bodo v štirih mesecih, v septembru, oktobru novembру in decembru predstavili 17 filmov iz nevrščenih dežel in drugih nam manj znanih kinematografij. S tem želijo kulturni delavci Slovenjkonjiške občine po svojih močeh prispevati, da bi občanom približali delček kulturnih snavanj dežel v razvoju, katerih večina aktivno deluje v gibanju nevrščenih.

TURNIŠČE. Da bi se ohranilo vsaj nekaj stare čevljarske tradicije, ki ima Turnišče, tukajšnji kolektiv Planika v neposredni bližini tovarniških prostorov ureja prvi čevljarski muzej v Pomurju. V

muzeju bodo razstavljeni več kot dvesto star izdelki Turniških čevljarov, ki so bili 1760 leta združeni v prvem tovornem cahu v tedanjem Avstroogrskem. Potom še ohranjeni čevljarsko orodje in naprave za strojenje kože in izdelovanje usnja.

LJUBLJANA. Skupščina republike skupnosti za ceste je objavila zbirko dokumentov v zvezi s cestno problematiko, ki bodo izhodišče za jesenske razprave o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o temeljnih plana cest ter dogovora o temeljnih plana Slovenije.

Sodijo, smernic za pripravo novega srednjeročnega plana je med drugim razvidno, da bi morali v naši republiki v primeru, če želimo izpolniti vse meddržavne in

Pustite Sočo na miru

Saj vsi poznate Sočo in svet ob njej! Koček raja na zemlji. Kdor tega ni videl je prikrajšan za nekaj lepega. In Gregorčič slavoslov Soči tudi poznate vsi: "Krasna si bistra hči planin... Nič manj mikavna ni reka Idrje, ki se zliva v Sočo in pokrajina ob tej mal reči.

Vemo tudi, da sta ti dve reki še edini v Sloveniji, ki sta do sedaj še sorazmerno najmanj onesnaženi. Vendar tudi tema rekama in tej lepoti grozi konec. Zopet Soči grozi 'Vihar teman', tokrat ne od tuja lačega naše zemlje, nego od človeka, od nas samih, lačni in pohlepni po boljšem standardu, po naši komoditeti itd.

V čem je stvar? Radi večje in večje potrošnje električne energije v Sloveniji, imajo gospodarstveniki v načrtu da zgradi na Soči in Idrje nove hidrocentrale. Obe reki sicer imate te možnosti in tako je prišlo do projekta, ki ga imenujejo HE KOBARID, DOLINA TREBUŠA, in DOBLAR II. Vendar občani v obeh dolinah rek, kakor tudi drugi ljudje misijo drugače in so odločno proti temu projektu. Kajti s to gradnjo bi bila odvzeta vsa lepota obe dolin, katere so znamenite po prorodnih lepotah, znamenitostih, po fauni in flori. Zajeziti bi morali obe reki, s tem bi predvsem prebivalcem doline Idrje zadali težak udarec. Izseliti bi morali kakih 700 prebivalcev, uničeno bi bilo okoli 150 domačij, ostali kraji pa bi postali popolnoma odrezani od sveta in komunikacij. Jezovi bi pokrili in preplavili doline, uničeno bi bilo kakih 20 kvadratnih kilometrov plodne zemlje itd. itd. Pri Kobaridu, bi morali zgraditi brano visoko 65 metrov. Tudi to pravijo, da bi bilo nevarno in neurju.

Končni strokovnjaki so tudi izračunali, da bi te nove elektrarne na Soči in Idrje proizvedle leta 2000 le 1.83 odstotka vseh energetičnih potreb v Sloveniji. Žal v Sloveniji imamo le še tudi kakih 5 odstotkov neonesnaženih rek in z gradnjo teh central, bi umazali in uničili še tve dve reki.

V Sloveniji doslej ni nobena gradnja, bilo katerega koli objekta, izvalla tak odpor in reakcijo javnosti kot ta. Tudi gradnja nuklearne centrale v Krškem ne, katero misijo pognati v pogon naslednjem leto, kajti

medrepublike obveznosti, zgraditi 172 kilometrov avtocest, 130 km dodatnih dveh pasov avtocest, 148 km dvopasovnih avtocest kot prvi del Štipasovnic, ter 133 km hitrih cest - obvoznic. Predvidevajo, da bi se do tega program uresničiti do leta 1990, oziroma leta 1995.

In med nami

V CANLEY HEIGHTS pa sta pred kratkim praznovala 35 letnico poroke naša znana rodoljuba FREDI in MILENA MAVKO. Že kar lepo vrsto let skupnega življenja, zadovoljno in srečno sedaj negujejo še svoji vnukci, posebno pa je njihov očka odson in na dopustu v domovini. Tako je za to malo družinsko slovesnost, ki so jo obhajali v ožjem krogu družine in prijateljev, vnučinja Natalija svoji starici mamici in očetu slovesno zaželeta v napitnici še dolgo let srečnega življenja in ju naslovila z "mlado nevesto in mladim ženinom". Torej Milena in Fredi "mlada nevesta in ženin" tudi mi ostali Vama kljemo vse dobro v nadaljnem življenju in "mladem zakonskem jarmu!"

V DOMOVINO so te dni odpotovali družina Erike in Vilija Žižek, družina Gomilšek, Tone Okorn s sinom Karлом. Vračata pa se v domovino Ema in Jože Lepčičar, brat in svakinja nam poznane Ivanke Pohlen, sestra Stefana Šernek in še kdo. Kdo izgleda nas bo zapustil za nekaj tednov tudi Lojze Košorok, če bo uspel da ne zamudi letal: baje je zelo zapošlen. Iz domovine pa se je vrnili predsednik SDS Toni Bulovec in nam prinesel lepe novice. Baje nas obišče nekje v februarju ali marcu Veseli planšarji! Kmalu pa se bodo vrnili iz obiska družina Krope, Mogetovi in Miran Špicar.

taka mora ostati zaščitena.

Precej truda je bilo vloženo, da bi se dokazalo, da ta načrt ni upravičen in protest je že predložen Skupščini, preden ta odobri načrt za gradnjo. Da ni bilo teh protestov, bi morda gradnja in dela teh elektrarn že začela. Končno je tudi vider dokaz samoupravne družbe, da imajo besedo tudi samoupravljalci in ne le strokovnjaki in gospodarstveni načrtovalci. Seve je precej argumentov za in proti, predlagan je bil celo referendum, da se ljudstvo samo odloči in izrazi svojo voljo.

Nekateri strokovnjaki so tudi mnenja, da je skrajni čas, da začnemo graditi elektrarne na reki Savi, da bi s tem rešili Posavje od poplav. Poleg Save, da bi izkoristili veliko prirodnega akumulacije vode v Planinskem polju med Logatcem in Postojno.

Zanimivo bo kdo bo zmagal ali ozkoglednost strokovnjakov in načrtovalcev, ki sicer trdijo, da energijo rabimo ali nujno da mislimo i dje, kaj pa naslednje generacije? Očvidno je, da načrt graden teh elektrarn bo le težko dobit zeleno lučko. Važen je argument, za malo konstitu - velika škoda!

Lojze Košorok

Med nami

V soboto 21. julija se je poročil naš poznani voda ansambla SREBRNE STRUNE, Štefan ŠERNEK. Da je bilo "gustovanje" na prekmurški način na višku, nebi posebej povdarijali. Za to svečano priliko je prišla na obisk tudi njegova tetka iz domovine. Vendar bi povedarili tole, kako so njegovi starši znali vzgajati Štefana v slovenskem duhu. S svojimi godbeniki je dosegel lepe uspehe in kar je največ vredno, da gojijo slovensko glazbo in melodije in so že kot taki vrsto let razveseljevali naše ljudi po slovenskih prreditvah v Sydenyu, Wollongongu itd. Že kod mlad fant je nastopal s harmoniko na raznih prreditvah, in no trud ni bil zamen. Postal je to, kar smo si vsi želi in tako bo z njim mladi rod nadaljeval slovenske tradicije med nam.

Dragi Štefan in nevesta, prav iskrene čestitke in obilo lepih nadaljnih uspehov tako z ansambalom kot na družinski poti v nadalnjem življenju!

PO SLOVENIJI

Predstavniki Kovinotehne v CELJU so pred kratkim s kitajskimi partnerji podpisali sporazum za pet let o poslovno-tehničnem sodelovanju v proizvodnji pianinov po kitajski tehnologiji. Gre za prvi primer nakupa tehnologije nekega jugoslovenskega podjetja na Kitajskem. Obrati za izdelovanje pianinov bodo v okviru delovne organizacije Primat poslovali v manj razvitem jugoslovensko-avstrijskem obmejnem pasu. V pianine pa bodo vgrajevali tudi precej na Kitajskem izdelanih delov.

V okviru tedna upokojencev v CELJU je bila letosnjega maja tudi velika pevska prireditev — V. srečanje pevskih zborov društev upokojencev. Na njem je nastopilo 38 pevskih zborov društev upokojencev z 850 pevci, program pa je popestril znani operni pevec Ladko Korošec. V skelepi pesmi v počastitev rojstnega dne predsednika Tita je poleg upokojenskih pevskih zborov sodelovala tudi celjska mladina.

V Brestu v CERKNICI so se odločili, da bodo staro tovarno ivernih plošč obnovili in vanjo postavili strojno opremo, izdelano v zahodnonemški tovarni Siempelkamp. Če bodo dela in nabava opreme potekali brez večjih težav, bo tovarna zoper ogenj odprnih plošč nared za proizvodnjo v letu 1980. Za Brest pomeni ta investicija doseganje boljše izkorisčenosti proizvodnih zmogljivosti, obenem pa bo tovarna založila domači trg s kakovostnimi ploščami, ki jih moramo sedaj uvažati.

V DOBJU pri POLJANAH se je 20. maja pred 138. leti rodil starosta slovenskega sladkovodnega ribištva, svetovno znani ribiški strokovnjak in nadarjen slikar prof. Ivan Franke. Na njegovi rojstni hiši, ki se ji reče pri Košancu, so ob tej priložnosti odkrili spominsko ploščo. Profesor Franke je bil pobudnik in pionir umetnega razploda postri, pobudnik ustavnovite prvega slovenskega ribiškega društva, soustvarjalec in mentor prvega »ribarskega zakona na Kranjskem«, prvi raziskovalec bolezni potčnih rakov itd. Zdaj je v Sloveniji 17.000 odraslih ribičev, ki so združeni v 62 ribiških družinah.

Pred 20 leti so na DOBROVEM v Goriških Brdih zgradili vinsko klet, ki je takrat lahko sprejela 450 vagonov grozdja. Danes lahko v briški kleti odkopijo kar 1400 vagonov grozdja. Na območju, kjer so doma zlata rebula, pinot, merlot in tokaj, je 1400 hektarov vinogradov, vsako leto pa jih obnovijo okoli 100 hektarov. Tako so

lani na novo zasadili prek 106 hektrov.

Pod DONAČKO GORO gradi planinsko društvo Sloga Rogatec — Straža planinski dom. Zanj so člani in tudi nečlani doslej opravili okrog 7.000 prostovoljnih delovnih ur. Dom bo imel na voljo 20 ležišč v sobah in 50 ležišč na skupnem ležišču. Doslej so v spodnjih prostorih uredili kuhinje, dnevno sobo, ki je hkrati tudi jedilnica, in brunarico.

Tovarna Tomos v KOPRU je na podlagi izbora selektivnega komiteja mednarodnih gospodarskih revij Mercado Mundial, Euros, Tet, African Trade Review prejela nagrado za izvoz v letu 1978. Tovrstne nagrade podeljujejo tistim gospodarskim organizacijam, ki so v poslovnem letu dosegli nadpovprečne rezultate v izvozu, tako po količini in kakovosti. Podeliti so prisostvovali tudi predstavniki francoskega gospodarstva, veleposlani in predstavniki drugih gospodarskih in kulturnih dejavnosti.

V vasici KROG blizu Murske Sobote že dalj časa opozarjajo na problem šolskih prostorov, saj je poslopje star že 67 let. V njem so zdaj štiri učilnice, ki so postale pretesne za 114 učencev, ki prihajajo iz Stahovca, Murskih Črnega in Kraga. Poleg tega nimajo nadvse potrebe telovadnice, zato se malčki drenajo kar na hodniku. V pritličnih prostorih stare šole je tudi vzgojno-varstveni zavod, v katerem štiri vzgojiteljice skrbe za 4

PIŠETA IN UREJUJETA:

Lojze Košorok
in Pavla Gruden



Kar po domače...

Oktobra bo enaintrideset let od kar sem v Avstraliji, nekdaj "obljubljeni deželi". Vsa tako so verovali Judje, ko so leta 1938 predlagali, da jih Avstralije sprejme pod pogojem, da jim dovoli naselitev ob robu puščave, katero so imeli namen razviti v rodovitno naselje. Avstralci, ki niso dalekovidni ljudje, so jim to odbili. In Izrael je danes občudovanja vreden košček sveta ki je obradil iz samega hrepenenja izraelskega ljudstva po svojem koščku zemlje. Kadarkoli pomislim na stalni nemir v tem delu sveta, mi je žal, da jim takratna vlada ni izpolnila željo. Že davno bi nekje na robu puščave v Avstraliji imeli rodovitno naselje, kajti pod peskom je dosti vode, in verjetno bi Abrabcem in Lebanoncem ne bilo treba bežati na druge kontinente, niti bi Izraelcem bilo potrebno voditi stalne borbe za ped grude, ki je davno bila njihova prvotna domovina.

-SREČNO POT-

In povratak želimo souredniku naše strani in socialnemu delavcu g. Lojzetu Košoroku, ki je prejšnji teden odšel na dopust v domovino. Pričakujemo, da se bo vrnil med nas duhovno in telesno osvežen za nadaljnjo delo med nami, ki ni lahko, ker zadovoljavati ljudske zahteve in potrebe je najtežje delo, ki si ga človek natrapa ne da bi pričakoval kakršnoki zahvalo.

Uredništvo.

Že samo to, da niso sprejeli ta predlog s strani Judov priča, da so Avstralci enostavno smatrali, da bodo na več ostali oni edini lastniki tega ogromnega kontinenta, ki ima priliko, da reši milionske množice, ki si ne morejo ustvariti dostojnega življenja. Pod današnjimi ekonomskimi pogoji sicer tega več ne zmora. Celo Angleži jim pravzaprav niso bili nikdar dobrodošli. Dokler je rojalizem bil še čvrst, je bilo opaziti še dokaj patriotizma. Avstralci so iz ljubezni do matere Angleje, ki jim je v resnicu vedno bila le mačeha, darovali svoja življenja v prvi svetovni vojni. Patriotizem je danes, ko je vedno manj rojalistov, spadel skoraj na nič. Izumrl so graditelji Avstralije iz prve pionirske dobe, in zbledel je spomin herojev, ki so padli za Anglijo, takozvano mater Avstralije.

Po drugi svetovni vojni, ko je Avstralija skusila na svojih tleh nevarnost pred japonsko invzijo, sicer je to komaj omembne vredno, je na široko odprala vrata emigrantom. Seveda so še vedno bili najbolj dobrodošli Angleži, kateri pa so se izkazali kot zelo nezadovoljni z življencem v Avstraliji. Saj se še danes v največjem številu vračajo domov Angleži.

S prihodom emigrantov iz drugih zemja je nastopila druga pionirska doba Avstralije. Nastala so nova naselja v bližini mest a mesta sama so doživelata hiter in ogromen napredak, da danes ne zaostajajo za ostalimi mesti na drugih kontinentih.

Avstralija se je uvrstila v takozzano "podganjsko tekmo",

Sedanji pogled na uspehe starih emigrantov, je Avstralcem odpril oči. Toda ne, da jim je ta patriotizem pognal iz srca. Zrastel je v praznem žepu in v brezposelnosti. Spoznali so, da človek žanje kakor seje. Dokler jim je bilo življenje lahko, jim emigranti nismo bili v napotole v posmeh.

Zdaj se posmehujejo sebi. Prvi dozorevanja clovekovega in tako tudi narodovega, je sposobnost, da se samega sebe norčuje. Ni dolgo tega, ko smo videli v enemu avstralskih dnevnikov karton, kjer je Australija upodobljena kot ožeta cunja, ki jo bili Avstralci ponujali črnemu z besedami: "Vzemi jo nazaj". Oglasi na TV jih pozivajo k patriotizmu... Objokavanja vreden je tak narod.

V prejšnjem tednu, pa se je nekdo spomnil, da razobesi s pročelja svoje hiše avstralsko zastavo, da bi pokazal svoj patriotizem, ali se mu je ta poskus izjavil. Obiskal ga je neki občinski uradnik in mu objasnil, da tega pač ne sme storiti brez dovoljenja občinske uprave, in da stane 45 dolarjev. In kaj je bilo od vsega tega? Nič. Če bi Avstralci bili res vredni svoje zemlje, bi se morali organizirati in razobesiti svoje zastave brez občinskih dovoljenj po celi Avstraliji naenkrat - vprašam se, ce bi se jih občinske uprave upala sneti.

Tako pa, ker so ovce, ki ne vidijo dalj od koraka, ubogajo ta sramoten zakon, med tem, ko je njihov patriotizem na prodaj. Zato sem se trideset let cudila zakaj Avstralci ne razobesajo na svojih domovih nikakrsnih zastav.

Pavla Gruden

Predsednik slovenskega društva Sydney naš gost

Pisali smo že v "Naši smučini" o aktivnosti slovenskega društva SYDNEY u Australiji in o novem domu "Dr. Franceta Prešernia", ki ga gradijo na prostovoljen način, kjer se združujejo ne samo člani društva, temveč tudi Slovenci iz Australije in njihovi gosti, tisti, ki jim je ponos biti Slovenec in to tudi, ki želijo imeti povezavo z domovino takšno, kakršna je - socialistično Jugoslavijo in v njej z republiko Slovenijo.

Pisali smo tudi, da to društvo uspešno vodi Bulovec Toni, brat našega sodelavca Franca Bulovca iz inštituta, časopisa "Australski Slovenec", ki ga tudi mi dobivamo v nekaj izvodih, pa ureja njegova soproga Ivanka Bulovc.

Več o njihovem delu pa nam je posredoval naš Franci Bulovc, ki je bil lansko leto pri njih dalj časa na obisku. Ob povrtnu v domovino nam je od njih prinesel tudi nekaj daril, ki so razstavljena v naši avli upravne zgradbe.

Pred nekaj dnevi pa se je pri nas oglasil sam predsednik slovenskega društva SYDNEY - Toni Bulovc. Namen njegovega obiska je bil, da navežje z nami in mi z njimi številne stike, da bi jim omogočili čim realnejšo predstavitev našega življenja, kar zdomeč pomaga ocenjevati realnost naše stvarnosti in je obenem most med njimi in njihovo in našo skupno domovino.

Zmenili smo se, da jim bomo redno pošiljali več izvodov glasila "Naša smučina" in to v avionsko pošto, da jim bomo redno dostavljali vse naše nove rebljikacije, od prospektov, edicij in plakatov, da bomo preko Izseljeniške matice skupščali opremiti v njihovem domu vetrino z našimi izdelki, predvsem smuči, kajti čolnov in telovadnega orodja zaradi njihove velikosti nima pomena. Izkoristili bomo tudi vse druge možnosti sodelovanja, ki bi se nam ponudilo.

Oni pa bodo nam pošiljali list "Avstralski Slovenec" v več izvodih, ki ga bomo razpošiljali po vseh obratih, tako da bodo stiki čim

pristnejši. Pomogali pa nam bodo tudi v drugih oblikah, ki so za nas zanimive.

Predsednik Toni Bulovc je s svojim obiskom na nas napravil izreden vtis, tako da zdaj lažje razumemo kakšnemu človeku je poverjena velika odgovornost vodenja slovenskega življenja v Avstraliji.

Predsednik Toni Bulovc je objubil, da se bo v Elanu še enkrat oglasil, pred povratkom v Avstralijo in da si bo ogledal našo proizvodnjo. Ob tej prilici bo naredil tudi nekaj posnetkov, da bo Elan lahko predstavljal Slovencem v Avstraliji.

Slavko Knafej

Gornji članek je bil objavljen 10. julija v časopisu NAŠA SMUČINA, ki je glasilo delovne skupnosti ELAN tovarne Športnega orodja Begunje na Gorenjskem. O čemu je beseda, je razvidno iz članka samoga. Naša priporaba bi bila le, da je to v veliko korist, kar nas Slovence tukaj, kot doma, da se i na tak in podoben način povezujemo. Tako naj vedo doma, kaj počnemo na tukaj in mi bi vedeli malo več, kaj se dogaja tam. Taka povezovanja so več kot koristna.

Ko je bil na občnem zboru Slovenske Izseljeniške Matice izvoljen novi predsednik, je v svojem govoru Stane Kolman dejal sledče: "Skrb za pravice in interese naših izseljencev, predvsem pa sodelovanje z njimi, ni le zgolj naloga Matice, temveč naloga naše slovenske samoupravne družbe v celoti. Tako je zapisano tudi v Ustavi, kar pomeni, da si mora vsa slovenska družba prizadevati za nadaljnje sodelovanje z izseljenimi in za čim tesnejšo povezanost med Slovenci v tujini in matično domovino".

Občidno je Slovensko društvo Sydney to vzel dobesedno na znanje in njih predsednik Tone Bulovc je v svojem kratkem obisku v domovini ta namen tudi uspešno dosegel. Seveda je treba take odnose naprej gojiti.

Urednik

Zgodovina Slovencev

Knjiga, kakršna se v slovenskem prostoru rodila le dvakrat v enem stoletju - tako je direktor Cankarjeva založbe Miloš Mikeln označil pravkar izšlo veliko delo "Zgodovina Slovencev", ki jo je ta založba pripravljala več let, napisali pa so jo naši priznani zgodovinarji: dr. Bogo Grafenauer, dr. Peter Petru, dr. Ferdo Gestrič, dr. Vasilij Šorn, dr. Milica Kacin-Wohinz, dr. Janko Jeri, dr. Tone Zorn, dr. Dušan Nečak, Zdenko Čepič, Primož Hainz, Marko Ivanič, Jera Vodusek in Božidar Zakrajšek, angažirani pa so bili tudi drugi sodelavci.

Na tiskovni konferenci, posvečeni predstavitvi tega bogatega, nad 900 strani obsegajočega projekta, je Mikeln opozoril na številne njegove posebnosti, nekateri avtorji (Grafenauer, Gestrič), pa so skratko orisali vsebinsko podobo in pomen "Zgodovine Slovencev". Kot je torej moč povzeti: knjiga je sicer v tekstoprovdu delu v mnogočem ekscerpt iz prejšnjih širših sestavkov, toda nekatere poglavje so napisana povsem na novo, tako da kot celota "Zgodovina Slovencev" pomeni moderen prikaz zgodovinskega razvoja Slovencev, pri čemer je zaobjeto tudi arheološko obdobje. t.j. čas v prostoru, kamor so se priselili Slovenci. Nova so npr. ravnino poglavja: "Arheološka obdobja" (Peter Petru), "Slovensko gospodarstvo med dvema vojnoma" (Jože Šorn) in "Slovenija po osvoboditvi" (več avtorjev). Največ pozornosti je posvečene novejšemu času slovenskega življenja: tako je letom od francoske revolucije do

konca prve svetovne vojne namenjenih čez dvesto strani, od konca prve svetovne vojne do 1945 okoli 300 in zadnjim desetletjem v novi Jugoslaviji 60 strani.

Po besedah govornikov je delo napisano poljudno, toda obenem položno zahtevno, toda obenem temveč zgodovinarji: dr. Bogo Grafenauer, dr. Peter Petru, dr. Ferdo Gestrič, dr. Vasilij Šorn, dr. Milica Kacin-Wohinz, dr. Janko Jeri, dr. Tone Zorn, dr. Dušan Nečak, Zdenko Čepič, Primož Hainz, Marko Ivanič, Jera Vodusek in Božidar Zakrajšek, angažirani pa so bili tudi drugi sodelavci.

Na tiskovni konferenci, posvečeni predstavitvi tega bogatega, nad 900 strani obsegajočega projekta, je Mikeln opozoril na številne njegove posebnosti, nekateri avtorji (Grafenauer, Gestrič), pa so skratko orisali vsebinsko podobo in pomen "Zgodovine Slovencev". Kot je torej moč povzeti: knjiga je sicer v tekstoprovdu delu v mnogočem ekscerpt iz prejšnjih širših sestavkov, toda nekatere poglavje so napisana povsem na novo, tako da kot celota "Zgodovina Slovencev" pomeni moderen prikaz zgodovinskega razvoja Slovencev, pri čemer je zaobjeto tudi arheološko obdobje. t.j. čas v prostoru, kamor so se priselili Slovenci. Nova so npr. ravnino poglavja: "Arheološka obdobja" (Peter Petru), "Slovensko gospodarstvo med dvema vojnoma" (Jože Šorn) in "Slovenija po osvoboditvi" (več avtorjev). Največ pozornosti je posvečene novejšemu času slovenskega življenja: tako je letom od francoske revolucije do

"Zgodovine Slovencev" so tiskali v 30.000 izvodih, njena cena pa je 990 din (kupiti jo je mogoče z odpaciom na obroke). Tiskalo jo je ČGP Delo, tehnično je ureidel in opremil Kazimir Rapoša.

V Sloveniji je kar 30 tisoč diabetikov

Slodkorna bolezen bo strokovna tema zdravstvenega občnega zbora

občnega zbora, ki so ga pripravili endokrinologi oziroma diabetologi, se bodo torej zvrstila predavanja, ki bodo vsa obravnavala sladkorno bolezen, "problem, s katerim se v strokovnih krogih ukvarjajo le mirmogre", je bilo rečeno na današnji tiskovni konferenci slovenskega zdravstvenega društva. No, mimogrede jo očitno obravnavajo tudi drugačni krogovi, saj pri nas že nekaj časa primanjkuje zdravil zanjo.

Zdravniki bodo na "ptujskem" občnem zboru, katerega drugi dan bo minil v znanimenju spomina na dr. Jožeta Potrča in na zdravnike, ki so med vojno delali in se borili v okolici Ptuja, pravslavili tudi petdesetletnico izhajanja Zdravniškega vestnika.

Vesna Marinčič

Poglavljanje znanstvenega sodelovanja

Prvo slavistično srečanje celovške in ljubljanske univerze

CELOVEC. (Sindok) - Na takojšnji univerzi so začeli prvo slavistično srečanje univerze v Celovcu in Ljubljani, ki naj poglobi znanstvene stike. Prvi del bo v predavanjih ljubljanskih in celovških slavistov osvetili

življenje in delo Simona Jenka, drugi del pa je posvečen tekočim znanstvenim projektom.

Na otvoriti je Rudolf Neuhauser s celovškega inštituta za slavistiko v obeh deželnih jezikih pozdravil navzoče in poudaril pomen prve tovrstne prireditve. Opozoril je, da je slavistično raziskovanje na Koroškem neposredno konfrontirano s svojim "predmetom", s Slovenci, ki tukaj živijo. Rektor celovške univerze Klinger pa je v svojem pozdravu naglasil socialno funkcijo univerze, ki naj zgosti zveze med zgodovinsko zrásiljivjeniškima krogoma.

pozdravila predsednik dr. Franci Zwitter in podpredsednik Janez Wutte. Zwitter je maturantom čestital za uspešno opravljenemu zrelostnemu izpitu in jim zaželet uspešno študijsko oziroma poklicno pot.

Na slovenski gimnaziji je minuli teden 32 dijakov v dveh razredih uspešno opravilo maturalno, od tega sedem z odličnim in šest z dobrim uspehom, pet dijakov pa bo moral nastopati v jesenskem oziroma vigrednem roku.

S temi vred bo skupno število vseh maturantov, ki so doslej absolvovali slovensko gimnazijo, naraslo na 554.

V tem šolskem letu je gimnazijo obiskovalo 530 dijakov v 21 razredih.

CELOVEC.

Ob maturi na slovenski gimnaziji v Celovcu je Zveza slovenskih organizacij na Koroškem v torek priredila sprejem za letošnje maturante, kjer sta dijake v imenu zveze

pozdravila predsednik dr. Franci Zwitter in podpredsednik Janez Wutte.

Zwitter je maturantom čestital za uspešno opravljenemu zrelostnemu izpitu in jim zaželet uspešno študijsko oziroma

poklicno pot.

Na slovenski gimnaziji je minuli teden 32 dijakov v dveh razredih uspešno opravilo maturalno, od tega sedem z odličnim in šest z dobrim uspehom, pet dijakov pa bo moral nastopati v jesenskem oziroma vigrednem roku.

S temi vred bo skupno število vseh maturantov, ki so doslej absolvovali slovensko gimnazijo, naraslo na 554.

V tem šolskem letu je gimnazijo obiskovalo 530 dijakov v 21 razredih.

Dr. Franci Zwitter spravlja slovenske gimnazije - Doslej že 554 maturantov

Na programu, pored naših izvođača: recitatora,

pevača i igrača folklora; nastupiće mlada talentovana folklorna grupa K.U.D. "MLADOST" - kao naši gosti.

Muzička pratinja ansambla "RASPEVANA MAKEDONKA", pod upravom mladog virtouza na klarinetu; Ivana Dimitrevskog.

Kuhinja će

PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden



Kar po domače...

Iz razlogov s katerimi vas želim spoznati prihodnji teden danes priobčujem govor našega ministrskega predsednika, ki ga je držal po zadnjih dobljenih volitvah. Ženska intuicija me je nagnala, da sem si ta govor izrezala iz časopisa v popolnem prepičanju, da se bo govornik dobro ugriznil v jezik.

Ladies and gentlemen, rad bi povedal, da se zelo zahvaljujem ljudstvu Avstralije, ki je pokazalo, da ima zaupanje v mojo vlado. Verujem, da je značilnost tega zaupanja ravno v temu, da je vlada delovala složno.

Nihče ne bi mogel imeti boljšega namestnika kot je Doug Anthony. Vsi člani vlade so delali v skupnem svrhu, za skupen cilj in v skupni želji da služijo Avstraliji, in da prebrodijo zelo stvarne gospodarske probleme s katerimi se Avstralija soočuje.

Tudi verujem, da je višina glasov - ki so nam menda dali drugo največjo večino v zgodovini Avstralije - zelo velika zasluga sposobnosti avstralskega ljudstva za presojo izvrstnosti političnih načel, čeprav so ta zapletena s težkimi odločitvami, ki so čestokrat trde in neprijetne. (Zadeva Whitlam, pr.p.)

Rad bi ponovil nekaj kar sem rekел - mislim na temu mestu - pred dvema letoma: da je cilj moje vlade vladati za vse ljudi Avstralije kjer koli so, na katerikoli življenjski poti, kakršnokoli delo vrše, če so tretja, četrti ali peti generacija Avstralcev, ali če so prišli sem iz drugih zemela pred nedavnim časom.

Cilj moje vlade je vladati pošteno in pravično za vse skupine in za vse ljudi z obvezo, da ta poštenost in pravičnost dosežeta vse ljudstvo.

Se vedno imamo bistvene probleme, ki jih moramo premostiti. Niti najmanj ne dvomim, da bomo v treh letih pred nami - Avstralci v skupnem delu - premostili te posebne probleme.

Ampak ja' hočem, da se

moja vlada in celokupno moštvo Liberalne-Nacionalne Deželne stranke obvezže za doseganje enega drugega cilja, da se preko meja politike, da se zalage za tiste zadeve, ki bodo združile vse Avstralce v en velik narod, za zadeve v katerih se bodo Avstralci pridružili drug drugemu v skupnem cilju, v skupenamen.

Jaz mislim, da mi to moremo doseči, da smo sposobni zmanjšati razdor med nami, in da smo zmožni dvigniti zavest narodne identitete in uspeti v skupnih namenih.

Naša naloga premostiti avstralske ekonomske probleme, doseči veliko širše cilje - o katerih sem ravnokar govoril - to mislim sta dva naša glavna cilja istočasno pred nami: odstraniti v Avstraliji področja, ki trpe na pomanjkanju, povečati osebno svobodo in pravičnost za vse Avstralce, naj bodo kjer koli, in jaz obvezujem mojo vlado, da bo v prihodnjih treh letih delala za te cilje...

Takoreč geslo na geslo, kar bi znalo napisati vsako srednješolsko teslo. Niti so premostili razdore, zmanjšali revščino, pred sodke, združili ljudstvo Avstralije v en sam narod, niti so krenili naprej z gospodarstvom. A kakšno pravičnost so uvedli - prihodnjič. In tudi kako dele naše "obče bogatstvo" - eno najbolj ponesrečenih imen, ki si ga je kdaj nadel kakšen državni ustroj.

Pavla Gruden

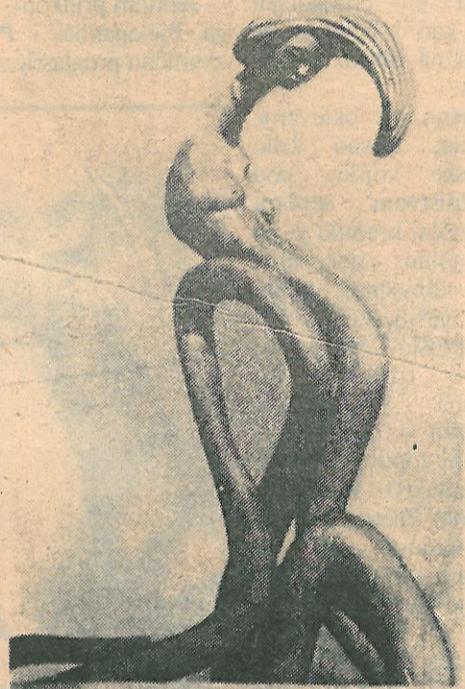
LJUBLJANA. Danes je zaključil dvodnevni uradni obisk v SR Sloveniji veleposlanik Avstralije v SFR Jugoslaviji Barrie Graham Dexter. Avstralskega veleposlanika so v teh dveh dneh ločeno sprejeli predsednik predstva SR Slovenije Viktor Avbelj predsednik izvrstnega sveta skupščina SR Slovenije dr. Anton Vrataš, podpredsednik skupščine Sr Slovenije Ludvik Golob, republiški sekretar za mednarodno sodelovanje Marjan Osolnik, članica predstva SK ZK Slovenije Majda Gaspari in podpredsednica ljubljanske mestske skupščine Anka Tominšek.

SOVRAZIM TE.

Sovrazim te in gnosis se mi morda zato ker govoris le o sluzbi in delu
in kadar nanese beseda o vinu
reces da imas rajsi zganico
sovrazim te
kot sem tu v tem prostoru
s tabo
sovrazim tako kot imam rad vino
in lepe dekllice
kot zaves mehke
Sovrazim te in gnosis se mi
zato ker imas vedno kadar prihitim
k tebi s prvim avtobusom
pripravljeno lezisce in stegna zame
in nikoli ne vprasas
zakaj
zato ker ne oporekas nobeni moji zelji
izreceni
ker me ljubis in me obsipavas z bomboni
ki jih imam najrajsi
ker twoje roke niso mehke kot zamet
in twoja koza ni socna kot list vrtnice
Sovrazim te
vedno in povsod tesovrazim
se takrat ko lezem nate in me vrskas
in reces (tako od srca)
rada te imam
se takrat tesovrazim
ljubezen moja.

Vinko Moederndorfer.

Drago Košir: Začarana kraljica



Slovenski stroji za Kitajsko

Letos je konzorcij 12 slovenskih delovnih organizacij predstavljal Kitajcem proizvodnje programske mechanizacije, namakalnih naprav, gradbenih strojev, crne in barvne metalurgije, industrijskega in rocnega orodja ter jih istocasno seznanila z možnostmi sodelovanja na teh področjih.

Strojna industrija SIP iz Sempera bo prodala Kitajski za pol milijona dolarjev strojev za spravilo krme in trošenje gnoja. Do jeseni bosta že obe posiljki na poti. Ljubljanski Agrostroj pa bo letos izvazal na Kitajsko namakalne naprave.

Na tem področju se odpirajo možnosti sirsega sodelovanja, saj so Kitajci te dve pogodbi podpisali že takoj na razstavi in zanimajo se med drugim tudi za nakup tehnologije.

Rekorden Izvoz naših vin

Do konca leta bomo na svetovni trg izvozili več kot 10.000 vagonov vina.

BEOGRAD. Iz naših vinskih kleti je letos na svetovni trg stekla dolejšnja reka vina. Do

konca leta bomo namreč izvozili kar 10.000 vagonov vina. Kot napoveduje direktor fonda za vino v GZ Nikolaj Gavrančič, nam bo rekordni izvoz prinesel okoli 770 milijonov dinarjev. Za primerjavo naj navedemo, da smo lani prodali na tuji trg 8050 vagonov vina v vrednosti okoli 605 milijonov dinarjev.

Na vrhu seznama kupcev naših vin so države skupnega evropskega trga, ki bodo letos odkupile 6661 vagonov vina v vrednosti 550 milijonov dinarjev.

Največji kupec naših vin, med katerimi gre čestno mesto kosovskim črnim vinom, je Zvezna republika Nemčija. Med vini, ki jih uvaža ZRN, so

jugoslovanska vina na drugem mestu. Naša vina gredo dobro v prodajo tudi v Veliki Britaniji, Švici, ZDA in Poljski, zadnje čase pa tudi v državah v razvoju.

Kamorkoli ste odšli, korenine so ostale tu

Tradicionalnega izseljenskega piknika se je tudi tokrat udeležilo več tisoč naših rojakov iz tujine, "ki jih je staro domovina spet sprejela s srečnim smehljajem kakor mati svoje dolgo pogrešane otroke", kot je v govoru poudarila v imenu častnega pokrovitelja srečanja, republike konference SZDL, pisateljica Mira Mihelič.

"Kamorkoli ali kadarkoli ste vi ali vaši starši ali starci odšli po svetu - vaše korenine so ostale tukaj, vaša zvestoba staremu kraju je ostala, vaša ljubezen do naše male in vendar velike Slovenije veliča zato, ker je klub hudim preizkušnjem v dolgih stoletjih vzdržala, in ker je klub tisočletnemu zatiranju in potujevanju ostala svovenska zemlja. Danes praznjujemo dan borca, s katerim se spomnjammo junashki časopra v domovinski vojni, a Slovenija se je zmeraj bojevala, ne le z orožjem v roki, za svoj narodni obstanek in je slednjič zmagača," je poudarila Mira Mihelič.

Govornica je poudarila tudi pomen kulturne dediščine, ki so jo nasi predniki prinesli s seboj iz svoje prvočne domovine, torej na jezik, na narodno pesem. Naš rojak Luis Adamčič je posvetil dobršen del svoje pisateljske in družbeni dejavnosti nalogi, da bi med milijoni ameriščanov, med katerimi so bili tudi naši rojaki - Slovenci, utrdil ali tudi obudil zavesti o njihovem poreklu.

Po pozdravnih nagovorih podpredsednika odbora za izvedbo piknika, Andreja Pavlovec, predsednika škofjeloške občinske skupščine Viktorja Žakija in predsednika slovenske izseljenske maticne Staneta Kolmana, so rojaki in drugim gostom pripravili pester kulturni program. V njem so sodelovali ansambel Lojzeta Slaka, ki je popoldan še posebej pripravil koncert za udeležence piknika. Škofjeloški pihalni orkester, dramski igralec Sandi Krošl, škofjeloška folklorna skupina, ženski nonet Rog iz Željna pri

Stanem Kolman, predsednik slovenske izseljenske maticne: "Z zadovoljstvom ugotavljamo, da se današnjega piknika udeležujejo predstavniki Slovencev iz vseh kontinentov. Pri tem je še posebej prijetno spoznanje, da je med nami tudi mlajša generacija naših izseljencev, kar kaže, da se tradicija povezana s slovenstvom, nadaljuje. Skoraj petina Slovencev živi v tujini in hvalevredno je, da tretja ali četrt generacija naših izseljencev, še vedno govori lep slovenski jezik".

O kako lep je čist rod. (Modr. 4:1, sv. pismo)

Če je družinska morala visoka, ima narod vedno dosti moči, da se obnavlja.

(Sunjatsen)

Dobre ocene sodelovanja

Predsednika Svetovne banke Roberta McNamara je v Sloveniji sprejel dr. Anton Vrataš.

LJUBLJANA. Predsednik Svetovne banke Robert McNamara se je danes dopoldne na gradu Strmol pri Cerkljah na Gorenjskem pogovarjal s predsednikom republike dr. Antonom Vratašom. Razgovori predsednika Svetovne banke so zajemali oceno gospodarskih gibanj v Sloveniji, možnosti za nadaljnji gospodarski razvoj naše republike in izkušnja Svetovne banke pri dosedanjem izkorisčanju posojil Svetovne banke.

V pogovoru, ki so se ga udeležili še član ZIS in zvezni sekretar za finance Petar Kosič, republiški sekretar za finance Milica Ozbič, republiški sekretar za mednarodno sodelovanje Marjan Osolnik in predsednik poslovodnega odbora Ljubljanske banke-ZB Janko Smole, so uglednemu gostu predstavili tudi dejavnost ljubljanskega mednarodnega centra za upravljanje podjetij v javni lastnini v državah v razvoju in razdelili možnosti za finančanje novih razvojnih programov, zlasti cestne infrastrukture v naši republiki.

Ob koncu svojega obiska je McNamara v izjavi za "Delo" poudaril dobre izkušnje sodelovanja mednarodne ustanove pri pomoči razvoju slovenskega gospodarstva. "Zelo globok vtis je name naredila

Velik obisk v Postojnski jami

V juliju si jo je ogledalo več kot 180.000 turistov iz 100 držav.

PIŠETA IN UREJUJETA:

Lojze Košorok
in Pavla Gruden

Angleški taborniki v Mariboru

MARIBOR, Podpredsednica skupščine občine Maribor Brigit Kuhar je sprejela skupino tabornikov iz Greenwicha, ki so kot gostje občinske zveze tabornikov in skupščine občine Maribor obiskali Slovenijo. Poudarila je, da se njihov obisk vključuje v razne oblike sodelovanja, ki že obstajajo med Mariborom in tem angleškim mestom. Lani so mariborski taborniki obiskali Greenwich.

Angleški taborniki so več dni skupaj s taborniki 11. SNOUB Miloš Zidanšek iz Maribora taborili v okolini Mozirja. Obiskali so tudi pohorski turistični center ter si ogledali znamenitosti Ptuja, Bleda in drugih slovenskih krajev.

Tudi drugo svetovno prvenstvo v veslanju, ki ga bo Bled doživel prihodnji mesec, bo na visoki ravni - Še bogat kulturni program

BLED - Manj kot en mesec nas loči od največje veslaške prireditve v Jugoslaviji, od svetovnega prvenstva, ki bo na Bledu od 28. avgusta do 9. septembra, ko se bodo na jezeru pomerili za naslove svetovnih prvakov veslači in veslačice iz 32 držav. Organizacijski komite je imel pred dnevi svojo redno sejo, na kateri so pregledali, delo posameznih komisij. Kar 12 različnih komisij deluje v okviru organizacijskega komiteja, saj je potrebno pripraviti vse za čim boljše počutje 1500 športnikov in drugih članov reprezentanc.

Kot je dejal predsednik čavnega odbora SR v veslanju Ivan Maček Matija, je Bled že pred trinajstimi leti dobil odlične ocene za organizacijo SR, enake pohvale pa morajo delavci pri organizaciji požeti tudi letos. Velike svetovne manifestacije niso samo lokalnega značaja, temveč je to priložnost za ponovno afirmacijo Bleda, Slovenije in vse Jugoslavije. "Moramo potrditi ugled Jugoslavije kot dobrega organizatorja, zato moramo napeti vse moči, da bomo pripravljeni sprejeti športnike koncem prihodnjega meseca".

Predsedniku organizacijskega komiteja Janezu Zemljariču so predsedniki posameznih komisij poročali o delu, ki so ga opravili in povedali kaj bi bilo potrebno še postoriti do slovesne otvoritve na Bledu.

Pri investicijah vse poteka po načrtu, tako da bodo vsi objekti pravočasno nared, od sodniških tribun hangarjev, televizijskih podijev in drugega. Pripravili so tudi scenarij za otvoritev, ki bo na blejskih ulicah, posebno pozornost pa so posvetili kongresu FISA, ki bo v času prvenstva na Bledu. Tudi v pogledu propagande so dela pri koncu. Izdali bodo značke, nalepke in ostalo s simbolom prvenstva. Pri vseh

podobnih velikih prireditvah, kjer je veliko športnikov in drugega osebja, je poseben problem stanovanje in prehrana, to kočljivo vprašanje so že rešili v celoti, tako da po tej plati ni več nobenih posebnih skrbi.

Že od sedaj je akreditiranih blizu 120 tujih novinarjev, fotografov in TV komentatorjev, fotografov komentatorjev, pričakujejo pa še enako število jugoslovenskih zastopnikov sedme sile, boje na gladini jezera bodo lahko gledalci doma pred televizorji spremljali v 22 državah sveta.

Med prvenstvom bo vladal na Bledu poseben prometni režim, saj je biser Gorenjske obdan le z eno cesto, ki bo v tem času zelo obremenjena. Pripravili so veliko parkirnih prostorov za motorizirane gledalce, postavili bodo novo vertikalno in talno signalizacijo, tako da bo Bled dobil novo podobo. Oklica Bleda in sama urejenost mesta bo v veliki meri pripomogla k vtišu obiskovalca. Da pa ne bo v času prvenstva govora samo o veslanju, so organizatorji pripravili tudi bogat kulturni program, od nastopa folklorne skupine, promenadnih koncertov, pop skupin iz Velike Britanije, do koncerta

ansambla bratov Avsenik. Skoraj vsa veslaška tekmovalna na Bledu so zavedajo, da je ostalo le še malo časa do prvega štarta, vendar ni bojazni, da se z organizacijo ne bi izkazali gledalci na cilju v Zaki in ob progi. Člani organizacijskega odbora se zavedajo, da je ostalo le še malo časa do prvega štarta, vendar ni bojazni, da se z organizacijo ne bi izkazali tudi tokrat.

SLOVENKA – PRVA AMERIČANKA V VESOLJU

Med osmimi tisoči prijavljencev za naslednjo fazo vesoljskega programa NASA je bilo izbranih šest žensk in devetindvajset moških. Vsi ti kandidati so predvideni za nalog: servisna vesoljska vozila za zvezdo s sateliti. Med izbranimi kandidatkami za posadko teh vesoljskih vozil je tudi devetindvajsetletna Judith Resnik, očitno slovenskega porekla, doma iz znane slovenske naselbine v Akronu, Ohio. Bodoča astronautka Resnikova je po poklicu inženirka elektrotehnike, ki je obrnila tudi doktorsko disertacijo iz biomedicine.

V rezgovoru z reporterjem enega od clevelandskih dnevnikov je Judith Resnik dejala, da se bo naslednja faza Nasinega vesoljskega programa začela v začetku prihodnjega leta in da pričakuje, da bo do srede osemdesetih let opravljenih po petdeset do šestdeset potovanj vesoljskega "avtobusa" na leto. Posadka tega vozila naj bi štela po tri do sedem ljudi. Judith Resnik je dejala, da je pripravljena na vse naloge, ki jih morajo opravljati vesoljci, in da bo zagotovo tudi hodila v vesolju.

Pred vključitvijo v Nasin vesoljski center je



Judith Resnik delala v razvojnem oddelku držbe Herex v Kaliforniji.

PRESENETLJIVA ARHEOLOŠKA NAJDBA V ORMOŽU

V Ormožu so arheologi te dni izkopali znamenite keltske peči, bogato kulturno dediščino arheološke keramike.

Ormoške najdbe so razkrili v zemlji ob hotelu,

več ali manj vedno samo v svojem krogu, kar je nezdravo za rast duha.

Najslabše kar moremo storiti pa je, da ne navajamo naše otroke k družabnemu stiku z otroci ostalih narodov. Večina smo že tako oztega obzorja, da ni izgleda, da bi se mogli privaditi občevanju z drugimi narodi; z Italijani in Avstriji še nekako, in z ostalimi Jugoslovenskimi narodi - pa še to ne v zadostni meri. To mi je že nekolikokrat padlo v oči. Vrše se odlične jugoslovenske prireditve a Slovencev ni toliko, da bi jih prešteli na deset prstov, kaj šele dvajset, Srece me zaboli, ko vidim, da je naše bratstvo bolj na papirju kot v srcu.

No, in v tem pogovoru z rojakom mi je padlo na misel, da bi naša društva povabila v goste za en dan otroke iz Vietnamia. Kar razrogačeno me je pogledal. Pravi, sli si neuneumna? Kako pa se bodo pogovarjali? Nič lažjega za otroke. Nasmej, pogled, dotik ročic, skupaj pri polni mizi, nekaj poskocnič, igric, in dan bi jim še prehitro minil. Na to je pristal ampak je najdel takoj drugo težavo. Vietnamci... Če ravno njih povabimo, kaj ni že samo to več ali manj izraz rasnega predsodka? Nikakor ne.

UNESCO v Avstraliji v eni svojih mesečnih brošur ravno naproša vse etnične skupine, da bi izkazale gostoljubnost vietnamskim otrokom na katerikoli način; celo družine, brez ozira na narodnost so naprošene, da bi vsaj za par ur povabile enega ali dva Vietnamčka v svoj dom.

Saj so to najlepši, najtoplejši koraki, ki vodijo k zblizavanju narodov. In ravno za to ima Avstralija odlične pogoje. Avstralci niso ravno navduseni za tuje. Mi Slovenci pa smo res gostoljuben narod. Ali bi ne bilo lepo, če bi naša društva priredila, recimo, dan Vietnamese otrok?

Muslim, da je to eden najlažjih načinov za nas odrasle, pa ča tudi nismo starši, da doprinesemo svoj delež za to res zgodovinsko leto. Lokale imamo, srce tudi, in prepričana sem, da bi nam en tak dan bil v veselje vsem.

Pavla Gruden

JUGOSLOVANI PRIVARČEVALI ŽE STO MILIJARD

BEOGRAD

Jugoslovani so od začetka leta do konca maja privarčevali 100.040 milijarde dinarjev, kar je 51 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Tako je letošnje leto glede varčevanja najuspešnejše v zadnjih desetih letih.

AFORIZMI

Vse vec jahacev in vse manj konj.

V boju proti lakoti predpisujejo siti dieto. Za uspesen lov v kalnem je potrebno dosti svetlobe. Nepismeni pisejo zgodovino s kriki.

J. Mrkalj - Kadmus

1,882.289 Slovencev

Ljubljana (Tanjug) Koncem letošnjega prvega polletja je v Sloveniji živel 1.882.289 ljudi. Od tega jih je 913.400 živel v mestih, 968.889 pa je bilo nemških prebivalcev. To število prebivalcev je za približno 9 odsto večje kot ob popisu 1971. leta.

Na prebivalstva seveda vplivajo predvsem naravna gibanja, namreč rojstva in smrti. V dokajnji meri pa je zlasti v zadnjem času število prebivalstva na posameznem območju odvisno tudi od preseljevanja prebivalcev.

Z razvojem gospodarstva prebivalstvo zapošča slabše razvite in kmetijske predele in se seli ter zaposluje v večjih mestih. Tod pa seveda ni prostora za vse.

Zato je tudi vedno več takih, ki so se naveličali živeti v mestih in se za stalno ali pa le za konec tedna spet selijo v okolico mest.

Število prebivalcev v desetih največjih slovenskih mestih po registru prebivalstva v juniju 1979. leta: Ljubljana 259.107, Maribor 128.154, Celje 38.062, Kranj 31.832, Trbovlje 16.634, Jesenice 18.312, Koper 22.508, Nova Gorica 18.059, Novo Mesto 14.778, Velenje 16.830.

Kar po domače...

SO



IRAŠKA NAFTA ZA JUGOSLAVIJO

BEOGRAD

"Jugoslavija se lahko opre na Irak kot trden in stabilen vir oskrbe s surovo nafto", je izjavil novinarjem iraški minister za plan in predsednik iraškega dela mešanega komiteja za gospodarsko in znanstveno-tehnično sodelovanje med državama Adnan Husein Hamadani. Te dni se je v Beogradu pogovarjal s kopredsednikom mešanega komiteja in podpredsednikom jugoslovanske vlade Andrejem Marincem.

VELIK IZVOZ "METALNE"

MARIBOR - V polretjem desetletju svojega poslovanja se je kolektiv delovne organizacije "Metalna" s svojimi izdelki uveljavil že tako rekoč po vsem svetu.

Njegove izdelke poznaže že v petdesetih državah na vseh petih celinah. "Metalna" namreč izvaja toliko, da nanese to v njenem celotnem prihodku petino. Letos bodo iz te mariborske delovne organizacije dostavili svojim kupcem za skupaj dvanajst milijonov dolarjev svojih izdelkov, zvezne razne opreme in dvigal.

Skupaj z drugimi jugoslovanskimi organizacijami bo "Metalna" letos poslala Iraku opremo za hidrocentralo "Hemren", opremo za irigacijske sisteme ter gradbena dvigala. V Sovjetsko zvezo bo poslala dvigala za mostovne konstrukcije ter dvigala velikih nosilnosti (po 160 ton). Razen tega sodeluje pri opremljanju hidroelektrarn v Nepalu in Bagdadu.

41.000 TOVORNJAKOV IZ MARIBORA

MARIBOR - Tovarna avtomobilov in motorjev je v dvajsetih letih po tistem, ko so v njenem poskusnem oddelku izdelali prva prototipa komercialnega vozila TAM 2000, dostavila svojim kupcem doma in na tujem 39.000 teh vozil različnih tipov.

PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden



S proizvodnjo 2.000 vozil, načrtovano za letos, se bo število teh popularnih tovornjakov, izdelanih v Mariboru, povzpelo na 41.000.

PRAZNIK ŽETVE, KRUHA IN POGAČ

Turistično društvo v Plenšaku je tudi letos priredilo zanimivo turistično folklorno prireditev "praznik žetve, kruha in pogač". Nekaj tisoč obiskovalcev si je ogledalo, kako nastaja kruh - ogledali so si žetev, mlatev in peko kruha in pogač. Seveda so lahko dobrote tudi pokusili. Domače gospodinje so se izkazale pri peki najrazličnejših vrst kruhov in pogač, seveda pa je bilo tudi prekmurske gibanice dovolj. Uspela prireditev, ki je obudila stare kmčke običaje, so popestrili s tekmovanjem vleče vrv, v katerem so bili zadružniki najmočnejši, domači fanti e pa so pokazali, da še znajo hoditi s štrkolami.

TRINAJST PAROV na letosnji Kmecki očetki,

V Ljubljani so se poročili: Slovenski par Marinka Šmalec in Franc Prelesnik iz Ribnice, pomurski par iz Beltinec, Katarina Smej in Franc Žižek, makedonski par iz Strumice Vangelica Milenkova in Dimitrije Anastasov, slovenski par iz Celovca Marija Tischler in Valentin Hartmann, hrvaški par z Reke Iva Radetič in Miljenko Raucher, avstrijski par iz Celovca Marija Schoffmann in Valentín Mitterdorfer, srbski par iz Beograda Zorica Djurković in Dragan Alavantić, češkoslovaški par iz Bratislavje Katarina Uhrova in Lumir Machek, italijanski par iz Parme Carla Carnerini in Barbara Ferraboschi, zahodnonemški par iz Leverkusna Gertrud Anna Meurer in Manfred Benhrendt, zahodnonemški par iz Wiesbadna Elizabeth Mechtild Pohlschmidt in Wolfram Richter, švicarskipar Beatrice Staub in Max Bissig, ter sovjetski par iz Tbilisija Maja Chikhadze in Georgij Lackhisvili.

Kako so živelji

Mladi raziskovalci proučujejo, življenje naših prednikov - Znanstveniki so pokrovitelji

ŠENTJERNEJ, . V Šentjerneju se že nekaj dni mudijo mladi raziskovalci, udeleženci 5. mednarodnega raziskovalnega tabora, ki ga vsako leto pripravijo republiško gibanje znanosti mladini, republiška raziskovalna skupnost in drugi.

V taboru, ki ga kolektivno vodijo znanstveniki najrazličnejših znanstvenih ved na čelu z vodjo centra za arheologijo pri Narodnem muzeju v Ljubljani, znanim raziskovalcem dr. Vinkom Šribarem, dalje s predstavnikom republiškega gibanja znanost mladini Andrejem Jusom, se je zbral 60 dijakov, študentov ter njihovih mentorjev.

Nekdanji področje arheoloških raziskav, ki jih je pred leti začel na staroslovenskem naselju Otok pri Dobravi, kasneji Guttenwerth, dr. Vinko Šribar, so danes razširili še na področje geografije, biologije, etnologije, kemije in fizike.

Letošnji tabor je poleg svega dobil še eno izredno pomembno razsežnost. Raziskave so razširili tudi na področje teme, ki zajema splošni ljudski odpor "Nič nas ne sme presentiti", kar daje njihovemu delu še večjo veljavbo. Pri tem imajo seveda največji delež biologi, fiziki, etnologi in

kemiki, ki raziskujejo energijo, zdravje, prehrano in vodo, na Šentjernejskem polju.

Glavni namen tabora je v tem, da se pri bodočih slovenskih raziskovalcih spodbudi zanimalje za zgodobinsko dediščino starih Slovenov, ki so v davnini živelji na tem zgodovinsko izredno razgibanem ozemljju.

Prav gotovo bodo prispevali velik delež tudi k osvetljevanju naše zgodovinske preteklosti, navad in običajev naših prednikov in njihovih kulturnih dosežkov.

Raziskave, ki jih bodo kompleksno nadaljavali tudi v prihodnjih letih, bodo v povsem drugačni luči prikazale staroslovensko naselje, ki je nепrecenljivega kulturno-zgodovinskega pomena.

Ob šolanju mladih raziskovalcev se tudi ostri njihov čut in odgovornost do zapuščin naših prednikov in drugih prebivalcev, ki so kdajkoli živelji na dolenjskih tleh.

Ameriška kultura: pogled na sedemdeseta leta

V Beogradu, na levi obali Save, poleg Muzeja sodobne umetnosti, se te poletne dni odvija svojevrsten spektakel, edinstven in nenaveden. Dogaja se pod ogromno geodezijsko kupolo, ki so jo nalačč za to priložnost postavili v Beogradu, reče pa se mu "Ameriška kultura - pogled na sedemdeseta leta". To je prva postavitev te ameriške razstave v svetu. Septembra bodo kupolo z vsemi ceremonijami vred preselili še v Zagreb, nato pa bo v naslednjih dveh letih potovala širom po Evropi.

NAJVIŠJA UNESCO NAGRADA

Med 236 učenci šole "Adam Bohorič" v Brezanci, ki se je udeležila likovne razstave v UNESCO natečaju za neuvrščene, je bila izbrana med 3850 deli iz 41 držav sveta izvrstna risarka, odličnjakinja v šoli, ki ji je podelila tudi knjižno nagrado in pohvalo za vestransko delovanje.

Tako pravi ta list naše gore, ki se je kar sama odločila za likovni krožek v katerem so učenci višjih razredov: "Rada rišem, motive ne izbiram, saj prihajajo kar sami. Zanima pa me, kakšna bo nagrada". Temno zgoraj desetletnika, tretješolka STANKA KOZOLO, je izbrala motiv dneva mladosti in na risalnem listu zajela vso radost, valovanje in barvitost na stadionu ob Titovem rojstnem dnevu. Bila je to velika zelena ploskev, v perspektivi dobro zajeto občinstvo, folklorne skupine v prvem planu in ob strani pisani baloni.

Kar se tiše njene bodočnosti, se je pa takole odrezala. "Učiteljica bom. Bom pa stroga. Hočem red."

TITOVO VOŠČILO BOŽIDARU JAKCU

BEograd - Predsednik Josip Broz Tito je brzjavno vočil slikarju Božidarju Jakcu za njegov 80. rojstni dan in dolgoletno ustvarjalno delo. V voščilu je poudaril, da je Božidar Jakac s svojim plodnim umetniškim delom in vso dejavnostjo obogatil družbene in estetske vrednote našega časa. Še posebej pa predsednik Tito omenja Jakov osebni prispevek revolucioni in socialistični skupnosti.

Akademiku Božidarju Jakcu, slikarju, grafiku in portretistu predsednika Tita so vočili še Sergej Kraigher in Lidija Šentjurc, Stane Dolanc, Viktor Avbelj, France Popit, Milan Kučan, dr. Anton Vrataš, Mitja Ribičič in Janez Vipotnik.

TRIDESET LET VEVŠKEGA VRTCA za nas vredno pomisleka.

Vzgojnovarstveni zavod Vevče je pred dnevi proslavljal 30-letnico obstoja. V tovarniškem vrtcu je pred tridesetimi leti doblilo varstvo 27 malčkov, sedaj pa ima zavod v treh dislociranih enotah 753 trok vseh starosti. V treh jasičnih oddelkih je 54 dojenčkov, v ostalih oddelkih je še 569 malčkov, 140 otrok do 14. leta starosti pa je vključenih v oddelke podaljšanega bivanja. Kljub vsemu pa jih kot vse ostale vrte pestijo prostorske težave. Da pa ne bi bilo povsem prikrajšani tisti otroci, za katere v vrtcu zaenkrat še ni prostora, jih dvakrat tedensko s kombijem pripeljajo v vrtac iz vseh oddaljenih krajev (zlasti iz Besniške doline) v okviru 80 urnega programa za petletnike. Na proslavi, ki se je udeležili tudi starši, od katerih so pred leti mnogi tudi sami preživeli otroštvo v tej ustanovi, so otroci prikazali potek dela in njihovo življenje v vrtcu.

Kar po domače...

Moder človek raste iz svojega začetka, trdi tibetska modrost. Izgleda, da se nekateri celo rode s to modrostjo...

Pred 28 leti se je začela življenska zgodba slovenskega dečka, ki je s čvrsto voljo in vztrajanjem dosegel tak uspeh, da ga moramo zapisati v zgodovino avstralskih Slovencev. Junak te zgodbe je g. **GEORGE MILTON CUJES**, sin nam vsem dobro znanega rojaka in narodnega delavca ga.

Jožeta Čuješa. Mali Jurček je bil že od zgodnjih let vrgajan v slovenskem duhu. Njegova mati, po rodu Leitvanka, obvlada slovenščino boljše kot prenekatera Slovenka. Za

to se je seveda potrudila naš Jože, steber Triglavsko skupnosti v Sydneju. Jurček je že v osnovni šoli pokazal, da "bo nekaj iz njega", saj je šolo smatral za čisto resno zadevo. Bil je vzoren učenec in tudi v vedenjem ni pravil niti staršem niti učiteljem nikakršnih težav.

Od 1956 do 1968 je obiskoval Trinity Grammar School (Church of England), kjer si je pridobil naslov School captain 1. 1968, captain of cricket 1967 in 1968, captain of football 1969. Igral je rugby v Combined Association School's Rugby moštvu, in cricket od 1967-68.

V letih 1962, 1966 in 1968 je prejel Citizenship Prizes na osnovi Rhodes scholarship; v letih 1967 in 1968 je urejeval šolski časopis a veliko matura je položil 1. 1968 in istočasno tudi dobil štipendijo za šolanje na univerzi.

Od 1. 1969 do 1973 je študiral ekonomijo na sidnejski univerzi in s častmi diplomiral.

Leta 1974 in 1975 je študiral na New England Univerzi, kjer je leta 1967 sprejel učiteljsko diplomo.

Leta 1977 je na sidnejski univerzi čital moderno zgodovino in si pridobil naslov Master of Arts.

V kratkem bo prejel diploma za Šolsko administracijo, ki jo je študiral v Armidale College of Advanced education.

Na NSW univerzi sedaj študira Education Research Methods, kar je del študija o šolski administraciji, in ko bo to skončal, bo prejel naslov Master of Educational Administration.

Sicer mu je pri skrbnih starših bilo takoreč postlano z požicami, ker pa ni lenega rodu, saj smo Slovenci vsi delovni, si je ob prostem času, ko je obiskoval gimnazijo, že začel služiti košček svojega hruha. Delal je na cesti, pomagal zidarjem, in celo v mlinu si je vadil mišice, da

bi se praktično spoznal z življnjem.

Po šolskih urah je čistil pisarne, šole in celo hotele. Vozil je dvigala in delal kot vratar v raznih sydnejskih palačah. Tako se je ob težkemu delu in pridnemu učenju pripravljal za svojo poklicno življensko pot. Resnično, zna je pljuniti v roke kadarkoli se mu je ukazala prilika, a kadar ga je poklical študij, je pozabil na vse drugo. Nikdar ni bil polovičar.

Tudi danes se ob prostem času (kako si ga le ustvari?) udejstvuje kot dobrovoljni delavec na socialnem polju. A vsako nedeljo, že iz otroških let gre k maši, ne da bi kdaj izostal. Če dodamo še to, da se je za časa študiranja oženil, in da ima s soprgo 3 otročiče v starosti od 4,5 do 7 let, lahko mirne duše rečemo, da sta oba občudovanja vredna. Njegova sopka študira na New England Bachelor of Arts. Torej sta oba v ponos ne samo svojim otrokom in staršem ampak tudi vsem Slovencem.

Tukaj zgodbe še ni konec. Poglejmo kako teče njegova kariera. 1971: Appointed Research Assistant - Department of Economic History, Sydney University, 1972: Appointed Assistant Master, Trinity Grammar School, 1975: Appointed Boarding House Master - Founder House

1978: Appointed Subject Master, Department of Economics and Commerce.

Kot Housemaster v Founders House, ki je največja Boarding House za študente v Viktoriji, in sicer v Willers Hill šoli, ene najeksluzivnejših šol anglikanske cerkve v Avstraliji, ima ogromne odgovornosti.

Od prevega leta osnovne do zadnjega razreda višje šole bo v vsakem pogledu odgovoren za šolanje in vzgojo 55 učencev, ki prihajajo iz raznih dežel: South Islands, Nova Zelandija, Hong Kong in celo dva Jugoslovena. Ker je to šola za moške in ženske dijake, bo njegovo delo brez dvoma toliko težje in odgovornost še večja.

Ker se ta šola šele gradi, ima g. George Čuješ razen ostalih dolžnosti tudi dolžnost izbrati in imenovati učitelje, ki bodo v tej novi šoli poučevali. Razen tega je odgovoren tudi za koordinacijo vsega pouka, kar ni šala.

Kaj naj porečemo? George Hamilton Čuješ, M.A., B.Ec. (Hon), Dipl. Ed., M.A.C.E., J.P. in kratkem Dip. Ad., iskreno čestitamo in želimo vam in družni vse najlepše v bodočnosti.

Pavla Gruden

PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden



Kar po domače...

Pravijo, da spomlad vse pozivijo... Verjetno doma. Tukaj je resnica povsem drugačna. Na ljudeh ni spoznati spomlad. Vsak hiti za svojimi opravki, nikjer nasmeha, nikjer spomladanskih veselic, a pri nas so celo v mestih ptički ženili... Le v predmestnih vrtovih moreš videti znamenja vigredi. Seveda tudi na nebu, a kaj ko se to na obrazih ne odraža. Tukaj vsi živimo velemestno življeno. Vlaki nas bruhajo na delo, vlaki nas bruhajo domov. Predmestja in mesta pa so mravljišča človeških robotov. Avtomobilov skoraj toliko kot pešcev. Če pa so kje nad mestom ptički, jih ne vidiš. Glave so sklonjene k tlu, a srca v skrbeh.

Le dejstvo, da je Avstralija multikulturalna, bo spomlad nekoliko ozivelo. Med sydnejskimi nebotičniki bodo zaplapalate mestne zastave, a sonce bo le malokje obsijalo ulice. Stolpnice so mu vzele pot do pločnikov.



Gospa kosorokova in Martin Konda s Slovensko otroško folklorno skupino društva SDS Sydney.

Etnične skupnosti se bodo zbrale ob svojih prireditvah s skrito željo, da bi se jih udeležilo čim več Avstralcev. Toda dolga leta, desetja bodo minevala, predno se bodo Avstralci navadili na našo prisotnost, in še več časa

Ako je pošten rodoljub dolžan časti svoje domovine v vseh potrebnih primerih kri in življenje, ji je dolžan v prav nič manjši meri služiti s peresom, da v svetu pri vsaki priložnosti zaslovi. Ta čast, pravim, zavezuje ne le orožje, ki ga nosimo ob strani, ampak tudi za ušesom, namreč pero, če smo obojega vajeni sukat.

PLATO

bo poteklo, da bi Anglosaksonci sprejeli v svoja srca kulturno dediščino, ki jo danes tako skopoz nami dele, oziroma jo mi, priseljenci skušamo deliti z njimi.

Vsi kontinenti se danes bližujejo z izmenjavo svojih kulturnih dediščin, le pravtno prebivalstvo tega osamljene otoka-kontinenta, ki ja takoreč odrezan od ostalega sveta, se teh internacionalnih festivalov na drugih kontinentih kaj malo udeležuje. Nekaj pač zato, ker je

Tudi Slovenci ne zaostajamo. Naše slovensko društvo "Planica" v Wollongongu prireja svoj pomladni ples, in za kar je to društvo, ki še nima svojega doma treba posebno pohvaliti je, da pošilja svoja vabilia celo nam Aydneyanom; saj smo tako daleč od njih, posebno če človek nima svojega prevoza; in kar me je tokrat izvanredno presentilo - priložili so vabilo celo celoten program etničnega radija. Res odlično skrbe za svoje člane, pa če tudi jih tisti, ki smo oddaljeni ne moremo redno obiskovati. Da, Slovenci v Wollongongu nam res delajo čast.

Doma smo prirejali prese v zimski dobi, tukaj pa spomlad. In dobro je to, saj drugače ne bi vedeli, da je spomlad. Slovensko

društvo Sydney prireja svoj letni bal na grčku v Horsley Parku, Slovensko društvo "Triglav" debutantski ples, a Slovenski šolski odbor ples za maturante. Človeku je toplo v srcu, ko vidi, da smo se zopet živahno razgibali. A še lepe bi bilo, če bi se vsi strnili v eno samo močno skupnost. Kar še ni, še lahko bo. Ljubezen do domovine bi nas morala združiti. Le srca moramo drug drugemu odpreti na stežaj in pozabiti kar nas je razklalo. Le tako bomo resnično dvignili ime naše zemlje v Avstraliji do dostenje višine.

Še ena vesela novica. Gospa Marija Košorokova, sedaj pripravlja že v četrtic otroško folklorno skupino. Prejšnjo

soboto je kar zamrgolelo otrok in otročičkov in celo najstnikov, ki bi se radi pred avstralsko publiko zavrteli v slovenskih narodnih nošah. Martin Konda jih bo spremljal na harmoniki. Upati je, da jo bo Slovensko Društvo Sydney v vsakem oziro podprtlo, in da bodo tudi starši redno pripeljali otroke na vajo. Za narodne noše pa tako in tako skrbi ga. Košorokova sama.

Gospod Bulovec, pa mi je obljudil, da se bo potrudil, da bi DS priredil čim prej "Dan vietnamskih otrok", saj otroci niso krivi za dejanja in odločitve svojih staršev. Bilo bi lepo, če bi tudi druga društva v tem oziru storila kaj podobnega kot SDS. Saj je narodnosti v Avstraliji več kot dovolj.

Pokažimo, da smo široko razgledani ljudje in da imamo človekoljubna srca. Od spomladi do spomladi imejmo vrata v nasa društva odprtia za vse narode, povezimo se z drugimi etničkimi skupinami, vabimo jih v goste v naše klube, in tudi oni nam bodo pošiljali vabilia, da se udeležimo njihovih kulturnih prireditev.

Le takrat, ko bomo res srce s srcem sodelovali z drugimi etničnimi skupinami bomo še postali živ del Avstralije. In ne bo nam treba iskati spomladi, ker nam bo spomlad v srcu.

V nasprotnem slučaju se za nas, ko bomo mi stari emigranti izumrili, ne bo več vedelo.

Pavla Gruden.

Več "sape" na mejah

Od 1. septembra bodo lahko Jugoslovani čez mejo prenesli za 1500 dinarjev blaga brez carine - Olajšave tudi za zdomec - Rezervni deli

LJUBLJANA - Od 1. septembra naprej bodo jugoslovenski držljani lahko čez mejo prinesli za 1.500 dinarjev blaga (doslej je bila omejitev 800 dinarjev), ne da bi za to blago plačali carino. Seveda pa vrednost posameznega izdelka ne bo smela biti večja kot 500 dinarjev (doslej 350 dinarjev)

Odlok o spremembah in dopolnitvah odkola o določitvi predmetov in vrednosti, ki imajo pri uvozu blaga carinske ugodnosti (Uradni list SFRJ št. 41-79) tudi natančneje določa uvoz žganjnih pijač in cigaret, kar je bilo doslej slabše določeno (Uradni list SFRJ 48-76 je to vrednostno omejeval - za 100 din cigaret in za 100 din pijač). Zdaj lahko jugoslovenski državljanin prinese v Jugoslavijo do enega litra alkoholnih žganjnih pijač in deset zavojčkov cigaret. Seveda

pa, navajajo v odlomku, bosta "šteka" in steklenica všteta v odrejeno vsoto 1.500 dinarjev. Več kot določeno količino se menda na bo splačalo nositi čez mejo in cariniti, saj so dajatve za ucarinjenih deset zavojčkov cigaret in steklenico žganjice baje 1.000 dinarjev.

Na zveznem izvršnem svetu so se odločili za večje ugodnosti tudi pri nekaterih drugih postavkah. Medtem ko so (in še) lahko zdomeci, ki so delali v tujini nad dve leti, pripeljali s seboj za

10.000 dinarjev pohištva in za 15.000 dinarjev gospodinjskih predmetov, bodo že v septembру brez carine lahko uvozili za 30.000 dinarjev pohištva in za 50.000 dinarjev gospodinjskih aparativ. Tisti, ki so bili v tujini nad štiri leta, so doslej lahko skupno uvozili za 50.000 dinarjev predmetov za svoje gospodinjstvo brez carinskih dajatev, od 1. septembra na se bo ta vrednost povečala na največ 100.000 dinarjev. To, kot tudi že prej, ne bo veljalo za automobile. Te brez carine še vedno lahko uvozijo same izseljence, ki so Jugoslaivo zapustili pred drugo svetovno vojno, pa se zdaj vračajo.

Jugoslovani, ki začasno delajo v tujini, in prihajajo na letni dopust, pozneje pa se spet vračajo, bodo odslej lahko brez carine prinesli s seboj za 5.000 dinarjev blaga, ki bo namenjeno za njihovo osebno uporabo, ali kot darila za njihove svojce. Do 1. septembra še vedno velja omejitev 2.000 dinarjev. Med uvozanimi predmeti ne sme biti tehničnih aparativov kot so televizorji itd. (glej Uradni list SFRJ 37-78), kot povsod drugod, pa tudi tu seveda velja, da predmeti ne smejo biti namenjeni za preprodajo.

Po starem odlokodu pošiljka iz tujine ni smela biti vredna več kot 100 dinarjev, da je bil dobitnik oproščen carine. Zvezni izvršni

svet je to vsoto povečal na 400 dinarjev, če pa bodo v pošiljki zdrivila, jih bo lahko za 1.500 dinarjev (do konca avgusta samo za 200 dinarjev).

Tisti, ki so deset let delali v tujini in se vračajo v domovino, bodo imeli dokajne ugodnosti, če bodo hoteli odpreti tu svojo obrto. Če posamezni stroji in aparati ne bodo presegli vrednosti 300.000 dinarjev, skupna vrednost vse uvožene opreme pa ne bo večja kot 800.000 dinarjev, bo zdomec carine oproščen. To velja tudi za motorna vozila, če se bo novopečeni jugoslovenski zasebnik ukvarjal samo z avtoprevozništvom.

Tisti zdomeci, ki so bili v tujini manj kot deset let, ugodnosti za avtoprevozništvo ne bodo imeli, vseeno pa so tudi njim malo priklonili vejico, če se bodo hoteli ukvarjati z zasebno obrto. Če carinska osnova za stroj ali drugo opremo ne bo večja kot 80.000 dinarjev za "dveteletne" zdomec oziroma 140.000 za "štiriletni" bodo potrebna osnovna srstva za obrtno dejavnost lahko uvozili brez carinskih dajatev. Če bo vrednost večja, a ne večja kot 300.000 dinarjev, bodo razlikomed dejansko vrednostjo in vrednostjo, do katere velja oprostitev (za ene 80.000, za druge pa 140.000) cimili po enotni stopnji desetih odstotkov.

Koliko nepismenih na svetu

Straljivi podatki UNESCO: kar 32 odstotkov analfabetov

Na zasedanju posebne organizacije OZN za znanost in kulturo (UNESCO) v Parizu so objavili, da je dandanec na svetu 32,4 odstotka ljudi nepismenih. Odstotek je najvišji v afriških in arabskih državah - pred 80. V Aziji je nepismenih več kot 50 odstotkov ljudi, v Ameriki 24. V industrijsko razvitenih državah je 3,5 odstotka naalfabetov. Boj z nepismenostjo terja nemalo sredstev. Na pariškem zasedanju pa so ugotovili, da so mednarodni finančni krogi povsem ravnodušni do tega perečega problema. Na zasedanju so poudarili, da porabijo v svetu vsako leto 400 milijared dolarjev za oboroževanje: le z majhnim delom te vsote bi mogli milijon ljudi na leto naučiti pisati in brati. Boljši rezultati pa bi terjali več solidarnosti in izrazitejše sodelovanje mednarodnih organizacij.

Prva, "Con" je že izšla, druga "Vic" je v tisku, a tretjo "Ted" pisatelj ravnokar končuje. Kar so Avstralci tako ravnodušni napram svojemu kulturnemu predanju, je posebna dolžnost priseljencev, da to zemljo obogate s svojimi kulturnimi festivali etničnih skupnosti v Avstraliji v največjem zamahu.

CENEJŠI BENCIN ZA TURISTE

BEograd - Tuji turisti bodo lahko tudi v prihodnje kupovali v Jugoslaviji benzin z 20 odstotki popusta, tako ni pričakovati bistvenega zmanjšanja turističnega obiska iz tujine, čeprav se je gorivo v Jugoslaviji precej podražilo. Toda podražilo se je tudi v drugih državah.

Te dni so podražili tudi letalske prevoze, kar naj bi bila posledica podražitve letalskega goriva. Vsa letališča so zdaj oskrbljena z godivrom.

"DOBER DAN" ZA HOTEL KOROTAN

Prav nič presenetljivega ni, da obiskovalca iz Jugoslavije v hotelu Korotan v Sekiri ob Vrbskem jezeru pozdravijo z dober dan in ne "Guten Tag". Hotel je namreč lani prevzela v upravljanje Radenska, med dvajset zaposlenimi pa jih je polovica iz Radenc in Murske Sobote in tudi koroški Slovenci so med njimi, "alfa in omega" hotela pa je turistična delavka Sonja Černič iz Maribora.

Hotel prav te dni dobiva podobo urejenega in dobro organiziranega turističnega objekta. Že lani so v hotelu marsikaj popravili in spremenili na bolje, letos pa so končali s prvim delom obnove osrednje hotelske zgradbe, za kar so odsteli dobrih deset milijonov šilingov.

Hotel je sedaj zanimiv predvsem za goste iz Velike Britanije in Nizozemske. Gostje letujejo v hotelu v organizaciji Yugotoursa, imajo pa možnost, da po prihodu v Jugoslavijo prežive teden dni na Gorenjskem,

predvsem v Radovljici in okolic, drugi del dopusta pa v hotelu Korotan.

ZIVAHNO V ŠENTILJU

MARIBOR - Na največjem mejnem prehodu v Sloveniji, v Šentilju, je v prvi polovici letosnjega leta prišlo v državo blizu devetsto tisoč potnikov, v obe smeri pa je avstrijsko-jugoslovansko mejo v tem času prestopilo 3.928.000 potnikov, kar je za blizu 500.000 več kot v enakem obdobju lani. Na vseh mejnih prehodih na območju mariborske uprave javne varnosti je mejo prestopilo 5.016.000 potnikov, oziroma 900.000 več kot lani.

50.000 DIPLOMANTOV

Po najnovejših podatkih jugoslovanskega Zveznega zavoda za statistiko je lani v Jugoslaviji diplomirola 50.000 študentov, kaj je 3,7 odstotka več kot lani. Večina je bila rednii študentov, okoli 30 odstotkov pa je bilo študentov ob delu, medtem ko je skoraj polovica vseh diplomantov žensk.

Največ študentov je diplomirola v Srbiji (nad 20.000), nato v Hrvaški (12.000), Bosni in Hercegovini, Sloveniji (5700), Makedoniji (4300), Vojvodini (3400), na Kosovem (3000) in v Črni gori (880).

Med študijskimi smermi vodijo tehnične in družbene vede ter medicina: tehnične fakultete so dali lani 6340 strokovnjakov, ekonomsk 4200, pravne 4000 in medicinske 2100. Klub velikim potrebam po agronomskih strokovnjakih pa je s tega področja lani diplomirola le 816 študentov, od tega najmanj v Sloveniji.

VELIKO NAROČILO IZ LIBIJE

CERKNUCA - Naročilo v vrednosti 3,4 milijona dolarjev, ki ga je cerkniški Brest dobil te dni iz Libije, je nedvomno eno od največjih naročil iz tujine slovenski lesni panogi doslej. Brest bo libijskemu naročniku prodal standardno pohištvo, že sredi naslednjega meseca bi moral odpoliti prve pošiljke, do konca letosnjega leta pa naj bi že izdelali vse potrebine količine.

Brest išče nova tržišča v ZDA in v manj razvitenih deželah, v Evropi pa zdaj ne dosega večjih uspehov. Stalno so prisotni zlasti v Libiji, kjer so že doslej letno prodali pohištvo v vrednosti med 500.000 in 1 milijon dolarjev.

TEKMOVANJE HARMONIKARJEV AMATERJEV

Turistično društvo Begunje je organiziralo tekmovanje harmonikarjev amaterjev. To tekmovanje je bilo na hribčku pri Sv. Petru nad Begunjami na Gorenjskem.

Ocenjevalni komisiji in prisotnim gledalcem, ki jih ni bilo malo, se je predstavilo 35 tekmovalcev iz severnega dela Gorenjske. Z diatoničnimi harmonikami je nastopilo 26, s klavirskimi pa 9 tekmovalcev in ti slednji so bili ocenjeni posebej. Na diatonikah so bili najboljši Marjan in Metod Praprotnik iz Ljubnega pred Francetom Fabijanom iz Besnice. Na klavirkah pa so bili najboljši Janez Zupan iz Lesc pred Begunjanom in Vilijem Komancem in Jožetom Trlejem.

Med nastopajočimi velja omeniti najstarejšega Franca Mohorča iz Begunj. Star je 83 let!

PIŠETA IN UREJUJETA:

Lojze Košorok
in Pavla Gruden



Kar po domače...

Končno se je zgodilo! Zgodilo se je, da se je nekomu uprla slovenska ravnodušnost do naših zadev v Sydneyu. Človek, ki ni copata ampak moški. Ni čakal, da bi mu neko društvo dalo dovoljenje, ali pa celo neki odbornik, sam je prinesel odločitev kaj je treba storiti, ker ni ovca, ki čaka na pastirja kam jo bo pognal na pašo, da bi mu potem nekdo postrigel volno in rekel: glejte, to je moje delo.

Končno je nekoga do srčice zbolelo, da se v NSW tako malo sliši o Slovencih. Izruval je iz srca kar nas razdvaja in dal je prednost ljubezni do domovine. Sloga ga je priklicala v bratski objem. Srčna kultura ga je dvignila nad starele spore. Postal je svoboden človek. Krenil je v svojo smer. Z velikim spoštovanjem sem mu podala roko in v skupni ljubezni do domovine, mi je srce skočilo v grlo in nisem se sramovala solz ganotja, ki sem jih komaj zadržala, da mi niso spolzele iz oči. Ponos na našo skupno dediščino in potreba za kulturnim izživljanjem je dala poleta njegovi samozavesti in brez daljnega se je napotil na vladni oddelek za etnično televizijo, da se pozanima osebno za naše bodoče TV oddaje. Prijazno in navdušeno je bil sprejet in slišal tisto o čemur tukaj takorek "držim pridige" že skoraj dve leti: "Kako to, da se vi Slovenci nikjer v javnem življenju Sydneja skoraj ne pojavit, da ni slišati o slovenskemu imenu?"

Uradil je vse, kar se mu je zdelo potrebno in kot pošten Slovenec, ki ne zida lestvice sebi ampak vsem nam je segel po telefonu in začel zbirati zavedne Slovence, to je sinove in hčere naše rojstne domovine katerih ljubezen do nje ni okrnjena, da bi se določenega dne sestali v določenem uradu, da pregledamo tri slovenske dokumen-

tarne filme in določimo če so primeri za naše razmere.

Zbral se nas je devet žena, dv moža in eden mladenič. Iz raznih krajev Slovenije, iz raznih društv v Sydney in zelo raznih političkih nazorov. Ni padla niti ena beseda o politiki. Skupno smo in vsak posebej smo ocenjevali filme in ocene napisali vsak na svoj formalci.

Nihče ni imel reči ničesar proti. Le moja tenkočutnost mi je velevala, da sem postavila eno vprašanje in to bitno vprašanje. Bilo mi je neznansko milo v srcu, ko sem slišala blag odgovor: "Pavla, našo kulturo in naš napredok ljubim. Kar je pokazal ekran je stvarnost, ki je ni zanikati." Razšli smo se s srečnimi srči, bilo je podajanja rok in srčnih objemov. Dvanajst Slovencev, ki vsi enako ne gledajo na politične ideje, je prebolelo vojno in spoznalo da je domovina zdravje.

Ta sestanek oziroma vabilo vsem Slovencem, da pregledajo filme za naš bodoči etnični program na TV je bil objavljen na radio. Vprašam se le zakaj društvo "Triglav" ni poslalo svojega zastopnika, ni kaj se je zgodilo z Slovenskim TV odborom v Sydney? Njihova prva dolžnost bi morala biti, da se zanimajo za naše programe na ekranu. Za programe, ki jih država NSW sprejema po posredovanju Jugoslovenskega konzulata in za katere želi sodbo naše skupnosti. Dvanajst samozvanih apostolov ljubezni do domovine je prineslo odločitev "ZA".

A gospodu Koželu gre moja globoka hvaležnost za njegovo široko odprto srce in jasen razum. Z njegovim korakom smo duhovno storili velik korak naprej. Ni me sram priznati, da sem občutila globoko srečo v odkritosčnem pogоворom z njim. Človek blage volje je.

Pavla Gruden

Že v začetku ko sem pršla v Avstralijo, sem veliko razmišljala opazujanje matere, ki so nosile svoje otroke od hiše do hiše, da so potem lahko šle na delo. Nikoli ne bom pozabila ko sem se ob šestih zjutraj peljala na delo in vsakikrat videla isto sliko. Mati s tremi otroci. Enega je nesla, drugi v vozičku, tretji pa je korakal z njo držeč se njene krila. Mislila sem si, ubogi otroci, a kaj šele uboga mati.

Od tega je že dvajset let a se še ni izboljšalo. Namesto da bi bili višji otroški dokladi kot so bili takrat dva dolarja na otroka. In mati bi vzgajala svoje otroke sama.

Takrat je Avstralija potrebovala vse vrste dela-

Več otroških vrtcev - manj zaporov

vcev, od fizičnih, poklicnih in do fakultetnih izobražencev. Bogata država - a tako malo skrbi za dobrobit v bodočnosti Avstralije.

Danes nismo nič na boljšem. Nikdar nisem bila ljuditeljica televizije - razen dnevnih poročil, potem pa takoj ugasnem, razen če je na programu res kaj posebnega.

Ubištva, trdorsčnost, maščevalnost, pretep. To naj bila vzgoja naše mladine, ki ima že tako malo varstva - prepričena je televiziji ali pa cesti.

Kar naprej slišim, da so zapori premajhni, da bi morali zidati večje. Mar bi skrbeli za otroke in gradili otroške vrtce, kjer naj bi dobili nego in rano vzgojo.

Kako naj se starši po napornem dnevnom delu ukvarjajo še z otroci? "Beži v stan nimam časa", to se vedno sliši. Kam drugam naj gre otrok kot k materi in očetu? Takih besed otrok ne bi smel nikdar slišati.

Kaj vse starši pretrpe, da bi mogli preživeti svoje otroke! Ob eni plači se tu normalno z družino živeti ne da. Otrok rabi veliko za solo in vzgojo. Seveda, dobro so privatne šole ampak tudi drage. A kdo more biti porok, da bodo otroci v privatnih šolah boljši od restnih? Bolj ko so bogati bolj se ukvarjajo z otroci, kolikor vem po statistiki. Razlike je v temu, da so v restnih razmerek iste, le da imajo reveži več otrok kot bogati. Ali ne škoda časa in

mesta, in da zadostuje če oče plača za univerzitetni študij pa če otrok polaga izpite ali ne? Na taki generaciji sloni Avstralija.

A da ne govorimo o številnih slučajih ko mati s petimi otroci mora na cesto, ker so ji prodali hišo ali stanovanje, kjer je z otroci živila. Ali ni to zgolj zločinstvo?

Pametnejše bi bilo misliti na otroke in njih vzgojo kot pa na zapore. Skrbeti za dojenčke, to bi bilo treba in njih vzgojo, a ne šele prevzgajati polnoletne v zaporih.

To naj bi bila bodočnost Avstralije?

Marija Košorok

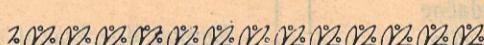


Nebenega veselja nimam s pobožnimi ljudmi.

Ker nimajo energije, da bi pripadali naravi, mislijo, da pripadajo Bogu. To so tisti, ki mislijo, da stojijo v večnem, ker nimajo poguma za sedenje. To so tisti, ki niso z ljudmi in si domisljajo, da so prvi Bogu.

To so tisti, ki mislijo, da ljubijo Boga da ljubijo Boga, ker enostavno nikogar ne ljubijo.

Charles Peguy



Prometni sistem do leta 2000

Slovenski projekt bo sofinanciral tudi program OZN za razvoj

KOPER, 11. septembra - Za izdelavo družbeno-ekonomsko sprejemljivega predloga razvoja transportnega sistema SR Slovenije skupaj s predlogom sprememb in modernizacije v transportni tehnologiji bodo morali republiška skupnost za ceste, železniško gospodarstvo Ljubljana, gospodarska zbornica, Raziskovalna skupnost Slovenije, Luka Koper in izvršni svet skupščine SRS po dogovoru, ki ga je na včerajšnji seji obravnaval izvršni odbor splošnega združenja prometa in zvez, zagotoviti nekaj manj kot 61,5 milijona dinarjev. Za izdelavo projekta, s katerim naj bi se optimalno zadovoljile potrebe družbe in gospodarstva SR Slovenije v razvoju prometa do leta 2000 pa bo, oziroma je že, določeno vsoto (13 milijonov dinarjev) zagotovil UNDP - program Združenih narodov za razvoj. D. G.

Nekateri vodo tudi pijejo

Prišel je nekdo na obisk in rekel, da je žejen. Prinesli so mu vodo, pa se je namrdnil: »Rekel sem, da sem žejen, ne umazan!«

Klub temu nekateri vodo tudi pijejo. Tako se je tudi začelo. Nedvomno je bila prva raba vode tešitev žeje. Človek potrebuje na dan okoli dva litra vode, da na domesti njeni izgubo pri dihanju in potenu. Dobro je deloma s hranilo, deloma s pijačo. Dokler so se ljudje potikalji iz kraja v kraj, so si morali vodo vedno znova poiskati. Stalna ali stalnejša naselitev pa je zahtevala tudi stalnost vode. To je eden od vzrokov, da so bile prve naselbine ob tekoči vodi. Za preskrbo z vodo so bili primerni tudi izviri. Kasneje so se bili ljudje prisiljeni naseljevati tudi v deželah, kjer ni bilo dosti vode. Kopali so vodnjake, da so prišli do nje. Dokazano je, da so vodnjaki obstajali že okrog leta 3000 pred n. š. In to niso bili plitvi vodnjaki, ampak globoki več deset metrov. Kitajci pa so poznali že v najstarejših časih tudi 500 m globoke vodnjake. Kulturna je sčasoma naložila preskrbi z vodo še večje zahteve. Mimo vodo za pitje in kuho se je znatno povečala poraba vode za osebno snago (umivanje, kopanje, pranje, pomivanje).

Naši delavci v tujini so še odrinjeni

O tem je razpravljal odbor zveznega zbora skupščine SFRJ za zunanj politiko

BEograd, 14. septembra (Tanjug) - Današnja seja odbora zveznega zbora skupščine SFRJ za zunanj politiko je potekala v znamenju razprave o uredničevanju politike zaposlovanja in zaposlenosti naših delavcev v državi in tujini. Ob živahni izmenjavi mnogih so člani odbora v okviru pripravljanja poročila o tej problematiki za prihodnjo sejo zveznega zbora posebno pozornost posvetili temu, kako naj bi izboljšali položaj naših delavcev v tujini.

Kot se je pokazalo med razpravo, je položaj naših ljudi v tujini v nekaterih, še zlasti zahodnoevropskih držav daleč od tega, da bi lahko ocenili kot zadovoljive. Pri tem so opozorili na več pojavov, zlasti v deželah EGS, značilnih za odnos do naših delavcev. Kot je bilo med razpravo večkrat slišati, je v teh državah še pogosto opaziti diskriminacijo med našimi in domaćimi delavci oziroma delavci iz držav članic gospodarske skupnosti, vse močnejše pa postajajo težnje po asimilaciji naših delavcev, zlasti njihovih otrok, krajito jim zaščito družine, ki je ostala v Jugoslaviji ali pa to vprašanje zanemarjajo, čeprav imajo delavci do tega pravico na temelju sklenjenega delovnega razmerja.

Delegati so še posebej pozorni obravnavali predlog programa za obisk naše parlamentarne delegacije v Alžiriju.

Delegacija skupščine SFRJ naj bi jeseni obiskala parlament te prijateljske in nevršcene države v okviru sodelovanja, ki obstaja med skupščinama obeh držav že od prvih dni ustanovitve alžirske skupščine.

Odbor je razpravljal še o vrsti drugih vprašanj, ki sodijo v njegovo pristojnost ter sprejel predlog zakona o ratifikaciji sporazuma, sklenjenega med vladama SFRJ in LR Poljske o vzajemnem in enakopravnem priznavanju šolskih spricelav in visokošolskih diplom, ter predlog zakona o ratifikaciji sporazuma vlade SFRJ in vlade Švedske o vzajemni zaščiti investicij.

Iz 15 držav na Bled

Seminari, ki ga prireja komisija "Sport in prosti čas" mednarodnega sveta za sport in telensko vlogo (ICSP) v okviru UNESCO na Bledu, se udeležujejo strokovnjaki iz 15 držav. Tema je vzgoja in izobraževanje kadrov za športno rekreacijo.

Drama o Prešernovem življenju

Ob izidu dramskega dela dr. Bratka Krefta »V ječi življenja«

Mariborska založba Obzorja, ki že vrsto let načrtno izdaja dramsko literaturo slovenskih avtorjev, je na včerajšnji tiskovni konferenci predstavila dramsko delo dr. Bratka Krefta »V ječi življenja«, ki mu je pisec dal podnaslov »Neblaga igra iz zadnjih dneh pesnikovega življenja«. Drama, ki se ukvarja z osebnostjo Frančeta Prešerma, je Kreft dal obsežno študijo o življenju in delu našega največjega pesnika ter o ljudeh njegovega časa in kroga.

Avtor je na razgovoru z novinarji povedal, da se ukvarja s Prešernom in njegovim delom že od leta 1947 ko mu je bio zaupano, da napiše scenarij za film o našem pesniku. Ker potem iz različnih vzrokov ni prišlo do realizacije tega projekta, je Kreft scenarij predelal v dramu, ki je deloma služila za osnovno temo novemu besedilu.

Kreft se zdi posebno pomembna ustrezna karakterizacija Prešerma kot pesnika in človeka, pri čemer meni, da predstavlja pesnikova ljubezenska doživetja enega od osrednjih konfliktov njegove osebnosti, žal pa Prešer na prav s tega vidika večkrat napacno prikazujejo. »Prešeren je bil eden tipičnih romantičnih ljubezenskih brodomlcev«, je povedal Bratko Kreft in dodal: »Ni bil Don Juan, marveč Don Kihot na tem področju«. V drami in v spremnem studiju je zato skušal na novo osvetliti pesnikovo erotično življenje.

Spremno besedo k drami je avtor - po lastnih besedah - napisal predvsem zategadelj, da bi teoretično podprt nekatere nove poglede na Prešerma in njegovo življenje, ki jih je moč zaznati v dramskem besedilu, in da bi obenem dokazal, da si ni takorečo ničesar izmisli. »Skušal sem ustvariti čim bolj realistično, konkretno figuro Prešerma kot človeka in pesnika, «je poudaril. Prešeren ni velik le zaradi svoje poezije, ampak tudi po svojem trpljenju.«

Bratko Kreft je ob vsem tem opozoril tudi na doseganje neutrelnega obravnavanja nekaterih osebnosti iz Prešernovega kroga, zlasti na nezadostno osvetljeno vlogo Andreja Smoleta in na pretirano poudarjanje pomena Matije Čopa za Prešernov pesniški razvoj. Prav te teze so ob koncu tiskovne konference spodbudile živahno diskusijo.

PIŠETA IN UREJUJETA:

Lojze Košorok
in Pavla Gruden



Kar po domače...

Z reševanjem ženskih pravic se svet bori, vsaj v krščanski kulturi že 1979 let, ker je pač naša družba patrijarhalna, saj je celo Bog moškega spola. Rekla bi, da je apostol Pavel precej zakrivil, da ženske že tako dolgo dobo v naši, t.j. krščanski civilizaciji žive brez osnovnih ženskih pravic, saj so mu po spreobrnjenju postale celo odvratne. (Bil je žrtev svojih strasti.) Sicer v takozvanih poganskih civilizacijah nič boljše, celo slabše, toda ker smo mi kristjani tisti, ki naj bi razsvetili svet, vsaj tako si domišljujemo, bi morala ravno naša družba biti urejena na podlagi pravičnosti.

Prepričana pa sem, da će bi Bog bil ženskega spola, bi se danes morali moški boriti za svoje pravice (...nekateri se...) Naj bo že kakor hoče. Kdor si ne zna svojih pravic vzeti naj pripiše krivico sebi in čaka, da ga bo, kot so rekli doma "rešila božja mast, le revež je tisti, ki se z njo maže".

Upam si reči, da so številni zakoni nesrečni ravno zato, ker patrijarhalna družba že od svojega začetka ne priznava, da je ženska bitje enakovredno moškemu. Kar je najgršje že, da je žena absolutno podložna možu v postelji. Te usluge mu po cerkvenih zakonih ne sme odrekati, pa četudi ne deli z njim mizo ali celi streho. Če bi današnje človeštvo imelo malo več pojma o ljubezni, katere prvi pogoj je medsebojno spoštovanje in partnerstvo v zakonu, bi se zakoni tako hitro ne razdirali. Vem za zakon, ki se je razpadel že samo zato, ker oba zakonca nista imela rada istih jedi-kakor, da se ne more kuhati z dva okusa.

Ženskemu zakonskemu trpljenju (seveda trpe tudi moški toda za to naj se pobrigajo sami) v kolikor ga bo zatrlo Desetletje žene, ki se je na pobudo Zednjih narodov začelo leta 1976 in bo trajalo do leta 1985, bo verjetno sledilo Desetletje moških. Po pravici pa bi morali moški čakati na svoje desetletje 1976 let, saj so celo otroci čakali na svoje moški čakat na svoje

desetletje 1976 let, saj so celo otroci čakali na svoje leto celih 1979 let. Če se bo družba še naprej tako razpodala, ne bomo nikdar prišli do Desetletja staršev, ki bi v resnici moralo biti prvo desetletje na vrsti v tej seriji poskusnega reševanja človeštva.

Pogovorimo se malo o krivicah, ki jih trpe žene in ki naj bi jih v temu Ženskemu desetletju odpravili.

1. Nasilstvo napram ženam bodisi duhovno ali fizično.

2. Plače za moške katerih žena želi ostato doma iz upravičenih vzrokov, v takih višini, da bi zadostovala za dostojočno družinsko življenje. Sicer pa kot si človek postelje tako spi.

Človek, ki je vreden svojega imena, se mora pridružiti borbi za človeške pravice, če ne za sebe, za bodoče generacije. Največ zaostalosti na svetu povročajo sebičnost, ravnodušnost, strahopetnost, lenoba in pomanjkanje vzgoje.

3. Zadovoljivo število otroških vrtcev predvsem za bolne žene in za tiste, ki odhajajo v službo.

4. Enaka plača za moškega in žensko za enako delo, če ga opravlja z enako sposobnostjo.

5. Moškim, ki so povzročili ločitev zakona, naj bi

se vzdrževalnina za ženo če ni zaposlena, odbila od plače in ček poslal direktno na njen bančni račun.

6. Enako naj bi se postopalo tudi z vzdrževalnino za otroke do njihove polnoletnosti.

7. Ženske naj bi imele svoboden dostop do študij in poklicev za katere se čutijo poklicane.

8. Vsaka žena mora imeti pravico, da si sama izbere zakonskega druga.

9. Priznanje ekonomske vrednosti dela, ki ga gospodinja vrši v družini, s tem da se ji dodeli denarna "nagrada" v pravičnem sorazmerju z moževno plačo, ki naj bi se pošiljala na njen bančni račun.

10. Zadovoljivo število državnih ustanov, ki naj bi poskrbeli za stanovanje žena z otroci, katerim življenje pri očetu ni več mogoče

11. Volilne pravice za vse žene sveta.

To se mi zde najbitnejša vprašanja oziroma problezi za katere bi se žene morale boriti, a do cesar ne bi smelo nikdar priti če bi se v politiku za ureditev družbe uveldi moralni principi.

Govoriti povprečnim ženam, da se morajo boriti za svoje pravice, je brez haska. Če vsaka izkorisčana žena ne bo dvignila svoje glasu in se pridružila borbi za pravice žensk, ni upati, da bo dočakala boljše življenje. Sicer pa kot si človek postelje tako spi.

Človek, ki je vreden svojega imena, se mora pridružiti borbi za človeške pravice, če ne za sebe, za bodoče generacije. Največ zaostalosti na svetu povročajo sebičnost, ravnodušnost, strahopetnost, lenoba in pomanjkanje vzgoje.

Paula Gruden

Interniranci so se zbrali že devetič

MISLINJA, 24. septembra - Tu je bilo danes deveto, že tradicionalno srečanje internirancev, političnih zapornikov, izgnancev in vojnih ujetnikov iz slovenjgrške občine. Srečanja, ki ga je pripravil občinski odbor ZZB NOV iz Slovenj Gradca, se je udeležilo več kot sto internirancev, izgnancev in drugih, ki so po letu dni spet obudili spomin na težke vojne čase. Učenci mislinjske osnovne šole in domači pevski zbor so udeležencem srečanja pripravili prisoten kulturni program.

Jugoslavija za opustošeno Dominiko

HAVANA, 24. septembra (Tajnjug) - Ob koncu današnje določanske plenarne seje šestega vrha je predsedujoči sporočil udeležencem, da bo Jugoslavija prispevala v sklad za pomoč karibski republike Dominiki, kjer je pustošil orkan »David«, 60.000 dollarjev.

Predsedujoči je prav tako dejal, da bo Švedska dala Dominiki in drugim karibskim državam, ki jih je v prejšnjih tednih prizadel orkan »David«, 2 milijona švedskih kron.

Karibska otoška država Dominika je bila na šestem vrhu sprejeta v gibanje neuvrščenih kot opazovalka.

Solidarnost med neuvrščenimi se je izkazala že včeraj, ko je predsedujoči pozval med generalno debato vse navzoče, naj gmotno podpro opustošeno deželo. V kratkem času se je nabralo skoraj tri in pol milijona dolarjev, predvsem po zaslugu Iraka, Kuvajta in Sirije, ki so darovale po milijon dolarjev.

Visoki obisk iz Kitajske

Podpredsednik kitajske vlade Vang Renzhong prihaja na uradni obisk v SFRJ

PEKING, 24. septembra (Tajnjug) - Podpredsednik kitajske vlade Vang Renzhong je danes iz kitajskega glavnega mesta odpotoval na večdnevni uradni obisk v Socialistično federativno republiko Jugoslavijo.

Podpredsednik kitajske vlade bo obiskal več jugoslovenskih republik. Na obisku v naši državi bo ostal deset dni.

Od Vanga Renzhonga se je na pekinškem letališču poslovil član politbiroja CK KP Kitajske in podpredsednik vlade Wang Zhen. Na slovesu je bil prisoten tudi jugoslovenski odpravnik poslov Dušan Gruber.

se vzdrževalnina za ženo če ni zaposlena, odbila od plače in ček poslal direktno na njen bančni račun.

6. Enako naj bi se postopalo tudi z vzdrževalnino za otroke do njihove polnoletnosti.

7. Ženske naj bi imele svoboden dostop do študij in poklicev za katere se čutijo poklicane.

8. Vsaka žena mora imeti pravico, da si sama izbere zakonskega druga.

9. Priznanje ekonomske vrednosti dela, ki ga gospodinja vrši v družini, s tem da se ji dodeli denarna "nagrada" v pravičnem sorazmerju z moževno plačo, ki naj bi se pošiljala na njen bančni račun.

10. Zadovoljivo število državnih ustanov, ki naj bi poskrbeli za stanovanje žena z otroci, katerim življenje pri očetu ni več mogoče

11. Volilne pravice za vse žene sveta.

To se mi zde najbitnejša vprašanja oziroma problezi za katere bi se žene morale boriti, a do cesar ne bi smelo nikdar priti če bi se v politiku za ureditev družbe uveldi moralni principi.

Govoriti povprečnim ženam, da se morajo boriti za svoje pravice, je brez haska. Če vsaka izkorisčana žena ne bo dvignila svoje glasu in se pridružila borbi za pravice žensk, ni upati, da bo dočakala boljše življenje. Sicer pa kot si človek postelje tako spi.

Človek, ki je vreden svojega imena, se mora pridružiti borbi za človeške pravice, če ne za sebe, za bodoče generacije. Največ zaostalosti na svetu povročajo sebičnost, ravnodušnost, strahopetnost, lenoba in pomanjkanje vzgoje.

Paula Gruden

NA NAFTO

Prebivalci Podbrdu precej besed zgovarjajo na »Še in »Če namesto »Se in »Ca«.

Podbrdčan je prišel na avtobusno postajo v Tolmin in se ustavil pred avtobusom, ki vozi na relaciji Tolmin-Most na Soči. Vprašal je sprevidnika: »Ali ta avtobus pelje na Mošti?«

»Ne na mošt, ampak na naftol« ga zabilo sprevidnik.

PAVLICA

TISTEGA, KI CESTA SOLA,
GA NAGRITUJE SODISCE!

GEZA



Ljudski ples iz Prekmurja v izvedbi AFS »France Marolt« —
foto: Joco Žnidaršič

Slovenski
oktet je pel
v Lusaki

Med desetdnevno turnejo
bo oktet nastopal tudi v
Angoli in Mozambiku

LUSAKA, 24. septembra (Tajnjug) - Člane Slovenskega oktet iz Ljubljane je zambijska in jugoslovenska publike toplo sprejela na koncertu, ki so ga imeli v dvorani Mulugushi Hall v Lusaki.

Slovenski oktet je odpel vrsto zborovskih skladov jugoslovenskih in tujih avtorjev pred zambijskim predsednikom vlade Danielom Lisulom, številnimi drugimi uglednimi osebnostmi Zambije in pred številnimi članji jugoslovenskega diplomatskega zborja v tej prijateljski in neuvrščeni državi.

Znana slovenska umetniška skupina, ki je v skoraj treh desetletjih obstoja prepotoval doma vso zemeljsko kroglo, bo med desetdnevno turnejo po jugu Afrike obiskala tudi Angolo in Mozambik.

Limski kanal Zagrebški
rezervat za
gojitev rib
v Celju

Največji jugoslovanski fjord ima idealne pogoje za gojitev školjk in rib

ROVINJ, 24. septembra (Tajnjug) - Z razvojem turizma postaja Limski kanal vse bolj privlačna izletniška točka na istrskem polotoku, vse manj pa ga uporablajo kot izjemno ustrezen prostor za gojitev školjk in rib. To ne ustreza morskemu življenuju v Limskem kanalu, zato je predlog o razglasitvi našega največjega fjorda za poseben morski rezervat brža najustreznejša rešitev.

Ko sta lani rovinjski kombinat »Mirna« in rovinjski center za raziskovanje morja zagrebškega inštituta »Rudjer Bošković« sklenila samoupravni sporazum o industrijski gojitvi rib in školjk, so tako ugotovili, da je prav Limski kanal idealno mesto za to. Ta naš najlepši fjord, dolg 12 kilometrov in širok 600 metrov, je naravno močno zaščiten in ima izredno čisto morsko vodo, ogrožajo ga le vedno številnejši glijeri in ladje.

Stiri kilograme
čistega zlata se je
zgubilo

SYDNEY, 24. septembra (AP) - Neke med Melbournom in Sydnejem se je te dni izgubil leseni zabolj s štirimi kilogrami čistega zlata, vrednega približno 45 tisoč ameriških dolarjev. Dragoceno skrinijo, zavito v rjav papir, so menda naložili na melbournskem letališču na letalo australiske družbe »Trans Australia Airlines«, ki je bilo namenjeno v Sydney, vendar do cilja ni nikoli prispoljalo. Kljub vsem prizadevanjem australski policiji doslej še ni uspelo ugotoviti, kam je izginil dragoceni tovor.

Tri zlate
kolajne za
Radensko

Letos že drugo visoko mednarodno priznanje za kakovost izdelkov

RADENCI, 24. septembra - Na letošnjem mednarodnem ocenjevanju piv in brezalkoholnih pičev, »Monde Selection« v Parizu so podeli Radenski kar tri zlate kolajne za

mineralno vodo in njene deite.

Visoko priznanje Radenski na tej zelo zahtevni vsakokratni razstavi, ki je vselej v drugi državi, je za našega največjega proizvajalca mineralne vode tembolj pomembno, ker tu ne ocenjujejo le okusa pičev, saj je zgodji organoleptična ocena lahko dokaj subjektivna, ampak izvajajo tudi kemično in bakteriološko analizo razstavljenih mineralnih vod in brezalkoholnih pičev.

To je letos že drugo visoko priznanje Radenski za kakovost njenih proizvodov.



PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden

DORČ KAR PO DOMAČE... KRŠČPNTV

Ko sem v četrtek zjutraj ugledala v Telegrafu nasmejam obraz "poljskega papeža" v New Yorku, me je za trenutek zapustila telesna, ki se mi je vselila v srce med gledanjem programa na TV postaji 7, o prerokbah, ki jih je zapisal Nostradamus, in so se do sedaj vse izpolnile - celo smrt preprostega Janeza Pavla I., o kateri sem čitala v "Times" - u sledeče kratko pismo nekega bravca: "Papež Janez Pavle I je mrtev. Ni avtopsije".

Resnico bo povedala zgodovina, kajti nič ne ostane tako skrito, da bi ne bilo očito. Da je Kristusova ustanova postala politično telo, je pričela zadnja vojna, po kateri se Cerkev vse bolj očitno vrača h Kristusovemu nauku o ljubezni. Vsi povojni papeži so temu priča. Ker pa je ljudi kot trave in plevela, se slabí človeški elementi nahajajo tudi v Cerkvi že od prvih stoletij po Kristusu.

Iz tovarištva do cesarstva.

Vse do 1. 366 so se kristjani zbirali v majhnih gručah v duhu ljubezni, dobrosrnosti in tovarištva. Kadarki so imeli mir so privedli seboj na sestanke sprednjence, a kadar so trepli preganjanje so se jim sprednjenci sami preidržili.

Iz te ponizne ustanove pa je Cerkev kaj hitro rastala v oblast, za katero je Bonifacij I leta 422, ko je pisal nekemu škofu v Tesoniku da... je ta (rimsko) Cerkev glava vsem drugim cerkvam na svetu.

In tukaj je po mojem mišljenju, ki mi ga dovoljuje praviljig slobode, začela politična karjera Cerkve, za katero je 1302 I. Bonifacij VIII izjavil in odločil, da "mora vsaka človeška kreatura (po slovenskemu pravopisu je to od milosti mogočnjaka odvisen človek) biti podrejena rimskemu pontifikatu. To pa nikakor ni v skladu s Kristusovim naukom".

Dočim so nekdaj potujoči menihi - dominikanci in franciškanski skrbelci za telesno in duh ovno zdravje ljudstva, ki je živel oddaljeno od cerkvenih središč ter vršili svoja opravila in razne cerkvene obrede za "vbogajme", je Cerkev nastopila pot lakomosti.

Iz revščine v bogatstvo

Med potujočimi cerkvenimi službeniki je nastalo tekmovanje za zasluzek - in začelo se je izkoristiti človeških slabosti, ki so jih dominikanci obranili sebi v korist, ko jim je ljudstvo med spovedanjem zaupalo marsikatero tajno. Pretkani kot so bili, so razvili mrežo vohunov, izsiljevalcev in izdalcev. Od nekdanjih poniznih, dobrosrčnih menihov, ki so živeli od miločine, so postavili izvedenci, ki so skrunili oltarje, ki so jih nosili seboj, s strahovanjem ubogega ljudstva, ki jih je nekdaj ljubilo in je sedaj bežalo pred njimi čim se prikazali na rodu vasi. Celo tako daleč so šli, da cerkveni

predstojnikov sploh niso upošteli. Druga oseba v Sv. Trojici za njih ni imela nobenega pomena. Končno jim je stopil na prste papež Inocent IV proti kateremu so dominikanci nastopili s poveljem svojim članom, da molijo neko posebno molitev, ker jim je ta papež odzpel nekatere pravice, ki so si jih prilastili sami. Z njegovim odlokom, ki je prišel v veljavnost 7 decembra, je Cerkev radi grešnih služabnikov Kristusovih krenila narzdol.

Iz poniznosti v nasilje.

Šestnajst po temu odloku je papež Inocent IV že bil mrtev, saj jim je odzpel pravico do spovedovanja in pridig. Zločinska roka pokvarjenih dominikanov ni vzeila življenje samo dvema papežoma nego tudi kardinal iz Albana, ki je podpiral papeža Innocenta IV, je nekega dne, ko se je pod njim vdal tram, tako nesrečno padel, da si je zlomil vrat in izdihnil.

V tem času je nastopila za Crkve temna doba Inkvizicije. Dominikanci so postali tisti instrument Cerkve, ki je privedel vse vernike pod neposreden vpliv naslednikov prvega papeža Petra. Kar naj bi Bog zapovedal, so ljudje v svrhu zaščite svojega življenja uničili.

Na račun vere je nastopilo izsiljevanje denarja, premičnin, nepremičnin, nižji in višji božji pastirji so nenadoma iznajdili, da številne zakonske zvezne niso bile veljavne in da so otroci v teh zvezdah rojeni v grehu. Protizadovoljivemu plačilu je to bilo spet vse lepo urejeno in Cerkev se je na ta način bogatila. Ljudstvo s papeži vred je živilo v strahu od teh razbojnnikov v Kristusovem imenu, ki so skrenili daleč od njegovega nauka. 14. stoletje v zgodovini Cerkve je bila doba, ki je vsejala vernikom seme strahu v kosti. Uspela je da Cerkev razvoji in jo strga na več teles.

Nazaj k ljubezni

Z dobo Razsvetljenja se Cerkev počasi vrača na pot pravčnosti, strnosti, dobrosrčnosti, poniznosti in tovarištvu, za kar nam je svetal zgled današnjega papeža Janez Pavel II., kakov tudi njegovi povojni predniki.

Vendar bodočnost človeštva, če gledamo kako se razvija mednarodna gospodarska politika, bo človeštvo uničilo samo. Na eni strani strašanska revščina, na drugi pretirano bogatstvo. To bo prav gotovo navedlo svet do najgornejše vojne pred katero nas ne bo rešila še tako ponizna prošnja priljubljenega papeža, ki roti bogate narode, da naj bi dali več kot same drobtinice siromašnim narodom saj umirajo od lakote in bolznih.

Na žalost je človeštva kolikor trave in plevela. A danes je plevela že veliko več.

Pavla Gruden

30-letnica slovenskega duhovniškega društva

LJUBLJANA - Slovensko duhovniško društvo slavi 30-letnico delovanja. Ob tej priložnosti je bila 17. septembra v Festivalni dvorani v Ljubljani proslava, ki so se je udeležili zastopniki podobnih društev iz drugih delov Jugoslavije in predstavniki mestne ter republiške konference Socijalistične zveze delovnega ljudstva.

Predsednik republiške konference SZDL Mitja Ribičič je po pozdravnem govoru Franca Serca poudaril velik prispevek, ki ga ima društvo ne samo za urejanje dobrih odnosov med družbo in verskimi skupnostmi in posebej za odnose med družbo in rimskokatoliško cerkvijo v socialistični Sloveniji, pač pa tudi za razvoj socialistične demokracije. Poudaril je, da so društvo in z njim ustavni člani Ciril-Metodijevskega društva prvi in najbolj dosledni utemeljevalci in zagovorniki dobrih odnosov in ustvarjalnega sožitja med ljudsko oblastjo in cerkvijo, za cerkev, ki bi ohranila svojo povezanost z verniki, ki so vse bolj prispadali socializmu. Ljudje in narodi hočejo danes živeti in ustvarjati v socialno, narodnostno in versko enakopravnih odnosih.

"Mislim," je poudaril Mitja Ribičič, "da je bilo povsem naravno, da sta se dva velika družbena socialistična in političnoidejna tokovala v družbi in občestvu katoliške cerkve moralna v nem smislu spojiti in strinjiti za skupni gospodarski in kulturni napredek, za ta gigantski napor množič, da bi se otrese vseh oblik nadvalade, zatiranja in nasilja ter vseh metod narodnostnega, verskega ali kakršnegakoli drugega ideološkega hegemonizma in odtujevanja. In prav tako kot je naša družba stremela k temu, da bi demokracijo, ki odloča v imenu ljudi, spreminjala v demokracijo slovenske duhovščine, stremeli k temu, da bi za vselej končali obdobje manipuliranja z verskimi čustvi, ki je v naši stvarnosti dobilo tako mračno podobo

klerikalizma in klerofašizma, da bi začeli novo obdobje svobodne in zdrave, na težnjah in prepričanju vernali ljudi samih temelje skupnosti."

"Krenili ste na pot," je med drugim poudaril Mitja Ribičič, "ki je bila v teh prelomnih desetletjih našega stoletja edino uresničljiva in edina v interesu ljudi in cerkev, pot, ki se je zgodovinsko potrdila kot pravilna. Dosegli ste prepričljive rezultate, ki jih ob svojem jubileju lahko razgrnete. Kajti to, da smo že dolga leta družba brez težjih političnih, narodnostnih, verskih in drugih zapletov, družba, v kateri se množice združujejo ne glede na versko prepričanje, da smo narodna skupnost, ki živi v lastni državi tako, da smo skorajda brez pomembnejše politične opozicije in na odprtih mejah, tako da uživamo ugled po vsem svetu

vse to, in še marsikaj bi lahko našeli, je tudi zasluha delovanja vašega društva, zasluga vašega vpliva ne le na verske množice, pač pa tudi na vaša cerkvena vodstva, ne glede na to, ali vas bolj ali manj priznavajo tudi formalno."

Ustanovitev društva pred 30 leti je bilo veliko dejanje in prelom s starim obdobjem, za nekatere pa pravi duhovi pretres, je med drugim dejal predsednik društva Roman Kavčič. V svojih vrstah je namreč zbral vso napredno in domoljubno slovensko duhovščino, ki ji socializem ni bil tuj, ki je želela znova navezati most med cerkvijo in državo in bila zagovornik sporazumnega reševanja vseh odprtih vprašanj.

Jasno in glasno povejmo, je med drugim poudaril Roman Kavčič, člani duhovniškega društva smo bili in bomo ostali otroci cerkve, sinovi domovine in nikomur hlapi.

Pozdravnim nagovorom drugih gostov proslave med njimi je bil tudi predsednik republiške komisije za odnose z verskimi skupnostmi Stane Kolman - je sledil kulturni program.

Brezposelnost se zmanjšuje

LJUBLJANA - Gibanje zaposlenosti v Sloveniji je bilo v letošnjem prvem polletju precej nad planskimi predvidevanji, saj se je število zaposlenih povečalo za 3,8 odstotka. V družbenem sektorju se je zaposlenost povečala za 3,6 odstotka, število zaposlenih v zasebnem sektorju pa se je povečalo kar za 9,6 odstotka. Bolj razveseljivi so podatki o naraščanju števila zaposlenih v negospodarstvu, kjer je bilo le 0,6 odstotno povečanje števila zaposlen-

ih. Upada brezposelnosti, ki v Sloveniji znaša 1,2 odstotka in je bilo tako v letošnjem prvem polletju poprečno brezposelnih 10.053 delavcev, ob koncu junija pa je bilo pri skupnostih za zaposlovanje prijavljenih 8976 iskalcev zaposlitve. Seveda pa ta podatek ne pove dejanskega stanja brezposelnih - le teh je zanesljivo manj od uradnih podatkov, kajti v teh podatkih so zajeti vsi prijavljeni, iščajo zaposlitev - od tistih, ki

so pravkar končali šolanje - do tistih, ki zahtevajo povsem določeno zaposlitev, celo v določeni organizaciji, drugod pa se zaradi soga dobrega ekonomskega položaja nočejo zaposli.

V prvih šestih mesecih se je iz tujine vrnilo po uradnih podatkih 533 delavcev, ki so bili začasno zaposleni v tujini, 443 pa se jih je že zaposlilo. Na delo v tujin-

ojih je odšlo le 65 in to včinoma sezonskih delavcev iz Prekmurja.

Slovenija je znana tudi kot dežela, v kateri se zapošljujejo delavci iz drugih jugoslovenskih republik. Letno se zaposli v Sloveniji od 12.000 do 15.000 takih delavcev, po ocenah pa se jih od 4000 do 5000 vrne nazaj v svoje republike.

"Nič nas ne sme presenetiti"

Pod tem gesлом so v Sloveniji v soboto 29. septembra preverjali obrambno pripravljenost in usposobljenost. Namreč gre za to, da bi bili vsi pripravljeni na eventuelne nesreče: potres, nevarnost pred ognjenimi zublji, opozorila na poplavne, letalski napad, vdor divertzantov itd. itd.

Na to akcijo so se pripravljali kar cele 4 mesece. Priprav, instrukcij, sestankov, opozoril po TV, radiju, časopisih nič koliko. Tako so v to akcijo bili domala vključeni vsi prebivalci Slovenije. Šole, delavci in uslužbenci so morali vsi na svoja delovna mesta; krajne skupnosti, vse temeljne organizacije, usposobljene ekipne narodne zaščite, ljudska obramba ter druge profesionalne in amaterske skupine. Vse in vsi so bili pripravljeni, kot bi se šlo zares. "Čeprav živimo, kot da je mir večen, moramo biti stalno pripravljeni na to, da lahko vojna izbruhne jutri". Nič nas ne sme presenetiti, od tod tudi naziv "igre", ki so jo uprizorili v soboto 29. septembra.

In tako se je začelo. Sirene so v dopoldanski urah zatulile in vaje so se pričele. Velika večina je stvar resno vzela in akcija je stekla. Očividno akcija je uspela, seve končna ocena bo podeljena

po daljših analizah.

Slovenci ne bi bili Slovenci, če ne bi v teh pripravah na to akcijo ne dodali svoj humor in tudi porcijo hudomušnosti. Na ta račun so skovali dokaj posrečenih vicev. Neki list je objavil karikaturo, šofer z zlomljениm volanom stoji pred nebeškimi vrati, z besedilom spodaj: "Brez skrbi, nič nas ne more presestiti, kajti jaz tudi pijan zelo dobro šofiram!" Drugi zopet so si predstavljali, da bodo to velikopotezni vojaški manevri in češ v nevarnosti so naši vinogradci, ki so tik prd trgovijo. Seve vsega tega ni bilo. Drugi zopet, ali se gremo ravbarje in žandarje. Vaje in akcije so se odigravale le okrog objektov, tovarn, šol, postaj in na delavnih mestih.

Kot smo že rekli, večina je vzela akcijo resno. Namen akcije je, da pokazejo koliko so dejansko pripravljeni na morebitne nesreče ali vdor sovražnika. Spoznanje, pa čeprav bolj črno kot so morda predvidevali, bodo trdnji temelj na katerem bodo lahko dograjevali obrambne nečrte. To je po glavitni razlog s tako zasnovanou akcijo, iščejo odgovor na vprašanje ali nas res ne more nič presenetiti.

L. Košorok

Novice in zanimivosti

LJUBLJANA - 19. septembra je bila v ljubljanskem kinu Union svečana premiera novega slovenskega celovečernega filma "Krč" - filma mladih filmskih delavcev: režisera Boža Šprajca, scenarista Željka Kozinca in direktorja fotografije Rada Likona. Za vse tri pomene "Krč" celovečerni filmski debut. Scenografija in kostumografija sta bili v rokah veternov inž. Niko Matula in Alenke Bartlove. svojo prvo filmsko glasbo pa je napisal Tomaž Pengov. V glavnim vlogah nastopajo Teja Glažarjeva, igralka novogorškega gledališča sicer pa je to njena prva filmska vloga in Milena Zupančičeva, Boris Cavazza in Ivo Ban. Prvič sta se preskušila pri filmu tudi Stojan Colja, igralec tržaškega gledališča in Janez Starina iz Celja.

CELOVEC - V muzejskem traktu mestne hiše v Velikovcu je 18. septembra eksplodirala bomba, ki je ranila kustusa muzeja ter nekega moškega in žensko. Kot poroča Tanjug, sta ranjena Luka Vidmar, tehnik iz ljubljanske Iskre ter Marina Blaj iz okolice Ptuja.

V tem domovinskem muzeju hranijo dokumente koroškega plebiscita iz 1920. leta. To provokacijo in zločin je mogoče povezati s koroškimi deželnozborskimi volitvami, ki bodo 7. oktobra.

PISETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden



KADILCI

KAR PO DOMAČE...

Pred očmi mi je pokojni oči Bernard s katerim sva velikokrat zavita v cigaretarni dim razpravljal o doktrinah katoliške cerkve. Ob koncu takih debat sva si prizgala, cigaretu miru in ostavila v dobrih odnosih. Spominjam se najinega zadnjega, v vrsti daljših, resnih pogovorov, ko sem ga vprašala: "Povejte mi, katera je prava vera". "Vsaka tista, ki vodi k Bogu in če človek po njej živi. "Res moder odgovor. Rešil bi svet, če bi ljudje ne bili tako polni, razen vseh drugih, tudi verskih predstavnikov.

Niti na misel nama ni padlo, da je kajenje "grešno". Fanatični neprijatelji tobaka, ki so v največji meri spreobrnjeni, so svoje križarstvo proti tobaku vključili celo v krščensko vero.

KADILCI SLUŽIJO HUDIČU

Kadilci smo strašni ljudje. Širimo umazanijo in smrad. Kužimo zrak, skrunimo svoje teko, ker ne damo kisiku, da bi hranili možgane kot je treba, s slabim zgledom zapeljujemo mladino, zaplavljamo denar po nepotrebem. Na splošno kadilci žalimo Boga dočim so pijanci ki za seboj puščajo nesnago kot da so svinje, in narkomanje, le bolni ljudje. Mislim, da bi zdaj, če bi tu bil pater Bernard, nalašč prizgala vsak po eno da bi se oglašila najina vest, in hudomušno bi se smejal borcem, ki skušajo zagreniti užitek kadilcem a sami svojih šibkosti in slabosti ne vidijo. Pred menoj je namreč knjižica, ki odjema grehe kadilcem sveta.

KAJANJE JE DOBRO ZA VAS

Tak je naslov knjižice s katero se je njen avtor dr. William T. Whitby postavil po robu pridigarjem proti tobaku, ki so po njegovem mišljenju iz dolgočasja ustvarili novo vero osnovano na neresnični nauki. Pravi da ljudje kada že od začetka zgodovine in da ni dokazov, da kajenje povzroča rak. Edino na kar bi se kadilci mogli nasloviti ako se to sploh more reči, je statistika, ki dokazuje, da ravno ljudje, ki imajo rak kada celo več. In da cigarete nekaterim, ki se pritožujejo na motnje v pljučih, celo olajšujejo kašlj.

Pravi, da resnično izgleda, da celice oddočijo ko se človek roditi če bo dobil raka ali ne. Eskimi so zelo težki kadilci ali raka ne pozna. V laboratorijskih, ki se bavijo z raziskovanjem posledic kajenja, je ugotovljeno, da nezansko močna koncentracija cigaretnega dima povzroči rak v mihih. A da bi človek obolel na raku, bi moral pokaditi 100.000 cigaret na dan. Sicer pa, kdo je še slisal, da se je na prstih težkih kadilcev sploh kdaj razvil rak?

ATOMSKA BOMBA

To sem si mislila, ko sem prečitala naslov te krivoverske knjižice. Če bi jo avtor bil napisal v srednjeveški dobi bi ga privezali za kol in začgali - provoverniki, ki so verjeli v čarownice.

»Tovarna« preprog iz sive davnine

(TASS) - Arheologi so v naselju, starem 3.000 let, v Turkmenški SSR našli ostanke delavnice za izdelavo preprog. Samo v grobnicah, a le ženskih so našli kamnite prelice z bronastimi držaji in nože.

V deželi Miklove Zale

Letos se mi je izpolnila koroško slovensko pesem, dolgoletna želja, da sem si ki še tudi danes ni izumrla, vsaj bežno ogledal našo Koroško, slovensko deželo za Karavankami. Preko Ljubelja, bolje rečeno skozi ljubeljski predor, kaj kmalu z avtomobilom pridresi do Borovelj in preden se dobro zaveš si že v Celovcu. Žal čas ni dopuščal, da bi se mogli dlje zadržati, tako smo se omejili le na bežen ogled Celovca, Gospe Svete, Vojvodstva prestola na Gospovetskem polju, Vrbsko jezero, Beljak in naprej v Trbiž, kjer še živi slovenski živelj a v italijanskih mejah.

Kot rečeno le bežen ogled a žalostna ugotovitev, da na vseh teh mestih ni najmanjšega znaka, da bi tu živeli Slovenci. Zaman sem na ulicah ali trgovinah Celovca ali Beljaka natezal ušesa, da bi slišal slovensko govorico. Zaman iščeš slovenskih napisov. Tudi na spomenikih v nemških napisih zastonj iščeš sled slovenskega življa, enostavno Slovencev ni. Na čudovit in prefinjen način je elementiran slovenski element.

Tudi po kioskih nisem mogel najti enega slovenskega časopisa. Seveda s tem ni rečeno, da Slovencev in slovenske govorice na Koroškem ni več. Slovenci so in govore slovensko, vendar tak je bežen vtis, ki ga dobri. Slovenska beseda je potisnjena v kot, v skrajni kot, za zidove stanovanj, cerkva, v skrajni kot, slovenskega človeškega srca.

Od nekdaj pravimo, da je Koroška zibelka slovenstva. S Korotana se začenja naša kultura, naša zgodovina, pisana beseda itd. Še prejšnje stoletje je bila Koroška, vseslovensko literarno središče. V Celovcu je začela 1851-52 delovati prva in še danes najbolj množična slovenska knjižna založba Mohorjeva družba. Že pod konec stoletja je Družba uspela zbrati 80 tisoč naročnikov. Eden največjih Slovencev, Anton Janežič je v Celovcu tiskal prve slovenske revije literarne, brez katerega razvoj sodobne slovenske literature ne bi bil takšen, kot je bil. Tam je začel narodobuditeljsko in šolsko delo "slovenski Pestalozzi", kasnejši škof Anton Martin Slomšek. Tam so zrasle osnove prvega še do danes veljavnega slovenskega političnega programa, tistega o "združeni Sloveniji" - v njem je slovensko prebujočo izobraženstvo nastopilo leta 1848, v "pomladni narodov". Tam je na primer Zljan Matija Majer sistematično formuliral takratni slovenski položaj in mu začrtal perspektivo, od tu je pognala nadvse dajnjosvidna politična in znanstvena misel. Predolgo bi bilo naštrevati vse naše može, ki so delovali na Koroškem in oplemenili našo kulturo. Omenimo še našo

zanoso začetnih Hitlerjevih zmag, dokončno pridobila Koroško za veliko Namčijo.

Po vojni - po razsulu velikega rajha, so deželo osvojile koroške in partizanske enote. Naenkrat so se prelevili v velike demokratične, polni lepih besed o dvojezičnosti, prijateljstvu in humanizmu. Vse to je trajalo do sklenitve avstrijske državne pogodbe leta 1955. Kmalu za tem je začelo zginjati tudi dvojezično šolstvo, obudile so se čez noč protislovenske organizacije. Zlo je zopet obrodilo svoje delo, vrgli so se temeljito na delo: z letaki, z zborovanji, s časopisi, spolicijo, s hujskanjem, z lažmi in grožnjami so nadaljevali svoje nehumano delo. In ta igra se nadaljuje še danes.

Nedoumljivo, mogoče je res vse tako hotela muha-

sta zgodovina. Dejstvo je, da se je ravno na Koroškem, žal, nasprotje med humanizmom, kulturo in nekulturo v obžalovanja vredni meri oblikovalo kot nasprotje med nemškim in slovenskim. Koroško, več sto rodov slovensko prebivalstvo ni tisto, ki je odprlo to veliko, nelepo in bolečo rano v tej lepi deželi! In tudi danes se zmeraj znova odpira še naprej, nerazumljivo in docela neskladno s človeškim dostojanstvom.

Ob Koroški se je nabralo toliko bridkosti, toliko bolčin, toliko nasprotnega v njeni zgodovini, da se opazovalcu poloti strah in se sprašuje: Kako je to sploh mogoče?

Mogoče je tale odgovor: Korošči pač niso odgovorili z umazanim nasiljem zoper umazano nasilje. In Miklove Zala zopet ječi v turških rokah!

L. Košorok

Novice in zanimivosti

SLOVENSKI OKTET SREDI AFRIKE

Po skoraj 30.000 kilometrih potovanja se je Slovenski oktet vrnil s turneje po Afriki, kjer je opravil v okviru meddržavne kulturne izmenjave z deželami v razvoju tri pomembne obiske v neuvrščenih deželah Zambiji, Angoli in Mozambiku. Skupno je imel oktet na turneji trinajst nastopov, pridružil pa je še dva koncerta v Splitu in Šibeniku neposredno po vrtnitvi v domovino. V afriških deželah so bili pcvci deležni prisrčnega sprejema, ker je bilo to prvo veče kulturno gostovanje iz Jugoslavije, ker pa je odprlo tudi možnosti za nadaljnje kulturno in vsakašno sodelovanje na raznih področjih. Še poseben pečat je temu gostovanju dalo tudi to, da e od tet pel na pogrebnih slovesnostih ob smrti angolskega predsednika Agostinha Neta.

V Zambiji, ki je bila od 7. do 10. septembra prva postaja, je oktet vzbudil posebno pozornost s slavnostnim koncertom v najbolj reprezentančni dvorani Mungoshi Hall, kjer je bila pred leti vrhunska konferenca neuvrščenih, letos pa zasedanje britanskega Commonwealtha.

Koncerta se je udeležilo tudi več ministrov zambijске vlade pod vodstvom predsednika vlade Daniela Lusula, ki je ob koncu vsem pevcem iskreno čestital.

RAZSTAVA OB PESNIKOVEM JUBILEJU

Sežanska Kosovelova knjižica, ki že vrsto let skribi za kar se da živ stik svojih bralcev s pesniki, pisatelji, igralci, likovniki, je te dni z dokumentarno razstavo počastila petdesetletnico priljubljenega pesnika Janeza Menarta. Večerv knjižnici je bil eden najuspešnejših. Jubilanta je občinstvu predstavila ravnateljica lučka Čehovin. Tone Pavček, predsednik Društva slovenskih pisateljev in urednik Cankarjeve založbe pa je predstavil pravkar izšlo Menartovo antologijo šestih zbirk Statve življenja in se v svojem nagovoru dotaknil tudi dolgoletnega pesniškega in prijateljskega drugovanja z Menartom in z generacijo, ki jo po njegovem označujejo zvestoba in optimizem, zaupanje in vera v svet in življenje. Slavljenec je iz vsake svoje zbirke prebral po nekaj pesmi. Stane Raztresen, član Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta pa interpretiral pretresljivi Requiem.

KARDINAL DR. KOENIG V BEOGRADU

BEOGRAD - Podpredsednik jugoslovenske vlade dr. Ivo Margan ter predsednik komisije za odnose z verskimi skupnostmi dr. Aleksandar Fira sta na ločena obiska sprejela delegacijo gospodarske organizacije "Pro Oriente" z Dunaja, ki jo vodi kardinal dr. Franz Koenig in je v Jugoslaviji v gosteh pri patriarhu Germanu in Srbski pravoslavni cerkvi. Delegacijo je sprejel tudi podpredsednik predsedstva Srbije Branko Pešić.

PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden



Hram Kulture v Ljubljani

V zadnji številki smo zapisali o pomenu, potrebi in gradnji Kulturnega centra Ivan Cankar v Ljubljani. Danes pa si oglejmo na kratko kapacitet in funkcionalnost bodočega doma kulture.

Kulturni dom stoji na Trgu revolucije in bo urba-nistično-kulturna celota v središčni zoni Ljubljane. Zgradba dvorane bo bela in čiste kristalne oblike, iz plemenitega materiala, svetlega kamna; materiali v notranjosti bodo naravni, deloma oplemeniteni, kamen, les kovine in tekstil, vse v svetlih barvah. Vstop dvorane bo skozi stekleni prehod, vestibul, ki bo prvo zavetje na poti do dvoran. Trg pred vhodom v dvorane bodo poimenovali po Ivanu Cankarju. Dominanta novega Cankarjevega trga bo njegov spomenik.

V kulturnem centru bodo:

Velika dvorana, visoka do 18m imela bo okrog 1600 sedežev. Dejavnosti v veliki dvorani bodo sledče: veliki simfonični koncerti, opera in balet, drama, glasbeno gledališče, zborovska petja, folklor in ples. Poleg kulturno-umetniških dejavnosti bo tu prostor tudi za družbeno-politične dejavnosti kot kongresi, konference, delavska zborovanja, znanstveni simpoziji, medrepubliška in mednarodna srečanja.

Srednja dvorana, največja višina do 10m, sedežev za 800 obiskovalcev. Dvorana bo omogočala iste dejavnosti kot v Veliki dvorani le v manjšem obsegu. Tu bo prostor za delovanje delovnih skupin, če bo na primer v veliki dvorani kongres. Prostor za proslave, podeljevanje kulturnih in drugih nagrad in priznanj, snemanje na trakove, plošče in druge dejavnosti.

Arena, prostor za 200 do 220 obiskovalcev. arena bo imela premakljivo prizorišče za nastope manjših dram. Druge dejavnosti bodo: literarni večeri, večerni šanson, solistična komorna glasba itd. Dvorana bo lahko služila tudi za izobraževalne potrebe

kot na primer: javne tribune, panel diskusije itd.

Mala dvorana, imela bo prostor za 250 obiskovalcev. Prostor bo za vse kulturne in družbenopolitične dejavnosti v manjšem obsegu ali številu.

Tu bo našlo začasno svoj prostor Lutkovno gledališče, dokler ne dobi svoje nove prostore.

Poleg teh dvoran bo še število prostorov, omenimo še sprejemno dvorano, kapaciteta za 1000 gostov. Uporabljala se bo za obiskovalce pred začetkom predstav in med odmorom.

Za normalno delovanje Kulturnega centra bodo v istem poslopju ustanovili informativno programsko službo, za kar je seve treba tudi ustreznih prostorov, kakor tudi prostore za upravo, garderobe skladišča itd.

Velika dvorana bo dobila velike najmodernejše orgle za simfonično glasbo in manjše orgle za zborovsko petje. Za potrebe kulturnih dejavnosti je potrebno zagotoviti prostore za baletne vaje, pevskih zborov in orkestrov; prostore za delavnice, kabino za kinoprojektorje. Za kongresno dejavnost bodo zgradili 5 kabinetov za seje in delo komisij, tiskovni in teleprinterski center, kabine za prevajalce, večjo dvorano za delo komisije (150 oseb), strojepisnice in podobno.

Kot vidimo je ta zasnovani objekt dokaj dobro povezana celota, ki se bo estetsko in funkcionalno vključil v prostorsko okolje. Arhitektonska izvedba Kulturnega centra je načrtovana tako, da bo omogočila hkratno dogajanje v vseh štirih dvoranah. Vsi prostori od velike dvorane do informativnega centra, prodaje knjig, pa do gostinskih prostorov bodo zagotovili, da bo center obiskovan ves dan in bo postal prostor, kamor bo naš človek rad zahajal. K temu bo prispevala tudi likovna opremljenost vseh prostorov, kjer bodo našle mesto najkvalitetnejše likovne stvaritve slovenskih in tudi drugih jugoslovenskih ustvarjalcev!

Ko bo v tem Kulturnem centru v celoti zaživlelo kulturno-umetniško in družbeno politično delovanje, bo to eno največje pridobitev ne le za Ljubljano, temveč za vso Slovenijo. S programom in kulturnimi desežki, ki se bodo odvijali v tem kulturnem kramu se bodo postavili ob bok ali vključili z drugimi evropskimi in svetovnimi dosežki v politiki, kulturi in umetnosti, znanosti pa tudi v vzgoji in izobraževanju.

Tako bomo Slovenci dobili končno prepotrebne prostore, kjer se bo mogla kultura, znanost in izobraževanje hitreje in ugodnejše razvijati, kajti to so nepogrešljive sestavine vsakdanjega življenja in splošna človekova potreba. In končno smo to dolžni tudi Ivanu Cankarju. Kulturni center bo nosil njegovo ime, pred njim pa bo stal spomenik temu velikanu slovenske besede.

L. Košorok

Zanimivosti iz domovine

Slovenski skladatelj PAVEL ŠIVIČ je skomponiral novo slovensko opero z naslovom Svitinja, s katero so v Osijeku odprli Annalne komorne opere in baleta. Kritiki so ob predvajanju nove opere zapisali, da je Šivic uporabil izvirne pesmi in besedila iz Frontnega gledališča v NOB pa da je ustvaril ne preveč moderno, a vendar dovolj moderno opero s tematiko narodnoosvobodilnega boja. Ker nastopa v njej le 26 ljudi, jo lahko uvrstimo med komornopredstavljajoča.

Rusi bodo peli,
Rusi bodo peli

KAR PO DOMAČE...

Bitje z rokami in nogami toda brez misli bi ne bilo človek. Misli se odvijajo in navajajo, včasih obstanejo, obvise na eni točki, ali pa se zamešajo. Dobra narava je dala človeku tudi sposobnost mislit samemu sebi v zabavo, da bi se od težkih misli spočil. Tako sem se prejšnji četrtek zabaval z mislio kako bi bilo če bi se znasli skupaj za mizo sestra Tereza, Sir Laurence Olivier, Tito, Peter Ustinov in Sammy Davies Junior. Na prvi pogled nimajo ničesar skupnega. Toda vsak od njih je prekoračil vsa polena, ki so mu jih ljudje metali pod noge. Seveda sem v domišljiji postavila v njihovo sredo tudi čisto navadnega zemljana. Pa sem videla, da so se obnašali kakor pač vsi ljudje. Kar je bilo najlepše v tej družbi je to da, se zagornja petorica sploh ni hvalila, da so bili z navadnim zemljjanom naravno ljubeznjivi, in da so bili z navadnim zemljjanom naravno ljubeznjivi, in da so bili skromni v jedači in pijači.

S takimi mislimi sem se kratkočasila, ko sem prispevala na Martin place, kjer se vsak dan od poldne do dveh popoldne zbene množica ljudstva, da bi uživala ob programu, ki ga izvajajo otroci raznih etničkih skupin v okviru "Tedna otrok".

Martin place je žarel od živobarvne množice, ki je izgledala kakor vrt prenapolnjen z velikanskimi vetrinami valjujočimi cvetlicami.

Sonce je prijetno razlivalo svojo toplost, ki se je spašala z blago razpoloženim ljudstvom v eno samo vzdusje ljubezni. Rusi bodo

ečanje so dosegli predvsem z večjim izvozom na tržišča razvilitih prekmorskih dežel, predvsem ZDA in Japonske. Leta 1976 je Krka dobila dovoljenje za izvoz antibiotikov v ZDA in od teh njen izvoz na ameriško tržišče skokovito narašča. In še zanimiv podatek: kot industrija, ki je močno vezana na uvoz surovin in proizvodov, je Krki kot edini farmacevtski tovarni v državi doslej uspelo kriti uvoz z izvozom.

ANTONA INGOLIČA mladinska povest Potopljena galeja, ki jo je leta 1973 izdala Mladinska knjiga in je lani izšla v hrvaškem prevodu, je doživel tudi italijanski prevod. Prevedel jo je Franc Draskobler, ki je mladim bralcem v Italiji posredoval že nekaj slovenskih mladinskih knjig, med njimi tudi Ingoličevi deli Gimnazijaka in Tajno društvo PGC.

Tovarna zdravil Krka v NOVEM MESTU je v minulem letu povečala izvoz v primerjavi z letom 1977 kar za 24 odstotkov. Pov-

napovedal, da so "oblasti odločile da Rusi ne bodo nastopali, da bi jim ne bilo nerodno". Kakor da je Rus som sploh kdaj nerodno a posebno kadar nastopajo kot kulturna skupina.

Množica na strani Rusov

Kakor bi trenil so se spostili razburjeni duhovi. Avstralke so segale po protestnih napisih, zmerjale vojne hujškače, da ne vedo kaj je kultura. Študentje so jih zmerjali da so nacisti, drugi so jih pošljali tja od kjer so prišli, tretji so bili pripravljeni na tepež. Sem in tja so že padale dobre kolofute, politični očitki in grožnje.

Stari avstralski borci, ki so se zbrali, da bi poslušali svoje tovariše, kakor je eden izjavil, da bi jih vsaj enkrat v življenju, saj jim leta že potekajo, slišali peti, so bili skoraj do solz razočarani. Do solz je bil užalosten človek šestdeset let, ki se je zgrabil z nekim emigrantom, velikim kot Martin Krpan, in mu kričal v obraz: "Med tem ko si se ti in taki kot si ti borili na strani nacistov, smo mi z Ruzi, Angleži in Amerikanci ustvarjali s krvojmir svetu." Bila bi se steplja do krvi, da niso prišli policiji, ki so ju spravili na razen.

Mi smo prijatelji Jugoslovanov

SREDI VSE TE GNEČE JE BILO SLIŠATI TUDI O JUGOSLAVIJI. AVSTRALKA SREDNJIH LET JE IZ VSEGDA SRCA IN PLJUČ RAZLAGALA NEKIM VOJNIM HUJSKAČEM, DA ŠIRIJO NEMIR, KER SO VOJNO IZGUBILI NA STRANI NACISTOV IN DA BI JIH AVSTRALIJA MORA IZNATI. "AVSTRALKA SEM, NIHČE V NASI DRUŽINI NI JUGOSLOVEN, AMPAK VSI SMO PRIJATELJI JUGOSLOVENOV. ONI NEMIRA V AVSTRALIJI NE DALOJO. CELO ČLANICA SEM, NE SAMO JAZ, AMPAK ŠE DOSTI DRUGIH AVSTRALCEV JE, KI SO ČLANI JUGOSLOVENSKIH KLUBOV".

TU BI BILO SKORAJ PRIŠLO DO TEPEŽA, KI SO GA STRAŽNIKI PREPREČILI.

ZANIMIVO JE BIL TO, DA SE VSI DEMONSTRANTI SKUŠALI SKRITI svoje protestne napis, morali so stisniti rep med noge. AVSTRALCI SO PO-KAZALI NA KATERI STRANI SO.

RUSOM PA NI BILO PRAV NIČ NERODNO. ZARDEVALI SO LE DEMONSTRANTI, KI SO SE KAKOR POLITI S KROPOM ODPRAVILI S PRIZORIŠČA IN MED NJIMI OGROMNO ŠTEVILA OBČINSTVA, KI SI JE ŽELELO SLIŠATI RUŠKO PESEM.

ŠLA SEM DOMOV V MISLIH A TISTEM PRIJETNEM OMIZIJU, KI MI JE VRŠALO PO MOŽGANIH, KO SEM SE Približevala množici na MARTIN PLACE-U. DOMA PA SEM ODKRILA, DAMI JE NEKDO V GNEČI, KO ME JE ODRINIL, DA BI SE SPRAVIL NA NEKEGA DEMONSTRANTA, STRGAL ROKOAV. VAŽNO JE LETO, DA JE VEČINA LJUDSTVA PROTESTIRALA proti demonstrantom, ki ne žele, da bi na svetu vladal mir.

Pavla Gruden



PISETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden

KAR PO DOMAČE...

Se se ne mirne duše spriajzniti z dejstvom, da sem najmanj 25 let mojega življenja v Avstraliji, kjer sem že enaintrideset let, čakala na iniciativno državo, ki naj bi dala vse možnosti za javno izkazanje in priznanje narodnih identitet emigrantom.

Etnična perioda.

Končno se je multikulturalna vzgoja, na katero je avstralski šolski sistem popoloma nepripravljen, podala na cesto.

Na dan etničnih otrok v okviru leta otrok so se učenci etničkih šol razporedili v etnične grupe pod vodstvom etničnih učiteljev, ki so šlani etničnih skupnosti iz katerih so zrastle tudi cele vrste etničnih delavcev-dobrovoljev. Vse to se je, kakor po olju, zvrstilo v etnično parado.

Vsa tako smo mislili mi-Slovenci, ker smo se s sveto pobožnostjo, ki je značilna za našo etnično skupino, pripravili na ta dan etničnega vstajanja. Od avb do šolnov, od s perjem bogato okrašenih klobukov do škorjnjev, od cekarjev do rdečih marel, od rdečih nagejlev na prsih, klobukih in v cekarjih okrašenih z zelenjem, vsi v zavesti, da lepih noš in boljših otrok od naših ni, smo se podali na parado etničnih otrok.

Jetičen sprevod

Druge etnične grupe? Ze takoj v začetku se je pokazala kot pribito, da so naši otroci vzbujali pozornost vsega občinstva.

Z Martin plaze, kjer so politične in etnične osebnosti v sreucev miljonskoga Sydneysa koncem drugega tisočletja po našemu štejtu - govorili na megafon, kar bi se menda ne zgodilo če bi prireditev ne bila etnična, smo se po govorih, ki jih nihče ni slišal, vrstili v parodo. V povorki, ki se je vila po George streetu kakor razvrečena cunja, so naši otroci sijali, kakor da je samo njih osvetljevalo sonce.

Namenoma sem se postavila na vogal s katerega sem si dobro ogledala to

etnično čudo. Špalir? Na pločnikih, razen etničnih staršev, le mimo hiteče občinstvo, ki z redkimi izjemami niti ni vedalo za kaj se gre. O temu dnevu sta skrbno obveščala le etnični tisk in etnični radio.

Qantas ve kaj dela

Na plazi poleg Town Halla so pod pokroviteljstvom Qantasa, ki je poskrbel za žejo etničnih otrok, saj se etnične skupnosti v tisočih poslužujejo Qantasa za potovanja med Avstralijo in ostalimi kontinenti, so otroci izvajali svoje etnično kulturne točke. Občinstvo je bilo v največjem številu etnično. Mikrofoni so funkcionirali brezhibno. Nidoma, da se Qantas zaveda svojih potrošnikov.

Prvo točko je izvajala takozvana multietnična Qantasova folklorna skupina. V prostoru pod stranskim stopniščem, so se etnični otroci, med njim verjetno tudi avstralski, sladkali z melonami in čakali, da pridejo na vrsto.

Nastop naših otrok

Sonce je že od ranega jutra neusmiljeno pripekalo. Ko so se po najmanj dveh urah mučenega čakanja povzpeli na oder naši otroci in otročki, jih je pozdravilo prisrčno ploskanje. Zdolgočaseni obrazi gledalcev so oživeli, da mi je poskakovalo srce. Ravnodost razvajene avdijence se je spremenila v veselje ljudi, ki še vedno cenijo nedolžnost otroštva. Naše narodne noše in zdravi, veseli obrazi naših potrežljivih, discipliniranih, nepokvarjenih in nerazvajenih otrok, so jim segli do srca. Vse to sem, pomešana med običnino videla in slišala na lastne oči in ušesa.

Celoten njihov nastop je občinstvo, sito žalopojk, spremjalno s ploskom v ritmu poskočnic. Po končani točki so se navdušenju v aplavz pridružili vzklikli odobravanja.

Naši otroci - naš ponos

V hladni tujini tega odd-

aljenega kontinenta, ki v sled anglosaksonškega konzervativnega gospodarsko-kulturno-političnega sistema še ni zadihalo v skupnosti s svojimi prvotimi prebivalci niti z etničnimi doseljenicemi, so naši otroci živa priča, da smo Slovenci še vedno dobri starši in vzojitelji, za kar moramo biti hvaležni našim prednikom.

Bodimo hvaležni tudi tudi ge. Mariji Košorok, njenih plesnih učiteljic, njeni vztrajni pomočnici gdični Nevi Muha, Martinu Konda in njegovi harmoniki, slovenskemu društvu Sydney (drugih naših ni bilo), ki je v vsakem pogledu priskočilo na pomoč, organiziralo transport in od vsega začetka pokazalo zaupanje v uspeh svoje otroške folklorne skupine. Odlično.

Posebno pa moramo biti hvaležni staršem, ki so se nesebično zavzeli za celoten uspeh. Seveda pa tudi ekipo etnične televizije, ki se je s paznjem profesionalcev skoncentrilala na filmanje nasih otrok

KKK

Vprašam se le ali klovni predstavljajo anglosaksono etnično skupino, ki se je kakor pijani metulji spreletavala po ulici med parado in zaletavala v etnične otroke, (da ne govorim o njihovem jeziku za odrom), ali narodnosti, razen Anglosaksonov, predstavljajo etnične klovne v narodnih nošah?

Če med svete krave, slete opice in svete podobe, ki so značilne za nekatere etnične skupine, spadajo tudi konji, katere Avstralci časte kot smo mi nekdaj svetnike, čemu se ne bi Australci pa četudi oblečeni v klovne, ne pridružili paradi na konjih, ki so izredno važen del v življenju anglosaksonske etnične skupine v Avstraliji?

Velikega spoštovanja pa so vredni avstralski domorodci, ki so ta etničen dan popolnoma prezrli in prepustili svojim gostom, da se "gredo Avstralce in etnične ljudi" na njihovi zemlji.

Pavla Grudetnik

Novice in zanimivosti

PAPEŽ SPREJEL SLOVENSKIE ROMARJE

RIM - Papež Janez Pavel II. je 17. oktobra sprejel slovenske romarje iz Slovenije, Koroške, Trsta in grice, ki so v spremstvu štirih škofov na romanju v Rimu v okviru praznovanja 25 letnici izhajanja tednika "Družina".

"Cerkvi in slovenskemu narodu želim vedno večjo človeško in krščansko blaginjo," je rekel papež ob koncu pogovora, ki ga je prebral v gladki slovenščini "tudi v blagor celotne druge, v kateri živite".

V imenu romarjev in slovenskih vernikov je papež pozdravil ljubljanski metropolit nadškof dr. Jožef Pogačnik. Ljubljanski nadškof se je cerkvenemu poglavaru zahvalil za dokončno ureditev slovenskih cerkvenih meja. Sveti sedež je leta 1978 spremenil administraturo Slovenskega Primorja v škofijo in s tem so bile zaokrožene meje slovenske metropolijske, skladno z mejami Slovenije.

Slovenski romarji so ob srečanju s papežem podarili cerkvenemu poglavaru barvno fotokopijo brižinskih spomenikov, ki so najstarejši slovenski in slovanski liturgični zapis. Žvečer so se romarji udeležili zahvaljene maše v cerkvi svetega Pavla zunaj zidov, ki jo je imel kardinal Kamerling Bertoli, v cerkveni hierarhiji druga osebnost za papežem. Romarji so si v Rimu ogledali tudi zgodovinske in cerkvene spomenike in obiskali slovenski papeški zavod "Slovenik".

JOHN BLATNIK JE BIL V SLOVENIJI

Te dni se je vrnil v ZDA eden izmed najbolj znanih ameriških Slovencev in nekdanji član ameriškega Kongresa John Blatnik, ki je bil dva tedna tudi na zdravljenju v zdravilišču Radenci. Med zadnjo vojno je bil John Blatnik vođa zavezničke vojaške misije pri glavnem štabu NOV.

V razgovoru je John Blatnik med drugim poudaril, da je ponosen, da je kot Slovenc zavzemal tako visok položaj v ameriški administraciji, hkrati pa je lahko deloval tudi kot eden izmed mostov med njegovo novo in staro domovino, s katero ga vežejo ne le sorodstvene vezi, temveč tudi številna tesna prijateljstva, ki jih je navezel med narodnoosvobodilnim bojem.

Johna Blatnika je med drugimi sprejel tudi predsednik slovenske vlade dr. Anton Vratuša, in ga zadržal na kosilu, ki so se ga udeležili tudi nekateri drugi vidni družbeni delavci in Blatnikovi dolgoletni prijatelji, med njimi akademik Božidar Jakac, predsednik Slovenske izseljenske matice Stane Kolman in drugi.

ZA OŽIVITEV SPOMINA NA LOUISA ADAMIČA

Slovenska izseljenska matica je na svoji zadnji seji izvršnega odbora sprožila pobudo, da bi leta 1981, ob tridesetletnici smrti Louisa Adamiča, ameriškega pisatelja

slovenskega rodu, organizirali vrsto spominskih obeležij in znanstvenih srečanj, ki naj bi še bolj osvetili njegovo življenjsko in umetniško pot. Še posebej naj bi ob tej priložnosti osvetili tudi Adamičeve politično delo ter njegov odnos do narodnoosvobodilnega boja jugoslovenskih narodov. Vse prireditve naj bi bile jugoslovenskega pomena, kakor si je tudi Louis Adamič prizadeval za vso Jugoslavijo, k organizaciji srečanj in prireditev pa naj bi pritegnili tudi izseljenske organizacije oziroma znanstvene institucije iz ZDA.

NOVA GORICA - Urednik zamejskega časopisa Novi Matajur in bratranec Ivana Trinka-Zamejskega sta 14. oktobra na Erjavčevi cesti v Novi Gorici odkrila doprsni kip Ivana Trinka Zamejskega, tega buditelja beneških Slovencev, ki je umrl pred 25 leti. Kip so postavili na pobudo članov kluba strogorskih slovencev. V gradu na Kromberku pa so ob tej priložnosti odprli razstavo o življenju in delu pisatelja, pesnika, filozofa, in duhovnika, predvsem pa narodnega buditelja. V prisrčnem kulturnem programu so sodelovali pesci in recitatorji iz Beneške Slovenije.

Humoreska

KAKO SE GA NAPIJE

Prijatelj mi je nekoč povedal naslednjo zgodbo: "Neki župnik se ga je ob priložnosti napil. Naslednjega dne je neki vaščan dejal njegovi kuharici:

- Včeraj je bil pa župnik pijan.

- Tako se pa ne govori. Oni, gospod, so bili ali malo bolani ali pa dobre volje, je odvrnila kuharica.

O tej zgodbi sem precej razmišljal in ugotovil, da še vedno velja, čeprav smo jo nekoliko posodobili.

Bil sem v nekem podjetju nekaj dni po tistem, ko so imeli veliko sindikalno veselico.

"Bilo je sijajno," mi je pravil znanec, "jedli smo in pili. No, nekateri so se ga nažrli kot krave, denimo vsi skladščni delavci pa kurir pa oba vratarja, naši fantje iz nabave so malo preveč pogledali v kozarc, tisti iz komerciale so bili prav živahni, ženske iz pisarne so bile židane volje, direktor pa tako luštan kot že dolgo ne".

Ob neki drugi priložnosti sem opazil, kako so ljudje ocenjevali odhajanje posameznikov iz gostilne.

"Glej, glej," so dejali, "Polde je malo dobre volje. No, saj ni nič hudega, odgovoren poklic ima, šef je v podjetju".

Potem je prišel iz gostilne pleskar Miha.

"Pijandura," so prihnili, "da ga sram ni, še preobč le se ni šel, tako ga je žejalo."

Za njim so jo iz gostilne primahali trije mladci, pa niti preveč glasni niso bili, niti niso pijano opletali.

"Da jih sram ni," so dejali, "tako mladi, pa se po gostilnah nažirajo. Le kakšne starše imajo, da jim denar dajejo!"

Ko se je nekoliko kasneje v svoj mercedes kobalil lokalni privatni obrtnik, so bili ljubezni vejsi:

"Kdor ima, ta si lahko privošči! Kaj pa je njemu petdeset jurjev? In umazan ni, on tudi drugim privošči..."

Tako ugotavljam, da pri nas nekateri lahko pijejo drugi pa nikakor ne, saj pihača iz nekaterih naredi simpatične veseljake, iz drugih pa zaničevanja vredne živali.

Ob tem pa še pravilo: iz velikih živin postanejo veseljaki, ki so res ljubki, iz navadnih ljudi pa krave in druge zaničevanja vredne živali.

RAVNE KOROŠKEM - Na Preškem vrhu so 14. oktobra odkrili spomenik slovenskemu revolucionarju in pisatelju Prežihovemu Vorancu. Spomenik je izdelil akademski kipar Stojan Batič, odkril pa ga je pisateljev sodelavec Ivan Kokal-Imre. Tam so uredili tudi, Vorančev muzej.

Že doslej je imela Prežihova domačija skoraj toliko obiskovalcev kot Prešernova rojstna hiša v Vrbi, poslej pa se bo spremenila v romarski kraj za vse ljudi dobre volje, ki jim je Prežih odkril lepotu slovenske besede in tragiko plebejske kmečke usode.

ČEDAD - Številni beneški Slovenci so v Lazah počastili 20. obletnico smrti Antona Cuffola, zavednega duhovnika iz beneške Slovenije, ki ga je France Bevk upodobil v svojem znanem romanu "Kaplan Martin Čedermac". Na skromni, a pomembni slovenskih slovencev sta spregovorila župnik iz Praprota Čedermac in pokrajinski svetovalec Chiabotini, ki sta Cuffola osebno poznala in sta govorila še zlasti o njegovem delu v času narodnoosvobodilne borbe in fašizma, ko je bil eden odločnih narodnih buditeljev na tem delu slovenske zemlje.

PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden



KAR PO DOMAČE...

Škoda, da se otroci, ki so največji zaklad človeštva, izkvarijo ko odrastejo. Sicer ne vsi, toda veliko število jih krene na pot, ki je daleč od smeri na katero so jih navajali starši. Resnica je, da vsi starši niso dobri ljudje, toda redki so starši, ki bi svoje otroke namenoma navajali k slabemu. Redki so ljudje, ki se jih po-kvarjenost sveta ne prime.

Najlepša toda najmanj spoštovana človeška lastnost - resni-coljubnost - je ta, ki otroke najbolj deli od ostalega človeštva.

Ure sreče

Naj z vami podelim trenutke čiste resnice, ki jih doživljjam z otroci v naši etnični šoli na gričku Slovenskega društva Sydney, kjer mi v nedeljo popoldne ureminevajo v tako neskaljenem veselju kot še nikoli v teku mojih trideset let v Avstraliji.

Kadar stopim v našo učilnico me zapuste vse skrbi, ki so v mojih letih pravzaprav neznotne, saj se končno človek le nauči kako živeti. Nas razred je kakor svet, ki se ga čas ne dotika. Le dolžnost, ki jo imam do otrok, me opominja na čas.

Žal mi je le, da nisem po-klicna učiteljica, saj sta blikoavanje značaja in vzbujanje ljubezni do znanja dve najvažnejši umetnosti.

Tovarištvu

V tistih pičilih dveh urah, ki jih vsak teden enkrat doživljamo v objemu med-sebojnega zaupanja, mi otroci dele še večje veselje do življenja, saj mi pomlajajo srce.

Ne morem reči, da so ravnoveš čas kakor angeljčki. Večkrat moram celo z ravnilom udariti po mizi, da bi prekinila njihov živžav. Red pač mora vladati. Kakor v vsaki dobrji družini sedimo za skupno mizo, in pouk slovenskega jezika nam je kakor, da delimo med seboj hlebec tistega dobrega kmečkega kruha, ki so ga nekoč pekle naše babice.

Naj me kličejo teta Pavla ali tovarišica, oboje mi je ljubo. Važno je, da nas pozvezujeta toplo tovarištvo, spoštovanje in ljubezen.

kadar ji našata gre na žive, mu reče, da je siten kakor kakšen star dedec".

"Moja mama", se že oglaši drugi zvonki glas, "pa reče atu kadar se zrihta, da je še vedno fejste dedec".

Copatar

Vadimo se v izgovorjavi in pisavi črke c. Č kakor v besedi in že naštevajo: cerkev, žlica, vilice, sonce in seveda cekar.

Eden fantičev dvigno roko in me prav resno vrša kaj pomeni beseda copatar. V grlu mi nagaja smeh. Primem se razlage o copatah, ko se kar naenkrat z drugega konca razreda oglaši deklica: "Moja mama kliče mojega očeta copatar".

Razen copat je bilo tudi govor o gatah. V zvezi s črko g. Pa je izpadlo, da copatar nosi gate.

Slovenski pozdravi

Zadnjo nedeljo so bili prveč poredni. Po končanem pouku sem jih zbrala okoli sebe pri vratih in sem jih vprašala če se jim ne zdi, da bi mi morali kaj reči kadar se razhajamo.

Ugibali so.

"Jaz vem, ja. Mir z vami". Pohvalila sem ga. To je pozdrav, ki bi nam prinesel mir, če bi ga vsi uporabljali.

Pustila sem jih, da še malo premisljujejo.

Pa se oglaši drugi: "Dobro se imejte". Tudi to je pohvalno. Saj mi je želel dobro. Toda še niso rekliki sem pričakovala.

"Aha, jaz pa že vem kaj. Hvala lepa pa nikar nič ne zamerite". Ta je udaril žebel po glavi.

Domovina je kakor zdravje, je napisal Ivan Cankar. Otroci so kakor zdravilne kapljice.

Pavla Gruden

NOVICE IZ DOMOVINE

PARIZ - Slovenski orkester je izvirno rešil slabo obiskan koncert v eni od cerkva stare pariške četrte MARIS. Naslednjega dne je sam pripravil nastop v znani cerkvi Saint Severin sredi Latinske četrte in poželjal aplavz, kakšnega je vajen.

Prva uradna prireditev v okviru manifestacij od otvoritve novega jugoslovenskega

kulturno-informativnega centra je domaćim organizatorjem tako pokazala, da se častitljivi Marais res šele prebuja. Zato pa je bilo toliko veže zadoščenje ob improviziranem konceptu pod gotskimi loki Saint Severina. Z dvanaesturno, več ali manj ustno propagando skoraj napolnili cerkev je res nekaj takega, cesar pod našimi oboki nismo še nikoli niti doživeli niti slišali, kot je v zahvalni besedi pred

navdušenimi poslušalcii rekel glasbeni vodja Saint Severina.

LJUBLJANA - Šefi tujih diplomatskih misij, akreditirani v Jugoslaviji, so bili letos prvič gostje v Sloveniji. Bili so gostje v delovnih organizacijah in tovarnah, obiskali pa so tudi Ljubljano, Postojno, Koper, Portorož, Koštanjevico, Lipico itd.

MARIBOR - Z uspeho uprizoritvijo "Lepe Vide", v režiji Franca Križaja in izvedbi drame SNG Maribor, se je 21. oktobra začelo letošnje, ze 14. po vrsti Borštnikovo srečanje slovenskih gledališč.

Na delovni seji se je sešla skupščina Borštnikovih srcevanji, ki je podelila tudi

letošnji zlati znački in to gledališkemu zgodovinarju in teatrologu Dušanu Moravcu in kritiku Vasji Predanu v avli mariborskoga gledališča pa so odprli razstavo, ki govori o gledališkem delu dveh slovenskih igralk: Elvire Kraljeve in Mire Danilove.

ojilo 13 let namesto 8 in z 0.25 odsto manjšimi obrestmi, kar je pri 204 milijonov dolarjev znaten prihranek. Dela na jedrski elektrarni potekajo zdaj nemoteno in graditelji so dokončali skoraj 95 odsto del.

IN MED NAMI

HORSLEY PARK - Slovensko društvo Sydney vsako soboto redno prireja društvene zabave. Preteklo soboto se je udeležil zabave ameriški Slovenec iz Kalifornije **FRANK HORZEN** s svojo soprogo, ki je tudi slovenskega rodu. Nahajata se v Avstraliji na turneji, da si ogledata zanimivosti in mesta petega kontinenta. Tako sta obis-

kala tudi druga mesta in tudi slovenske klube in društva.

Kljub temu da je rojen v Ameriki, mu govorica teče v gladki slovenščini z rahlim dolenjskim naglasom. V mestu Fontana v Kaliforiji je predsednik tamkajšnega slovenskega kulba, sicer maloštevilnih Slovencev, je pa tudi istočasno župan istega mesta. S predsednikom društva Tonijem Bulovec sta se lani spoznala na izseljenskem pikniku v Škofji Loki in sedaj sta se tu ponovno srečala. **BONDI FRANZ** - Pred dobrimi 14 dnevi je iskal v bolnišnici zdravja naš poznani rojak **ALOJZ KUČAN**, sedaj se zdravi doma in želimo mu skorajšnega okrevanja.

PŘVI SLOVENSKI MATURANTI

O slovenskih maturanah v Sydneju ste že slišali ali ne? Tudi prav, da ste in da se piše in sliši o njih. Letos jih je osem, upajmo, da jih

bo drugo leto več. Ker je to za Slovence v Avstraliji poseben dogodek in ne bomo rekli preveč, da je to zgodovinskega pomena za vse

MALO ZA ŠALO, MALO ZA RES

Vremenska napoved za naslednji teden

V ponedeljek lahko ponekod pričakujemo padavine, ki jih bo v območju nizkih osebnih dohodkov spremljalo grmenje. V predelih z višjimi dohodki pa bo jasneje in topleje.

Že sredi tedna bodo padavine občutno pošle, tako da lahko ponekod pričakujemo sušo, ki bo trajala do konca tedna.

Ob koncu tedna se bo vendarle zjasnilo, le gospodinjem, ki bodo šle na trg, bo padle megla - na oči.

KRAMLJANJE O DELU

Gledde ne delo delimo ljudi na štiri skupine:

- tiste, ki delajo
- tiste, ki ne delajo
- tiste, ki se delajo, da delajo
- tiste, ki se delajo, da ne delajo

Za četrto skupino doslej še ni bilo mogoče izslediti niti enega, vsaj vzorčenega primerka!

Delo! Kako velika beseda, ki pa se čestokrat razvije le v majhno dejanje!

Delo razveseljuje človeka.
Prav posebno še prepovedano delo.

Delati za nekoga - kakšen užitek;
delati zase - dvojni užitek!

Z marsikom delajo v rokavicah, da si ne ožulijo, rok pa njegovi trdi koži!

Le kdo si je izmisli delo?
Najbrž nekdo, ki ni imel kaj početi!

Tudi nočno delo ima svoje svetle plati; zlasti v času polne lune.

Začel je živeti od dela svojih rok; revež zdaj tehta le še 35 kilogramov!

Delo, ki je opravljeno za druge, ocenimo odlično.
Pri delu, opravljenem za nas osebno, pa najdemo vse polno napak!

Če delaš to, kar sam želiš, gotovo tega na želijo drugi!...

Slovence v Avstraliji, je Slovenski šolski odbor za NSW sklenil, da ta dogodek tudi primerno in svečano proslavi.

Torej omenjeni odbor organizira in pripravlja veliki maturantski bal, kjer bodo maturanti dobili posebno priznanja. Predstavljeni bodo ministru za просветo N.S. Welsu Eriku Bedfordu, kateri bo častni gost tega večera. Med drugimi častnimi gosti naj omenimo še dva univerzitetna profesorja in to A.J. Dunstan iz sydneye univerze in profesor iz canberrske univerze R.G.A. de Bray.

Slavnost se bo odvijala v Auburn Town Hall-u, v nedeljo 25. novembra ob 7 uri zvečer in imenujemo ga: **Slovenski maturantski ples**. Slovesnost bo potekala v karakterističnem slovenskem duhu, zato nam bo igrал nam poznani slovenski orkester **Srebrne strune**. V ceno 10 dolarjev bo vključena tudi večerja, zato so vstopnice že v predprodaji, pri vseh slovenskih odborih, verskih centrih itd. Za podrobnejše informacije poslušajte slovenske oddaje Radia 2EA. Priporočamo in posebno vabimo mladino, da se udeleži te edinstvene slovesnosti; zategadelj je za mladino od 12 do 16 let cena polovična. Mladina zato, da vidi kako bomo na slovesne način povdariли pomen in priznanje slovenskega jezika, kot učni predmet na srednjih šolah.

Udeležba na tej prireditvi nas vseh bo morilo, ki bo pokazalo, koliko se vsi zavedamo pomembnosti in koliko cenimo pridobitev in uvedbo slovenskega jezika v srednje šole! In ne nazadnje, dajemo s tem priznanje našim maturantom in dijakom, ki se slovenskega jezika uče ter učiteljem in vsem, ki so se vneto trudili, da je slovenščina dobila svoje mesto katero ji pripada kot enakovreden jezik z ostalimi jeziki v Avstraliji!

L. Košorok

PIŠETA IN UREJUJETA:

Lojze Košorok
in Pavla Gruden



KAR PO DOMAČE

Življenje v Avstraliji je tako odvisno od odlučitev, ki jih prinašajo politiki, da je ljudstvo ne že samo ravnušno nego celo brez vsakega upanja na boljšo bodočnost Avstralije. Politikov te zemlje več ni jemati resno. Delajo načrte, menjajo načrte, spreminjajo načrte. Drug drugemu nastavljajo pasti. Kujejo intrige, postavljajo in kršijo zakone, žive po dvojnih standardih, in na račun nepreviligrirancev kopičijo privilegije seti. Kar ima tukajnje ljudstvo od politikov v največji meri so obljuhe, ker te nič ne stanejo.

S politiki avstralske demokracije je nekaj narobe že v osnovi, saj bi v nasprotнем slučaju Avstralijo, ki je ena najbogatejših a najmanj izkoričenih zemelja, že davno morali zgraditi v urejeno državo.

Rojstva padajo

Že v začetku šestdesetih let je bilo jasno, da bo Avstralija relativno kmalu postala zemlja mladih ljudi. Ker pa večina politikov misli samo na bodočnost ene ali druge politične stranke, ne pa na bodočnost občega blagra, v svoji kratkovidnosti niso videli, kar je slutl že vsak povprečnejš, namreč, da se bo Avstralija, če se socialno-ekonomske razmere ne spremene, sprevrila v zemljo starcev.

Beli se več ne kotijo karor zajci, da bi nas bilo kolikor peska, kajti spoznali

samo, da vsak otrok ne pinese ko se rodi - kakor so nam nekdaj vtepali v glavo - že tudi košček kruha na svet.

Statistike iz 1. 1974 so pokazale, da je v Avstraliji 60.000 abortusov na leto. Tu pa niso všteti abortusi, ki jih opravljajo zakotni izkoriščevalci človeških zmot

Tudi kontracepcija je pripomogla, da je število rojstev vedno manjše a ločitev vse več. Razen tega igra veliko vlogo v razpadu družinskega življenja neomejena spolna razbradost.

Avstralija potrebuje otrok

Če bi se razvoj Avstralije vršil načrtno, bi danas ne bilo tolikšne stanovanjske krize, ne bilo bi pomanjkanja otroških zavetišč, ne bilo bi industrijskega kaosa, ne bilo bi tolikšne bezposelnosti, imeli bi šolski sistem na odgovarjajoči ravni, bilo bi manj socialnih in etničnih problemov, in celo inflacija bi bila manjša. Načrtna emigracija bi Avstralijo dvignila na visoko gospodarsko raven.

Zdaj pa se poleg vsega tega kaosa in težke svetovne situacije pričakuje od avstralskega ljudstva, da dvigne število otrok, ker je preti nevarnost, da v kratkem postane zemlja starcev katerim že danes ne more nuditi dostojnega življenja.

V prejšnjem tednu se je namreč pojavit na TV mi-

magal drugim s poučevanjem na note.

Kako bi bilo, na primer, če bi vas list izdal eno malo brošuro? Toda jaz ne morem plačati stroškov za toliko tiska. Če ne, bi vas zaprosil, da mi date v vašem listu sledeči mali oglas:

AKORDIONI!
Poučujem klavirsko -
na gumbe po notah
in bobne.

NIKAKRŠNA
UMETNOST
M.Cerne, 73 Limes St.
Cabramatta

Z veseljem priopćujemo
gornjo prošnjo - BREZPLAČNO!

nister za Emigracijo in etnične zadeve, g. MacKellar in apeliral na Avstralce in emigrante, da dvignejo število rojstev, ne da bi prej razložil zavojeno socialno ekonomsko stanje, ki je prisililo ljudstvo Avstralije k znižanju rojstev.

Reakcija je seveda bila popolnoma negativna. Kogar koli je TV poročevalc intervjuval v glavnih ulicah Sydney, kaj misli o gornjem apelu, je odgovoril, da so časi preslabi za otroke, in da sta dva otroka za zakon več kot dovolj.

Politiki nad ljudstvom

V današnji dobi in v tukajšnji takozvani demokraciji bi se politiki sploh ne smeli vmešavati v tako privatne zadeve kot je spolno občevanje, posebno kadar so takšno stanje kot je, sami povzročili.

To je popolnoma privatna zadeva. Avstralija nima problemov kot jih ima Indija, kjer se rojstva morajo preprečevati.

Mi pa imamo popolno pravico do svobodnega odločanja, na svojo odgovornost prinašati zaključek kdaj in koliko otrok bomo imeli. Le država, ki predvsem skrbi za dobrobit večine, t.j. svojih delavskih in delavnih slojev, more od njih pričakovati, da število otrok drže na odgovarjajoči ravni. Ta aktivnost je tesno povezana s socialnimi, ekonomskimi, političnimi in še mnogimi drugimi pogoji.

Ce pa rojstva vprašanje društvene morale, potem tu nastaja proti-vprašanje: morala avstralskega emigrantskega sistema.

Na svetu je nekoliko milijonov od lakote umirajočih otrok. Čemu jih tisti, ki jih ne prizadeva nepravčna socialno ekonomska ureditev Avstralije ne adotpira? Pod kožo smo vsi redi.

Na to ve odgovor politika ministarstva za emigracijo.

Pavla Gruden

VOJNA PSIHOZA
IN ATOMSKA
BOMBA

Strah pred vojno narašča bolj in bolj, iz dneva v dan. Nismo še pozabili grozot zadnje vojne niti še niso pomedli z nekaterimi vojnimi zločinci, ki še vedno hujskajo in dela ne red in mržnjo med narodi.

Pred nedavnim je v intervjuju poznana krvoses Ida Amin izjavil novinarju, da bi morali tudi mali narodi imeti atomsko bombo. Brezvoma, če bi jo bil imel, ko je bil še predsednik Ugande, bi jo bil vrgel sovražniku na glavo, ne meneč se za posledice.

Verski blažnež, Ayatollah Khomeini duhovni voda muslimanov v Iranu, žejlan krvi, drzno izizza Alahovo voljo in Ameriko ter vzneviri ves vesoljni svet. Pri teh in podobnih ljudeh čut odgovornosti ni razvit in še ne vidijo preko domačega plota.

Poraja se nam vprašanje ali je dosežke znanosti danes mogoče izrabiti tudi v škodo človeštva? Odgovor je brezvoma, da! Iznadma smodnika je dovolj pokazala, da so s smodnikom v prvi in drugi svetovni vojni delali hude reči. Iznašli so atomsko bombo in so jo vrgli na Hirošimo. Za to dejanje brez da po mislimo, obsojamo iznajditelja. Vendar za to dejanje so odgovorni vojaki in politiki. Da so atomsko bombo vrgli na Japonsko, je odločil Truman...

Znanstveniki, fiziki in drugi, bodo izumljali nove stvari, dokler bo mogoče kaj novega iznajti. Kajti razvoja ni mogoče ustaviti.

ODGOVORNOST ZA
UPORABO
ZNANSTVENIH
DOSEŽKOV

"Ali posledice ne peljejo več kot preveč. Vsekakor več, kot bi bila vredna zmagaga, ki bi jo dosegli z atomskim orožjem. Seveda če bi bila ta ali ona stran napadena, bi se vsak branil.

Sedaj so bolj od velikih držav nevarne majhne države. Med temi je lahko kaksna, ki računa, da bi vrgla bombo sosedu na glavo. Ti še vedno računajo, da bi territorialne razprtije rešili z atomsko bombo.

Znanstvenikov pa ne kaže delati krivih za takšno stanje v svetu".

Torej kdo nosi odgovornost? Politiki! Ko bodo politiki spoznali, da je svet v nevarnosti, se bodo sporazumeli in našli pot za sožitje. Vprašanje je, če se ne bo našel zopet kak neuravnešen fanatik kot jih iz pretekle dobe poznamo in take, ki dandanašnji dan vznemirajo svet.

L.K.

Novice in zanimivosti

GORICA - Na goriškem pokopališču so 27. oktobra odkrili spominsko kostnico, v katero so položili posmrte ostanke 26 jugoslovenskih borcev, ki so padli na italijanskem ozemlju.

Prav tako je kostnica, ki je delo dveh skopskih umetnikov Olge Milić in Stojčeta Naumovskega, posvečena 169 pogrešanim jugoslovenskim borcem, internircem, talcem in vojnim ujetnikom. V svojem govoru je zastopnik jugoslovenske delegacije poudaril, da je jugoslovensko-italijanska meja, ki so jo nekdaj izkorisčali za netenje nacionalne mržnje in nestrnosti in okoli katere se je prepletal interes velikih sil, postala jamstvo prijateljstva in zgled dobrega sodelovanja med narodi.

CELOVEC - V nabito polni dvorani Dijaškega doma v Celovcu so igralci gledališke skupine Oder mlaðe, dijaki slovenske gimnazije iz Celovca, uspešno predstavili odrsko uprizoritev radijske igre Smiljana Rozmana Čudežni pisalni strojček.

Predstava je izvenela kot vesela otroška, optimistična igra, v kateri se mladina posmehuje neumnosti odraslih.

LJUBLJANA - V teh dneh je izšel v Ljubljani koledar za leto 1980 v izdaji Slovenskega duhovniškega društva, imenovan Pratika. Koledar je poln zanimivega branja, resnega in šaljivega, in je urejen v tradicionalnem slogu.

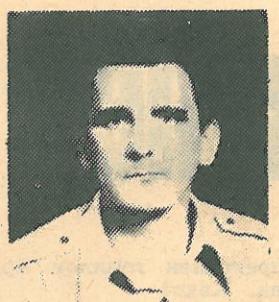
CERKNICA - Ob prazniku cerkniške občine, letos povezanim s 25-letnico loškega podjetja Kovinoplastike, so v Cerknici odprli novo galvanino in novo tovarno izdelkov iz nerjavečega stekla.

LJUBLJANA - Predsednik slovenske vlade dr. Anton Vratuša se je 26. oktobra pogovarjal s tujimi dopisniki, akreditiranimi v Beogradu in na Dunaju. To je bila dobra priložnost, da so st tudi novinarji seznanili z gospodarskim položajem Jugoslavije in še posebej Slovenije.

Ideološka postrežba

Rajka SLAPERNIKA, pokojnega slovenskega slikarja, je svojčas poznal skoro vsak Slovenec. Posedno Ljubljanci, čeprav je bil krvav Štajerc. Znan ni bil zgolj po svojih slikah in značilni bradi, temveč tudi po svojem humorju. Nekoč je zavil z dvema prijateljema nekam, kjer bog roko ven moli. Prvi izmed teh prijateljev je bil nekako "prozahodno" usmerjen, drugemu pa je Slapernik večkrat očital, da preveč "škili proti vzhodu". V gostilni je natakar vprašal Slapernika, kako lahko postreže. Slapernik se je namuznil in odvrnil: "Kako? Ideološko!" Natakar seveda ni vedel, kam pestaco moli, in ker se "ideološke postrežbe" tudi v gostinski šoli ni učil, mu je pac Slapernik pomagal iz zadrege: "No, temule (prozahodnemu) prinesite viski, temule - pokazal je na "vzhodnjaka" - deci vodke, jaz sem pa neuvrščen, zato pijem cviček!"

PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden



KAR PO DOMAČE

Nekdaj sem bila članica Liberalne stranke v Avstraliji, ki je edina stranka, ki sem ji kdaj pripadala. Toda, ko sem v njej spoznala, da ne ščiti interese malega človeka, sem jo zapustila, nisem pa prenehala opazovati delovanje Liberalnega Etničkega Koncila, ki so ga simpatizerji nacizma z izgovorom, da so bori protiv komunizmu, izkoriščali v svoje politične namene ne oziraje se na to, da so izkoriščali s tem tudi Liberalno stranko ter odzvali ugled njenim dobronomernim članom.

Nacisti

V danas že pokojnemu Liberalnemu Konilu so se skrivali bivši nacistični kolaboratorji in hlapci, narodni izdajalci in poraženi neprijatelji človeštva, ki so zdali svoje, ljudskim pravicam sovražne upe in bolne ambicije ne samo na račun protikomunizma ampak na račun Avstralije, ki jim je nevede ponudila ne samo zavetišče ampak tudi skrivališče, v kateremu so nemoteno par let kovali svoje umazane načrte. Ne samo da jim je Etnični Koncil v okviru Liberalne partije služil kot odskočna deska za njihove umazane, tajne načrte za vzpostavilo nacistične ideologije, ne samo da jim je nasedel velik del anglosaksonškega ljudstva, nasedla jim je celo Federalna vlada.

V svoje temne vode so pritegnili število uglednih avstralskih politikov in poslovnih ljudi, ki so nasedli njihovim protikomunističnim gvorom, razgledanosti, uglajenosti in hitremu vzpenjanju po liberalni politični lestvici.

Lažnjiveci

Zanimivo je kako so laž-

njivci v Etničnem Koncilu Liberalne stranke pridobili na svojo stran celo poštenjake, ki so z njimi rama ob rami delali za dobrobit svoje stranke, a so v resnici, nekateri od njih tako globoko zabredli v mreže nacistov, da so z njimi v javnosti nastopali v korist izkoriščevalcem avstralske demokracije, ne samo v svojo škodo ampak celo na škodo zunanje politike Avstralije.

Danes so razkrinkani, Koncil je padel in z njim so padli številni dobromerni ljudje, kateri si bodo le z velikimi težavami zopet pridobili zaupanje partije. Z njimi vred pa so padli tudi oportunisti, ki so računali na položaje privilegirancev v političnem stroyu Liberalne stranke. Kdor visoko leta - nizko pade.

Resnica zmaguje

Spominjam se še, ko sem dopisovala v nekem angleškem etničnem tedniku in vodila težke borbe z enim od urednikov, ki je pripadal tistim "neznamenim junakom", ki so se v božjem imenu borili na strani nacistov, da bi se po Hitlerjevi zmagi vrnili na svoje stolice in položaje nad preprostim, nevednim ljudstvom.

"Napadaj kapitalizem kolikor hočeš", mi je dovoljeval. Toda na vso moč me je skušal preprečevati v mojih napadilih na Etnični Koncil Liberalne stranke, ker se je bal resnice, ki sem jo prinašala v svojih dopisih. Čim bolj mi je nasprotoval, toliko bolj sem bila uporna. Resnica je ostala na moji strani. On sam pa je zginil s pozornice.

Zginil je tudi Etnični Koncil. Po izdajalcu gori, po izdajalcu dol. RESNICA IMA RAVNO POT.

Pavla Gruden

KANADA - Tom Ložar, doktor literarnih znanosti univerze v Toronto, predavatelj na Vanier College v Montrealu, je v Društvu za primerjalno književnost Slovenije predaval o svojih pogledih na družbeno angažirano literaturo današnjega Quebeca, ki je v kulturno političnem pogledu trenutno najbolj razgibana kanadska provinca. Obravnava je vzporedni razvoj francoske in angleške literature v Kanadi, to je posebno dinamiko dvojezičnega kanadskega literarnega dogajanja.

VZVOD SPORAZUMEVANJA

V Kopru srečanje narodnosti sosednjih dežel - Enotna misel predstavnikov vseh narodnosti: izmenjava izkušenj koristi skupnim prizadevanjem

Narodnostne skupnosti v tem delu Evrope so zelo važen element sožitja med narodi in lahko veliko prispevajo k razvoju odnosov, so med drugim poudarili na prvem dnevu četrtega srečanja narodnosti sosednjih dežel, ki je bilo v Kopru. Udeležili so ga razen gostiteljev, to je predvsem italijanske narodnostne skupnosti v Jugoslaviji, še predstavniki koroških Slovencev, predstavniki madžarske narodnosti, ki živijo v Sloveniji in na Hrvaskem, predstavniki Slovencov, ki živijo v Italiji ter zastopniki Slovencev in Hrvatov iz Madžarske.

Doslej so bila tri takia srečanja predstavnikov narodnosti iz sosednjih dežel. Današnje se je začelo z uvodnimi opisi razmer in življenja posameznih narodnosti.

V imenu gostitelja, Zvezze Italijanov v Jugoslaviji,

je njen predsednik Mario Bonitto opisal, da je bilo letošnje leto, 35-letnica ustanovitve italijanske unije, še posebej pomembno, saj je zvezza dobila za svoje delovanje visoko odlikovanje predsednika republike. Po njegovih besedah je delegatski sistem kot os celotne socialistične demokracije v praksi potrdil, da je to tudi velika možnost za polno uveljavljanje pripadnikov italijanske narodnosti, saj so prisotni v vseh delegatskih okoljih.

Kot eno izmed izredno perečih nalog je navedel obravnavanje problematike vzgoje in šolanja, kjer je letos uspel, da po daljšem obdobju vpis v italijanske šole ni manjši.

Predsednik Zvezze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Franci Zwitter je v opisu razmer koroških Slovencev navedel, da so pogoji slabši kot so bili, preden je avstrijska vlada sprejela nekatere zakonske predpise navidezno slovenski narodnosti v prid, v resnici pa v škodo in v nasprotju s 7 členom avstrijske državne pogodbe. Ta zakonodaja deli koroške Slovence na več kategorij, skuša jih razcepiti in odtrgati od vodstva. Koroški Slovenci se morajo bojevati proti asimilaciji, za demokratično dvojezičnost, uvedbo obveznega pouka slovenščine v vseh krajih, kjer so Slovenci in za gospodarsko krepitev položaja.

Položaj slovenske narodnosti v Italiji se od zadnjega srečanja predstavnikov narodnosti sosednjih dežel ni spremenil, prej bi rekli, da je bolj zaskrbljujoč, je dejal predsednik SKGZ Boris Race. Proti Slovencem na tržačkem in Slovenski Benečiji se je razvila zaskrbljujoča sovražna nacionalistična kamp-

anja, katere nosilci so nasprotniki sodelovanja in sožitja. Vplivati skušajo na javnost ne le zato, da se globalna zaščita Slovencev ne bi premaknila z mrtve točke, temveč bi radi skrenje pribujevali narodnostnih pravic.

Predsednica skupnosti Madžarov, ki živijo na Hrvaskem, Irena Kovacs, je prikazala, kako je madžarska narodnostna skupnost vključena v vse družbeno življenje. V imenu Slovencev in Hrvatov, ki živijo na Madžarskem, je govoril Istvan Laszlo iz Železne županije. Dejal je, da v skladu z internacionalistično politiko tako v organih oblasti kot v domovinski fronti dajejo velik poudarek demokratičnemu enakopravnemu razvoju manjšinskih narodnosti, še posebej glede možnosti za dvojezičnost, za vzgojo v maternem jeziku in razvoj avtohtone kulture. Koristni so stiki, ki jih imajo tako z madžarsko narodnostno skupnostjo, ki živi v Pomurju, kot tudi z republiko Slovenijo.

Pripadniki madžarske narodnosti, ki živijo v Sloveniji, so po besedah Ivana Mihovicsa dosegli izredno ugodne pogoje za razvoj z modelom dvojezične šole, ki je letos slavila dvajset letico. Ta je vzorec za dvojezičnost na celotnem mašanem območju. Ne velja le za pripadnike madžarske narodnosti, temveč za vse prebivalce, kajti enostranska vzgoja bi pomenila tudi nevarnost za razvoj asimilacije.

VSAKO JUTRO KISLO ZELJE Z OCVRKI

Leta človeku niso vedno v breme, pa čeprov jih je že skoraj sto. Šrinov ata iz Zavra pri Trojanah bo slavl 2. decembra 96 let, a je še vedno čil in zdrav, pa tudi še zelo delaven, saj njegove pridne roke v dolgih zimskih večerih spletejo tudi do 30 slamlnatih peharjev, s svojim nepogrešljivim pipcem pa izrezlja še mnogo koristnih reči, ki na kmetih vedno prav pridejo.

Pred prvo svetovno vojno je za boljši kos kruha odpotoval v Ameriko, a se je že po štirih letih vrnil nazaj v domovino. "Kar vse leto sem moral delati v rudniku, da sem zasluzil za vožnjo nazaj," pravi. Po vrneti v domači kraj ga je pot za zaslužkom spet peljala v tujino, v Avstralijo.

Po prvi svetovni vojni je delal v rudniku Zagorje, po "šihtu" pa ga je vedno še čakalo delo na kmetiji, na katero je še danes zelo ponosen.

Kadar se srečamo s tako

Novice in zanimivosti

IZID DRAGOCENE GRAMOFONSKE PLOŠČE

Kulturni dogodek nacionalnega pomena: s temi besedami se lahko začne poročilo o izidu gramofonske plošče "Porabje", na kateri je zbranih devetnajst zvočnih primerov izvirne ljudske glasbe. Ta plošča je namreč šele prvi kamenček v mozaiku "Slovenske glasbe" (predvidoma naj bi izšlo dvanajst plošč), na katerih bodo predstavljene pesmi in instrumentalna glasba iz Rezije, Beneške Slovenije, s Tržaškega, Koroške, Goriškega, z Gorenjske, s Štajerske, iz Prekmurja, Bele Krajine, Dolenjske, s Primorske in z Notranjske, na koncu pa še "zvočni prospekt", pregledni izbor nekaterih najznačilnejših zvočnih primerov naše etične ustvarjalnosti.

BANJALUKA - Več kot 150 znanstvenih in družbeno-političnih delavcev iz vse Jugoslavije je v Banjaluki na znanstvenem posvetovanju z naslovom "Narodnostno vprašanje o jugoslovanski teoriji in praksi" poskušalo z različnih vidikov osvetlitve velikanski prispevek, ki ga je reševanju narodnostnega vprašanja prispeval Edvard Kardelj.

LJUBLJANA - 9. novembra so s priložnostno slovestnostjo pri Hrušici označili začetni del na pomembnem prometnem objektu, tako imenovanem Karavanškem predoru, na meji med Jugoslavijo in Avstrijo. Slovesnosti so se udeležili avstrijski kancler Bruno Kreisky, predsednik koroške deželne vlade Wagner, predsednik jugoslovanske vlade Veselin Duranović in predsednik slovenske vlade dr. Anton Vratuša.

REKA - Največja angleška turistična agencija "Thomson Holiday" iz Londona bo po dveh letih zastopa v začetku prihodnjega leta spet začela posiljati turiste v Jugoslavijo. Direktor te agencije te dni obiskuje nekatera turistična mesta v Sloveniji, Istri, na Kvarnerju in v okolici Dubrovnika, po tem pa naj bi podpisali pogodbo, ki bo pravzaprav posmenila povratek angleških turistov v Jugoslavijo, vsaj v večjem številu. Prve skupine Angležev bodo prišle že po novem letu.

LJUBLJANA - 8. novembra je bila na velikem odru Drama premiera gledališke komedije "Profesor Klepec" Ferda Kozaka, slovenskega dramatika, eseista, ki je večji del svojega literarnega dela napisal v času med obema vojnami. Tokratna uprizoritev je tretja predstavitev tega dela v Drami; po režiji Bratka Krefta v sezoni 1939-40, Vladimirja Skrbinška v sezoni 1950-51, jo je sedaj pripravil mladi slovenski režiser Janez Pipan.

DEVET DEFINICIJ

Kaj je delovna spremnost?

Delovna spremnost je, da se spremno izogiba čelnemu trčenju z delom.

Kaj je delovna disciplina?

Delovna disciplina je vztrajanje na delovnem mestu tudi če nima dela.

Kaj je organizacija dela?

Organizacija dela je, da pri mizi, preobloženi z delom, nicesar ne napraviš.

Kaj je team?

Team je skupina oseb, ki druga na drugo čakajo, da bo že kdo kaj storil; in če že kdo kaj storí, običajno ni spremljivo.

Kaj je moč besede?

Moč besede je nemoč molka...

Kaj je sprejemanje sklepov?

Sprejemanje sklepov je tiho upanje, da se bodo med izvajanjem sklepov pojavile objektivne težave.

Kaj je soglasje?

Soglasje je nepripravljenost, boriti se za pravilnost svojega mnenja.

Kaj je sporazum?

Sporazum je akt, ki je predvsem zato, da nihče ne more trdit, da še nikoli ni nicesar prekršil.

Kaj je minulo delo?

Minulo delo je tisto obdobje, ko nam pri doseganju delovnih uspehov ni bilo enakega.

Japonci sami bogatijo uran

OKAJAMA,

- V Okajami, kakih 400 km jugozahodno od Tokia so včeraj odprli prvo japonsko eksperiment-

talno postajo za obogatitev urana. S polno kapaciteto bo začela delovati leta 1981; takrat bo proizvedla dovolj obogatenega urana, da bodo lahko napajali nuklearno centralo s kapaciteto 500.000 kilovatov.

PIŠETA IN UREJUJETA:

Lojze Košorok
in Pavla Gruden



KAR PO DOMAČE...

Napetost med Iranom in Ameriko me je nagnala v resno premišljevanje o ekonomski in individualistični civilizaciji človeške rase.

Šele na poti v humanizacijo

Civilizacija v kolikor jo mi poznamo obstaja že najmanj šest tisoč let. Če pogledamo na to razdobje prakticiranje civilizacije v razmerju z vojnami, civilizacija zavzema le drobec teh šestih tisočletij.

Kaj boli našo civilizacijo? Svet se nahaja v najtežji krizi kar jih pomnijo moja leta. Ne samo bela rasa nego rasa vsega človeštva trpe na oboleli civilizaciji, kakor da se nahajamo v velikanskih globalnih krilih. Pričakovati je bilo, da se bo človeštvo po peklu, ki ga nam je priredil Hitler, zavedlo svojih pomankljivosti, in da bo krenilo v dobo miru ne da bi se mu še kdaj bilo treba z orozjem bojevati za mir. Za petami so nam še posledice atomske bombe in že nam preti nova vojna. Tokrat podpihiže žar pod pepelom naše individualistične civilizacije, ki jo pripisujemo krščanski veri, verski blazně vzhodnega sveta.

Med dobrim in zlom

Kakorkoli poskušam popoloma nepristransko, in brez pred sodkov z ozirom na vero, gledati na obe, t.j. vzhodno in zahodno civilizacijo, prihajam do zaključka, da je v toku obeh zakrivila največje zločine nad človeštvo ravno individualistična civilizacija, ki je iz epohe v epohe ustvarjala pogoje za slabe principe, ki ne vodijo nikamor drugam kot le v uničenje sveta.

Kdor se količaj ukvarja s človekovo notranjostjo ve, da dobro in zlo v človeški naravi spadata skupaj. Ravno tu, med tema dvema naravama tiči najbolj pereče vprašanje: kdaj bo človeštvo postalo sposobno nadzirati svoje agresivne in samouničajoče nagnjenosti in se obrnilo v smer miru? Ali pa bomo še naprej identificirali civilizacijo z materializmom, t.j. z bogatstvom, častjo, položajem v družbi; ali bomo še naprej pripisovali važnost prestižu, vplivu in moči v borbi za te "dobine", ki zatem-

nujejo duh človeštva na vzhodu in zahodu, kjer so velik delež temu nazadovanju prinesle organizirane religije, ki ravno v vojnah pokažejo svojo nestrost. To se je pokazalo za časa Hitlerja. To je očvidno v muslimanskem svetu.

Tretja svetovna vojna

Če bo zaradi izmova individualistične civilizacije prišlo do tretje vojne, se skoraj upam trditi da jo bojo izzvali miti, ki nimajo nobene zveze s stvarnostjo človeštva, ampak ga zastrupljajo in ženejo v propast. Tema proti temi ne more ustvariti drugega kot vojno.

Kaj je nastrašnejše v našem svetu je mešanica tehnološkega znanja in nediscipliniranih strasti. Na žalost na svetu še vedno vladata napačna ideja o občudovanju poedincev katerim mesta dovoljujejo, da odločujejo usodo človeštva. Če se bo enajsta ura svetu zavlekla vsaj še za dvajset let, in če bi ves ta čas cel svet posvetil prevzgoji današnjih generacij, in vzgoji nastopajoče generacije, kajti k miru vodi le prosvetljenstvo do katerega ima pravico vse človeštvo, ne le poedinci, bo humanizacija rodila dobo miru.

Pavla Gruden

Slovenec za kuhanja v Beli hiši

Gostinec iz Ilirske Bistrike je stregel predsednikom od Trumana do Carterja

PIRAN, novembra - Srčala sva se po naključju v ozki piranski ulici, kjer si je kot ljubitelj starin ogledoval zgodovinske znamenitosti. Predstavil se je kot Anton Bastiani, rojen v Ilirski Bistrici pred skoraj šestimi desetletji. Pred vojno je šel delo iskat, ustavljal se je v Trstu, kjer je dobil prvo zaposlitev v restavraciji sorodnice. Del zasluga je pošiljal ostarelim staršem. Po vojni je poskušal v Trstu srečo kot lastnik bara, v petdesetih letih je bilo v Trstu v modi izseljevanje v Ameriko, tako je tudi on

"Slovenec sem tako je mati d'jala..."

Pod tem gesлом se je v nedeljo 25. novembra v Auburn Tawn Hall odvijal prvi ples slovenskih maturantov. Sicer ples kot vsaka povprečna slavenska zabava. Vendar je to bila svojevrstna slovenost, ki smo jo Slovenci prvič doživeli v Avstraliji.

Z ozirom na važen dogodek, rekli bi na zgodovinski dogodek slovenstva na petem kontinentu, bi prireditelji upravičeno pričakovali več obiskovalcev. Obisk je bil komaj zadovoljiv. Žal Slovenci tudi nismo navajeni na avstralsko hrano, ki jo moramo v naprej placiati. Zato bi šolski odbor bolje ukrenil, da bi ta važen dogodek proslavili v slovenskem domu. Zakaj ga pa imamo? In dobiček delamo drugim! Tudi slovenski Akademiki nameravajo, da bi imeli svoja javna predavanja v klubskih prostorih SDS. Kar je prav in pohvale vredno. Vsaj ti so že prišli do prepričanja, da se ni vredno prestrogo deliti po političnih prepričanjih ali svetovnih nazorih. Žal so še nekateri v Slov. šolskem odboru, ki imajo še polno pred sodkov. In ravno ti bi jih ne smeli imeti.

Da preidemo k stvari. Občinstvu so predstavili devet maturantov, kateri so polagali izpit iz slovenskega jezika. Vsi so slovenskega rodu. Kot navadno ob takih svečinah in izrednih prilikah je bilo povabljenih tudi nekaj častnih gostov. Osebe, ki so na ta ali oni način pripomogle, da je naš slovenski jezik tudi v avstralskem šolskem sistemu postal enakopraven drugim jezikom. Predvsem gre za sluga ministru za prosveto v NSW Eriku Bedfordu, kar je poleg drugega omenil

sledil tistim, ki jih je privlačil Novi svet.

"Po priporočilu neke Tržačanke sem se ustavil v Washingtonu. V Ameriki si težko dobil lažje delo, tukaj ki niso znali angleško, so se večinoma zaposlili kot pomivalci posode v tretjerazedni restavraciji. Zaradi priporočila sem dobil delo v Sheraton Parku, vodilnem hotelu ameriške prestolnice, v eni izmed 350 hotelskih hiš, ki jih ima ta družba v Ameriki in po svetu. Ta hotel ima 2100 enot in dvoposteljnih sob ter več trisobnih apartmajev, restavracija pa lahko sprejme okoli 5.000 gostov. Najprej sem delal v kuhinji: V tem hotelu pripravljajo bankete za senatorje, guvernerje, ministre in ob njih seveda tudi za predsednika ZDA. Spoznal sem vse predsednike od Trumana do Carterja".

"Spoznal sem tudi Kennedyjeva brata Roberta in Teda. Robert je bil v marsičem podoben Johnu, Teda pa poznam kot veseljaka in ljubitelja dobre kapljice, zaradi kozarca je bil v nevarnosti tudi njegov zakon. Zame je eden najboljih senatorjev demokratske stranke, njegova zasluga je, da so zdaj v ZDA dobre pokojnине".

"Najboljše mnenje imam o Johnu Kennedyju. Naš hotel je po potrebi pošiljal v Belo hišo tudi kuhanje in

v svojem govoru. Maturante sta nam predstavili v angleščini Olga Lah in v slovenščini Mariza Ličan, katera je tudi učila in maturante pripravila za izpite.

Poleg govora ministra, je bilo več govoranc takoj v slovenščini kot angleščini, vso so povdarijali pomembnost dogodka, slavospev maternjem jeziku, peli hvalospev vsem doprinositevjem tega večera, dobesedno: ganili so nas do solz. Od vseh govornikov sta v svojih zahvalnih besedah zadela v jedro, maturanta Liza Reja in Redi Brežnik, Liza v slovenščini, Fredi v angleščini in povedala, kaj njim pomeni slovenska beseda in materin jezik; da jim je materin jezik mil in drag, da je to njihova dolžnost in pravica, da se ga uče, ker je to njihova dediščina, ki jo podedejo od svojih staršev. Ter da so kot člani avstralske družbe dolžni, da doprinesajo svoj delež k več kulturni družbi Avstralije, da jo bogate itd.

Maturantje so prejeli od Slov. akademskega društva v Sydneju v poklon lično izdelane plakete v spomin, katere je razdelil minister E. Bedford. Domovina se je tudi spomnila na ta dogodek in jim po vice-konzu poslala dragocene knjige: katere je s posvetilom darovala Izseljenska Matrica v Ljubljani. Knjige je maturantom izročila predsednica Slov. šolskega odbora Majda Zellmer. Žal odbor ni bil toliko takten, da bi na to lepo in pomembno svečanost povabil zastopnika domovine. (Pač zopet naši predsedniki - tokrat politični). Kljub temu, da so v šolskem odboru zastopane vse slovenske organizacije v Sydneju, brezvoma od-

bor je svoje delo opravil uspešno, namenoma ali ne-namenoma se ni jasno povедalo, kdo je knjige daroval. (Pomanjkanje v znanju slovenščine?).

Z ozirom, da so v Slov. šolskem odboru zastopane vse slovenske organizacije, kot poedinci, se med rojaki vse bolj in bolj pojavlja vprašanje o zagonetki Narodnega društva. Ker so v osnovi vsa obstoječa slovenska društva **narodna!** Kakšne kvalifikacije imajo osebe oz. člani, ki pod tem navidezno suverenim naslovom delujejo kot nekakšno obče narodno predstavništvo v Avstraliji? Z ozirom, preprosto

povedano, an šekasto slovensko emigracijo, da niso to morda člani ZZN (Zvezne Zasužnjene Narodov)? Nemara so le papirnati tigri?

Vsekakor in kakor koli že, voz slovenstva v Sydneju se je pomaknil za ped naprej. Pereče in boleče vprašanje je, koliko maturantov nam bo uspelo privabiti v naslednjih letih v slovenske šolske klopi?! Z ozirom na dedičino, katero mi posredujemo mladini s svojimi vzgledi, narodno zavestjo in narodnim ponosom! Mladim slovenskim maturantom iskrene čestitke! Lojze Košorok

Novice in zanimivosti

ODLIKOVANJE ZA KARTUZIJO PLETERJE

PLETERJE - Ob 75-letnici neprekinjenega delovanja je predsednik Tito odlikoval kartuzijo Pleterje z redom zaslug za narod z zlatim vencem. na slovesnosti, ki so se jo udeležili Viktor Avbelj, France Popit, Marjan Brecelj, Janez Vipotnik, ter drugi gostje, je sedanjemu priorju Janezu Drolcu izročil visoko odlikovanje predsednik predsedstva Slovenije Viktor Avbelj.

Po zahvalnih besedah je prior na kratko orisal zgodovino kartuzije ter, med drugim dejal, da se je med vojno znala postaviti na stran resničnih borcev za svobodo - partizanov.

"Težke trenutke smo preživljali, ko so Italijani vdrli v kartuzijo, vendar je sedanji prior Josip Edgar Lavov znal skriti svoje prijatelje. Po vojni se je kartuzija vključila v obnovo domovine, kasneje pa so jo velikokrat obiskali politični in kulturni delavci.

Prior je omenil tudi velike zasluge Borisa Kidriča za kartuzijo in poudaril, da je bil zanje nadvse razveseljiv trenutek, ko jo je obiskal predsednik Tito.

V kratkem kulturnem programu je šentjernejski oktet zapel več partizanskih in narodnih pesmi.

LJUBLJANA PONUDILA POMOČ PARMI

LJUBLJANA - Ob tragediji v parnski bolnišnici, kjer je prišlo do eksplozije, je predsednik ljubljanske mestne skupščine Marjan Rožič poslal parnskemu županu Aldu Cremoninu in prebivalcem pobratene Parme sožalno brzojavko. Ljubljanska mestna skupščina se je povezala z mestnim odborom Rdečega križa in Kliničnim centrom v Ljubljani, da bi lahko takoj ponudili pomoč - predvsem kri. V odgovoru iz Parme so se prebivalci pobratenega mesta toplo zahvalili za ponudeno prijetljiko pomoč.

PRVI ŠTIRJI MAGISTRI IZ KRANJA

KRANJ - V Kranju so slavili 20-letnico visoke šole za organizacijo dela. V okviru te šole je od usanovitve pa do danes diplomiralo 1898 slušateljev na prvi stopnji (od tega 92 odstotkov ob delu) in 199 na drugi stopnji (74 odstotkov ob delu). Na slovenosti so uredno razglasili promocijo prvih štirih magistrov visoke šole za organizacijo dela, Romana Ajbrehta, člana predsedstva CK ZKS, pa so razglasili za rednega profesorja šole.

FAKULTETA V NOVEM MESTU?

Inženiriji strojništva so na Dolenjskem iskani strokovnjaki. Do konca nove petletke, ki jo pravkar načrtujejo, bi jih potrebovali nič manj kot 185, od tega največ tovarna avtomobilov IMV.

Z dosedanjim načinom študija teh kadrov ne bo moč dobiti v omenjenem roku. Na novo izšolani strokovnjaki se po diplomi ne vračajo domov, čeprav so štipendisti.

"Zato smo se v Novem mestu odločili organizirati redni študij v okviru ljubljanske fakultete za strojništvo", pravi inž. Božo Kočevar, ravnatelj izobraževalnega centra za tehnike stroke.

Če bo šlo vse po sreči, se bo redni fakultetni študij v Novem mestu začel že v šolskem letu 1980-81, in sicer vo prostorih srednje tehničke šole v Šmihelu, v naslednjem šolskem letu pa se bo nadaljeval pod streho novega centra za usmerjeno izobraževanje.

PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden



KAR PO DOMAČE...

Pri vsakem srečanju z viško kvalificiranimi ljudmi, ki pridejo v Avstralijo, bodo si iz poklicnih ali družbenih službenih dolžnosti, se mi oglesi v notranjosti ista pesem: enakovrednost. Vsi so to duhovno zdravi ljudje. Niti sledu o staremu svetu malomeščanek družbe, katere "gospoda" je danes samo še predmet smeha za oder, film, literaturo - in žive komične prizore v dejavnosti izseljeniških društev v kolikor z njimi že ni počaseno.

DR. VELIČKOVIĆ MILIVOJ

Taka zdrava in nad vse prijetna osebnost je Slovenc z gornjim imenom, ki sem ga srečala na naši vso-akoletni proslavi 29. novembra, ki jo slavi skupnost jugoslovenskih narodov in narodnosti v dvorani Sydneyske univerze.

Seveda sem se takoj oprijela njegovega imena, ki za današnjo Jugoslavijo ni nič izjemnega. Današnja slovenska rodbinska imena imajo prizroke vsemogočih narodov; italijanska, nemščka, angleška, ruska, češka, in še mnogo bi jih lahko naštela. Vesele me ta imena, ker mi pričajo, da so ljudje s takimi imeni izbrali po vojni Jugoslavijo za svojo domovino, ji rodili otroke, ki danes ustvarjajo vse boljše odnose z drugimi narodi Evrope. Ta jugoslovenska imena so slike stropnosti.

Na vprašanje o njegovemu imenu mi pravi: moja mama se v ljubezni ni ozirala na narodnost.

Mamo, ki je Tržačanka, je fašizem prisilil, da so se preselili na Koroško 1. 1918, od kjer jih je tri leta

pozneje plebiscit nagnal v Novo mesto, kjer je spoznala njegovega bodočega očeta, ki je po poklicu strojoveda.

"Kakor vidite", mi pravi, "sem sin delavske družine. Brez socializma bi nikdar ne bil kar sem". To mi je povedal naravnost, ne da bi ga vprašala, s hvaležnostjo in ponosom.

PSIHIJATER NA MEDNARODNI RAVNI

Gimnazijo je končal v Kranju 1. 1957, medicinsko fakulteto na ljubljanski univerzi 1. 1963. nevrolog in psihijater pa je postal 1. 1970.

Zadnjih pet let dela na področju otroške nevrologije na ljubljanski kliniki.

To novo področje v otroškem zdravstvu mu nalaže vsakoletna potovanja v razne države. Pred kratkim je bil 6 mesecev v Hollandiji, in 3 mesece v Švedski.

V zvezi s to medicinsko panogo mi je povedal številne zanimivosti, katerih otroško zdravstvo pred vno ni poznalo.

V Sloveniji je zelo dobro odkrivanje zgodnjih znakov prizadetosti (angleščini se temu pravi Handicap) kot so: naglušnost, gluhonemost, slabovidnost, duševna nerazvitost in ohromelost možganov.

Pri vseh teh motnjah in zdravljenju teh prizadetosti je izvanredne vrednosti pomemben preprečevanja, ki je v Sloveniji na tako izredno visoki stopnji, da igra svetovno važno vlogo.

ŠKODA, DA NE ŽIVI MED NAMI

Zdi se mi, da ne samo sv-

ojo sproščenost ampak tudi intelektualno sposobnost dr. Veličković poživila s športom, za kar je v njegovi panogi, ki ga kliče v vse smere sveta, potrebna izredna disciplina. Vsestranski športnik je in odličen plavalec. Njegov sin, ki je državen prvak v plavanju, preplava 16 km na dan.

Da so psihijatri več ali manj vsi neuravnovešeni ljudje, kot jih hoče prikazati amerikanski humor, ne bo veljalo. Dr. Veličković je živ primer tako telesno in duhovno zdravega človeka, da je naravnost osveževalen. Vesel je kot otrok izvanredno strpen in širokogrueden v razumevanju človeskih slabosti. Nisva se dotaknila vprašanja o veri. Vendar so njegove obnašanje in vsaka njegove besede dajali vtis, oziroma bi on sam mogel biti primer dobrega kristjana. Če je at-

eist, velja, da je med ateisti zelo veliko dobrih ljudi. Morda več kot med kristjani. Rekla bi, da se človek meri ne po veri, ampak po svoji dobroti. Ničudno da se je kot tak dvignil na višino najuglednejšega jugoslovenskega izvedenca za otroško nevrologijo. Zdrav duh - zdrava pamet - dober človek - dober zdravnik - priatelj človeštva.

Med pacienti, ki prihajajo k njemu, so tudi izseljenici iz Avstralije, katerim je na uslugo brezplačno.

Če bi dr. Veličković ne bil toliko važen za otroško nevrologijo, bi imel dela v Avstraliji več kot preveč. Saj je število duševno obolelih Jugoslovenov izredno visoko. Bore malo more storiti za njih psihijater, ki zna samo angleščino.

Nadaljevanje prihodnjic.

Pavla Gruden

MED SLOVENCI V AVSTRALIJI

MELBOURNE - Beležimo še en važen zgodovinski dogodek Slovencev v Avstraliji. Srebrni jubilej je praznovalo Slovensko društvo v Melbournu, v nedeljo 25. novembra. Tamkajšno društvo je v preteklem četrststoletju uspešno gojilo slovensko kulturo in tradicijo. Brezvoma je eno najuspešnejših slovenskih društev v Avstraliji. Imajo tudi najlepše društvene prostore v Melbournu izmed vseh Slovencev v Avstraliji.

Vsem članom naše iskrene čestitke in želimo še veliko lepih uspehov v naslednjem polstoletju!

KENSINGTON - V prostorni dvorani univerze NSW so narodi iz Jugoslavije v petek 30. nov. svetano proslavili Dan Republike - nacionalni dan Jugoslavije. Računajo, da se je

NEWTOWN - Jugoslovenska etnička šola iz Newtona je v soboto 1. dec. dopoldne praznovala svoj zaključni koncert. Kralj je bila zaključna prireditve v lepi in prostorni šolski dvorani v Enmore. Tako so vsi številni nastopajoči res prišli prav do izraza. Največji aplavz je dobila skupina folklorne šole, večina učencev so istočasno tudi učenci sobotne etnične šole. Folklorna šola je nastopila prvič in kar uspešno z ozirom na dvomesecni pouk, ki ga imajo le 2 uri na teden. Solo vodi plesni učitelj Tom Sirković, tudi narodne noše so delo njegovih spretnih rok. V spletu plesov so zastopane vse republike kot tudi narodne noše. Tako je med drugimi tudi par v slovenski narodni noši in v spletu so zaplesali tudi slovensko

EKSTRA! EKSTRA!

Telegraf! Herald! Ekstra! Ekstra!
Dva Čiča ekstra pestra!
Čič Ajatutaja hujška Iran!
Čič koljen se dere proti L'ubl'an!
Jutro! Obzorje! Ekstra! Ekstra!
Ekstra podgreta je, Naci, mineštra!
Ekstra kleštra Čiča Urban!

Pavla Gruden

svečanosti udeležilo okrog 1000 gostov. V velikem številu so se udeležili povabljeni častni gostje, tako političarji - parlamentarci iz NSW kot iz Canberre. Med številnimi govorniki je govoril tudi bivši ministrski predsednik G. Whitlam, sedič po aplavzu, je še vedno zelo priljubljen med Jugoslovani.

Demonstracija nekaterih ekstremistov pred dvorano, očvidno proslave in gostovni motila. Kulturni program so izvedli člani društva YUGOETHNIC in NJEGOŠ, pod vodstvom koreografa Tome Sirkovića.

Sydney - Zadnji teden v mesecu novembra se je udeležil mednarodnega konгрesa-zdravnikov otroških bolezni-zdravnik dr. M. Veličković iz Ljubljane. Za



Tanja in Jakec očividno zaskrbljeno čakata na nastop...

vikend si je vzel čas za naše rojake v Sydneu in obiskal obe slov. društvi. Na

Triglavu si je z zanimanjem ogledal klubsko prostoro ter kot star športnik so ga zanimalo tekme balinarjev med moštvji društev Triglava, SDS in Istre. Po kratkem pomenku in ogledu si je ogledal slovenski dom v Horsley Parku. Slišali smo ga tudi na slov. oddaji Radio 2EA v nedeljo zjutraj. Več o njem in njegovem delovanju poročamo na slov. strani Naših Novin.

HORSLEY PARK - V slovenskem domu je klub vročini vsako nedeljo kar živahno. Otroci slovenske šole in plesne skupine se resno trudijo in pridno vadijo za nastop ob koncu šolskega leta. Otroci v šolskih klupah se pripravljajo za prvi nastop, ki bo v soboto 15.

V soboto in nedeljo je obiskal naše pridne otroke tudi naš stari dobr Miklavž in bogato obdaril otroke takoj na Triglavu kot v domu pri SDS.

Novice in zanimivosti

BEOGRAD - V 10 mesecih letosnjega leta se je jugoslovanski izvoz v primerjavi z enakim obdobjem lani povečal za 16 odstotkov. Po podatkih zavoda za statistiko, so jugoslovanske organizacije združenega dela v tem obdobju izvozile za 95,7 milijarde dinarjev. Obenem so uvozili za 193 milijard dinarjev izdelkov, kar pomeni, da so za nakupe v tujini dali 31 odstotkov več denarja kot lani.

Največ sredstev so jugoslovanske delovne organizacije dale za uvoz reprodukcijskega materiala, kar 125 milijard dinarjev, najmanj pa za potrošniško blago - 20 milijard. Najbolj vidni so izvozni rezultati strojne industrije, proizvajalcev prometnih sredstev ter predelovalcev kovin.

LJUBLJANA - Mitja Ribičič je izročil visoko odlikovanje red dela z rdečo zastavo opernemu pevcu Ladku Korošcu, s katerim ga je odlikoval predsednik Tito ob njegovi 60-letnici za njegove izredne zasluge na področju operne umetnosti.

LJUBLJANA - Prihodnje leto bo od 9. do 14. aprila v Ljubljani in Celju 4. balkanski filmski festival, na katerem bodo sodelovale kinematografije Albanije, Bolgarije, Grčije, Jugoslavije, Romunije in Turčije.

LJUBLJANA - V hotelu Kvarner v Opatiji so se letos srečali barmani iz vsega sveta na 14. svetovnem prvenstvu ter na tretjem svetovnem festivalu koktailov kot tudi na 27. svetovnem kongresu barmanov. V vseh treh prireditvah, katerih organizator je bil društvo slovenskih barmanov, se je udeležilo 29 držav, ki so članice mednarodne zveze barmanov IBA. Jugoslovanski barmani so slavili kot ekipa v sestavi Franjo Stjepović iz Dubrovnika, Janez Kozar iz Portoroža ter Blaž Stolnik iz Opatije, saj so postali prvič svetovni ekipni prvaki. Med posamezniki je zmagal Norvežan Awen Age Jonsbraten, medtem ko je Franjo Stjepović iz hotela Libertas v Dubrovniku zasedel tretje mesto.

LJUBLJANA - Zbori slovenske skupščine so sprejeli odlok o soglasju k predlogu predsedstva Jugoslavije, da se začne postopek za spremembo zvezne ustawe. Predlog je pomemben korak na poti ustavnopravnega urešnjevanja pobude predsednika Tita o kolektivnem delu, povečani odgovornosti in korak na poti nadaljnje demokratizacije družbenopolitičnih odnosov.



Nevrolog in psihijater na svetovni ravni dr. Veličković Milivoj

PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden



KAR PO DOMAČE...

Vsled velike oddaljenosti od rodne grude nam je vsak rojak, ki pride med nas iz domovine, bodisi na počitnice ali iz službenih razlogov, posebno drag, saj smo izseljenici raztreseni po Sydneju in okoliči končno le dolga vas. Poznamo se.

Kadar pa se pojavi med nami človek, ki s svojim delom širi! ime Slovenije in jo dviga na mednarodno ravnen, tedaj pozabim na naše pomanjkljivosti in sreč se mi topi v ponosu na današnjo rast Slovenije.

Veliki ljudje so kot kometi

Eden teh je naš rojak dr. Milivoj Veličkovič, o kateremu sem pisala že prejšnji teden. Prišel je kakor komet in kot komet izginil, za seboj pa je pustil svetlobe, ki nam osvetljuje ne samo domovino, ampak tudi našo skupnost.

Da je kot psihijater in izvedenec za otroško nevrologijo poznan že po celi Evropi to že vemo. Tako ga je pot zanesla tudi v Dublin, kjer ga je spoznala prva avstralska leteča zdravnica dr. Cadwell, ki je izdejstvovala, da ga je avstralska federalna vlada povabila na Svetovni kongres za otroško neurologijo, da bi on kot jugoslovenski vrhunski izvedenec v tej panogi spoznal Avstralijo z jugoslovenskimi ugotovitvami; posebno s postopki na polju ohromlosti možganov, o čemur je v Avstraliji imel nekoliko

predavanj, ki so sledila predavanjem v Parizu, Tel Avivu, Dublinu in Gronigenu v Holandiji.

Slovenija prvači v negi otrok

Takole priopoveduje dr. Veličkovič: če smo bitko za otroško življenje dobili, je naša sveta dolžnost skrb, da bi njihovo življenje - za duh in telo - potekalo pod kvalitetnimi pogoji.

V borbi z ohromljostjo možganov z zdravniki sudelujo vrhunski športniki. ("Sam sem", pravi dr. Veličkovič, "že osem let doktor državne rezprezentance namiznega tenisa v Jugoslaviji").

Sport je izvanredno koristen za dviganje samozavesti prizadetih otrok. Za njih so organizirane poletne počitnice na morju skupno s starši in terapevti. V Novem gradu je za časa počitnic videti prizadete otroke v spremstvu staršev, ki se svojih otrok ne sramujejo kot v starih časih (saj so govorili zlobni jeziki, da jih je Bog kaznoval) ampak se pojavljajo z otroci kjerkoli, kakor da je vse normalno.

Na Gorenjskem obstroja že sesto leto zimska počitniška kolonija, kjer se otroci urijo v smučanju, kar je redkost v svetu. Pri kmetu Prešernu v Vrhnjah na Gorenjskem pa se vadijo v jahanju.

Spominjam se, ko sem laži slučajno "ujela" na te-

vizorju neko ameriško zdravnico, ki se je kot psihijater posebno zalagala za otroke, ki so vsled svoje prevelike živahnosti (hypertension) za duševno bolne a so v resnici le, kot jim pravijo pri nas, vsled svoje živahnosti, težavnini. To so otroci, katerih nadpovprečno energijo je treba pravilo usmeriti.

Rano odkritje - rana pomoč

Otroška nevrologija je posledica civilizacije in tehnologije. Med bolezni otroške neurologije spada tudi božjast, ki je danes že ozdravljiva. Danes ima Slovenija Register rizičnih otrok, kamor pedijater, ki opazuje otroke v bolnici, pošlje detajlne informacije čim se kaj sumljive pojavi. V toku enega leta kompjuter v Registrum sam izvrže imena teh otrok in vse njihovi podatki so odpolani družinsku zdravniku, ki pošlje svoje sporočilo dr. Veličkoviču, kateri odloča nadalje.

Monitorji že za casa nosečnosti srce tik pred porodom pokažejo a ultra zvoki odkrivajo iznakaženost že pri plodu. Celo paralizo, ki se je pred uvedbo najmodernejše tehnologije pokazala po 4 letih, je danes mogoče odkriti zelo zgodaj.

Smrtnost otrok v Sloveniji je zelo nizka. Dočim jih v Avstraliji na 1000 umre približno 16, v Nemčiji 17, jih v Sloveniji umre na 1000 le 16. Da bi se ta smrtnost ne povečala in po možnosti zmanjšala, je mognje treba čimprej odkriti.

Danes v Sloveniji, ki ima 15 porodničnic 99 odstotna žena rodi v porodnišnici, kjer je poleg ginekologa prisoten tudi pedijater za novorojenčke - neonatolog. Lahko je, če porodnica takó želi, prisoten tudi mož.

O vsem kar je količka narobe je obveščen Zdravstveni center.

Gluhonemost, naglušnost, duševna nerazvitost, možganska ohromljost, to niso bolezni ampak poškodbe, ki se zgode med nosečnostjo, pri porodu, duštvijo med porodom; posebno v slučaju zlatenice. Kot rečeno, ultrazvoki

itd. Vendar ti so v veliki manjšini, Res je to, da je za otroka sobotni pouk maternega jezika delna obremenitev. Vendar izkušnje so pokazale, da ta triditev ne velja! Če otrok ne bi šel v etnično šolo, bi zelo verjetno šel nabijati žogo, po vzgledu sošolca Avstralca. Ali bi se potepal po cesti ali preselil pred televizorjem.

ETNIČNE ŠOLE KULTURNA OVIRA AVSTRALSKIE DRUŽBE

Takšno je mnenje dveh akademikov, sociologov, canberranske univerze, gospodov P. Kringasa in dr. F. Lewinsa. Federalna vlada financira ta dva učenjaka, da v letu dni raziskata v analizirata delo etnično šol v Avstraliji. V kratkem bosta izdala knjigo o njenem raziskovanju in študiju.

Dosadanje izjave, katere je te dni obelodanila televizija, radio in časopisi, so dosledno vse negativne. Omenjena sociologa nista v delovanju etničnih šol našla niti ene pozitivne strani. Med drugim izjavljata: da etnične šole pospešujejo separatorizem, ovirajo kulturni razvoj avstralske družbe, uvajajo neenakost v družbo itd. Nadalje ugotavljata, da je žalostno videti izmučene otroke ob sobotah v šolah. Matere na šolskih dvoriščih in klopih jih hranijo pred poukom ali med odmori, tako da ne omagajo pred težo pouka, ki mu morajo slediti. Slobobo vpliva na otroke, ker so podvrženi dvem šolskim sistemom. Pravita da že normalni pouk nekatere otroke obremenjujejo problemi kot so: socialni, psihološki in vzgojni.

Kje je resnica

Držalo bo, da to velja za nekatere manjše šole, kjer nekateri poskušajo in uvajajo ter pritiskajo na otroke s pretiranim nacionalizmom, drugi zopet z religijo

pokažejo iznakaženosti že pri plodu.

Solanje prizadetih otrok

Ko prizadeti otroci pridejo do šolske dobe, jih poskušajo vključiti v normalno, ali posebno šolo v domačem kraju.

Z ozirom na to, da je Slovenija majha, prizadete otroke uvrste v posebno skupino v okviru normalnih otroških vrtcev. Toda za prva tri leta mora otrok ostati doma v negi matere, ki je za to dobro plačana izrecno zato, da je doma pri svojemu prizadetemu otroku.

Po skončani šolski dobi se ti prizadeti otroci po svojih telesnih in duševnih sposobnostih uvrste v razne poklice, kjer delajo kot polnovredni člani človeške družbe v doprinos družbi.

Pripovedoval mi je šmarsikaj kar ni direktno v zvezi z prizadetimi otroci, vendar tu ni prostora za vse. Dodala bi rada le se to, da je dr. Veličkovič eden tistih redkih visoko izohraženih ljudi, ki se izogiba tujk, in če je le mogoče celo o svoji panogi govoriti v preprirosti slovenščini.

Pavla Gruden

liko posredujemo mlajšim. Kaj sedita ta gospoda zadnjih deset let na ušeh, niti ne veda, da je to politika vseh vlad v Avstraliji in da vlade kot druge institucije podpirajo in pospešujejo in uvajajo multikulturo v avstralsko družbo.

Zanimalo bi nas kje sta pobirala podatke. Sta se omejila le na statistične podatke, katere pač ima vsako ministrstvo za prosveto. Za zadnji njen "report" sta baje izprala kakih 24 otrok grškega porekla v Melbournu. Ter pol starišev Italijanske in Grške narodnosti v Sydney in Melbournu. Kje smo ostali?

Nista se obrnila za podatke, nasvet ali mnenje Federacije etničnih šol v N.S. Wallesu. Predsednik Federacije g. Murkin bi jima lahko postregel z boljšimi in realnejšimi podatki. Kajti mož ima bogate izkušnje, saj je v šoli, ker je on direktor šola jugos. jezikov s 500 učencem, vsako soboto. Poleg tega se v njegovi šoli uče materinega jezika še otroci grškega in turškega rodu. Mr. Murkin je bil prvi vsaj v N.S.W., ki je leta 1977 uvedel kot poiskus v redni pouk: makedonski, srbohrvatski, turški in grški jezik.

Torej kaj bi rekli na te izjave? Ali morda gotovi konzervativni krogi želijo še voziti po zapuščenih klovovih? Ali ne smrdi po politiki, ki ji pravimo assimilacija? Komaj smo si priporili svoje humano pravico, do materinega jezika, že hočejo to pravico z psevdodiagnozo dokazati, da smo bolni. Ter dokazati, da je to škodljivo za novo avstralsko družbo.

Končno, morda preurenjeno jadikujemo, počakajmo da izdata knjiga, nemara sta iznašla nov recept o multikulturi in novi avstralski več narodni družbi? Vendar dvomim, ker v isti sapi napovedujeta, da se bodo etnične šole v bodoče še razmnožile. Priporočali bi, da bi iznašla nov recept, da bi to breme prevzela vlada in da bi uveli učenje materinih jezikov v redni šolski pouk. To bi jim toplo priporočali in bi jima bili tudi hvaležni za tak recept.

Lojze Košorok

Novice in zanimivosti

LJUBLJANA - Slovenska geodetska zračna flota, ki je štela doslej tri letala tipa Morava (eno je lani padlo, človeških žrtev ni bilo), je dobila priraste. Na Brniku so krstili novo letalo Piper Chiflain YU-BMC, prvo na svetu te vrste, v katerem bo mogoče vgraditi kar dve kamери za aerosnemanje zemeljske površine za potrebe kartografije in druge geodetske namene. S tem letalom in njegovo opremo pa bo Geodetski zavod Slovenije, vodilna ustanova te vrste v Jugoslaviji, lahko tudi razširila svoje storitve na nova področja: na odkrivanje novih surovinskih najdišč, reševanje energetskih vprašanj, v prostorsko planiranje itd.



Božidar Jakac: Božična voščilnica

Vsem bralcem in rojakom doma in po svetu, želimo prav lepe Božične praznike ter vse dobro v novem letu!

Uredništvo

PIŠETA IN UREJUJETA:

**Lojze Košorok
in Pavla Gruden**

**KAR PO DOMAČE...**

Če bi se vsako leto za Slovence v Avstraliji končalo kot se je letošnje, bi človek, ki ne vidi čez domači prag, mogel z optimizmom gledati v leto 1980. Tako pa bi bilo najlepše za vse človeštvo če bi prihodnje leto moglo prespati. Pa tudi če bi se nikdar več ne prebudilo. To bi bil konec poln milosti. Če bi se svet razorabil. Če bi vsak človek spoznal lepoto in vrednost življenja... Če in če, in če, in če... Tako je bilo od začetka človeštva in tako bo vse do konca. Človek je največji neprijatelj samega sebe. Človek je sovrežnik življenja. O temu nimam kaj več premišljevati. Le to še vem, da se mi človeštvo smili. In da je človeštvo tako daleč prišlo kot je danes le zaradi lakomnosti.

Ker pa živeti moramo dokle nam je življenje dano, je najlepše, da se človek otrese težkih misli in nadaljuje iz dneva v dan kakor pač najboljše ve in zna. Ne velja "zagnati puško v koruzo". Dokler živimo je upanje z nami.

Res - domovina je zdravje

Kaj bi izseljenebil brez domovine? Nomad. Navaden potepuh. Blagor nam, ki smo ne govali korenine, ki so nam vznikle v domovini. Blagor nam, ki no simo v srcu ljubezen do rodne grude, ki nam v tujini, celo v takih časih ko svetu preti nevarnost vojne, sveti na življenjsko pot. Bolj sem doma v duhu kot pa v tej "zapadni" zemlji, kjer je lov na stvari, ki človeku niso potrebne, na javejnejša zadeva. Celo med otroci anglosaksonškega rodu in med otroci emigrantov je razlika tolkašna, da človek ne more mimo njo. Tukajšnja pluralistična družba je res pravo razstaviščo različnih kultur, ki so si vse tuje. Vendar je opaziti, da so družinske vezi v emigrantskih skupinah več telesnejše in pristnejše kot pa med anglosaksonci. Dekadenco z zapada se nas še ni lotila. Ščitni naši kultura dedičina. In če v bližnji bodočnosti vojna ne bo izbruhnila, ali se vsaj ne dotaknila te zemlje, bo Avstralija nekoč ravno zaradi pluralistične družbe, ki se trudi, da bi obdržala kar je dobrega, srečna in boljša zemlja. Pre erioda se bo v novi krv, v združilnih kapljicah, ki so otroci.

Naši otroci so naša luč

Le z vztrajnostjo posameznikov, katerim je v tujini luč domovina a ne dolar, tudi Slovenci gradimo v bodočnost Avstralije svoj delež. Dajemo ji svoje otroke in z njimi ji darujemo tudi naše tradicije in običaje, ki so del naše kulturne dedičine. Že si z našimi otroci gradimo vidnejše mesto kot etnična skupnost v vrsti številnih narodnosti Avstralije. Ne samo po zaslugu našega društva "Planica" v Wolongongu, ki je že dalo s "kmečko ocetjo" naš pečat Avstraliji, ampak po zaslugu naše otroške folklorne skupine "Planika", ki jo vodi ga. Marija Košorokova s pomočjo gdične Neve Muha, smo tudi v Sydneju Slovenci vtišnili svoj pečat. Že pri prvem mednarodnem festivalu ob koncu šolskega leta je javnost z največjimi navdušenjem sprejala naše otroke in otročice. Kaj kmalu za tem so bili povabljeni na

Naši otroci nagrajeni

Na programu, ki se je vršil v Sydney Town Hall-u je s 51 točkami nastopilo ob 44 prijavljenih etničnih skupin v posameznikov, le 22, ki jih je izbral za to pooblaščen in izveden odbor.

Tisočglava množica, ki je napolnila dvorano je s posebnim veseljem in ponosom spremljala program od točke do točke, saj je to bil prvi javni izraz zdrave integracije. Tu so bile zastopane vse narodnosti Avstralije in talenti domorodcev.

Naši otroci so se zvrstili na balkon in s pobožnim zanimanjem spremljali vse, kar se je dogajalo na otru. Niso pokazali nikakršne treme. Ko so prišli na vrsto, so se navzolic strašni vročini podali na oder in brezhibno izvedli svojo točko. Ves čas med lesom jih je spremljal tako buren aplavz in plakanje v ritmu s harmoniko, da je ni bilo slišati. Sijali so in v plesu valovali na otru kakor naše cvetne livade sredi pomladni.

Med tem ko so se naše mamice in očki solzili od sreče in ponosa, pa je g. Friščič v imenu otrok dvingenih rok sprejel pokal, ki so ga naši otroci dobili kot nagrado za najlepše narodne noše. Noše same so jih uvrstile med prvh deset nagradow. A za točko, ki so jo izvajali, so prejeli tretjo na grado v iznesku od 50.-dolarjev.

Vztrajnost rodi uspeh

Dokazali smo, da je tam, kjer so dobra volja, požrtvovalnost, vztrajanje in zaupanje, uspeh. Naj nam tři naši otroci služijo za vzgled napredku.

se za nadaljne in višje pdvige na naši kulturni lestvici. Uglejmo se na otroke. Otrezimo se osebnih ambicij, klubskih intrig in našega na splošno ozkega gledanja na družbo. Pridružimo se zdaj tudi odrasli kulturnemu delu za duhoven napredek Avstralije.

Končno še zahvala vsem staršem, gdč. Nevi Muha, G. Friščiču, gma. kovačič in Prekodravec ter S.D.S. in vsem drugim, ki so pripomogli k lepemu uspehu. Le tako naprej.

Pavla Gruden

**Ob zaključku
mednarodnega
leta otroka**

Težko bi bilo reči koliko se je v preteklem letu naredilo za dobrobit otrok v svetu. Še težje bi bilo trditi, da je leto otroka kaj prida izboljšalo položaj otrok v svetu. Že res, da se je marsikaj naredilo, marsikateri lačni želodček se je tu ali tam napolnil, vendar še zdaleka nismo dosegli tega kar so Združeni narodi pred 20. leti sprejeli v svoji deklaraciji.

Še so mi pred očmi slike, katere je ves svet gledal na televizijskih zaslonih, mnogo beguncov v Aziji, koliko otrok je bilo v preteklem letu še bolj lačnih in izpostavljeni še večjemu siromaštvu, nasilju in glodovanju ravno v letu otroka.

Vprašanje koliko otrok je ravno v lanskem letu od vsega hudega umrlo, morda več kot kdaj koli. Ceprav se je marsikaj naredilo, vendar v primeru z blagostanjem, ki ga le del človeštva uživa še zdaleka otrok v svetu ni dosegel niti najosnovnejših človečanskih pravic niti pravic katere je sprejela Organizacija združenih narodov. Te pravice so:

* pravica do ljubezni in razumevanja

* pravica do primerne prehrane in zdravstvene oskrbe

* pravica do učenja

* pravica do igre

* pravica do imena in na rodnosti

* pravica, da je otrok med prvimi, ki mu v nesreči pomagajo

* pravica do posebne skrbi, če je kakorkoli prizadet

* pravica, da raste v vzdušju miru in razumevanja med narodi.

Vsi moramo torej skrbeti, da bomo otrokom vse to tudi zagotovili, da bo otrok jutri kot odrasel človek živel v boljšem svetu.

Če smo odkriti, koliko se je dejansko naredilo, da bo jutrišnji svet lepši, boljši in bogatejši? Bojim se, da je ravnokar preteklo leto pokazalo tako malo upanja na ta lepši in boljši jutri! Sile v svetu in dogodki v zadnjih mesecih, pokazujojo ravno nasprotno. Vse kaže, da se malo ves svet zaveda, da bi se res prizadevali, da bi otrokom zagotovili boljše življenske pogoje v prihodnosti, jimi zagotovili mir in svobodo, da bi imeli veselo otroštvo in vse, kar je potrebno za telesni in duševni razvoj in vsestranski napredek.

Vsa prizadevanja pa bodo zmanj, vse dokler se vsak posameznik, posebno pa politiki in narodni kot ve-

MED NAMI

Preden smo se dobro zavedli, že so bili pred durmi božični in novoletni prazniki. Kot vsako leto mesec december je živahan z društvenimi prireditvami, tako je bil pretekli december še posebno živahan... Svečani zaključki etničnih šol, Miklavževanja itd. Poročali smo se o Miklavževanjih tako na Triglavu, Verskem centru in pri S.D.S.

Nismo še omenili svečani zaključek šole Slovenskega društva v Horsley Parku, ki je imela svoj nastop v klubskih prostorih v soboto 15. dec. Učenci pod vodstvom učiteljice Pavle Gruden so v kraju programu pokazali kaj znajo. Nastopila je tudi folklorna skupina, katera je dobila lep aplavz. Po nastopu se je pojavil še Dedeck Mraz in obdaril nekatere otroke, kateri so zasmudili prejšnjo soboto Miklavža.

Folklorna skupina je naslednjo soboto 22. dec. nastopila v Sydneyskem Town Hallu na mednarodnem Mini-Festivalu, kjer je skupina dobila tudi priznanje.

Božične praznike smo več ali manj praznovali že po ustaljenih običajih, polnočnica v Merrylandsu, Štefanovanja kar na treh krajih: Verski center v Auburnu, Triglav v Guildfordu in S.D.S. v svojih prostorih. Po vsod je bil obisk zadovoljiv in razpoloženje na višku.

Silvestrovali in pričakali Novo leto so le pri Slovenskem društvu v Horsley Parku. Tokrat so bili klubski prostori veliko premajhni. Kajti trlo se je vsaj 600 ljudi, če prištejemo še otroke in pridno četo delavcev, ki so goste odlično stregli. Da je bilo tudi tokrat razpoloženje na višku ne bi posebej povedarjali, pač kot se spobi za svečani trenutek - vstop v Novo leto z novimi željami in upi.

Zapaziti je bilo, da je bilo med nami kar precej gostov iz domovine, sorodnikov naših znancev in priateljev. K sreči kot izgleda tudi med našimi rojaki ni bilo kaksnih večjih prometnih nesreč.

Omenimo naj še tudi razstavo v klubskih prostorih S.D.S. slikarke Mihaele Velikonja, ki slika na steklo. Več o slikah in razstavi bomo podrobneje poročali. Zanimivo je omeniti, da so slike bile domala vse prodane.

Iz Ljubljane se nam javlja naš znani rojak Ivan ŽIGON in želi vsem znancem in prijateljem srečno in uspešno Novo leto!

Novice in zanimivosti

RADENCI - "Radenska" je skupaj z ljubljansko "Emono" na Dunaju ustanovila skupno mešano družbo, ki bo skrbela za prodajo slatine, brezalkoholnih pičač in Emoninega blaga na tujem trgu, predvsem v Avstriji in ZR Nemčiji. Preko mešane družbe na Dunaju bosta "Radenska" in "Emona" širili tudi svojo turistično dejavnost.

CELOVEC - V celovski bolnišnici je umrl v 81. letu pevec slovenske Koroške, skladatelj in povodnja Pavle Kernjak, doma iz Trebinje št. 8, možak, poln radosti in bolečine, tak kot so preprosti koroški ljudje in tak kot ga bomo vsi, ki smo ga cenili in imeli radi, vselej v srcu nosili. Napisal nam je pravcato bogastvo ljudskih pesmi, ki so njegove, a hkrati ponarodele, med drugim vselej očarljivo Mojcej, vselej korajžne slovenske fante, ki pojdejo v Škufče; dal pa nam je tudi eno najbolj žalostnih slovenskih pesmi "Rož, Podjuna, Zila - narod moj trpi". Bolečini tega naroda se je pridružila še nova kaplja pelina: da je umrl Pavle Kernjak. Dobil je vrsto priznanj od Drabosnjakovega in Gallusovega plakete, žal pa ni bil deležen najvišje slovenske kulturne nagrade v imenu Prešerna, čeravno bi si je ne glede na državno mejo in ljubiteljstvo zasluzil.

Lojze Košorok



Del obnovljenega Glavnega trga v Novem mestu

~~90~~ 97
PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden



KAR PO DOMAČE...

Danes sem resnično v zagi. Rada bi na ves glas nekaj zinila a moram biti oprezna. Tisto kar menim, da je z moje strani odkrito srčnost, nekateri trde da je moj, po domače, velik gobec ozioroma "big mouth". Nekoč, ko sem doseglala (kakor mi je sporočil advokat, ne moj ampak njihov) vrhunc jeze, sem bila v nevarnosti, da me bodo prizadeti tožili. Pa sem se nazvalic temu, da patrijarhalne družbe sploh ne priznavam (zato pravijo, da sem arroganta, jaz pa pravim, da sem heretik), neprizadetim gospodom opravičila javno, da bi javno oprala predvsem svoj greh. V današnjem slučaju pa me jeziki vzhodni "verski" dogmatik-krvolok.

Drobna zelena knjižica

Avtor te knjižice, za katero je verjetno dal inspiracijo Pari, ki jo je tudi dal v javnost, želi poriniti vse ženske sveta ne samo pod palec ampak pod peto moškega za vse večne čase, pa najsibodo to muslimanke ali ženske katerikoli vere. Daily Telegraph pravi, da bodo zaradi te knjižice ženske rdeče od jeze. Jaz pa vse bolj in bolj zelenim od jeze nad to zeleno knjižico. Namesto da bi hrepenel po Alahu, saj mu je spredla že dolgo sivo brado, mu še brenči po glavi spolnost.

V tej knjižici, ki jo komaj čakam, da bi vedela čemu sem se po vztrajnem otepanju izognila, on namreč trdi, da se mora žena (začasna ali stalna) svojemu možu (?) v postelji podrediti vsem njegovim željam. Tako pravico si žele izjevati tudi nekateri naši moški, češ, da tako piše tudi v sv. pismu. Ubogi moški razum! Kar se žensk tiče menda do konca ti(s)či pod popkom.

Pušljci bi rad

Spominjam se kako mi je neki musliman na "akademski ravni" razlagal svoje stališče do žensk. Takole mi je govoril: "Rad imam lili, vrtnice, vijolice, orhideje, gardenije, magnolije pa tudi kakšno geranijo vmes. Tako je pri nas muslimanom z ženskami. "To rej hočete cel pušljci" sem

mu odgovorila. "O, yes, madam". Pri temu pa me je obiral in skubil z očmi kot da sem marjetica v rokah ljubezni želnega mladeniča. Otepala sem se ga kakor obada ob. sv. Jakobu. Pa nič pomagalo. Ubiral je svoje perzijske strune na vse mogoče načine, in ko sem mu objasnila, da sem le regatov cvet, se je še bolj vdvišil, češ, da kaj takega še nisem poskusil. Ko sem odbrila njegov predlog, da bi mu postala "žena No. 2", mi je ponudil da sprejemem mesto "ljubice No. 1". Ko sem iz regata postala planika na vrhu, ki je višji od Everestova, ga je še bolj prijelo.

Končno sem mu "na akademski ravni" povedala, da je bolan in bolj zrel za psihijatra kot za kakršnokoli raznajerje z evropsko žensko, in da ga bom predala prvemu stražniku, ki nama bo prišel nasproti, je stisnil rep med noge, pozabil na regrat in planiko, ter je z lačnimi očmi ubral na drugo pašo.

Žen(k)a zaslž vzdrževanje

Ajatola "kakomuježieme" garantira stalni ženi le kar ji je najbolj (po njegovemu mišljenju) potrebno: Obleko (te menda ne preveč), hrano in streho, in sedva vse telesne užitke, ki mu padejo na pamet. Zdi se mi, da je podoben vsem tistim zapadnjakom, ki si lahko privoščijo prvorazredne ljubice. A naše zakonske žene pa tako morajo večinoma delati za svoje vzdrževanje. A vse drugo morajo dati možu le zato, ker tako (kakor vsak tak diktator in nasilnež trdi, pa če je še tako pijan in v vsakem drugem pogledu daleč za ženo) zahteva vera, oziroma licenca za zakonsko življenje.

Kadar bo prišla spet na vrsto materijarhalna družba, bi rada predložila take živinske moške (nekateri fantazirajo celo o domačih živalih ne samo o pušljcih) za kastracijo. Znorelemu ajatoli in njegovim somišljenikom pa bi rada čimprej napisala na nagrobnem plosoču: Tukaj gniže patriarhalni šovinističen prasec.

Pavla Gruden

KAKO VIDIM SLOVENCA

Mariborska tedenska revija "7D" je povabila nekatere jugoslovenske humoristične pisatelje in satirike, da povedo, kako oni vidijo Slovence? Odzvalo se je devet oseb, žal za vse odgovore ni prostora, poglejmo kaj in kako misli o nas Zagrebčan Fadil HAĐIĆ, seve začinjeno s humorizmom. Sam pravi, da ne bo uporabljal ustaljenih šal, ki jih v glavnem vsi poznamo, nego da postavi nekaj svojih "diagnoz" o Slovencih.

"Slovenec je, najbolj na kratko povedano, najzahitnejši Jugoslovan. Koliko bliže si zahodu, toliko večja je proizvodnja toaletnega papirja in mila in se zato počutimo najbolj varne v slovenskih gostilnah, ker smo prepričani, da so najbolj čiste. V njih ne iščemo dlake v jajcu, čeprav sem jo jaz enkrat našel v jedi, ker pa sem bil v Sloveniji, sem verjel, da je kuhar iz kake druge republike.

Slovenci imajo to slabo lastnost, da radi delajo, ki jo v drugih naših republikah manj cenijo. Imajo čut za odgovornost in ko sem to omenil nekemu Slovencu, me je popravil in odvrnil, da "noben narod ne dela rad, če mu ni treba". Slovenec dobro dela, če ima za šefa Slovenca, če pa je v službi v Zagrebu, tudi on dela kot vsak drugi.

Slovence spreminja sloves, da radi pijajo, za razliko od Dalmatincev, ki se od zore do mraka zalivajo z bevando, a veljajo za trez-

neže, Slovenci niso krivi, da pijejo - ker pridelajo veliko dobrega vina, ga morajo nekaj tudi popiti.

Slovenci imajo najboljše samoupravljanje v naši državi - če sodimo o televiziji, ker vsako leto naredijo nadaljevanko v kateri delavski razred oblečen v nove modre kombinezone, prepričljivo premaguje tehokrate.

Kadar z avtomobilom potujem po Sloveniji in odprom radio, stavim z ženo, da bo obvezno igrala polka, Moja žena neče več staviti, vedno zgubi. Nimam nič zoper polko, če je ne igrajo več kot deset ur.

Slovenci imajo PAVLICO, enega najstarejših humorističnih listov v Evropi. To bi bil lahko dokaz, da je bilo Slovencem v zadnjih 100 letih vse smešno, celo tole naše socialistično obdobje, ko smo se vsi zresnili. PAVLICA je list za "pametne Slovence" ki jih je, sodeč po nakladi, petdeset tisoč, kar je odličen podatek. Ker v Zagrebu ne izhaja noben humoristični list, tu števila pametnih sploh ni moč izračunati.

Kar se tiče telesne lepote - so Slovenke lepše od Slovencev z razliko od Črnogorcev, kjer so moški lepsi in imamo zato največ ambasadorjev Črnogorcev, da bi svet dobil od nas čim lepo podobo.

Slovenci so pod vplivom avstrijske kuhinje, zato dajajo v jedi tudi take začimbe, ki jih mi iz ostalih re-

publik ne moramo. Edini pravi gurmani so Srbi, ki na eni sami svatbi pojejo več kot cela angleška ulica v enem mesecu. V Sloveniji prav za prav ne najdemo niti enega gurmanskega lokal.

V ostalih naših republikah se kuha po slovensko samo za turiste. Zato pa imamo svojo "narodno jed", ki jo je moč dobiti v vseh naših republikah: to je - dunajski zrezek.

Slovenci se tudi lepo oblačijo. Na televiziji so tako izbrano oblačeni, da so podbni lutkam iz izložbe kake vleblagovnice. Po neuradnih statistikah se Slovenec ptedesetkrat bolj umiv kot drugi državljan naše dežele. Nekateri (tisti, ki se manj umivajo) trdijo, da se slovenci zato toliko umivajo, ker imajo največ tovarnila in detergentov, ki ne smejo ostati v skladniščih.

Po vsem sodeč so bili Slovenci najidealnejši Jugosloveni, dokler se niso pomešali z nami.

Zdaj je že najti Slovenca, ki je nediscipliniran in parkira avtomobil na prepovedanem kraju. Nemara je to najboljši način, da še bolj okrepimo našo državo, v kateri je precej več tistih, ki napačno parkirajo, in bi Slovenci, če bi ostali redljubni Slovenci, postal be vrane.

Nekateri narodi po svetu (kot so Britanci in Nemci) dobro živijo, ker se držijo svojih zakonov, naši naredi pa, kot se iz vsega vidi, dobro živijo, ker svak dan sprejmejo kak nov zakon, ki se ga potem obvezno ne držijo.

Toliko o nas in naših Slovencih - ki so, zahvaljujoč hitremu socialističnemu razvoju vse bolj podobni nam".

Uvoz delavne sile v Slovenijo

Često čujemo komentarje o prilivu in "preplavljanju" delavcev iz drugih republik v Sloveniji. Slišimo trditve da čez kakih 20 ali 30 let Slovenev in slovenskega jezika ne bo več. Drugi komentirajo: če greš po ljubljanskih ulicah, slovenske že skoro ne slišiš več, prevladuje srbohrvaščina. Poslednja trditev ne bo veljala, o tem sem se prepričal sam. Ta trditev bi morala ponekod veljala, če se napotis na kakšno večje gradbišče.

Koliko je resnice na temu, pa žal pripišemo sami sebi, ker koliko Slovenev je odšlo na tuje s trebuhom za kruhom, tudi takrat ko sta bila kruh in zaslužek doma!

S to zadevo se doma bavi na znastven način in zadovo obdeluje Silva Mežarič, ki svoja doganjala bazira na opazovanju, intervjujih, statističnimi podatki in v njen študiju so zajeti tudi odgovori več kot dva tisoč anektirancev, seve - Slovencev.

Zastopnik Veleposlanika v Bruslju je v govoru označil delo društva prošlih 50 let, ... spomnil se je tudi o teh katerih ni več med nami... Povodom 50 letnice društva sv. Barbare je predsednik Josip Broz Tito odlikoval društvo sv. Barbare Eisdan z Ordenom za zasluge za narod z zlati zvezdo.

Trije člani odlikovani: Z ukazom predsednika Josipa Broza Tita-povodom 50 letnice društva, za posebne zasluge pri organizirani naših izseljencev in razvijanju veze z rodnim krajem, kakor tudi za prispevek k razvoju prijateljskega sodelovanja izmed SFRJ in Belgije. Odlikovani so: IVAN SMRKE, FRANC TRKAJ in ANTONIJA TRKAJ z Ordensem Jugoslovenske Zastave z Zlati Zvezdo".

Naše čestitke

Pred dobrim pol letom smo poročali, da je v Belgiji, v Eisdenu tamkajšnjo slovensko društvo sv. Barbare praznovalo petdeseteletnico obstoja. V njihovem glasilu družbenemu SLOVENSKI GLAS v decembarski številki pa beremo sledeče: "Družabni večer je odlično uspel, tokrat so nas obiskali Slov. Izseljenska Matica in PLANŠARJI, na turneji po Zahodni Evropi. Nastopali so otroci oz. učenci slov. določilne šole itd.

Zastopnik Veleposlanika v Bruslju je v govoru označil delo društva prošlih 50 let, ... spomnil se je tudi o teh katerih ni več med nami... Povodom 50 letnice društva sv. Barbare je predsednik Josip Broz Tito odlikoval društvo sv. Barbare Eisdan z Ordenom za zasluge za narod z zlati zvezdo.

Trije člani odlikovani: Z ukazom predsednika Josipa Broza Tita-povodom 50 letnice društva, za posebne zasluge pri organizirani naših izseljencev in razvijanju veze z rodnim krajem, kakor tudi za prispevek k razvoju prijateljskega sodelovanja izmed SFRJ in Belgije. Odlikovani so: IVAN SMRKE, FRANC TRKAJ in ANTONIJA TRKAJ z Ordensem Jugoslovenske Zastave z Zlati Zvezdo".

Podobno poročilo smo dobili iz Ljubljane. Odlikovan je bil nam izseljencem poznani, bivši večletni tajnik Slovenske Izseljenske Matice FRANC ŽUGELJ.

Nadalje beremo v poročilu: Mitja Ribičič je izredil visoki odlikovanji Slovenskemu duhovniškemu društvu ob 30-letnici njegovega delovanja ter doleta tajniku istega društva Mihaelu Jeriču ob njegovi 70-letnici. Napredni slov. duhovniki so se leta 1949 prvotno združili v cirilmetski državno disciplina, boljši odnos do priseljencev in ker je Sl

Mnenja

Po mnenju nekaterih anektirancev, da prihajajo delavci iz sosednjih republik in pokraj in nam zato, ker jih Slovenija privlači. Tudi tu je več mnenj. Slovenija je vabljiva zaradi boljšega zaslužka, boljši pogoji zaposlovanja, primaernejša dela in boljša zaposlovanja. Drugi zo zopet mnenja, da ja "vaba" višji družbeni standard, naravne lepote, gostoljubnost, večja delovna disciplina, boljši odnos do priseljencev in ker je Sl

Iz izvelečka od študije vidiemo tudi to, da je večina Slovencov proti priseljevanju iz drugih republik, vendar nekateri so mnenja da delavci iz sosednjih republik potrebujemo, ker sami nimamo dovolj delavcev, ker Slovenci nečemo opravljati umaznih in težkih opravil, ker nam primanjkuje specifične nekvalificirane delovne sile.

Druga plat medalje pa je tudi ta, da se slovenci tudi izseljujejo v druge republike, posebno v Zagreb in Beograd, ne kot nekvalificirana delovna sila, nasprotno visokokvalificirani delavci, angažirani posebno v administraciji, da ne govorimo tudi o tistih, ki so na visokih položajih v državnih organih.

Lojze Košorok



KAR PO DOMAČE...

Danes sem resnično v zagnati. Rada bi na ves glas nekaj zinila a moram biti opreznata. Tisto kar menim, da je z moje strani odkrito srčnost, nekateri trde da je moj, po domače, velik gobec ozirorna "big mouth". Nekoč, ko sem dosegla (kakor mi je sporočil advokat, ne moj ampak njihov) vrhunc jeze, sem bila v nevarnosti, da me bodo prizadeti tožili. Pa sem se nazvila temu, da patrijarhalne družbe sploh ne priznavam (zato pravijo, da sem arroganta, jaz pa pravim, da sem heretik), neprizadetim gospodom opravičila javno, da bi javno oprala predvsem svoj greh. V današnjem slučaju pa me jezni vzhodni "verski" dogmatik-krvolok.

Drobna zelena knjižica

Avtor te knjižice, za katero je verjetno dal inspiracijo Pari, ki jo je tudi dal v javnost, želi poriniti vse ženske sveta ne samo pod palec ampak pod peto moškega za vse večne čase, pa najsibodo to muslimanke ali ženske katerikoli vere. Daily Telegraph pravi, da bodo zaradi te knjižice ženske rdeče od jeze. Jaz pa vse bolj in bolj zelenim od jeze nad to zeleno knjižico. Namesto da bi hrepnel po Alahu, saj mu je spredla že dolgo sivo brado, mu še brenci po glavi spolnost.

V tej knjižici, ki jo komaj čakam, da bi vedela čemu sem se po vztrajnem otepanju izognila, on namreč trdi, da se mora žena (začasna ali stalna) svojemu možu (?) v postelji podrediti vsem njegovim željam. Tako pravico si žele izvajevati tudi nekateri naši moški, češ, da tako piše tudi v sv. pismu. Ubogi moški razum! Kar se žensk tiče menda do konca ti(s)či pod popkom.

Pušljc bi rad

Spominjam se kako mi je neki musliman na "akademski ravni" razlagal svoje stališče do žensk. Takole mi je govoril: "Rad imam litije, vrtnice, vijolice, orhideje, gardenije, magnolije pa tudi kakšno geranijo vmes. Tako je pri nas muslimanah z ženskami. To reje hočete cel pušljc" sem

Žen(k)a zaslужenje

Ajatola "kakomuježeme" garantira stalni ženi le kar ji je najbolj (po njegovemu mišljenju) potrebno: Obleko (te menda ne preveč), hrano in streho, in sveda vse telesne užitke, ki mu padejo na pamet. Zdi se mi, da je podoben vsem tistim zapadnjakom, ki si lahko privočijo prvorazredne ljubice. A naše zakonske žene pa tako morajo večinoma delati za svoje vzdrževanje. A vse drugo morajo dati možu le zato, ker tako (kakor vsak tak diktator in nasilnež trdi, pa če je še tako pijan in v vsakem drugem pogledu daleč za ženo) zahteva vera, oziroma licenca za zakonsko življenje.

Kadar bo prišla spet na vrsto materijarhalna družba, bi rada predložila take živinske moške (nekateri fantazirajo celo o domaćih živalih ne samo o pušljcih) za kastracijo. Znorelemu ajatoli in njegovim somišljenikom pa bi rada čimprej napisala na nagrobnu ploščo: Tukaj gnejte patrijarhalni šovinističen prasec.

Pavla Gruden

KAKO VIDIM SLOVENCA

Mariborska tedenska revija "7D" je povabila nekatere jugoslovenske humoristične pisatelje in satirike, da povedo, kako oni vidijo Slovence? Odzvalo se je devet oseb, žal za vse odgovore ni prostora, poglejmo kaj in kako misli o nas Zagrebčan Fadil HA-DŽIĆ, seve začinjeno s humorizmom. Sam pravi, da ne bo uporabljal ustaljenih šal, ki jih v glavnem vse poznamo, nego da postavi nekaj svojih "diagnoz" o Slovencih.

"Slovenec je, najbolj na kratko povedano, najzahteveneji Jugoslovan. Koliko bliže si zahodu, toliko večja je proizvodnja toaletnega papirja in mila in se zato počutimo najbolj varne v slovenskih gostilnah, ker smo prepričani, da so najbolj čiste. V njih ne isčemo dlake v jajcu, čeprav sem jo jaz enkrat našel v jedi, ker pa sem bil v Sloveniji, sem verjel, da je kuhar iz kake druge republike.

Slovenci imajo to slabo lastnost, da radi delajo, ki jo v drugih naših republikah manj cenijo. Imajo čut za odgovornost in ko sem to omenil nekemu Slovencu, me je popravil in odvrnil, da "noben narod ne dela rad, če mu ni treba". Slovenec dobro dela, če ima za šefa Slovenca, če pa je v službi v Zagrebu, tudi on dela kot vsak drugi.

Slovence spremlja sloves, da radi pijajo, za razliko od Dalmatincev, ki se od zore do mraka zalivajo z bevando, a veljajo za trezime, ki jih mi iz ostalih re-

neže, Slovenci niso krivi, da pijejo - ker pridelajo veliko dobrega vina, ga morajo nekaj tudi popiti.

Slovenci imajo najboljše samoupravljanje v naši državi - če sodimo o televiziji, ker vsako leto naredijo nadaljevanko v kateri delavski razred oblečen v nove modre kombinezone, prepričljivo premaguje tehnokrate.

Kadar z avtomobilom potujem po Sloveniji in odprom radio, stavim z ženo, da bo obvezno igrala polka, Moja žena neče več staviti, vedno zgubi. Nimam nič zoper polko, če je ne igrajo več kot deset ur.

Slovenci imajo PAVLIHO, enega najstarejših humorističnih listov v Evropi. To bi bil lahko dokaz, da je bilo Slovencem v zadnjih 100 letih vse smešno, celo tole naše socialistično obdobje, ko smo se vsi zresnili. PA-VLJHA je list za "pametne Slovence" ki jih je, sodeč po nakladi, petdeset tisoč, kar je odličen podatek. Ker v Zagrebu ne izhaja noben humorističen list, tu števila pametnih sploh ni moč izračunati.

Kar se tiče telesne lepot - so Slovenke lepše od Slovencev z razliko od Črnogorcev, kjer so moški lepsi in imamo zato največ ambasadorjev Črnogorcev, da bi svet dobil od nas čim lepšo podobo.

Slovenci so pod vplivom avstrijske kuhinje, zato dajajo v jedi tudi take začimbe, ki jih mi iz ostalih re-

publik ne moramo. Edini pravi gurmanti so Srbi, ki na eni sami svatbi pojego več kot cela angleška ulica v enem mesecu. V Slovenij prav za prav ne najdemo niti enega gurmanskega lokala. V ostalih naših republikah se kuha po slovensko samo za turiste. Zato pa imamo svojo "narodno jed", ki jo je moč dobiti v vseh naših republikah: to je - dunajski zrezek.

Slovenci se tudi lepo oblačijo. Na televiziji so tako izbrano oblačeni, da so podbni lutkam iz izložbe kake veleblagovnice. Po neuradnih statistikah se Slovenec ptdesetkrat bolj umiv kot drugi državljanji naše dežele. Nekateri (tisti, ki se manj umivajo) trdijo, da se slovenci zato toliko umivajo, ker imajo največ tovarnila in detergentov, ki ne smejo ostati v skladisih.

Po vsem sodeč so bili Slovenci najidealnejši Jugosloveni, dokler se niso pomešali z nimi.

Zdaj je že najti Slovenca, ki je nediscipliniran in parkira avtomobil na prepovedanem kraju. Nemara je to najboljši način, da še bolj okrepimo našo državo, v kateri je precej več tistih, ki napačno parkirajo, in bi Slovenci, če bi ostali redljubni Slovenci, postali bele vrane.

Nekateri narodi po svetu (kot so Britanci in Nemci) dobro živijo, ker se držijo svojih zakonov, naši naredi pa, kot se iz vsega vidi, dobro živijo, ker svak dan sprejmejo kak nov zakon, ki se ga potem obvezno ne držijo.

Toliko o nas in naših Slovencih - ki so, zahvaljujoč hitremu socialističnemu razvoju vse bolj podobni nam".

Uvoz delavne sile v Slovenijo

Često čujemo komentarje o prilivu in "preplavljanju" delavcev iz drugih republik v Sloveniji. Slišimo trditve da čez kakih 20 ali 30 let Slovencev in slovenskega jezika ne bo več. Drugi komentirajo: če greš po ljubljanskih ulicah, slovenske že skoro ne sliši več, prevladuje srbohrvaščina. Poslednja trditev ne bo veljala, o tem sem se prepričal sam. Ta trditev bi morala ponekod veljala, če se napotis na kakšno večje gradbišče.

Koliko je resnice na temu, pa žal pripisemo sami sebi, ker koliko Slovencev je odšlo na tuje s trebuhom za kruhom, tudi takrat ko sta bila kruh in zaslужek doma!

S to zadevo se doma bava na znastven način in zadovo obdeluje Silva Mežarič, ki svoja doganjana bazira na opazovanju, intervjujih, statističnimi podatki in v njen študiju so zajeti tudi odgovori več kot dva tisoč anektirancev, seve - Slovencev.

Zastopnik Veleposlanika v Bruslju je v govoru označil delo društva prošlih 50 let,... spomnil se je tudi onih katerih ni več med nami... Povodom 50 letnice društva sv. Barbare je predsednik Josip Broz Tito odlikoval društvo sv. Barbare Eisden z Ordenom za zasluge za narod z zlati zvezdo.

Trije člani odlikovani: Z ukazom predsednika Josipa Broza Tita-povodom 50 letnice društva, za posebne zasluge pri organizirani naših izseljencev in razvijanju veze z rodnim krajem, kakor tudi za prispevek k razvoju prijateljskega sodelovanja izmed SFRJ in Belgije. Odlikovani so: IVAN SMRKE, FRANC TRKAJ in ANTONIJA TRKAJ z Ordenom Jugoslovenske Zastave z Zlati Zvezdo".

Naše čestitke

Pred dobrim pol letom smo poročali, da je v Belgiji, v Eisdenu tamkajšno slovensko društvo sv. Barbare praznovalo petdeseteletnico obstoja. V njihovem glasilu družbenemu SLOVENSKI GLAS v decembarski številki pa beremo sledeče: "Družabni večer je odlično uspel, tokrat so nas obiskali Slov. Izseljenska Matica in PLANŠARJI, na turneji po Zapadni Evropi. Nastopali so otroci oz. učenci slov. dopolnile šole itd.

Zastopnik Veleposlanika v Bruslju je v govoru označil delo društva prošlih 50 let,... spomnil se je tudi onih katerih ni več med nami... Povodom 50 letnice društva sv. Barbare je predsednik Josip Broz Tito odlikoval društvo sv. Barbare Eisden z Ordenom za zasluge za narod z zlati zvezdo.

Trije člani odlikovani: Z ukazom predsednika Josipa Broza Tita-povodom 50 letnice društva, za posebne zasluge pri organizirani naših izseljencev in razvijanju veze z rodnim krajem, kakor tudi za prispevek k razvoju prijateljskega sodelovanja izmed SFRJ in Belgije. Odlikovani so: IVAN SMRKE, FRANC TRKAJ in ANTONIJA TRKAJ z Ordenom Jugoslovenske Zastave z Zlati Zvezdo".

Podobno poročilo smo dobili iz Ljubljane. Odlikovan je bil nam izseljencem poznani, bivši večletni tajnik Slovenske Izseljenske Matice FRANC ŽUGELJ.

Nadalje beremo v poročilu: Mitja Ribičič je izredil visoki odlikovanji Slovenskemu duhovniškemu društvu ob 30-letnici njegovega delovanja ter dolgoletnemu tajniku istega društva Mihaelu Jeriču ob njegovi 70-letnici. Napredni slov. duhovniki so se leta 1949 prvotno združili v cirilmotodijsko društvo.

Po mnenju nekaterih anektirancev, da prihajajo delavci iz sosednjih republik in pokraj in nam zato, ker jih Slovenija privlači. Tudi tu je več mnenj. Slovenija je vabljiva zaradi boljšega zasluka, boljši pogoji zaposlovanja, primaernejša dela in boljša zaposlovanja.

Drugi zo zopet mnenja, da ja "vaba" višji družbeni standard, naravne lepote, gostoljubnost, večja delovna disciplina, boljši odnos do priseljencev in ker je Sl

Iz izvelečka od študije vidiemo tudi to, da je večina Slovencev proti priseljevanju iz drugih republik, vendor nekateri so mnenja da delavce iz sosednjih republik potrebujemo, ker sami nismo dovolj delavcev, ker Slovenci nečemo opravljati umazanih in težkih opravil, ker nam primanjkuje specifične nekvalificirane delovne sile.

Druga plat medalje pa je tudi ta, da se slovenci tudi izseljujejo v druge republike, posebno v Zagreb in Beograd, ne kot nekvalificirana delovna sila, naspotno visokokvalificirani delavci, angažirani posebno v administraciji, da ne govorimo tudi o tistih, ki so na visokih položajih v državnih organih.

Lojze Košorok

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDEN



SVEČANA PROSLAVA AUSTRALIA DAY V PETERSHAMU

V suboto 28. januarja bo v Petersham TOWN HALL-u svečana proslava na sast dnevu Avstralije. Je to pac tudi nas praznik, ker pac živimo v Avstraliji in smo njeni otroci. Obeta se nam izreden in bogat program. Organizira Jugoslovansko-Australsko drustvo iz Newtowa. Kulturalna sekacija tega drustva ima na skrbi kulturni program. Tokraj bo nekaj posebnega. Poleg folklornih plesov pesmi itd. bo vazen

recital, ki bo v vec jezikih. Mladi pesniki bodo povedali kaj in kako vidijo svojo novo domovino AVSTRALIJO.

Sodeluje kot gost v vec tockah tudi progresivna skupina grske umetniške sekacije iz Marrickvilia. Zacetek ob 8 uri zvecer, vstopnina je le 3 dollarje, za otroke in penzijosnike polovicna cena. Za pokroviteljstvo te svečanosti smo naprosili mestne ocete obcine Marrickville.

KAR PO DOMAČE...

V soboto je bilo tako vroče da sem si po povratku z nakupovanja spekla jajce na streki Dusanovega (sinovega) avtomobila. Seveda sem jo prej malo obrisala, da ne bi kdo rekel, da sem umazana. Resnica pa je, da nisem prevec natancna. Meni dom pomeni predvsem udobje. Ce se kakšen obiskovalec z dobitkom prsta podpiše na nas klavir ali okvir slike, ki mu je padla v oci, me to prav malo briga. Smatram ga samo za nevljudnega. Verjetno je celo nevröticen. Bolj od svoje hise spostujem sebe. Meni je prav vseno cejem pri mizi pokriti s casopisnim papirjem ali z vezenim, belim prtom. Vazno je tisto kar gre v usta. Ljudje, katerih kraljestvo je samo njihova hisa, imajo kaj revno zevljenje. Moj dom je cel svet. Rada ga imam. Poseben zdaj, ko živim samsko zivljenje. Zdaj sele svoji osebnosti dajem odduska. Moj zakon, ki kakorekoc nikdar ne bil zakon, je bil za mene pravi pravca jarem. Zdaj je moj jaz - jaz. Pod svojim imenom živim; pod slovenskim imenom. Taka bom sla v grob. Ce dobro premislim sem bila ocetu mojega sina pravzaprav le pomocnica.

Seveda je pa tudi takih zena dosti, ki so svojim mozem samo v nadlego. To so pac tiste, ki regularno vsak vecer jamrajo mozu, ki jim je v nadlego, da so utrujene. Ni bolj gresnih stvari kot so zakonci, ki so en drugemu nadležni. V takem zakonu navadno zena zapreti z locitvijo, moz pa s porocnim listom. Ce se moz zatece k zupniku, ki je cerkvena oblast, ta zahteva, da se zena mora pokoriti mozu. Ce se k zupniku zatece zena je odgovor isti. Zakon bez potrdila pa tudi ni nic. Kdo bo zdrzel otroke? Kto bo zdrzel leno zeno? Kto bo negoval bolnega moza? Kto mu bo skozi zivljenje pomagal?

Ko je Bog ustvaril cloveka, (moskega in zensko), po svoji pobedi (torej ni bil moski), mu je dal oblast nad ribami,

"KONEC VOJNE V SLOVENIJI"

Janez Rus star 64 let, doma iz vasi Zalne pri Grosupljem, za njega se je končala vojna sele zadnje dni v decembru 1977. Dolgh 33 let je cepel v prostovoljnem ujetništvu na svojem domu skrit pri materi in sestri. Leta 1960 mu je umrla mati seve se iz bojazni ni udelezil njenega pogreba. Med vojno je bil nekaj mesecev pri partizanih. Ujeli so ga Nemci in da bi resil svojo kozovo se je pridružil beli gardi. Po osvoboditvi se je zatekel k materi v skrivalisce. Otkrili so ga zadnje dni v decembru milicniki, katrim se je zazdelo sumljivo, ker je sestra kupila precejšno zaloge kruha in britvic za bozicne praznike. Moz je moral se vedra na zaslanje, vendar se ze svobodno sprejava po svoji ozji domovini, novinarjem je izjavil svojo ugotovitev kako so v Sloveniji napredovali, kako se je vse spremenilo, koliko so zazidali novih his in speljali novih cest kako hodijo vsi ljudje "nobel" obleceni.

pticami in vsemi živalmi. Tako trdi prvo porocilo o ustvaritvi cloveka v "Jerusalem bible" na 6. strani. Drugo porocilo na isti strani pa pravi takole: (menda je le bolj natancno!)

Ko je Bog ustvaril vrt Eden mu ga je uzrocil v odbelovanju pod pogojem, da ne okusi nad drevesa spoznaja, kajti drugace bo sigurno umrl. Potom nadaljuje v novem odstavku: Jehova Bog je rekel, da ni dobro, da clovek zivi sam. (V prvem porocili je Bog najprej ustvaril ribe. Tem so sledile ptice in zadnji so prisli na vrsto goveda, divje živali in vse kar se plazi).

V drugem porocilu, ko je Bog spoznal, da ni dobro cloveku, ce zivi sam, je odločil, da mu napravi pomocnico. In, tako pise, je Bog izobiloval iz zemlje vse divje živali in ptice, ki letajo pod nebom ter jih pripeljal pred cloveka. da bi videl kako jih bo imenoval. Clovek je dal imena vsem govedam, vsem pticam in vsem divljim živalim. (V drugom porocilu nikjer ne pise da je Bog ustvaril goveda).

Ali pomocnika, ki naj bi odgovarjal cloveku ni bilo najti. Tako je Jahweh Bog cloveka globoko uspeval. In medtem ko je on spal, je on vzel eno njegovih reber (tako pise: on spal...on vzel...) in ga obdal s mesom. Jahweh Bog je zgradil rebro, ki ga je vzel iz cloveka, v zensko in je prinesel pred cloveka. Clovek je vzkliknul "To je končno kost moje kosti, in meso mojega mesa. To naj se izmenjuje zenska, ker to je bilo vzet iz cloveka".

Ce vse to skupaj dobro promislimo je prvi clovek bil dvospolen. po dugom porocilu, so goveda kot taka, dobila ime sele ko jih je clovek oddvojil od divljih živali. Lahko si mislimo, koliko casa je protekelo, da je clovek samo to storil. In kaj vse se je godilo od tistega trenutka, ko je Bog sam rekel, da cloveku ni dobro biti sam? Da bi se clovek mogel razmnozovati, mu je bila potre-

SLOVENCEM V AVSTRALIJI

Pred vami je druga stevilka lista NASE NOVINE. Z neucakano bozajnijo smo le docakali prvo stevilko. Pred menoj je, gledam, citam in presojam. Novorojenca smo veseli in smo zadovoljni z njim. Upajmo, da se bo dobro razvil in lepo napredoval. Radi bi videli, da bi bil lepsi in boljsi in razocaral nas le ni. Z moje strani moram le ugotoviti, da ena stran je le malo branja, kajti s Pavlo sva pripravila dosti vec citanja, kot ga lahko das na eno stran. Sem mnenja, da bi imeli se kaj drugega branja kot le novice. Upajmo, da se z uredniki pogodimo za vec prostora slovenskemu citanju. Ker seceda niso vsi dobili se lista v roke bi ponovil, kar je bilo že napisano v prvi stevilki.

List NASE NOVINE bodo izhajale vsak ponedeljak. So novi casopis, namenjen predvsem vsem narodom iz Jugoslavije. Zato se je urednik potrusilo, da imamo tako Slovenci, Makedonci in Hrvati svojo lastno stran. Slovensko stran bova pisala in urejevala z go. Pavla Gruden. Trudili se bomo, da boste imeli cim vec novic iz domovine in novic med našim:

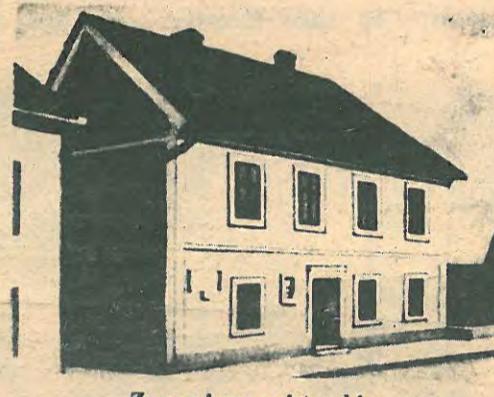
Lojze Kosorok
1 Bedford St. Newtown
Tel: 519-5218

23. januar 1978. Naše Novine- 9.

OTON ŽUPANČIČ (1878-1949)



Oton Župančič



Zupančičeva rojstna hiša

Otonu Župančicu je dalo pol stoletja ustvarjanja veljavo nasega najpomembnejšega pesnika noveje dobe. Svoje priatelje Ketteja, Murna in Cankarja, je vse dalec preživel. Posebno znan je po svojih zbirkah: Casa Opnosti, Cez plan, Samogovori, V zarje vidove, Zimzelen pod snegom in po domovinskih pesnitvah Z vlakom in Duma. Zupančeva je tudi prva natisnjena pesem osvobodilnega boja Ves poet svoj dolg?, a kakor mojster podobe, ritma in jezika pa si je pridobil prvenstvo se v nasi otroški poeziji, predvsem z zbirkama Pisanic ter Ciciban in se kaj?, in tudi kot prevajalac, zlasti dramatike, saj je bil dramaturg in upravnik gledališča. Pesnik je bil rojen octu trgovcu v Vinici v Beli Krajini. V delu njegove rojstne hise je mal muzej, na vrtu pa doprsni kip v njegov spomin.

slovenskega javnega življenja. Posebno kritično je gledal na tedanje kulturno-politische razmere. Kakor sam pravi, je bil tako poln strelčka da so iz njega strelje kot jezu bodice. tudi zenskam ni prizanesel. Takole se je izrazil o zenski pameti:

saj spostoval bi narodno domo,
ce le na glavi bi imela slamo.

Iz nekega pisma, ki ga je Župančič pisal na Dunaju Ivanu Prijatelju, je ohranjen na tale dugovita porednost:

Premili, gospa: Kar glavo krasiti,
to nosijo pticki navadno na r-epu!

Z leta 1900, terej kot 22 letni mladic se je zacel ukvarjati s kritično dejavnostjo ter si iskatki za njo torisce, kar je bilo povezano s tezavami vsdel kličkarstva v literarnih krogih. Taktar se je obrnil na "Ljubljanski zvon", ki ga je urejeval Askerc, s prosnjo, da bi ta priobčeval njegove (Zupančičeve) strelice. Naletel je na gluha usesa kaj ti Askerc se z mladimi literari in njihovimi svetovnimi nazori in idejami in strinjal. Vandar je Župančič uspel objaviti 1. 1909 kar 43 epigramov v reviji "Nasi zapiski". Ogroma vecina epigramov se je ohranila v pesnikovi zapisinci. Ti so se mnogo bolj svodobni in drzni kot tisti, ki so bili objavljeni v "Zapisniki".

Izbrisal si Boga
iz svojega srca
in v dvomu ved in v dogmi
ver
ne najdes ga nikdar nikjer.

Kakor ni mogoce izcrpati Preserna in Cankarja tako tudi ni mogoce orisati, na kosku casopisnega papirja, Župančičevega ustvarjalnega duha. Tudi Župančič bo zivel dokler bo zivel naš rod.

P.G

poezijo za odrasle. Objavljaj jih je v katoliških mladinskih listih "Vrteu", "Angelku", nekoj v "Domu in svetu" in "Zvonku". V tem obdobju sta izisli zbirki "Casa opnosti" in "Pisanice" (1900-1903).

V drugom obdobju otroške poezije je prevodil besedilo k nemški slikanici "Palcki Poljanci", stihe k slikanima o Murku in Muckah, katerim so sledili stihi za slikanico "Lahkih nog anokrog" (1907-1910).

Od 1913, ko se je porocil in si ustanovil svojo družino ter se mu je rodil sin, do 1. 1915 je zasnoval svoji najboljši pesniški zbirki za mladino: Sto ugank in Ciciban. Ciciban je preveden v druge južnoslovenske jezike in mnoga besedila iz te zbirke do uglažbena.

Tretje obdobje zacenja s prevodom nemških slikanic "Pokonci iz korenih" iz leta 1927 in prepesnitev Puskinove Pravljice o carju Sultanu.

Iz Pisanic se meni zdi posebno znacilna pesem "Ob-laka":

Dva oblaka, rodna brata,
sina sinjega morja,
srečala sta se visoko
nad vrsinami gora.

"Kam si kanil, bratec beli?"
"Onkraj gore glej polje,
glej gorice vinorodne;
moje cakata rose.

"Ti?" - "Glej dol tudi pod
mano
krasen svet in jasen cvet!
Tja ponesem v krilu crnem
bliska zar in toce led".

Kot dramaturg se je uveljavil z Veroniko Desenisko (drama iz pocetka 15. stoletja o življenju tedanjih celjskih grofov) in z igro o Cicibanu.

Sicer je pa Župančič toliko pesnil in pisal, da vse njegove deli ni bilo mogoce objaviti za casa njegovega življenja. Vsa njegova zbrana dela so izsila v tisku sele po njegovi smrti (bolehal je sa astmo), ki so se ohranila v zapisinci, ki jo je pesnik pustil svojemu narodu v mnogostevilnih beleznicah.

Kot mislec ni premisleval samo o cloveku, družbi, naših kulturno-politischen razmerah nego tudi o Bogu. Boga nikdar ni zavrnil. V iskanju resnice je prisel do sledcege zakljucka, kar mislim, da bi Jezus potrdil, ce bi se enkrat prisel med ljudi:

Izbrisal si Boga
iz svojega srca
in v dvomu ved in v dogmi
ver
ne najdes ga nikdar nikjer.

Kakor ni mogoce izcrpati Preserna in Cankarja tako tudi ni mogoce orisati, na kosku casopisnega papirja, Župančičevega ustvarjalnega duha. Tudi Župančič bo zivel dokler bo zivel naš rod.

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDEN



AUSTRALIA DAY ALI DAN AVSTRALIJE

Kdor spustuje svoje, spustuje tuge. Sestindvajsetega januarja vsako leto Avstralija praznuje svoj dan. Sicer clovek tega nikjer ne opazi, tu ne obesajo zastev kakor smo navajeni mi, da bi pokazali praznicno raspoloženje.

Starodavni mornarji, ki so sanjarili o zemlji na jugu so jo imenovali Juzna zemlja svetega Duha. Po verovanju domorodcev je Avstralija zemlja duhov, torej se ji naslov, ki so ji ga dali stari mornarji, dobro prilega. Kdor res zeli spoznati Avstralijo in domorodcev naj si kupi knjigo "Poor fellow my country". Napisal jo je Xavier Herbert, nenavadno plodovit ustvarjalec evropskega porekla, ki danes zivi, nad vse razocaren, daleč od civilizacije kot je sydneyjska. Takorekoc puscavsko zivljene. Knjiga obsegata 1463 strani. Ne morem je dovolj prehvaliti. Ljubezen je kakor bolezen. Nalezljiva je. In clovek se skozi to knjigo nalezne ljubezni do take Avstralije, kot je bila pred prihodom belcev, za casa miru in svobode, ki so jo domorodci uzivali a jim je krasanska civilizacija nasiloma odvzela. Kdor hoce invistirati 2 dollarja za izobrazbo v tem pogledu, mu ne bo zal. Nepravico je biti kriticen do tujine tako dalec, da ne bi bili dovezeti za njene lepote. Kakor rada razkazujem lepote moje domovine Avstralcem, tako jih tudi rada razkazujem lepote njihove domovine, posebno ka-

dar imajo to umetniško vrednost. Leta 1970, ko je Avstralija praznovala dvestoletnico vstopa kapetana Coola v Botany Bay, kateri je pri tem odkril nov kontinent - Avstralijo, kar domorodci se danes objokujejo, je izslata nenavadna krama, zbirka risak (samo 100 izvodov, moj je stev. 923 - vcasih tudi slepa kura najde zrno), izpod svincnika Avstralca evropskega porekla: Cedric Emanuel; talenat za risanje, ki ga ima ta clovek, je ovekovecil Sydney. Moje oci se njegovih rizb ne morejo nasiliti. Poznan je ne samo v Evropi, Avstraliji in Novi Gvineji, nego tudi v Ameriki, ki ga je zgrabilo, da se pridruži umetnikom, ne samo v njihovih galerijah, nego umetniškim ustvarjalcem v krogu Metro Goldwyn Mayer organizacije v Hollywoodu. Ta risanka je izslata končno tudi v ponasitu. Imenuje se: Historik Sydney 1970 - Drawings and notes by Cedric Emanuel. Stane 10 dolarjev. Končno bi bilo v zvezi z 26. januarjem leta 1977, ki je po avstralski iznajdljivosti prestavljen na tisti pondeljek, ki je najbližji prii nedelji po 26. januarju, tako da imamo "long Weekend", omeniti vse avstralske ministrske predstavnike do danas od zacetka federacije:

1. Edmund Barton (1.1.1901 - 24.9.1903) 2. Alfred Deakin (24.9.1903 - 27.4.1904, 5.7.1905 - 13.11.1908, 2.6.1909 - 29.4.1910), 3. John Christian Watson (27.4.1904

TOŽBA PRESVITLEMU CESARJU

"Beseda niso prazne, če stoji clovek za njimi."

Potem imajo svojo moč in najdejo svojo pot..."

Sam presvitli cesar Franc Jožef pervi bi se v grobu obrnil, če bi mu prinesli pokazat najnovejše uradne rezultate jezikovnega popisa iz novembra 1976.

Na Dunaju da živi več Slovencev kot na Koroškem? Da, prečastiti cesar, ki so vas njega dni klicali za tirana narodov. Krivico so vam delali. Bili ste pravični in že tedaj ste se zavezali za zaščito majhnih narodov.

Naš narod dokaze hrani. Med ostalimi tudi ustavno pismo, ki ste ga izdali dne 4. sušča 1849 v Olomucu, v takratnem glavnem mestu Avstrije. Že v prvih vrstah ste zapisali takole:

"Ukažemo za naslednje dežele avstrijskega cesarstva, za nadvojvodstvo cesarstva, za vojvodstvo Štajersko, kraljestvo Ilirska, obstoječe iz Koroškega in Kranjskega vojvodstva... (naj ne naštevamo vseh dežel vašega prostranega cesarstva) - v spoznanje in varstvo političnih pravic prebivalcev teh dežel, ki so jim po, od nas prevzetim ustavnim redu prigotovljene, po nasvetovanju Naših ministrov sledče:

Vsak ima pravico z besedo, pisanjem, natiskovanjem ali podobami svoje misli svobodno naznaniti... Tudi za narode, ki so v manjšini, se ima tako skrbeti, da dobijo potrebine pomočke za olikanje njihovega jezika in za omikanje v njem..."

Beseda niso bile prazne, ko ste stali za njimi vi, po milosti božji cesar avstrijski, kralj ogerski, češki, lombardi, hrvatski, dalmatinski in kdo bi še našteval.

Presvitli cesar, povedati vam moramo, da je vašemu tiranstvu odzvonilo. Avstrija je zdaj demokratična republika!

Tudi ta ima ustavo, ki jamči malim narodom pravice, pa še 7. člen državne pogodbe povrhu.

Pa tudi toplih besed ne manjka. Še eno preštevanje, presvitli cesar, pa vam bodo vaši nasledniki radostno sporočili, da so se Slovenci od same topline stopili.

18.8.1904), 4. Andrew Fisher (13.11.1908 - 2.6.1909, 29.4.1910 - 24.6.1913, 17.9.1910 - 27.11.1915), 5. George Huston Reid (18.8.1904 - 5.7.1905), 6. Joseph Cook (24.7.1913 - 17.10.1914), 7. William Morris Hughes (29.10.1915 - 2.2.1923), 8. Stanley Melbourne Bruce (9.2.1923 - 22.10.1929), 9. John Henry Scullin (22.10.1929 - 6.1.1932), 10. Joseph Aloysius Lyons (6.1.1932 - 7.4.1939), 11. Earle Christmas Grafton (page 7.4.1939 - 26.4.1939), 12. Robert Gordon Menzies (26.1939 - 29.8.1941, 19.12.1949 - 26.1.1966), 13. Arthur William Fadden (29.8.1941 - 10.10.1941), 14. John Curtin (7.10.1941 - 5.7.1945), 15. Francis Michael Ford (6.7.1945 - 13.7.1945), 16. Joseph Benedict Chifley (13.7.1945 - 19.12.1949), 17. Harold Edward Holt (26.1.1966 - 19.12.1967), 18. John McEwen (19.12.1967 - 10.1.1968), 19. John Grey Gorton (1.10.1968 - 10.3.1971), 20. William McMahon (10.3.1971 - 5.12.1972), 21. Edward Gough Whitlam (5.12.1972 - 11.11.1975) in 22. John Malcolm Fraser (11.11.1975 - ?).

N.B. Star slovenski pregovor pravi: Korito je isto, samo presici se menjajo.

Jožef Kosorok P.G.

VESTI IZ DOMOVINE

13. januarja je minulo 30 let od prvega koncerta ljubljanske Slovenske filharmonije. V 30 letih so gostovali menda vseh drzavah Evrope, pa tudi v Zdrženih drzavah in Sovjetski Zvezji. Kot gostje na njihovim koncertih so gostovali slavni umetniki kot: Rubenstajn, Ojstrah, Menjhuhin, Rostropic in stvilni drugi umetniki in virtuozi.

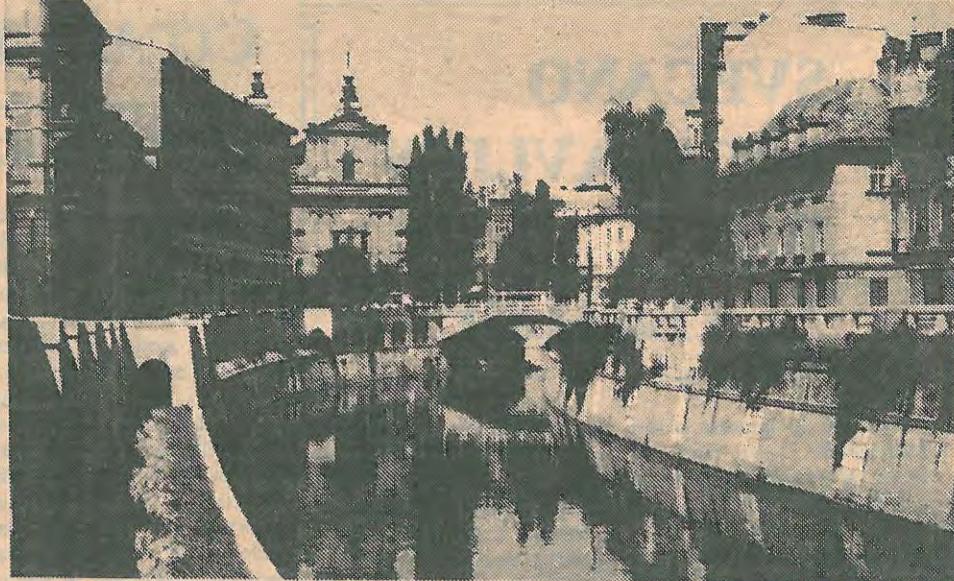
V Ljubljani se je 21. januarja zavrsil mednarodni sejem mode.

Te dni je bilo v Novi Gorici srečanje slovenskih gledališč, med njimi so bila tudi gledališca iz zamejstva.

Podjetje MERLES iz Maribora je podpisalo pogodbo, da bodo postavili v Afriki, Senegalju 5000 montaznih his. Tovarna zdravil KRKA iz Novega Mesta je skupno s farmacevtsko tovarno Dawa v Nairobiju v Keniji, postavilo tovarno zdravil. V zacetku bo v novi tovarni zaposlenih 160 do 200 delavcev. V zacetku obratovanja bodo delo vodili nasi strokovnjaki. Ze v pretkelom letu je sevnsko podjetje Liscia v Keniji na podoben nacin izpostavila svojo konfekcijsko "exposituro". Hm, le nismo v preteklosti, kot tudi sedej, zastonj posiljali svoje misjonarje v crno Afriko k zamorekom! Bo le drzalo, kot pravijo, da so misjonarji predhodniki in utrjevalci poti novim osvajalcem. Pa ker Slovenci nismo ne kapitalisti in kolonizatorji, smo le prisli na svoj racun!

Vse dopise za slovensko stran posljite direktno uredniku na naslov:

Lojze Kosorok 1 Bedford St.
Newtown 2042 NSW Telefon: 519-5218



Misel na Ljubljana moje rojstna mesto

KAR PO DOMAČE...

Izseljenci smo ljudje, ki zivimo na dve stranah sveta, v svojem rojstnem kraju v mislih, dejansko pa v zemlji, ki smo si jo izbrali za bivalisce iz razlogov, ki so vekrat neutemeljeni. Ce je clovek se tako navajan na svojo novo domovino, v srcu neprehnomo nosi svoj rojstni kraj, pa ce je se tako siromasen, najlepsi mu je. Na Avstralijo sem tako navajena, da me niti vrocina ne moti. Vendar mi misel neprehnomo uhaja v mojo ljubljeno Ljubljano. Saj je vedno bila nasa prestolnica in torisce nasega kulturnega porajanja. Brez nje ni bilo tistih mojih bornih pesmi, ki so se mi v tujini rodile in mi lajsale osamljenost. Blagor cloveku, ki ima domovino, kajti brez nje bi bil cigan.

Zdajgle gledam skozi okno nad mojo pisalno mizo v rdeče cvetje geranj, ki so krasile okna moje rojstne huse, ene jastarejsnih hiš stare Ljubljane (florjanska ulica st 10), kjer se barocne hiše, nanizane okrog Gradu in ob bregovih Ljubljance, v tesnem objemu ene poleg druge, tisce skupaj, kakor, da jih je cas povezel v kite neusahljivih vencev. Se kot deklici v osnovni soli, mi je srce trepetalo ob pomisi kaj se bo zgodilo s tem romantičnim delom Ljubljane, ko me vec ne bo. Ko so se oholi nemski turisti spogledovali nad kamenitim tlakom in prahom, ki se je dvigal za njihovimi avtomobili v tistih letih, ko se o vojni niti sanjala nisam, sem ze pozna visoko vrednost stare Ljubljane. V nasi ulici je zivel gostonicar in hotelir Kajfez. Za moje tedanje pokme je bil on strasansko bogat. "Oh kaksen film bi jaz napravila o Ljubljani", sem sanjarila, "ce bi imela njegov denar". Tako pa sem se tesila z idejo, da bom sла v Ameriko in tam postala velika zvezda, ter vsako leto prisla domov na pocitnice in prinesla s seboj 30 tisoc dolarjev. En tisec za vsak dan, da bi jih podelila med bosonoge otroke, bolehne zenske, da bi spravila stran beracev in kupila lesene noge za pohabljence in, da bi nasla delo za pijance... Zdeleno se mi je taktar, da je bezposlenost bila kriva za pjanstvo. Tako bi enkrat na letu po en mesec, s tisoč dolarji na dan, prebila pocitnice, kot velika ameriska zvezda, v moji ljubi Ljubljani...

Tako sem sanjarila na klopcih pod kosatimi, cvetoci-

mi kostanji ob bregu Ljubljance, tako sem sanjarila celo med mojimi prvimi ljubezenskimi sprehodi po gaju na Gradu, kadar sem si gasila zejo pri Robbovem vodnjaku pred Rotovcem ali pilu medico pri lektorju v Zidovski ulici, lizala "točeno" smetano v mlekarni pri "Toncki" na nekdanjem Ursulinskem trgu. Vsako jutro, z nasega okna, ko smo se preselili v hisi nasproti zu-

pnisca, sem razprostirala roke svetu v objem in gledala na Krim, ces kaksno bo danes vreme. V zimskih dneh sem dihalo v okna, da bi se ledene roze se bolj razcvetale. Moje cvetje se je vsulo, toda moja starla Ljubljana, se je po vojni razsvetala na filmu. Uresnicila se je moja najvecja zelja - etudi dalec od doma.

Pavla Gruden

NAŠA NARODNA TLAKA

Prihodnji teden se bodo zopet odprla solska vrata ukazeljni mladini. Vzpono z redno solo se bodo odprla vrata tudi etnickim "sobotnim" solam. Tako se po dvomesecnih pocitnicah zopet zacne nova skrb, tako za otroke, starise, učitelje in za organizacije, katere se brigajo za obstoj etnicnih sol. V preteklem solskem letu se je popisala gora papirja za prosnje, da bi vladna krpkeje podprla za obstoj etnicne sole. Nesteto se stankov in mitingov, celo direktno z ministrom za prosveto, ni obrodilo posebnih sadov. Reci in pisi, vladu NSW, je milostno odobrila in razdelila med vse etnicne sole, le borih 100 tisocakov. Kar bi povpreco prislo na vsako solo le dober tisocak. Ce pogledamo proračun za solstvo v NSW, ki znasa blizu ali preko 900 milijonov dolarjev in da je vec kot 25% soloobveznih otrok iz etnicnih skupin, je teh 100 tisocakov manj kot "peanut"! Dobili smo le drobtino iz bogatinove mize, manj kot milo sci-

nci! Ce pomislimo na izjavo, ki jo je pred nedavnim dal Al Grassby, da je nas (avstralski) solski sistem in program izza leta 1939 in da je ta program veljal v Anlij za leta 1878 leta, mu moramo vec kot pritrditi. In da izobrazeni sistem v Avstraliji nikakor ne odgovarja casu z vec kulturami, kot je današnja Avstralska družba. Deljal je tudi, da ima Avstralija najslabsi rekord v učenju jezikov. Za vzhled bi si lahko le vzeli Jugoslavijo, kjer se na raznih solah po raznih republikah predava v osnovnih in nadaljevalnih solah kar 17 jezikov. S to izjavo nam ni povedal prav nic novega in posebnega, je le potrdil, kar sami ne le vemo nego krepko občutimo na lastni kozi. V katerem lezi zajec, nam tudi ne bo težko uganuti. Vemo, da solo dirigira in vodi v tem sistemu, okrneli in birokratski uganiti. Vemo, da solo dirigira in vodi v tem sistemu, okrneli in birokratski Edukation Department, pri ministerstvu za prosveto in mu sam minister radi birokraticnega sistema ne more do zivega.

Da pa bo nasa ukazeljna mladina dobila tudi svoje in da bo zadošeno pravico da materinega jezika naših maličkov, kot nas uce in da bomo res ustvarili novo "veckulturno družbo" Avstralije le ponovo veselo na delo! In zaklicimo: "le vkup, le vkup uboga gmajna..." ter veselo in pogumno ponovno na narodno tlako!

Lojze Kosorok

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDEN



KAR PO DOMAČE...

Ljudem nikadar ni prav. Eden hoce lesen plot, drugi ograjo in opeke. Voditelji ver se kosajo med seboj, ces, kdo Boga bolj pozna. Posebno kristjanske vece vse trde, da poznajo resnico, vendar so vse tako razlicne, da bi se Kristus, ce bi se kdaj postavil svojo nogo na svet, moral studirati razne teologije, da bi kot clovek mogel najti sebi mesto pri Resnici. Celo rodbinska imena ljuden ne ugajajo, bodisi njihova lastna ali - na primer, moje "sedanje" ime, ki je bilo vedno moje po ocetu. Posedno tiste ograje, ki omejujejo cloveku duha, v mojem razumu nimajo prostora. Kdor mi ne da svobodne besede, ta moj prijatelj ni. Ni ga pa tistega, ki bi mi mogel odvzeti svobodno misel.

Spominjam se se tistih let, ko kot otrok nesem smela misliti dalje od domacega praga do priznice, a meni so misli krozile preko vseh mej sveta. Razne vere so mi delale posebne preglavice. Vse verske sekte, pa tudi krsanske, imajo voditelje, ki trde, da jih je navdihnil Bog. Potem takem bi tudi jaz lahko zacela novo vero - eno za vse ljudi, v kateri bi clovestvo bilo zdruzeno v duhu okrog Boga. Toda razum mi pravi, da se s prihodom vsake nove vere, clovestvo se bolj oddaljuje od miru. Mene je osvobodila takih ograj moja svobodna misel na Boga. Bog ima monopol na clovestvo, ne mi na Njega. Naj se mi javi tisti, ki Ga res pozna in pripognila bom koleno pred njim. Prisla sam do zakljucka, da je odnos med clovekom in Bogom popolnoma oseben. Vere so le pripomocni, napolnjeni z bogu odvratnim cloveskim tradicijami, na poti v iskanju Boga. Ni vere v katori so ljudje vsi enaki. Ni vere, ki bi se mogla vzpostaviti brez nasilstva, bodisi duhovnega ali telesnega, ali oboje. Vsi izmni omejujejo duha clovekovega. Edino tisti izem, ki bo vzpostavil red na svetu bo spostovanja vreden. Skupine, ki za propagando izmoy izkoriscajo ime Boga so v velikanski zmoti. Bog ne pozna nobenih izmov.

Svoboda izrazanju mojega duha v slovenski besedi mi je bila odvzeta leta 1964 v Avstraliji, ko sem se nehala strinjati s katolicizmom. Da, poznali ste me v "Mislih", kjer sem priobcevala moje poezije, razne clanke in literarno kritiko. Ko sva s tedenjem urednikom prisla radi moje filozofije navzkriž, sem mu morala vrniti, po osemih letih, pisalni stroj. Tu

se je moje sodelovanje z "mislimi" nehalo. Vendava sva kot cloveka ostala sobera prijatelja vse do njegove smrti, ceprav je vedel, da iscem resnico na svoj nacin. Spostovala sva se.

V srcu mi je bilo takrat neznansko tezko. Toliko v pojasnilo tistem bravcem, ki so me poznali v "Mislih" pod imenom Miladinovic, a danes ugibajo ce, je Pavla Gruden v "Nasih Novinah" ista oseba. Ista, dragi moji, s to razliko, da sem danes popolnoma svoboden clovek. Naj vam povek kdo je svoboden clovek: Vsaka tista oseba, ki ume v okviru postav, ki se jim vest in razum ne upirata, ziveti po svojih sposobnostih urejeno zivljenje. Kot taka danes pisem v "Triglav", "Novo doba" in "Nase Novine". Hinavciti ne znam. Zagrizenci, ki postanejo suzni izmov, izgube ne samo svobodo, nego tudi prisotnost duha. Postanejo suzni temnih strasti.

Meni pa ime, ki sem ga sprejela z vstopom v zakon, takorekoc ni dalo svobodno dihati. Svobodna in brez stahu sem bila pred SS majorjem v trzaskem zaporu na Piazza Oberdan, kjer so mi pretili s smrtno kaznijo, (l. 1943) po zaslugi onih, ki se klecepplazili pred Nemci. Svobodnejsa sem bila na prisilnem delu v Nemciji (Avstriji), kjer sem tajno risala zemljevide in jih izrcala tajni organizaciji vojnih ujetnikov, da so s pomočjo njih bezali iz taborisc v juzno Italijo in, svobodnejsa sem bila pred Gestapovci katerim sem pred koncem vejne usla in po trinajstih dneh pesacjenja preko nasih planin prispela v domovino. Svobodnejsa sem celo bila pred pokvarjeno sosedo, ki je greh svoje hcerke natrpala na mojo glavo in me lazno ovadila nasim oblastem, ki so takrat 1945 l. bile v rokah cestokrat nerazsodnih ljudi, ki so nasedali laznim ovaduhom.

V boju za moj duhovni in telesni obstanak v mojem zakonu, kjer sem postala last despotnega moza (moja krivica), sem leta 1972 zbezala v Ameriko. Zivljenje je tako hotelo, da je moj moz med tem umrl. Prisla sam nazaj v Avstralijo 7 dni po njegovem pogrebu. V Ameriko sem sla tri tedne pred njegovo smrto.

Kakor sem napisala v zacetku tega nasega pomenka, ljudem ni nikdar prav. Nasla se je Slovenka, ki je zatrjevala, da mi je prija-

DR. FRANCE PREŠERN

Dokler bo le kolickaj Slovencev na svetu, vse do zadnjega se moramo spominjati njegova imena. Dal je nasemu ponizanemu, revnemu, zilavemu, posebno po Nemcih, vse do zadnje vojne zasmehovanemu narodu, prvo klasenco poezijo. Navzlic socialnim krivicam, ki jih je on vred z nasim narodom v tedenji dobi moral trpeti, je ostal kot pesnik popolnoma nepodrejenoga duha. Le takih duhov ustvarjenja nosijo zig resnickih umetnosti. Presern je bil poet umetnik. Pod najtezjimi pogoji v svojem osebnem zivljenju, kjer so ga preganjali ubostvo, samovoljna mati, nesrecne ljubezni, cezmerno uzivanje alkohola in bolezen, je do vrhunca svojih sposobnosti, negoval svoj pesnicki dar.

Bil je rojen s pesnickim pracutom, saj mu je beseda sama po sebi tekla v stihih. Tudi v svojem poklicnem zivljenju je imel kaj malo srece. Njegova mati je na vsak nacin zeleta, da bi sin Franc postal duhovnik. Toda Presern se je zavedal, da za ta poklic on nima sposobnosti. Ceprav bi se bil lahko preinacil in uzival vse privilegije, ki jih ta poklic nudi, je krenil svojo pot. Njegovo obzorje je bilo presiroko za moznosti, ki bi mu jih kot pesniku v tadanji dobi mogel nuditi duhovniški stan, ki se je vecinoma podrejal nemskim oblastem, katere so zatrjale slovenski jezik. Bil je pa tudi dovolj posten, da ni imel niti najmanj namena skrunuti polic cerkvenih sluzabnikov, kajti zavedal se je svoje naravne zahteve po zivljenski družici.

Mislec, da bi v posvetih zadeval mogel sluziti svoemu narodu, si je na nesreco izbral odvetnicki poklic, ki je ze v tadanjih casih bil na slabem glasu. Presern, kolikor je bil bister, je bil naiven. Verjel je, da bo kot odvetnik sluzil pravici. Ni pa se spomnil, da odvetniki sluzijo tudi zlocincem in, da so posebno zato na slabem glasu, ker so med njimi tudi taki, ki si prilascujejo zaupan jim denar. Pozabil je tudi, da so le nemskularjem bila dana visoka mesta v avstro-ogrskem cesarstvu. Celo v gimnaziji, kjer je bil najodlicnejši student, so mu skusali podmetavati neuspehe.

Vsled svoje erotične prebucitljivosti, ki je dala krila njegovim ljubezenski poezi-

6. februar 1978. - Naše Novine - 9.

PREŠERN IN TEMNE SENCE



FRANCE PREŠEREN



FRANCE PREŠEREN
rojstna hiša

Slovensko drustvo Sydney se že mesecje marljivo pripravlja na izredno in edinstveno slovesnost, ki bo v prostorih omenjenega srustva. Napovedali so večne slovesnosti, da res vsi Slovenci dostojno sprejememo nasegavelikana slovenske poezije, Franceta Preserna. Poleg ostalih slovesnosti, bodo odprli razstavo in knjižnico, kot visek praznovanja pa bo v nedeljo 12. februarja odkritje popsa France Preserena.

Da pa ne bi vse priprave potekale normalno in primerno v vzdusu velikega in pomebnega dogodka, je jasno, da mora tudi v to veselje pasti grena kaplja pelina. Ze nad dvajset let, od obstaja drustva, vso njeovo delo spremljajo temne sence. Te crne sence se vidno pojavljajo vedno in povod, posebno kadar si uboga slovenska raja, predzne kupe svoje lastno zemljišce, kadar si hoče postaviti svoj dom ali pa postaviti svojim pesnikom in pisateljem spomenike. Te temne sence se rade za kulisami, predvsem, kadar posten in zaveden rojak in odbornik gara in doprinasa svoj delez skupnosti. Pojavijo se kot demoni, ki je raja nekaj naredila, zgradiła, postavila ali pripravila. Niti ne pridejo, da bi te sadove pozeli, ne, nego, da jih nekompromisno uni-

cijo. Star pojavi, kot je stara nasa slovenska emigracija v Sydney in kot je staro Slovensko drustvo. Vedno se pojavi ob pravem trenutku, celo vclanijo se, znajo sem ter kdaj pa kdaj kaj napisati.

Znajo se spremno poslužiti malovernih in postenih naivnevez. Slicujemo masovne mitinge iz izredne obcene ter jih znajo spremno zrezirati, kjer v imenu "svobode, vere ter v borbi proti komunizmu", delajo zmedo med ubogom, "neuko" rajo! Ce je potrebno se poslužijo trikov in sodisc. Poznamo jih, saj so med nami ze skoro 30 let. Dobro nam je poznana njihova "vnema" za slovensko stvar! Ti samozvanci nam hocejo biti "narodni voditelji"!

Tudi ob pripravah na Presernovo proslavo so se pojavile te temne sence in stopile izza kulis preko na delo. Predobro nam je v spominu datum 26. julij 1971, ko so v Canley Vale sklicali mnozicni "sejem", isto so ponovili te dni na istem prostoru, z isto komedio. Raji je bilo dovolj, niso se ustrasili niti navzocnosti samega senatorja in njegove "visokosti" in ta raja je odločno rekla; dovolj je te komedije: "danas slovenska gospoda in nikdar vec"! No ja, cez sedem let vse prav pride... L.K.

teljica, pa ji je vendar prislo na misel, da rece: "Zdaj, ko si se celo njegovega imena odpovedala, bodo nekateri rekli, da si ga ubila". Na to njeni gromozansko izjavo, sem se iz vsega srca nasmejala. Nisam niti Bog, niti narava, niti carovnica, niti volja mojega pok. moza.

Ko sem se po osemih letih preciscevanju zivljenskih pojmov oglašila zopet v slovenskem tisku, tokrat v "Triglavu", mi je ta ista Slovenka poslala nepodpisano, drobno pisemce, na katerem mi je napisala kitajski obraz na rdečem zmaju. Storila je sramoto sebi, ker se je bala

svojega lastnega podpisa. Tako, dragi moji, zdaj veste kdo sem. Iskrena hvala za vase zanimanje. Oglasite se se, kadar vam srce tako pozeli.

Pavla Gruden

PREJELI SMO

Mt. Isa:... V roke mi je prisel list, ki nosi ime NASE NOVINE, v katerem imas tudi ti in ga. Pavla Gruden svoj kot: Cestitam! Hotel bi vedeti sledece: namrec ze pred leti sem zasledil prispevke v Mislih, katere sem rad cital. Pisala jih je Pavla Miladinovic. Zanima me, da

ni morda prav ona taista, samo da je sedaj preseljala nazaj na deklisko ime? Ako je tako kot mislim, potem ti obljubljjam, da bom od sedaj stalen citalec vajinj dopisov.

Lep pozdrav,
Mirko Brencic

Odgovor Dragi Mirko, imas dober nos, da prepoznas cloveka po stilu pisanja. Ni

cuda saj si bil tudi ti svoje case dopisnik Misli, tako Pavla, jaz in se mnogo drugih. Vendava za pisce takega kova, kot smo mi, verski mesecnik nima prostora. Smo nemara le malce svobodomidelnih in revolucionarnih misli. Da, Pavla je ze nekaj let "vesela vdova", vendar ne delaj si kakrsnih koli iluzij!

Lep pozdrav, L.K.

PİŞETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDEN



SOBOTNE ŠOLE ETIČNIH SKUPIN

Solska vrata so se otrala in tako se je zapocel pouk v rednih kot etičnih solah. Letos je kot novost to, da so uvedli v gimnazijah kot druge obvezni jezik materinski jezik in dijaki bodo lahko polagali izpite na matuturi iz materinskega jezika. Ministerstvo za prosveto v nsw je poleg nekaterih jezikov letos odobrilo tudi srbohrvatski in slovenski jezik. Do tu vse lepo in prav. Poglejmo na kak nacin in pod kakimi pogoji bodo nasi dijaki prisli do svoje materinscine?

U Sydneju in tudi drugog, bodo dolocene le nekatere sole kjer se bo poucevala materinscina in to le ob sobotah! Kot povsed po svetu, tako tudi tu se je do sedaj pouceval jezik kot obvezni predmet v rednih solskih urah. Torej je za nase dijake, kot za učitelje, zopet nadurno delo in to le za ucence ki niso anglosaksonškega porekla. Torej ce se hoce nas otrok učiti svojega materinega jezika, je zato kaznovan z nadurnim delom in z odvzemom proste slobote! S tem mu je obvezet prost cas, ki bi ga lahko kot drugi njegovi sosočci poradil za sport, rekreacijo in za druge aktivnosti. Sicer Department of Education pravi da je to le pocetna faza, vendar vemo iz iskušnje, da je vzemimo za primer etični radio, ki je vec kot kot 2 leti tam kjer je bil ob pričetku. Kljub obilnim oblijubam vseh političarjev, posebno ob volilnih kompanjih. Z drugo besedo, smo se vedno na nivou zacetnikov

Lojze Kosorok

SREČANJE S CIRILOM ZLOBCEM NAŠIM LITERATOM

"Tu gresta dan in noc v orbito Cirila Zlobca", sem si rekla, ko sem ga ugledala med prislici na sydneyškem letaliscu. Ce bi Ciril bil igla v kupu sena, bi ga nasla. Tako ga je narava zaznamovala. Glava misleca, obrvi cloveka, ki se dvigne visoko nad poprečnost. Mocna, kosato obrascena brada cloveka, ki v svojih podvigih ne popusca. Toda obraz in polt mu dajete videz melanholičnega poeta, kateremu prijateljica je noc. Oci? Tezko je zasledovati njih izraz, kajti menja se mu kakor neonske reklame. Prisrcnost s previdnostjo usmiljenje s pomislekom, oborožena dostopnost, prisotnost in odso-



Pesnik CIRIL ZLOBEC
tnost. Vse na enkrat in se vec. Zvecer istega dne sva se ponovo srecala na "Triglavu", kjer je prisostvoval pr

NOVICE IN ZANIMIVOSTI

ZALEC - Predstavniki slovenske vladne komisije za verska vprasanja ter predstavniki zalske občinske skupnine so se ubelezili slovensosti v Zalcu, na kateri je zupan občine Zalec Vlado Gorisek pobedil Stanislavu Trobinu, zupniku iz Gomilskega, red zaslug za narod s srebrnimi zarki, s katerim ga je oblikoval predsednik republike Josip Broz Tito. Trobina je to visoko drzavno odlikovanje prejel za družbenopolitico delo po vojni. To danes.

CELOVEC - Na sedežu zvele slovenskih organizacij v Celovcu so se na prijateljski delovni in informativni pogovor sesli predstavniki zvele slovenskih organizacij na Koreskom in sredstev javnega obvešanja v Sloveniji. Pogovor je tekel o trenutnem narodnopolitickem položaju slovenske narodne skupnosti v Avstraliji in o nacrtih dela za leto 1978. Mimo tega so se dogovorili za sodelovanje v obojestransko korist na področju informiranja, se posebej kar zadeva slovenski in formacijski in dokumentacijski center [Sindok] iz Celovca.

LJUBLJANA - Prorektor ljubljanske univerze dr. Slavko Hodzar je podelil doktorske naslove 17 znanstvenim delavcem.

LJUBLJANA - V dvorani ljubljanske Opere in baleta je bila 24. januarja osrednja republiška proslava ob 100-letnici rojstva Otona Zupanca. S svojo ubeležbo so ji dali poudarek strelinski predstavniki družbenopolitickega zivljenja in kulturni delavci. Uvodno besedilo je imel predsednik odbora za proslavo 100-letnice Zupancicevega rojstva Matej Bor, ki je Zupanca označil kot velikega pesnika malega naroda in poudaril njegovo pesniško vlogo v slovenskem osvobodilnem boju ter njegov odnos do naroda.

NOVO MESTO - Po drugi dopolnitvi osnov svojega načrta razvoja bo IMV Novo mesto skupaj s strelinskimi

kooperanti leta 1980 proizvedla ze 150.000 osebnih avtomobilov in 50.000 stanovanjskih prikolic. Kar 90 odstotkov prikolic bo IMV izvozila na konvertibilna območja.

MARIBOR - 21-letna Hanny Wenzel iz Lichtenstina je zmagalna v tekmovanju za svetovni pokal v slalomu za zlato lisico na Pohorju. V obeh tekih je imela Hanny najboljši čas. To je njena treta letosna zmaga v tekmovanju za svetovni pokal, toda prva v slalomu. Na drugo mesto se je uvrstila Maria Eppie iz ZRN, ki je s tem dosegla svoj doslej največji uspeh v slalomu, tretja pa je bila Avstrija Lea Soelkner, ki si je to mesto pridobila z odlicno drugo voznjijo.

Mariborski organizatorji so tekmovanje, katerega pokrovitelj je bil predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Mika Spiljak, zelo dobro pripravili.

OKTET GALLUS V KANADI

S koncertom v New Glasgow 17. januarja 1978 je Oktet Gallus strnil tisti del koncertne turneje po ZDA in Kanadi, ki ga je vodil po novi Scotii.

Prebivalci te vzhodne kanadske dežele so kar v petih mestih vključno s prestolnico Halifaxom imeli priloznost za koncertno srečanje s pevci in Slovencije in to priloznost so dobra izkoristili, saj je bilo občinstva povsod veliko. Vse pa tudi kaze, da je bil za kanadske poslušalce nastop Okteta Gallus resnično lep dogodek, saj so mnogi od njih to sami zatrjevali, vse pa potrjevali z reagiranjem med koncertom.

Potrjujejo pa tak včas tudi prve strokovne ocene. Kritik sydneyškega dnevnika zaključuje svoj prispevki takole: "Bila je edinstvena priloznost, da smo slišali glasbo jugoslovanskih skladiteljev v izvedbi prvoravnih pevcev, ki petje ljubijo in ki so se že po koncertnih dodatkih lahko prepricali, da smo jih tudi mi z ljubeznijo poslušali".

Pevci z umetniškim vodjem Milivojem Surbekom pa vander ocenjujejo, da jim je doslej najbolje uspel koncert v St. Johansonu, prestolnici New Foudland 16. januarja, ceprav so v to castitljivo in gostoljubno mesto prileteli sele neposredno pred nastopom.

materinscina teče blagoglasno kakor bozajoca melodijsa, se nam je kot ustvarjalac predstavljal s citanjem svoje poezije o domu. Njegova zivljenska zgodbica, ki nam jo je na kratko povedal, potrjuje vtise, ki jih je napravil name, ob pogovoru z njim na letaliscu.

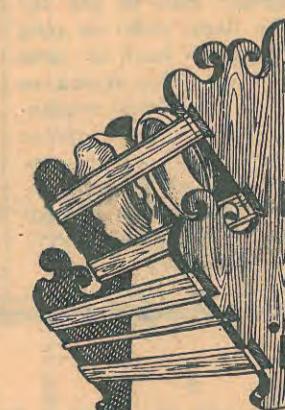
V petindvajsetih letih ustvarjanja nam je dal 48 knjig. Nekatere njegove pesmi so objavljene v vec kot dvajsetih evropskih drzavah, v obeh Amerikah in Aziji. Njegov roman "Moj brat svetnik" je preveden na vec jezikov, a tudi sam se mocno ukvarja s prevajanjem italijanske poezije iz srbohrvanske. Od 1.1969 je urednik slov. literarne revije "Slobodnost". Zlobec, petkratni literarni nagrajenec, sa koncem vsakega tedna zateka v ocetov dom, ki ga je obno-

KAR PO DOMACE...

PRIMAD SELIGARJA

Previden clovek krikrat premisli predeno kaj zine. V zvezi z mojim clankom v prejšnji stevilki "Nasih Novin" pod "Dan Avstralija", mi telefonira slovenski akademik iz Sydneya, da bi bila lahko izpustila tisto pripombo pod N.B o koritu in pravscih, ces da vsi politiki niso prasici. Predvsem naj se zavedajo tisti, ki so se tega slovenskega pregovora v tej zadevi ustrasil, da političarji zive na racun ljudstva; ljudstvo placuje drzavi davke in, da so v te davke vključene tudi place politikov. Pozabil je na dejstvo, da so prasici celo koristne domace zivali, saj služajo za prehrano ljudstva, pa najsi bodo suhi ali mastni, nihce jih ne zapostavlja. Sluzijo raznim vrstam okusa. Nekatere redimo delj, druge manja cassa. Sicer se na svinjerejo ne spoznam, toda rekla bi, da ni razlike med njimi od slovenskih pa vse do kitajskih. Clovek jih goji, clovek jih pojede.

Ce ta isti gospod mimo gornje zadeve ni mogel z nasmehom, upam, da se mi je do srca nasmejal v soboto 4. februarja, ko smo se skupina slovencev, v kateri je bil tudi on, zbrali na sydneyškem letaliscu, da pozdravimo delegate Slovenske izseljenske Matice. Tokrat sta nas prisla obiskat Drago Seliger, glavni urednik "Rodine grude", nas stari znanec in Cyril Zlobec, slovenski pesnik in pisatelj mednarodnega ugleda. Seliger mi je z zdeleč prav prisreno vzliknil v pozdrav. Z njim kakor z g.Zlobcem sem se toplo pozdravila. Med njima pa je bil se tretji gospod, ki se mi je zdel zelo znam. Toda nikakor, da se spomnim, kdo je. Pa sem se mislila: "Pozdravi tudi njega; ko je z njima prisel tudi on med nas Slovence, jer tudi on po tako dolgi poti zasluzil, da ga pozdravis". Seveda sem se tudi z njim prav toplo objela. Moja kratkovidnost... Kar lepo potprezljivo, kakor nas macek, ki ga vsi bozajo, se mi je dal pozdraviti... Pac olikan gospod, ki je navajen podobnega prisrcnega pozdravljenja. Kdo je bil predmet te moje tovariske obzirnosti? Nihce drug kot generalni konzul Jugoslavije, g. Humo. Se boste vprasali, ce mi je bilo kaj nerodno? Nitaj najmanj ne. Bilo mi je celo prijetno, da so se prisotni na moj racun nasmejali.



vil, kjer odrezan od civilizacije ustvarja literarne podobe iz svojega notranjega vesoljstva, ki bi ga radi tudi mi v Avstraliji spoznali. Ničam dvoma, da bo dozivel se veliko steklo plodovitih let, saj mu cas neverjetno prizanasa.

P.G.

Pavla Gruden

SLOVENEC 11/1978

SEDAM DANA QUEENSLAND-om

ROCKHA MPTON

Pre cetiri godine. Brisbane je platilo svoju cenu poplava. Danas, kako izgleda, red je dosao na tropski grad Rokempton na severu Kvalandia. Vise od polovine gradjanstva je u opasnosti totalnog ili polovicnog iseljenja iz poplavljene kuće. Fitzroy River kada su mnogi očekivali da stane sa rastom vodostaja ona je preko noci pocela da raste i da donosi sve vise vode i u onako opasnoscu opasan grad. U nedelju u 3 sata posle podne reka je dostigla svoju visinu iznad normale od 6.7m. Po recima predsednika opštine Rokempton očekuje se da će to biti veća poplava od katastrofalne 1915 godine, i da se voda sigurno neće povuci za sledećih desetaka možda i vise dana.

BRISBANE

Na visem drzavnom sudu u Brisbanu, Ross James Haylock, zeleznicki pravilac voza osudjen je na dve godine zatvora i na povratak uzete imovine.

Najime, Hajlock je koristeci svoju poziciju 21. jula prošle godine iz postanskog vagona odneo \$10.100 a ostecenu vreću pazio na relaciji Roma - Chinchilla. Isti slučaj je ponovio 29. septembra i odneo \$7.400. Ostecena vreća je ponovo završila u istom potoku i na istoj zeleznickoj relaciji. Posle sudjenja, sudija je kratko izjavio: "Državu nema pravo niko da pljacka!"

REDCLIFFE

Mladi verovatno od kako postoji svet i njihovo razmimoilazjenje sa postojećim sistemom drustva, kako u ovoj zemlji tako verovatno i u celom svetu. Vladaju klasa u mnogim zemljama sveta pokusava na svakojake nacine pronaci neki zajednicki jezik sa njima, ali retko kada u svemu tome ima nekog uspeha. Vlada Kvalandia pokusala je to na malo drugaciji nacin.

U proslu nedelju putem srestava informisanja gradjanstva pozvali su mlade na veliki miting u Redkliffu da iznesu svoja misljenja o danasnjem sistemu drustva. Mladi su dosli, vlada i policija su uputili svoje predstavnike i pocelo je sa natuzanjem ko je u pravu a ko nije. Ali posle nekoliko sati debate nije se nista postiglo. Dve generacije su se razilazile kako po godinama starosti tako da vise po gle-

ŽIVORAD LUKIĆ

NAJMANJI BAKŠIŠ

Australijanci su nacija koja najmanje daje baksisa, rekao je ponosno predsednik grada Sidneja, gosp. Leo Port. Baksis je bolest koja vredja ljudsko dostojanstvo. Gospodin Port se pre nekoliko dana vratio sa puta po Japanu i kaže da tamо ljudi imaju dobro resenje za to, oni jednostavno uracunavaju baksis na izdati racun. Odlicna ideja, kazemo mi, podrugljivo, ali kako da dobijemo novac nazad ako nas je kelner sluzio cele veceri, kao preko jego.

PISMA ČITALACA -

JEDNO SUVIŠE DUGAČKO PISMO

distima pojedinih cinilaca. Vladin predstavnik gosp. Houghton je na svu tu galamu oko sebe samo izjavio: "Bilo bi najbolje mlađe ne radnike a uz to najveće bučtovnike staviti u Armiju pa da tamo shvate danasni sistem života". - Ali skoro da nije zazario zbog ove izjave.

BRISBANE

Da policija kadkada ume biti nezgodna u to netreba sumnjati, pa makar i ne bio kriv. Alan Skeen, službenik ORC-a je to doziveo na svojoj kozi. Posle vešele pitanje sa kolegama u hotelu i verovatno kao i svaki covak bez briga napio se. Ali je ipak bio toliko svestran da ne sme voziti auto u takvom stanju, pa je prepustio volan svojoj supruzi koja je poseđovala samo dozvolu za učenje vožnje. Na putu kuci ona je napravila saobraćajni udes bez zrtava. Sa dolaskom policije dosli su i Alanovi problemi. Imao je u krvi 17% alkohola sto je bilo dovoljno za policiju da ga uhapsi i ako nije vozio. Na sudu je optuzba ponistena i Alan je oslobođen krivice, jer po sudskom nalazu policija nije smela da ga testira a jos manje da ga uhapsi jer nije poinio nikakvo krivично delo. Imao je pravo sto je dao auto zeni pa makar ona i nemala pravu dozvolu i ako je on uznuja pa makar i pijan.

Od 31 marta ove godine svih gradjevinska finansijska udruženja (Building societies) u Kvalandu ce naplatiti za pola procenata manji interes na pozajmljeni novac za kupovinu kuće. Racuna se da ce oko 50.000 koji imaju ugovore sa ovakvim kompanijama - gradjana biti postedjeno naplate vece stopa interesa. Ujedno oko 500.000 osoba koje su ulozile svoj novac na visoki interes od 9.5%, isto tako izgubice pola procenata interesa.

PUTNIČKA AGENCIJA

BALKAN

4 BELVEDERE ARČADE
CABRAMATTA
TEL. 727-0305



PUTOVANJA,
PLOČE,
KNJIGE,
NOVINE,

Jedina agencija u zapadnom delu Sydney-a koja snabdeva etnički radio sa najnovijim plocama.
Putovanja, ploče i kasete.
Knjige i sve vrste novina.

TAKODJE I NA STAROJ
ADRESI 13, SCOTT ST.

LIVERPOOL
TEL. 602-7934

Šarić Auto Škola

Nudi Vam povoljne uslove da dobijete VOZACKU DOZVOLU

Za: Automatik, mijenjac, kamion, kao i semitrailju uz vrlo povoljne uslove i niske cijene. Zainteresovani nazovite na Tel. 606-5246 ili Pisite na Adresu: P.O. Box 346 Cabramatta N.S.W. Mozete polagati na Vasem jeziku.

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDE



NOVICE IN ZANIMIVOSTI

PO SLOVENIJI

LJUBLJANA - V dvorani Slovenske filharmonije je bila 6. februarja na Presernov dan slovenska prireditev, na kateri so najuspnejši slovenski kulturni ustvarjalci prejeli Presernove nagrade - tradicionalna najpomembnejša nacionalna priznanja, ki jih vsako leto podeljujejo za najvidnejše dosezke na kulturnem področju.

LADKO KOSOREC - za operni pevski opus.

ANTON INGOLIC - za sodna zgodovinska knjizevna priznanja in za književnost za otroke in mladino.

KAJETAN KOVIC - za pesniško zbirko "Labrador".
EDO RAVNIKAR - za urbanistično arhitektonsko stvaritev Trga revolucije.

NIKOLAJ OMERSA - za ustvarjajno slikarsko delo.
NANDE IN DRAGO VIDMAR - za umetniško, socialno, likovno partizansko odlikovanje (likovna umetnika).

LJUBLJANA - Predsednik izvršnega sveta skupscine SR Slovenije dr. Avgustin Lah je sprejel podpredsednico

mesta Dunaj Gertrude Erehlich-Sandtner in se z njo pogovarjal o možnostih razsiritev sodelovanja na kulturnem področju med Ljubljano in Dunajem oziroma Sr Slovenijo in republiko Avstrijo.

LJUBLJANA - 4. februarja je bila v Ljubljani slovensost: slovenski celovecni film "To so gadi" si je namreč ogledalo že 100 tisoč obiskovalcev. Dosej sta bila najbolj obiskana slovenska celovecna filma "Na svoji zemlji" (1948) v reziji Franceta Stiglica v "Vesna" (1954) v reziji Frantska Capa. Vesno si je takrat ogledalo okrog 92 tisoč gledalcev.

In ce pogledamo podatke samo deset let nazaj, lahko zapisemo, da je imela največ obiskovalcev leta 1970 "Bitka na Neretvi" 92.238 gledalcev, sledijo "Ta cudovita bitja" (1975) 84.018. Slovenski film "Vdovstvo Karoline Zasler" je imel v Ljubljani 57.127 gledalcev in "Zelo" reziserja Georga Roya Hilla

(1975) 54.227 gledalcev. Toj so "Gadi" dosegli resnicno lep uspeh.

Ob tej priloznosti je Viba film reziserju Jozetu Bevcu, ki je bil doslej znan predvsem kot reziser kratkih filmov (saj so "Gadi" njegov celovecni prvenec) podelil priznanje za njegovo uspešno delo pri filmu.

NOVA GORICA - Lidija Sentjurc, članica sveta federacije in castna občanka Nove Gorice, je v najmlajšem slovenskem mestu vzdala v temeljni kamen portal stare kmecke kraske hise - spominsko listino in tako odprla gradnjo kulturnega centra v Novi Gorici. Pricetek gradnje kulturnega zarisa je probivalcem mesta, občine in regije najlepše darilo ob letosnjem slovenskem kulturnem prazniku - Presernovem dnevu.

Bodoci kulturni center v Novi Gorici bo imel močan vpliv tudi na sodelovanje s Slovenci in Italijani v Italiji. V vecji meri kot doslej bo omogočeno kulturno snovanje in sodelovanje ter "odpiranje" v sirslovenski in jugoslovanski kulturni prostor. Na predlog novgoriske občinske kulturne skupnosti naj bi se bodoci center imenoval po predsedniku Titu. Tudi tako naj bi Primorci poudarili odločilno vlogo našega predsednika, ki jo je imel pri uresnicitvi njihove zelje, da je bil ta del Slovenije priključen k Jugoslaviji.

BEograd - Na povabilo predsednika Jimmija Carterja bo predsednik Josip Broz Tito marca letos obiskal ZDA.

CESTITKE

Dne 25. februarja sta v Stanmoru sklenila zakonsko zvezo ga. Matilda TOMAZIN in g. Rudi FRANKOVIC. Zakonskemu paru cestitamo in zelimo vse dobro in lepo v zakonskemu življenju.

KAR PO DOMAČE...

SAMEGA PRESERNA bi poklicala na pomoc, da bi mi pomagal deliti za vami kar mi polni srce. Tada kadar se srce odpre, izpregovali le v svoji besedi. Srce se ne zna pretvarjati, srce ne pozna lazi. Razpolozjenje, ki me prevzema je tako praznico in tako novo, da trenutno ne najdem besedo. Kako naj po domace govorim o tako vvisenom custvu kot je ljubezen do domovine! Kako naj po domace izpovem globoko zalost, ki mi kali nacojsno veselje? Kako naj vam v eni povem, da sem danes dozivela manifestacijo enotnosti z domovino ob priliki odkritja spomenika Preseru v Slovenskem drustvu Sydney.

KDO NE POZNA LJUBEZNI DO DOMOVINE? Kdo je pozna ljubezni do svojega naroda. Tak clovek tudi ni clovekoljub. Ta pripada tistim ljudem, ki v prvi vrsti sluzi samemu sebi. Torej sluzi tistem kar služi njemu, njegovim osebnim tezzjam, njegovemu ozjemu krogu, njegovi miselnosti, njegovemu družbenemu razredu. Taki rojaki v nasi sredini so tiste grenke kaplje, ki mi nočoj kale moje praznico raspolozjenje. Tudi k njim gre danes moja ljubezen in objokuje jih, saj z nekatorimi od njih delim tujino ze trideset let. To so bivsi sluge tistih izmov, ki so hoteli izbrisati nas narod z obraza zemlje. Izvadenci v zastrupljanju mladine, so jim pohabili duse.

VCERAJ SO SE ZBRALI avstralski Sloveni, od blizu in dalec, na nasem gricu v zapadnem predmestju Sydney. Zbrali smo se, da v duhu povezani z domovino odkrijemo spomenik nasemu velikemu poetu in rodoljubu dr. Francetu Preseru. Pred menoj pa je zazarel lok sprave, tista mavrica o kateri sem ze pred petnajstimi leti v "Mislih" zalobno zapela v eni mojih ubornih pesmi, ki so le ena sama molitev in hrapenje po bratski spravi. Ta moja molitev je bila uslusena včeraj dvanajstega februarja 1978 leta. Trideset let sem objekovala nas razkol. Trideset let sem v tujini preklinala

goslovenske in avstralske zastave. Vprasala sem se, kaj sploh bi bilo, ce bi namesto zvezd na treh zastavah bil klijukasti križ. Avstralija bi bila nemška kolonija, ne bi bilo slovenskih drustev v Australiji, ne bi bilo tega praporja, ki govorji Australiji o naši kulturi. Mi bi morda bili le uporniki, izgnani po kazni na ta najvecji otok sveta. Bratje, bratje, kdo vam je zasencil um?

VCERAJ SO PLAPOLALE na tistem gricu, kjer stoji se nedovrsen Dom slovenskega drustva Sydney, stari zastave: drustveni prapor, slovenska zastava poleg ju-

tisto hudo uro, v kateri so bratje odpadniki sprejeli tujcevo orozje in ga dvignili na brate.

[NADALJEVANJE]

Nedelja, 12. februar, je bil gotovo najpomembnejši in nepozabni dan v zgodovini nasega drustva - odkritje spomenika. Drustveni prostori so bili nabito polni in okoli doma se je kar trlo ljudi. Za vse zal ni bilo prostora, toda z ozvocenjem je bilo zagotovljeno, da so vsi obiskovalci lahko sledili kulturnemu programu. Nad vhoodom v dom so na visokih drogovih plapolale stiri zastave: jugoslovanska, avstralska in drustveni prapor in slovenska. Vzdusje je bilo praznico in na obrazih vseh gostov je odsevalo praznico rasplozenje v pričakovanju velikega trenutka. Vhodna rec v nas dom, v kateri je stal z drustvenim praporom pokrit Presernov spomenik, je lepo in moderno urejena, daje vzbujala zacudenja in pohvale med obiskovalci. Tudi notranjost doma in kolica so bile za to priliko lepo urejene. Ob starih smo priceli s kulturnim programom. Na samem začetku nam je Triglavski pevski zbor zapel tri prelep slovenske pesmi ter zasluzil obilan aplavz pri poslušalcih. Potem so sledili stevilni pozdravni govorji castnih gostov. Pleskanje in navdusenje mi bilo mogoče izmeriti. Za tem je sledil govor o zivljenu delu in pomenu Preserja za slovenski narod. V krajsi obliki je bil preveden tudi v angloščino in smo tako velikana nase poezije predstavili tudi gostom, kateri slovensko ne razumejo. Zatem so nadarjeni rezitatorji predstavili občinstvu nekaj najlepših Presernovih pesnitev, kot so Zdravljica, Vrba, Povodni moz, Uvod h krstu oru Slavici, Sonetni venec in druge. Sonet Vrba in Zdravljica sta bili predstavljeni prav tako v angleškem jeziku. Nepozaben je bil govor pisatelja Cirila Zlobca, ki nam je globoko umetniško, s srcem pesnika in umetnika, ter z lepo tekoco besed, predstavil Preserja. Sledil je nastop mladinske in otroške folklorne

skupine pod vodstvom gospe Marije Kosorok. Prekrasen je bil pogled na stevilne prelepe narodne nose, plesalcev, ki so se ob zvokih harmonike vrteli po odru. Posebno priznanje občinstva je sprejela otroška skupina. Starost teh plesalcev je v obsegu sest do devet let. Izvedba plesne tocke je bila brezhibna, ter so s svojimi mosami in svojo otroško prisrenočnostjo vzbudili globoke simpatije in navdusenje med gledalci. V zadnji tocki programa pa je se enkrat nas-topil Triglavski pevski zbor, tokrat v mesani zasedbi, ter zapel se tri lepe slovenske pesmi, med njimi tudi Presernova - Lunja sije. Po bušnem ploskanju in na zahodno občinstvo so morali zapeti se pesem Zabe. Brez dvoma so nam dokazali, da so postali za pravi mojstri petja in da so velika kulturna pridobitev za slovenske rojake v Sydney. Med drugimi so ze nastopali tudi v sydneyjski Opera House. Po koncanem programu je predsednik Slovenskega drustva gospod Vinko Ovijac stopil pred mikrofon ter zaprosil gospoda Mullocka, da ga pospremi v vhodno vezu in idkrije spomenik. Zabiskali so fotografski aparati in zbranele so filmske kamere. Za tem je sledil govor o zivljenu delu in pomenu Preserja za slovenski narod. V krajsi obliki je bil preveden tudi v angloščino in smo tako velikana nase poezije predstavili tudi gostom, kateri slovensko ne razumejo. Zatem so nadarjeni rezitatorji predstavili občinstvu nekaj najlepših Presernovih pesnitev, kot so Zdravljica, Vrba, Povodni moz, Uvod h krstu oru Slavici, Sonetni venec in druge. Sonet Vrba in Zdravljica sta bili predstavljeni prav tako v angleškem jeziku. Nepozaben je bil govor pisatelja Cirila Zlobca, ki nam je globoko umetniško, s srcem pesnika in umetnika, ter z lepo tekoco besed, predstavil Preserja. Sledil je nastop mladinske in otroške folklorne

zastave. Pleskanje in navdusenje mi bilo mogoče izmeriti. Za tem je sledil govor o zivljenu delu in pomenu Preserja za slovenski narod. V krajsi obliki je bil preveden tudi v angloščino in smo tako velikana nase poezije predstavili tudi gostom, kateri slovensko ne razumejo. Zatem so nadarjeni rezitatorji predstavili občinstvu nekaj najlepših Presernovih pesnitev, kot so Zdravljica, Vrba, Povodni moz, Uvod h krstu oru Slavici, Sonetni venec in druge. Sonet Vrba in Zdravljica sta bili predstavljeni prav tako v angleškem jeziku. Nepozaben je bil govor pisatelja Cirila Zlobca, ki nam je globoko umetniško, s srcem pesnika in umetnika, ter z lepo tekoco besed, predstavil Preserja. Sledil je nastop mladinske in otroške folklorne

zastave. Pleskanje in navdusenje mi bilo mogoče izmeriti. Za tem je sledil govor o zivljenu delu in pomenu Preserja za slovenski narod. V krajsi obliki je bil preveden tudi v angloščino in smo tako velikana nase poezije predstavili tudi gostom, kateri slovensko ne razumejo. Zatem so nadarjeni rezitatorji predstavili občinstvu nekaj najlepših Presernovih pesnitev, kot so Zdravljica, Vrba, Povodni moz, Uvod h krstu oru Slavici, Sonetni venec in druge. Sonet Vrba in Zdravljica sta bili predstavljeni prav tako v angleškem jeziku. Nepozaben je bil govor pisatelja Cirila Zlobca, ki nam je globoko umetniško, s srcem pesnika in umetnika, ter z lepo tekoco besed, predstavil Preserja. Sledil je nastop mladinske in otroške folklorne

zastave. Pleskanje in navdusenje mi bilo mogoče izmeriti. Za tem je sledil govor o zivljenu delu in pomenu Preserja za slovenski narod. V krajsi obliki je bil preveden tudi v angloščino in smo tako velikana nase poezije predstavili tudi gostom, kateri slovensko ne razumejo. Zatem so nadarjeni rezitatorji predstavili občinstvu nekaj najlepših Presernovih pesnitev, kot so Zdravljica, Vrba, Povodni moz, Uvod h krstu oru Slavici, Sonetni venec in druge. Sonet Vrba in Zdravljica sta bili predstavljeni prav tako v angleškem jeziku. Nepozaben je bil govor pisatelja Cirila Zlobca, ki nam je globoko umetniško, s srcem pesnika in umetnika, ter z lepo tekoco besed, predstavil Preserja. Sledil je nastop mladinske in otroške folklorne

MARJAN TOMAŽIN:

ODKRILI SMO SPOMENIK DR. FRANCETA PREŠERNA

Veliko dela in truda je bilo vloženega v priprave za svečano odkritje spomenika. Rad bi se v imenu Slovenskega drustva Sydney in v imenu drustvenega odbora iz srca zahvalil vsem, ki so prispevali s svojim delom, ce bi hoteli navesti vse pojmenko, ki so zrtvovali svoj prosti čas, in tem pokazali svojo kulturno in nacionalno pripadnost.

Zahvaljujem se Slovenski kulturni skupnosti, ki nam je podarila spomenik, ter slovenski iseljenški matici iz Ljubljane, ki nam je spomenik posredovala. Se enkrat se bi rad zahvalil kiparju Zdenku Kalinu za njegovo umetniško ustvaritev ter podaril zeljo, da bi ga vsi sydneyjski Sloveni radi videli enkrat med nami kot castnega gosta. Iz srca upamo da bo prisel pogledat svoja dva avstralska "sina" - Cankarja in Preserna. Zahvaljujem se starjem očkom, ki so svoje najmlajše potrebeljivo vodili na vaje. Posebna zahvala pa te priliki gre gospe Mariji Kosorok ki je sesila vse narodne nose za obe folklorne skupini ter neutrudno učila otroke plesati.

Se enkrat najlepša hvala vsem, ki ste peli, recitirali, plesali, pripravljali drustvene prostore za prireditve, cistili, kuhalili, pekli, servirali hrano in pijsaco, igrali za ples, skrbeli za parkiranje avtomobilov, posodili stvari za naso rastavo, podarili nasi knjiznici knjige ter obiskali naše prireditve. S tem ste dokazali samemu sebi ter vsem rojakom doma in po svetu, da imamo Slovenci veliko smisla za skupnost ter za skupno delo ter potrdili star slovenski pregor, ki pravi - v slogi je moc. Dokazali smo, da se ne sramujemo svoje nacionalne pripadnosti, svoje domovine in svoje zastave. In le na tak nacin bomo v bodočem lahko s skupnimi momci kulturno in gospodarsko gradili svoje Drustvo, ter s tem gradili svojo duhovno notranjost. Se enkrat - najlepša hvala.

moje srčne rane. Njegov duh je dal krila mojim zalostnim pesmim, ki so se porajale v odupu moje osamljenosti; sam Bog mi je poslal Preserja, ki me je skoraj iznemoglo, na krilih svojega duha dvignil iz tujine. S Presernovim razumevanjem ciloveskega trpljenja, sem se po desetih letih osamljenosti v zakonu vrnila k svoji besedi, k svojemu narodu. Presernova pesem mi je dala moc za nadaljnjo zivljeno. V sanjah, ki so mi ga zivega prinesle v moje notranje zivljeno, sem sprejala Presernovo izrocilo meni. Revna je moja pesem, vije se ob vznožju Parnasa. Toda v njej je moje trpljenje, trpljenje nasega naroda, trpljenje socloveka, ljubezen do nase domovine in seganje po Presernovem duhu, ki krili visoko, visoko nad menoj. Ljubim ga, ker je nedosegljiv v dalekosezni ljubezni do cloveka in svojega rodu.

Pavla Gruden

Odkritev novomega spomenika

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDEN



IN MED NAMI

DVE NEVESTI

Triglavsko igralsko družino je v soboto 25. februarja uprizorila veselo igro DVE NEVESTI, v treh dejanjih. Tokrat je bila rezija v rokah Mirana Spicarja in prav vsi igralci so nas vse prav prijetno iznenadili z odlicnim nastopom. Tako so ponovno potrdili in dokazali kaj zmrejo. Nismo ze pozabili Cankarjevih HLAPCEV, ki so jih dali na oder ob priliki Cankarjevega tedna in odkritju spomenika. Tako smo s to prireditvijo nekako zaklucili vrsto kulturnih prireditiv, ki so bile v zvezi z odkritjem spomenika Frančeta Preserja. Tudi obisk je bil zadovoljiv, v zadovoljstvo igralcev in nas vseh. Prav iskrene cestitke in hvala vam vsem!

Ob tej priliki smo se poslovili tudi ob predstavnikov Slovenske izseljenske matic, predsednika Seligerja in pesnika Zlobca. Besede pesnika Cirila Zlobca, nam bodo vsem ostale globoko v spomenu in jih ne bomo pozabili. Ostale nam bodo ne samo v spomenu, temveč nam bodo tudi v spodbudo za nadaljnje napore pri kulturnem delu. Predstavniki slovenskih organizacij v Sydneyu, so se na tem veceru tudi uredno poslovali od svojih gostov.

SLOVENSKI POUK TUDI V NEWTOWNU

V okviru Jugoslovenske etnicne sole u Newtownu je v letosnjem solskem letu poleg makedonskega, srbskega in

hrvatskega jezika, odprt oddelek oz. razred tudi za slovenski jezik. Vpisanih je 13 učencev in pouk se je zacetel 11 februarja. Za zacetek povecuje Lojze Kosorok, dokler se ne najde druga učna moc. Ucitelj je z učenci zelo zadovoljen, pravi da so zelo marljivi. Zal se nimajo na raspolago učnih knjig.

Slovenski razred so odprli tudi pri Slov. društvu Sydney v Hosley Parku, kjer poučuje g. Marjan Tomazin. Predsednik Matice je izrazil posebno zadovoljstvo z odpptom novih razredov.

FEBRUARSKIE MISLI O PRESERNU

Edini slovenski mescnik v Avstraliji Misli, niso o tem velikem kulturnem dogodku pri SDS nasle one lepe besede. Nasprotno, skusajo z raznimi clancimi, izjavami pod raznimi naslovi prikazati priprave na veliki kulturni dogodek kot nekak politični spektakl. Verjetno so namerno tokrat zelo "clovesko" mislite. Kje je bila vsa ta saloigra rezirana, nam ni seveda potreba posebej ugotovljati. Zal, da se mora kultura meriti po barvah ali so to narodne barve ali kakrsne koli ze. Iboji odborniki pari - "klapi" in clanom - "klapi podobne baze", sta nasa castita duse briznika posteno isprasila njih rdeco vest. Pac v smislu 40 dnevnega posta! Naj vam bo v zadoscenje: sta kar opravila javno spovid za vas vse, kateri se pripravljate na velikonocne zabave. Spodobi se in pravicno je...

MISLITA, DA SEM NAJNVA, Gospod U, in Gospod B?
Da sta oba gospoda objektivna,
naj izjavila bi javno Gospa G.

SLOVENCI SI MEDSEBOJNO VEC NE ZAUPAMO.

Vsa v zamejstvu ne. Zopet sem sprejela nedopisanu pismo od znanke. "Podpisala" se je z dvema kraticama. Toda svoj naslov je le napisala na ovitek. Ker se v pismu znasa samo na "Nase

PO SLOVENIJI

KAR PO DOMAČE...

Gospod B mi je v prisnosti gospoda A pel posmrtno slavo na levem bregu... Gospod A mu je rekel, da mi bo o temu telefoniral. Gospod B mu je to obvestoval, ces, dalate bo v casopis. Vendar mi je g. A vse to telefonsko sporocil... Dra ga moja, hvala za nasvete in konstruktivno kritiko. Ze pok. pisatelj Jurcic mi je prerokoval kakor vidva. Le nobenega brega ni omenil. Pisal mi je pa, da bom v nekaj letih presla v prozo in da bom se pomembno poseglja v zgodovino slovenskega naroda. Morda... Na vama odkrito povem, da se tako velikega daru ne zavadem. Vem pa, da sem najbolj srecna kadar pisem. Materinsina je moja največja ljubezen. Saj mi je vrnila prisotnost duha, ko sem pod udarci zbesne moske pesti izgubila zavest da sem bitje. Rjove, kakor gluhenema, slična zival sem hlipala po svoji biti, kajti ostala sem dobesedno brez besede... Sele, ko sem zaslisala krik "mama", se mi je vrnila prisotnost duha. Oprostita mi, ce o vajini ljubeznjivosti zapisem takole:

MISLITA, DA SEM NAJNVA, Gospod U, in Gospod B?
Da sta oba gospoda objektivna,
naj izjavila bi javno Gospa G.

SLOVENCI SI MEDSEBOJNO VEC NE ZAUPAMO.

Vsa v zamejstvu ne. Zopet sem sprejela nedopisanu pismo od znanke. "Podpisala" se je z dvema kraticama. Toda svoj naslov je le napisala na ovitek. Ker se v pismu znasa samo na "Nase

Novine", naj ji odgovorim kar tukaj. Da bi ustregla vam, dragi bravci, naj vam postrezem z glavno vsebino tega pisma:

Draga Pavla!

Zdaj si dobila besedo... Kaj se stolis med jugovice... Saj je res, da jim je treba od casa do casa pomagati... Ne pozabite, da Sava tece navzdol... Tudi nobenih starih smesnic nam ni treba... Zalotila sem v vasem casopisu stiri leta star clanek v prevodu iz nemškega casopisa. "MISLI" so dobre... Ustvarite svoj slovenski tednik pa cetudi bi ga morali sami razumnovezati... Za pouk slovenscine nabavite predvojno citanko... Jaz sem stara, pa tudi v slovnični nisem nikdar imela "odlicno"... Da bi kupovali "Nase Novine", to pa ne in ne... Pa ne prevec hvalit socijalizma, saj je že tako dosti pohvaljen.

I. Z. Nepodpisana poznana.

Uboga draga, nepodpisana poznana! Le kaksne pblasti se ti bojis? Nas ljudi je kakor listja in trava. Le orli in sokoli gnezdi visinah. Ti pa si kukavica. Nisi niti Eva Peron, se manj Devica Orleanska. A kaj sele Junie Morosi! Pa tudi Greta Garbo ne.

"Zdaj si dobila besedo, "mi pravis". Kar slisim te kako sikas. Vendar tvoj strop na mene ne ucinkuje. Saj si silno, silno zabavam s tvojimi sestrinskim nasveti za prostovno delo v vrhu bliskovitega razsvetljenja slovenskih umskih sestradev v zamejstvu.

Ne zaletuj se kakor bik v nova vrata. Kdo se stolis med jugovice? Ne stulim se

med pesnike, pa bi se stulila med zurnaliste? K sodelovanju pri "Nasih Novinah" sem bila povabljen. Naj se zaradi enega južnega brata odrecem prijateljstva z vsemi? Saj smo se vendar v obeh vojnah skupno borili za svobodo. Slovenija se sama ne bi mogla zoperstaviti sovprazniku.

"Od casa do casa, da jim je treba pomagati", pravis? Kaj ti ne sram s takim predstodkom in s tako pokroviteljsko milostjo gledati na njih? "MISLI" te tako ne učel. Moja zimska leta so tu. Pa sem mislila, da si dam dvignut prsa, da bi me ne zeblo v brado a ti, da bi za casa moje odsotnosti vzele na stanovanje mojega psa. Kje pa! Moj pes je dalmatinc.

Seveda Sava tece navzdol. Voda je. Obrni jo, ce ti ni prav. Imas zemljevid? Tako majcken del njene struge bi ostal suh, da bi se se zejen konj ne pozvagal na svojo hidromanijo.

Stari clanki v "Nasih Novinah"? Obrni se na krivca. Jaz pisem nove. Toda obljubljjam ti, da bom kmalu preveden eden od mojih dospisov iz angleščine v slovenscino. Kolikor je star, se vedno je nasim razmeram primeran.

Izjavljaj, da so "MISLI" dobre. Nihe ni reklo, da so slabe. Saj ima vsaka slaba tudi dobro stran. Meni so "MISLI" postale le pretense.

Da naj ustvarimo slovenski tednik? Ustvari ga ti. Tako bos vsaj dobila besedo.

Da naj za pouk slovenscine v tem casopisu nabavimo predvojno slovnično. Tisti meketefekete s kozami za e bi danasne otroke uspel. Danes je za e seks. Za a je

splav in krvav. Za o bomba. Ficko za i. A da ti o črki u ne govorim. Mlaja si od mene pa si ze toliko stara, da gres nazaj zastonjkaril!

Ocitas mi, da se ukvarjam s politiko. Jaz se ukvarjam z RAZMERAMI! Socijalizem je po TWOJIH besedih "ze tako dosti pohvaljen" - pohvaljen. Ne podtikaj mi svojih jajec! Politika je meni odvratna. Borim se le proti onim, ki kakor kaca skrivajo nove in mecejo kamenje v ljudi, ki se boje se ene bratske vojne, a bruna v svojem ocesu ne vidijo.

A kar se tice slovnice, dra ga moja, dobro vem kam cikas. Nasi odlicniki bi morali naso slovnično obvladati odlicno.

Predno napravim zapik, naj se ti se zahvalim za danasen (res "kar po domace") pomeneck. Pa brez zamere. Saj nikdo ne ve kdo si. Prisrcen pozdrav, tvoja Pavla.

"Pazi, da ostanes objektivna. In da ne postanes demagog, mi je proti koncu pogovora, svetoval gospod pri telefonu. Demagog Hm..."

ZGAGA

Eden v stoli
drugi v soli,
viži dve v en rog
demagog i pedagog.
Sveta Urska! Dema -
glej ga pujska!
Narod hujska,
da mu sapo vzema,
Suh kot kreda, Peda -
mu razganja krog.
V fari vlasta zmeda,
raja pa kot lipov bog.

Pavla Gruden

DOVOLJ DELOVNIH MEST ZA POVRATNIKE

V Slovenijo se po podatkih republiške skupnosti za zaposlovanje vsako leto vrne približno dva tisoč naših ljudi, ki so začasno zaposleni na tujem. Večina zlahka dobi delo doma, na splošno pa je povprečna čakalna doba za delovno mesto šest mesecov. Za letošnje leto se predvideva, da bo odprtih nad tri tisoč delovnih mest, pretežno na tistih področjih, od koder se največ ljudi zaposluje na tujem. Veliko hitrejši naj bi se razvijala tudi obrt, ki naj bi zagotovila dodatnih 1400 delovnih mest.

Zanimivo je, da so ob novem letu, prav v času, ko se je pri nas mudilo na novoletnih počitnicah največ naših rojakov, v Lendavi odprli nov obrat tovarne Gorenje-Varstroj, v katerem izdelujejo sanitarne kabine, v Črnomlju, v Beli krajini, pa so položili temeljni kamen za novo tovarno Gorenja, v kateri bodo izdelovali kompresorje za hladilne naprave. Med novoletnimi prazniki se je povezovala z našimi rojaki tudi delovna organizacija Olga Meglič iz Ptuja, ki deluje v okviru sestavljenih organizacij kovinske industrije ELKOM. Podjetje Olga

Meglič namerava v vasi Dolane v Ha-lozah zgraditi tovarno hidravličnih elementov; naši rojaki, ki so začasno zaposleni na tujem, naj bi novi tovarni posodili devize za uvož opreme, s tem pa bi si zagotovili tudi delovno mesto. Posojilo v višini najmanj 10.000.- DM naj bi bilo za dobo petih let, tovarna pa bi jim ga vrnila po petih letih z 10 odstotnimi obrestmi.

DARILO KOROŠKIM SLOVENCEM

Predsednik Slovenske narodne podporne jednotne Frank Groser je pred nedavnim poslal predsedniku Zvezze slovenskih organizacij na Koroškem, Avstrija, dr. Franciju Zwitteru ček za 2.500.- ameriških dolarjev. Ameriški Slovenci so poklonili denar našim koroškim rojakom, da bi ga po svoji presoji uporabili pri nadaljevanju boja proti diskriminaciji. Rojak Frank Groser je tudi sporabil da za letos načrtuje ponovni obisk Slovenije, ob tej priložnosti pa bo obiskal tudi avstrijsko Koroško.

NOVA GORICA — Kolektiv Gorških opekarn je slavil svojo tridesetletnico. Povabljeni upokojenci so komaj mogli verjeti, da se je nekdaj revno podjetje, v katerem so delali predvsem s krampi, samokolnicami in kvečjemu z živinsko vprego, spremnilo v veliko moderno tovarno. Lani so v Gorških opekarnah izdelali več kot 100 milijonov opečnih enot in več sto tisoč kvadratnih metrov ploščic.

TOLMIN — Pevski oktet Majnik je bil pred tremi leti ustanovljen na posebno željo zdravljnih alkoholikov, ki so želeli pijačo zamenjati s pesmijo. Od tedaj so imeli že več kot 60 nastopov. Vsa tri leta vodi oktet Ivanka Kosmač, rojena Hvala. Takole pravi: »Nisem se mogla odreči glasbi in petju, čeprav mi je manjkalo prave glasbene vzgoje. V človeku spi notranja sila, ki ga spodbuja in sili, da po svojih močeh in zmožnostih prispeva k splošni kulturi naroda.«

GOŘENJA TREBUŠA — V 86 hišah nadvse raztresenih samotnih hribovskih zaselkov, kjer je vse do sedaj svetila petrolejka, plinska luč ali pa šibka svetloba vaške elektrarne, je zdaj zasvetila prava elektrika. Elektroenergetske naprave v Gorenji Trebuši

obsegajo več kot 14 km visokonapetostnega, 30 km nizkonapetostnega omrežja in pet transformatorskih postaj. Pri delih so pomagali tudi mladinci, vojaki in domačini.

ŠKOFJA LOKA — Loška gimnazija postaja »smučarska«. Od 18 oddelkov so namreč širje smučarski. Dvainšestdeset dijakov, odličnih smučarjev, ima pouk 'prilagojen takoj, da lahko redno trenira in se udeležuje tudi tekem. »Smučarsko« gimnazijo, ki je za zdaj le poskusna, bodo tudi uradno potrdili.

GORNJA RADGONA — V gasilskem domu v Meleh so pisatelji-amaterji iz gornjeradgonske občine ustanovili občinsko literarno društvo. Članji društva so mladi ljudje, ki so po poklicu vzgojitelji, delavci, tehnični, dijaki, gospodinje. Z združenimi močmi si bodo prizadevali objavljati svoje literarne izdelke. Tovarna ELRAD Gorenje v Gornji Radgoni, ki se ukvarja z elektronsko proizvodnjo, bo izdala tiskano knjigo z njihovimi se stavki. Knjiga bo opremljena z reprodukcijami del slikarjev samoukov v gornjeradgonski občini.

SLOVENSKA STRAN

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDE



Rado Radeček:

MESTO KAMNIK

Po sledeh legende in resnice

Ponosno se dviga v ustju doline Komniške Bistrice starihodavno mestece Kamnik. O njegovi pomembnosti se dandanes pricajo razvaline Starega gradu, ki je bil opuscen v 16 stoletju. Na skalenem gricu sredi mesta pa je v srednjem veku nadzoroval cesto skozi Tuhinjsko dolino, tedaj najpomembnejšo zvezo med ljubljansko in celjsko kotlino. Mali grad. Zato je bil Kamnik precej casa celo veljavnejsi kot Ljubljana.

Najstarejše znano porocilo o Malem gradu je listina iz Vidma z dne 6. februarja 1202, s katero zastavlja Bernhold, vojvoda Marenjski, oglejskemu patriarhu Pergrinu II., svoja dva grada v Kamniku. V naslednji listini iz prve polovice septembra leta 1250, s katero je oglejski patriarch sklenil z Ulrichom, vojvodo Koroskim, vojno zvezo proti goriskemu grofu, pa je omenjena tudi kapela. To pa je pravzaprav skoraj vse, kar lahko iz zgodovinskih virov razberemo o kamniškem Malem gradu.

Le stezka bi danes lahko natancno določila, koliko je pravzaprav star Kamnik. Domnevamo lahko, da je moralno biti kamniško področje brzkone naseljeno že v najstarejsem obdobju. Tej domnevi vsekakor govorji v prid Valvasorjevo porocilo, ko pravi, da je bila menda malografska kapela v preteklosti poganska malikovalnica. Zal pa je ajdovsko obdobje toliko razsezeno, da nam tudi ta podatek ne

more z gotovostjo povedati, kdaj naj bi na skalah danšnjega razsula Malega gradu pozidali prvotno staroslovansko gradisce, ki ga omenja vec vzporednic priovedke o Veroniki. Pisanih virov o starosti Kamnika ter nekaterih vasi v okolici pa imamo, zal, bore malo. Zdi se, da so najstarejši podatki listine iz prve polovice 13. stoletja, ki omenjajo oba kamniška grada - Stari in mali grad. Sari in Mali grad. Stari grad naj bi se preprosto imenoval Stein oz. iroma Oberstein, Valvasor pa navaja tudi ljudski vzporednici Kamnek ter Karnek. Torej bi lahko sklepali, da je bila gradnja starejsa od samega naselja in da je naselje dobilo ime po gradu.

RAVNINA JE BILA NEKOC JEZERO

Med drugim nam tudi Anton Milk pri opisu Kamniške ravnine omenja, da je le-ta mestoma pokrita s prodrnimi nanosi zadnje ledene dobe. Po vsej verjetnosti so ohranjene naplavene res prinesli drseci ledeniki v poledeniskem obdobju, cernovo podoben nanos puscajo za seboj tudi reke ali jezera, ki so kasneje odtekla.

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDEN



NOVICE IN ZANIMIVOSTI

NOVA ŠOLA V BREGINJU

Breginj - V Posočju so ob Osnovni šoli na Žagi in prvi fazi šolskega centra v Tolminu dobili še tretji šolski objekt, ki so ga zgradili po potrednih sunkih leta 1976. V Breginju, ki je bil ob potresu skoraj do tal porušen, so odprli novo osnovno šolo, ki nosi ime po makedonskem revolucionarju Goce Delčevu.

Šola, ki stoji na najboljem zahodnem delu Jugoslavije, je veljala sedem milijonov dinarjev in je sredstva zanjo prispevala republika Makedonija. V novi šoli bodo prostor našli otroci vseh vasi breginjskega kota, v njej bo tudi otroški vrtec, postala pa naj bi tudi središče življenja krajevne skupnosti. V štirih učilnicah je prostora za 120 otrok, v njej je večnamenski prostor, ki bo služil tudi za telesno vzgojo, moderna kuhinja in stanovanje za učitelja.

POUK JEZIKOV JUGOSLOVANSKIH NARODOV

Jezike jugoslovenskih narodov - srbohrvaščega, makedonskega in slovenskega - proučujejo v 12 drzavah po svetu. Na 37 univerzah imajo lektorat za srbohrvaški jezik, na 8 za slovenščino in na 6 za makedonsčino. Takšne mostove jezikovnega sodelovanja si je Jugoslavija ustvarila z Madžarsko, Bolgarijo, Romunijo, Italijo, Čehoslovasko, Poljsko, Sovjetsko savezo, NDR, Francijo, Veliko Britanijo, Kubo in Indijo. Samo na Francoskih univerzah deluje 14 lektoratov za srbsko-hrvatski jezik, pa tudi lektorata za makedonsčino in slovenščino. Tudi na Kubi in v Indiji deluje lektorata za srbohrvaški jezik. V Jugoslaviji pa vsako leto pripravijo še pet slavističnih seminarjev za študente jugoslovenskih jezikov.

ELEKTRIKE DOVOLJ ZA IZVOZ

Beograd - Te dni je Jugoslavija prenehala uvažati in začela izvajati električno energijo. Vsak dan dobavi kupcem v tujini 4 do 6 milijona kilovatnih ur električne energije. Hkrati poteka preskrba potrošnikov električne energije v državi

brez težav, čeprav je poprečna potrošnja minuli teden dosegla dnevno tudi do 146 milijonov kilovatnih ur.

ZA VEČ OTROK VEČ UGODNOSTI

Ljubljana - V Sloveniji bodo bržas sprejeli predlog naj bi starši /oče in mati/ dvojčkov in trojčkov po preteklu 105 dni porodniškega dopusta ostali pri otrocih do njihovega prvega rojstnega dne ali pa bi delali skrajšani delovni čas do 17 meseca starosti otrok.

UKINUTEV VIZUMOV V ŠPANIJO

Madrid - Od 1. aprila letos španskim in jugoslovanskim turistom ne bo več potreben vizum za potovanje v eno ali drugo državo. Dogovor o tem je bil dosežen med nedavnim obiskom podpredsednika jugoslovanske vlade in zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Miniča v Španiji, medtem ko bodo uradni sporazum podpisali prihodnji teden v Beogradu, ko se bo tam mudil španski premier Adolfo Suárez.

Kot poudarjajo v Madridu, bodo med obiskom premiera Saureza v Jugoslaviji podpisali tudi nekatere dokumente z območja bilateralnega sodelovanja.

LJUBLJANA - Na obisk v Slovenijo je prispela prva delegacija kitajskih zdravnikov ki jo vodi predsednik akademije za kitajsko medicino, prof. dr. Chich Chung Pu. Delegacija di je ogledala klinični centar v Ljubljani in se pogovarjala s predstavniki te ustanove, medicinske fakultete ter republiškega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo.

Gostje so imeli v novi bolnišnici v Slovenj Gradcu vrsto predavanj, za katera vlada zanimanje med zdravniki iz cele države. Govorili so o osnovnih značilnostih kitajske tradicionalne medicine, glavnih raziskovalnih smereh in načelih sodobnega zdravstva, organizaciji zdravstvene službe, prikazali pa so tudi uporabo akupunkture. Ostali torej niso le pri besedah, ampak je bilo za delo z bolniki predvidenih kar nekaj dni.

KAR PO DOMAČE...

Vsako tele ima svoje veselje, ti, vi, oni in jaz. Seveda najbolje pa tiste, ki z jezikom kot lopata kopljajo jamo sebimi misleč, da se smeje na račun drugih.

Pa se je oprijela lopatarica telefona in se mi takole oglasila: "Sem mislila, da vam sporočim, da imam fotografije, ko ste dobila Cankarjevo nagrado, a ne če jih hočete, ker pač o temu ni nikjer nič pisalo, a ne?" Ha, ha, ha...

Seveda ji hudič ni dal miru, pa se je spet oglasila takoj po dnevu žena. Tokrat malo drugače ali spet tipično po njeno:

"Gospa, a ste mi včeraj telefonirala in me vprašala za Petrovo številko?" Vprašam jo: "Zakaj to mene vprašate?" Pa se odreže: "Pač zato, ker je tako trapasto govorila, a ne, da sem takoj pomisnila, da ste vi. Sem je rekla, če spi, a ne. Pa je rekla, da nič ne spi". Ji bom kar takoj odpovedala, a ne?

"Veste, zato se vam je tako trapasto slišalo, ker se vam je jezik zapletel, a ne, med telefonsko slušalko in uho. A ne? če bi Gospari upodabljala vas, takrat ko je slikal iz stare babe mlado, a ne, bi vas pognal, a ne, ne samo po enem ampak po dveh mlinskih kolesih, a ne?"

Slišim, da bom kmalu "na vrsti" tudi jaz. Saj je za cas: Prav, bo vsaj malo več smeja čeprav sem nekje čitala, da Slovenci nimamo smisla za humor. Ne bi rekla, da je tako. Le to je, da nam humor še ni dovolj otesan, saj smo se 1400 let borili za svoj narodni obstanek medtem, ko so nam stregli po življenju in se iz nas, ne blago hotno amrak surovo, norčevali. Morda smo res še premlad narod za humor kot je britanski, saj niti ne vemo kaj početi s svobodo. Deloma so pa tega krivi tudi naši vzbujitelji, saj si bil v šoli zmerjan, če si hodil z nasmehom po ulici in z nasmehom pozdravil učitelja. Kadar si ugledal "gospoda" si moral upognati glavo kot ovca in zamrmati v tla "Hvaljen budi Jezus Kristus". Saj nismo v času katakomb, ko so se kristjani tajno med seboj pozdravljali. Bilo mi je sram vsakič, kadar sem moral s pogledom uprtim v "gospode" čevlje častiti Kristusa. Cerkev je pač sama kriva, če je po "gospodih" vrgajala upornike.

Povojne dobe vedno prinesejo velike spremembe, ki pa ne nastopijo same po sebi ampak so le pozoritev želja ljudi, ki poznojo zahteve bočnosti. Zahteve našega naroda je bila in je in bo - svoboda. Ne samo svoboda besedo v dežavnem okviru, nego zahtevamo tudi svoboden odnos do cerkve. Ta zah-

teva se je živo pokazala med avstralskimi Slovenci. Tisti naši duhovni pastirji, ki so obstali v duhu s fevdalnim sistemom, sedaj doživljajo udarce. Prišla pa sem do zaključka, da ne ravno po svoji krivici. Oni so vzgajali nas, njih je vrgajala Cerkev, kateri se tudi majejo tla, saj je Rim prišel celo do tega, da mora odpraviti z zmotami, ki so nekdaj vladale za resnice. Rim je pometel z raznimi svetniki, Rim je pometel z raznimi obredi in pomebel bo milostno s tistimi dušnimi pastirji, ki ne razumejo današnjih zahetov prebujenega človeštva ko bodo nastopili bodo upokojitve.

Za časa Hitlerja so se mnogim katoličanom odprle oči. Vprašam se, le kako bi se nam oči šele odprle, če bi cerkev razglasila, kaj je bilo napisano v tistem tajnem dokumentu, oziroma preročovanju iz Fatime? Znano je le to, da je cerkvene kneze, ki jim je to tajno preročovanje bilo prečitano v prisotnosti

papeža Janeza XXIII., prevzela groza. Naj bo kakorkoli, toda če cerkev ne bo prišla k ljudstvu, to je, če se ne bo otresla vsemogočih skrivnosti, ki jih je sama ustvarila, da bi se zdela ljudstvu bolj veličastna in močna, se bo ljudstvo obrnilo od cerkve in na svojo roko iskalо Boga. Naša duhovščina se bo morala s tem pomiriti, da Slovenci nismo več zabiti hridovci nego široko razgledani ljudi. Bog je in bo stal skrivnost. Cerkev bi morala biti človeku razumljiva in sprejemljiva. Slapa pokorščina ljudi bo ljudi je umrla.

Bernanos je zapisal takole: "Cerkev je polna radosti, ki je namenjena temu žalostnemu svetu. Če kaj storite proti njej, ste storili proti radosti". Kaj pa če cerkveni ude store kaj proti radosti naroda? Zakaj je cerkev molčala za časa Hitlerjeve blažnosti? Da bi zaščitila Rim? Gospode, Rim ni in ne bo nikdar rešil človeštva. Prišel bo čas ko tudi v Rimu ne bo ostal kamen na kamnu.

Pavla Gruden

HITLER NA STAJERSKEM

Ko je Hitler kot šestnajstletni študent živel v Linzu, si je pač hotel ogledati kaj na Stajerskem delajo... Šel je v hride in je poleg svojega imena v pisni knjigi za goste napisal spodnjo pesmico, ki sem je prevedla iz angleščine.

V zračnih hišah tem sede ljudje, se s pivom, vinom osvejujejo popivajo, jedo noroč po vseh štirih po domov gredo.

Tam ljudi na gore plezajo, ponosno lica jim žare, navzdol se prekopicajo, ravnotežja ne ulove.

Žalostno potem domov prispe, te ure so pozabljeni, ko pride žena, ubogi mož z udarci rane so zaceljene.

Res, bil je na Stajerskem.

P. Gruden

MAGDALENA V OČETOVI DOMOVINI

Ne srečaš vsak dan človeka, ki ima nekaj tako rad, da zmore z nenavadno močjo to svoje navdušenje prenesti tudi na druge. Jovanka Noussair je eden takih ljudi. Je Srbinja, doma iz Zemuna, poročena z Egiptčanom in zdaj že dolga leta socialna delavka pri ministrstvu v Sydney v Avstraliji. Pri svojem delu se dnevno srečuje z našimi, jugoslovanskimi pa tudi slovenskimi rojaki. Bodri jih, če zgubljajo voljo, pomaga, spodbuja, da ohranjajo v tujini stike z domom, s svojimi ljudmi, da gojijo čut pripadnosti narodu in domovini, iz katere so prišli. Prav zradi trdnega prepričanja, kako pomembno je v tujini ohraniti narodno samobitnost in pripadnost, je Jovanka Noussair med svojim nedavnim letalskim poletom v Jugoslaviji občudovala mlado sopotnico in njen odločitev, da pride za leto dni v očetov rojstni kraj, v Staro Fužino v Bohinju.

V očetovo domovino torej, kajti 18-letna Magdalena Odar se je rodila v Avstraliji. Je tretja po vrsti od šestih otrok matere Avstralke in očeta Slovencev. Oče Lojz, ki se je skoraj pred 30 leti poslovil od matere, sorodnikov ter priateljev v Staro Fužini in se naselil v Avstraliji, v državi Viktorija blizu mesta Sheppardon, ne more pozabiti svojega Bohinjskega kota. Otrokom v daljni deželi, ki leži na drugi polobli in na nasprotni strani sveta, pripoveduje o rodnem Bohinju, njegovih ljudeh, navadah, dogodkih, ki jih je doživil kot otrok, kot mladenič. Tačno podoživila ta lepi, nikdar pozabljeni kraj in morda si tako vsaj malo poteši grenkobo domotožja. Kdove, zakaj si je prav Magdalena izmed vseh otrok najbolj zaželeta poiskati kraj očetovega otroštva in mladosti.

V svoji mladi domišljiji si je zamišljala ta kraj lep kot v pravljici. Toda dokler je hodila v šolo, ni mogla priti, da bi se prepričala, kakšen je v resnici. Ko je šolo končala, si je našla delo prodajalke v neki trgovini in štedil, zaslužek za pot v očetovo domovino, ki jo je bilo komaj najti na zemljevidu sveta.

In zdaj je Magdalena Odar že od junija pri stari mami, Mariji Odar v

Stari Fužini. Uči se slovenščino, očetov jezik, kajti njena mati Avstralika je po očetu Irka, po materi Francozinja, vsakdanji jezik v družini, med prijatelji, znanci je — angleški. V Slovenijo je Magdalena prišla tudi zato, da bi bolje spoznala jezik, ki ga oče že pozablja. Še nekaj je spodbudilo Magdaleno, da je prišla v Staro Fužino — rada bi pomagala že ostareli očetovi mami.

Je Magdalena našla kraje, kot si jih je po očetovem pripovedovanju zamišljala?

Našla je čisto drugačno deželo, kot si jo je predstavljala. V nepregledni, porjavljeni in izsušeni avstralski ravnnini, kjer živi, si ni mogla zamišljati sveže zelenila, bistrine vode, visokih gor, Bohinjskega kota v vsej resničnosti. Zdaj Magdalena vsak dan občuduje kaj novega, lepega in popolnoma drugačnega, kot je vajena iz daljne Avstralije. Občuduje stare gorenjske hiše, cvetje na oknih, šwigajoče postrvi v čisti Savi Bohinjki, ljudi na polju z živinsko vprego, njihovo veselje nad rastjo okrog sebe, vnemo za vrtnarjenje, delovno zagnost žensk in družin. »To je lepa dežela«, je sporočila v Avstralijo, »popolnoma drugačna od tiste, kjer živimo mi, in ljudje so drugačni, živijo drugače, mislimo drugače.«

Po nekaj mesecih se Magdalena, ki je ob prihodu v Slovenijo komaj znaла kako slovensko besedo, že lahko sporazume v slovenščini z vsemi, s teto, s staro mamo, ki se je pred njenim prihodom naučila celo nekaj angleških besed, da bi se njena vnukinja laže spoprijela s slovenščino in drugacnimi navadami. Našla je tudi precej priateljic, bratrancev, sestričen, Marto, Urško, Anico, Ireno, Tjašo in z njimi lahko pokramlja v angleščini, kadar se ji stoži po rodni deželi in jeziku, ki ga je najbolj vajena. Včasih se pa tudi zgodi, da si za hip želi v Avstralijo ali pa da bi bil z njo kdo njenih.

Magdalena bo doživel v Sloveniji, v Bohinju vse štiri letne čase take, kot so pri nas, spoznala bo ljudi in se navezala na staro mamo, tetu, prijateljico. Poleg narodne noše, ki si jo s posmočjo tete šiva, bo odnesla s sabo neštetno spominov, vtipov, doživetij.

Boža Škoberne

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDEN



POLETNI VETRIČ

Poletni vetrič nad Ljubljano zavel je in zanikal goste veje domačih smrek; nikdar popreje ni toliko bilo ostalo je za mano.

Prijatelji in dom, cvetoča njiva,
planine bele, materina roka.
Ah, v vsakem možu res je pol otroka!
Tujina pa je lepa, a varljiva.

Čemu usoda me v daljave žene
kot Ahasverja na ta dolga, dolga pota?
Poletni vetrič nad Ljubljano veje...
Z drevesa glasno se mi kookaburra smeje.

Ing. Ivan Žigon

LJUBLJANA V ŠTEVILKAH

V Ljubljani živi približno 15% vsega slovenskega prebivalstva. Po podatkih ima Ljubljana približno 300.000 prebivalcev. V zadnjih letih je priliv prebivalstva iz dežele velik radi naraščajoče industrije.

Ljubljana je bolj žensko mesto, saj je žensk približno 13.000 več kot moških. Še posebej velja to za višje starostne skupine. Povprečna starost je 33 let. Zanimivo je, da je Ljubljana po deležu starega prebivalstva nad 65 let, na prvem mestu med jugoslovenskimi mesti. Tudi narodna sestava mesta je pestra. Skoro 10% prebivalcev mesta se je preselilo iz drugih republik. Največ je med njimi Srbov in Hrvatov, približno 6%.

Tako kot narašča število prebivalstva, narašča tudi število zaposlenih. Skupaj z Zagrebom je Ljubljana eno najbolj industrijskih mest, hkrati pa tudi pomembno trgovsko središče. Po številu zaposlenih je najmočnejša panoga industrija, druga pa je trgovina. Najšibkejši panogi sta nar-

avno kmetstvo in gozdarstvo.

Delež v narodnem dohodku republike, Ljubljana doprinese s 24.3 odstotki. Največ doprinese trgovina, industrija, gradbeništvo, promet ter gozinstvo in turizem.

Ljubljana ima 5 rednih in 2 experimentalni gledališči, opero z baletnim ansamblom, slovensko filharmonijo, 3 galerije z več razstavnimi prostori, 8 muzejev in prav toliko knjižnic. Zanimiv je podatek da prireditev iz lela v leto padajo. Vzrok televizija! Tudi število knjig in knjižic vztrajno pada.

Z naraščanjem prebivalstva, narašča število otrok in mladine, tako je po podatkih v 49 osnovnih šolah vpisanih nad 31 tisoč učencev, nad 6 tisoč učencev vpisanih na 8 gimnazijah, v 20 tehničnih šolah študira nad 8 tisoč dijakov, v 18 šolah za kvalificirane delavce pa je vpisanih nad 7 tisoč učencev. Za zdravstvo pa skrbi nad 300 zdravnikov, vsaj toliko zdravniških sester in drugih zdravstvenih delavcev.



Ljubljana

KAR PO DOMAČE...

Ni ga bolj domačega predmeta od srajce in o tej se bomo danes res prav pa domače pomenili. Danes torej imam nekaj za tiste dekleta in žene, ki se po narekovljaju mode oblačilo v tako globoko izrezane obleke, da se jim križe, ki je znak krščanstva, blešči na takorekoč golih prsih. To ni nič novega. V začetku 19. in koncem 18. stoletja so se ženske v životu tako stiskale s stezniki, da so jim prsa švignila kvišku in jim skoraj uhajala kakor kipieče mleko iz globokega izreza na katarem se je pasla moška pahota. V tistih časih je živel na Dunaju cerkveni glavar pod imenom Abraham s Santa Clara, ki se je prav posebno zgražal nad to modo. Smatral je da so gola prsa za posteljo, ne za javnost, še manj pa za cerkev. Prav je imel, sej se jim je s prižnice nudil razgled, ki jih je zapeljeval v skušnjavo. Pa se je našel neki mlad pridigar, ki tega ni mogel več prenašati in je takim damam, posebno tistim v dvorski kapeli, kar s prižnice zaželet, da bi se jim orel Janeza Evangelista podelal /to je on izrekel še bolj po domače/ kar med prsa. Seveda so se prizadete dame strašno ujezile nad njegovo surovostjo in zahtevali opravičila. Mladega, namučenega meniga, ker mu kri pač ni dala miru, je naš Abraham opravičil z željo, da bi se tem grešnicam podelal med prsa ne Janezov orel, ampak osel evangelista Matije naj bi opravil to funkcijo.

V Benetkah so na gola ramena in prsa gledali čisto drugače. Tam so dekleta, ki so si izbrala za karjejo "samoprodajo" v javnih nišah, morala po zakonu sedeti pri oknu do pasa razgaljene, da bi s tem odvračale maške od homoseksualnosti. Vsako zlo ima svoje dobro.

Zdaj pa na zaj k modi. Steznikov skoraj ni več. Zdaj so obleke ohlapne in telo svobodno diha. Vandar je zopet na vrsti golota kakor nekdaj. Zdaj so se razpasle bele obleke, ki imajo za naramnice "špagete", dolge pa so kakor so nekdaj bile srajce, ki so zdaj v modi za moške-seveda za v posteljo, ne na ulico. Ko gledaš na ulici ženske, ki se nosijo po modi ne veš ali gredo iz neke postelje domov ali še gredo v neko posteljo.

V zgodovini o srajcah, ki so jih nosili že Egipčani na ulicah, ne samo njihove mumije, pa vse od Grkov in Romanov do današnjega časa, zavzemajo zelo važno mesto južno-slovenske srajce. O teh je leta 1910 Ljuba T. Daničić napisala zelo izčrpno študijo.

/Tega je ne bom nikdar odpustila/. Po njeni ugotoviti je srajca tem narodom najvažnejši del garderobe. Do leta 1920, takoj trdi naša južna sestra Ljuba, ženske pod srajco sploh niso nosile hlačk. Ravno zato, ugotavlja ona, so srajce najvažnejši del narodnih noš pri južnih Slovanih. Ker imajo južne Slovanske nenačaden talent za razkazovanje svojih oblik skritih pod srajco, je to povzročalo moškim velike erotične probleme. Najbolj izvedene v tem pogledu pa so bile kmecke ženske. /Verjatno, saj so kmetje imeli na jveč otrok. To potruje tudi naša literatura, saj so "delali otroke" kar sredi polj/. Kmetice so celo po vonju srajce znale ugotovljati če je njen lastnica devica ali ne. Srajca, ki jo nosi devica, vonja na sladko kri, so trdile.

Stajca, tkana iz tanke južno-slovenske svile, izvezena pred dnevom sv. Jurija, oprana in osušena v sijaju polne lune na prvi petek po Veliki noči, ima to moč, da se bo najponosnejši fant zaljubil v najgrške dekle, pa če se mu je prej že tako gnušila. Seveda pa mora dekle, ki si hoče pridobiti ženina, pri vsakem ubodu igle v to srajco, med vezanjem šepetati ureke.

V Macedoniji in Dalmaciji, trdi Ljubica Daničić /da je Boj ubio!/ se ženske zvečer niso preoblačile. Še so v posteljo kar v dnevni srajci. Slepko so se le ko je napoila polna luna in to samo če so bile zaljubljene. takrat je taka naša južna sestra zamahnila s srajco trikrat okrog teleša /da bi se prezračila/ z desne na levo, izrekla urek, obesila srajco na žibelj in "presto" - ujela ga je na limanice. /Boj, o, boy/!

Pa tudi Slovenkam ni prizanesla, nesramna Ljuba. /Večna tema naj ji sveti in naj ne počiva v miru, amen!/ Nam je prizanesla še najmanj. Če paročena žena ni uživala v občevanju s svojim možem, je poklicala k sebi žensko, ki je znala urekat. Ta jo je med ureki oblekla v njeno najlepšo srajco, ji dala pravila za srečno zakonsko življenje in nasvetne za užitek v postelji. /Glavno je, da ji ni srajce odnesla.../

To sicer ni nič. Če je mož imel v vasi ljubico, se je morala žena, kakor je pač vedela in znala, polastišti njene srajce in v tej srajci ob mlaju prespati noč z možem. /Torej on svoje ljubice v srajci nikdar ni videl.../ In vse je bilo spet kakor v medenih tednih.

Zdaj pride najhujše, kajti naša Ljuba se je tako naravnost odrezala

NAJMODERNEJŠI
MEJNI PREHOD
V EVROPI

Gorica - Novi mednarodni mejni prehod Štandrež-Vrtojba z velikim terminalom za tovornjake bo predvidoma dograjen pred koncem leta 1978. Sedaj gradijo prvo fazo del, ki obsegajo izravnavo zemljišča in podzemna dela, druga faza pa bi se morala pričeti v marcu: gre za dokončno ureditev površin. Proti koncu leta točnjega poletja naj bi začeli z gradnjo objektov. Mejni prehod bi moral biti med najmodernejšimi v Evropi, saj bo opremljen z vsemi sobodnimi tehnološkimi pridobitvami.

OKREPITEV
SODELOVANJA Z
JAPONSKO IN
KITAJSKO

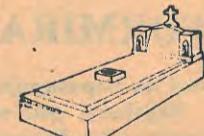
Beograd - Predsednik jugoslovanske zvezne vlade dr. Berislav Šefer je po štirinajstdnevnom obisku na Japonskem in Kitajskem izjavil, da se je s tamkajšnjimi predstavniki pogovorjal predvsem o sodelovanju na gospodarskem področju, ki ga kaže še bolj razviti. Na Japonskem je dr. Šefer sprejel premier Takeo Fukuda, na Kitajskem pa predsednik Hua Kuo-feng.

4000 LET LIPICE

Lipica - Lipiška kobilarna bo čez dve leti praznovala 400. obletnico obstoja. Za ta visok jubilej so se lipiški turistični delavci že začeli pripravljati. Tako nameravajo med drugim zgraditi nov hotel s 150 ležišči, nogometno igrišče, teniska igrišča in hipodrom. Na ta način nameravajo še bolj popestriti turistično ponudbo.

DIMARCO SPOMENICI

Specijalista za
PORODIČNE GROBNICE



Tražite savete, konsultujte se sa nama pre odluke, da bi kasnije bili zadovoljni.

TELEFONIRAJTE U
SVAKO DOBA!

708 3238

Izgrađujemo Porodične grobnice, Nadgrobne spomenike, kao i spomenike svih vrsta IZ GRANITA, MERMERA, CEMENTA ili po vašoj želji...

FOTOGRAFIJE U PORCULANU
SPECIJALNO IZRADIENE

U ITALIJI

Naša adresa je: 77 EDGAR STREET
BANKSTOWN

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDEN



KAR PO DOMAČE...

Kolikokrat je že vsakdo izmed reknel za nekoga, češ, ta živi samo za številke. Pri tem pa seveda ni pomisil kako važne so številke ne samo v toku osebnega, svetovnega in celo v toku vsakdanjega življenja. Mati ima 3 otroke, sosed se je dvakrat oženil, stanovanje ima 11 sob, dežja je padlo 6 cm, vreden je tri miljone, vojna je trajala (yž) let, stanek je ob enajsti uri, Amerika je odkrita 1. 1942 Brez številki ni točnosti in zgodovina brez števik je samo ugibanje. Življenje brez števil bi bilo samo velikanski nered. Celo pri obujanju spomina so nam potrebne številke.

Pred nekaj tedni sem brskala po spomnih, ko sem pregledovala staro šaro med katero sem našla dve mašni knjižnici. Padle so mi v oči številne številke, ki govore o odpustih. Toda to ne spada v današnji pomemek. Kar mi je najbolj padlo v oči, je "datum" ki sem ga s tintim svinčnikom zapisala na notranjo stran platnic z besedami: v petek vkorakali Italjani. Sram me je priznati toda resnica je, da se nisem mogla spomniti točno datuma. Vedela sem le to, da se je ta nesreča zgodila na veliki petek 1. 1941. Šele pozneje sem se pomočjo brskanja po knjigah ugotovila da je ta petek bil 11. aprila. In tistega trenutka sem se zavedla, da je zgodovina brez števik le ugibanje.

11.4. leta 1941 so Italjani vkorakali Ljubljano. Zavzeli so jo brez vsakega odpora in brez zmagoslavlja. Da pa so nad Ljubljano grmela prva vojna letala na cvetno nedeljo tj. 6 aprila pred prihodom Italjanov, tega se ne spominjam. Spominjam se le tega, kar je zapisal Finžgar: "Ob petih popoldne na veliki petek so se najprej prikazale kolone na motornih vozilih s pripravljenimi strojnici. Za temi tanki in nato peštvo". Dobra pa se spominjam, da smo tekali po Ljubljani kar-kar mravljivi, ki jim je nekdo unicil mravljišče. Eni so vpili, da so Nemci že pri glavnih pošti, drugi so "tolazili" da se nam Nemci ni treba dati, češ, da so Ljubljano prepustili Lahom. Vsi skupaj pa smo menda prosili Boga, da naj stori čudež... Vem le to, da so nekateri ljudje iz šentjakobske fare pridrveli čez šentjakobski most in vpili: "Italjani, Italjani, so že na Tržaški cesti". Takrat so se vsa okna začela zapirati in kdor je imel le kaj črnega blaga jih je z njim zatemnil. Italjane je pozdravil smrten

prezir. Tistega trenutka, ko sem v svojo mašno knjižico zapisala "v petek vkorakali Italjani" si še danes ne morem priklicati v spomin. Narava je pač tako milosti polne, da spomin na velike boleznine skoraj popolnoma zabriše. Jasno pa mi je da sem pričakala okupatorja z molitvijo...

Usoda Jugoslavije je bila začenjena že 13. novembra 1940 v Berlinu v protiletalskem zaklonišču, ki je bil privatna last tadanjega nemškega ministra za zunanjje zadeve Ribbentropa, komu je Molotov izjavil da je v interesu Rusije, da se Nemčija ne dotakne Rumunije, Madžarske, Bolgarije, Jugoslavije in Grcije.

Zelo zanimivi so podatki, ki jih je pisatelj Finžgar navedel v svoji knjigi "Leta mojega propotovanja". Ta-kole piše: Italjani so bili spočetka dokaj obzirni... Bržkone so jih tudi blažile vdanostne izjave in priliznjeni pokloni ljubljanskih oblastnikov vseh vrst" Tu je bil Finžgar dokaj obziran, saj je prizanesel tem bogatašem, da jih ni naveseš po imenih. Nam starih ljubljancam pa ta imena še danes roje po glavi.

Ustavimo se pri delih s katerimi so Nemci začeli bičati po Slovencih. Finžgar piše: "Najprej so izgnali duhovnike. Prav vse razen nekaterih starčkov. Izgnali so vse inteligenco, med njimi nad 300 učiteljev z druzinami vred... Pisatelj Meko /duhovnik/ je moral pobirati z rokami konjsko govno po ulicah... Nemški divjaki so skrunili tudi cerkve. Na Poljskem so spremenili pri vtoru svoje armade 400 cerkve v konjske hleve. Na gorenjskem so bili posamezni primeri surovih in brezbožnih gestaparjev. Dne 27. junija 1941 je prišel v Rotve nad Jesenicami član pete kolone in zagrizen Nemeč Ravter. Sel je v cerkev, vrgel križ z olтарja, ga treščil na tla, v oltar pa obesil podobo Hitlerja.

Tu sem navedla le par tistih začetnih primerov, ki so nam takoj dali točno sliko o nemškem razpoloženju do cerkve in duhovščine, posebno do duhovnikov slovenskih narodnosti, za katere je Hitler trdil še v tistih letih, ko je pisal knjigo "Mein Kampf". "Izbrisal bom Slovane z obraza zemlje". Toda tisti, ki se s hudičem speča, ga hudič uniči. To se je zgodilo Hitlerju in njegovim hlacem.

Pri lahki "zmagi" nad Jugoslavijo se je Hitler na-

PO SLOVENIJI

SEMIČ - Letošnja druga razstava belokranjskih vin, ki bo v Semiču od 29. aprila do 1. maja, bo vsebinsko znatno bogatejša od lanske. Hkrati z razstavo vin - ocenili so jih že pred tedni in ugotovili da je njihova kakovost nad lansko bodo namreč ustanovili tudi društvo belokranjskih vinogradnikov ki bo združevalo vinogradnike metliške in črnomaljske občine.

Mimo ustanovite društva bodo v dneh, ko bo raz-

stava belokranjskih vin, priredili še razstavi belokranjske domače obrti in belokranjskih jedi. Tipične belokranjske jedi bodo razstavljali v hotelu Smuk, predirevni odbor druge razstave belokranjskih vin pa načrtuje, da bo ob tej priložnosti izdal tudi recepte značilnih belokranjskih jedi.

LJUBLJANA - V Sloveniji je prispevala študijska delegacija komunističke partije Kitajske, ki se mudi v Jugoslaviji na povabilo predsednika Zveze komunistov Jugoslavije. Delegacija, ki jo vodi namestnik načelnika oddelka za mednarodna zveze CK KP Kitajske Li Yi-mang, preučuje izkušnje zveze komunistov Jugoslavije in njena prizadevanja v socijalističnem, samoupravcev v združenem delu in nihovemu vključevanju v odločanje o vseh družbenih vprašanjah.

NOVO MESTO - Več kot 50 koroških učiteljev iz Avstrije je bilo na dvodnevni seminarju v Novem mestu. Gostje so si najprej ogledali tovarno zdravil Krka. Ogledali so si še kulturne znamenitosti Novega mesta, nakar jim je ravnatelj belokrnskega muzeja Jože Dular predaval o Ottonu Župančiču in Beli krajini.

IN MED NAMI

Ingleburn - H družini Gruden v Ingleburnu je 1. aprila prištokljala štoklja in spustila skozi dimnik kreplega 5 kilskega fantiča. Očka Dušan in mamica Šila sta ga bila izredno vesela. Še menda najtežja pa je to dočakala stará mama ga PAVLA GRUDEN. In tako je dobila dinastija Gruden svojega prestolonaslednika. Srečni družini prav iskrene čestitke in obilo srečnega družinskega življenja!

Ker je ta srečna "stará mama" naša sodelavka pri urejevanju slovenske strani, s v bodoče izrecno bojim, da nam bo kdaj izpustila svojo rubriko: "Kar po domače...", če bo preveč zaposlena s pestovanjem.

Cestitkam se pridružuje in kolektiv Naše Novine!

SLOVENSKA POMLAD V SYDNEYU

V soboto 1. aprila mi je že zjutraj telefonirala neka gospa, recimo je Špelca. Kot iz topa je ustrelila: Ali vese, da se v Sidneju ustanovlja novo slovensko društvo? "Ne, never" sem dejal, "ja imenovalo se bo slov. nacionalno društvo". Na moje vprašanje, kdaj, kje in kdo ga ustanavlja, mi ni hotela ali zna povediti. "Ja kaj boste pa zdaj?" je zapiskal Špelcin glas iz slušalke. Rekel sem ji: "zdaj gospa Špelca grem v solo, ker se mi že res mudi", se na hitrico poslovil in odšel. Na avtobusu sem se spomnil da je 1. aprila in da me je morda hotela malo potegnuti. Zato dragi bralci, za to novico ne jačim, da je rasnična.

Pavla Gruden

Vse prav in lepo, čim več nas bo, tem bolje za nas Slovence. Če pogledamo dobrih 10 let nazaj, je v Sidneju životalo le eno samo društvo. Tudi slovenske cerkve še nismo imeli. Danes ima to društvo že svoj dom, kar bi moral to biti že vsaj pred desetimi leti ali prej. In če naštejemo vse slovenske "ustanove", ki delujejo na področju Sidneja, bomo videli da je nastala prava cvetoča pomlad, četudi pozna. So pač nekateri predolg spali in se šele sedaj prebudili.

Med slovensko dejavnost spada tudi Ethic Radio 2EA kjer imamo kak ducat napovedovalcev in urednikov.

Poštoji tudi slovenski šolski odbor, ki naj bi se zanimal za slovensko šolstvo na splošno. V okviru jugoslovenske dejavnosti pa imamo slovenski razred v Newtonu, slovensko stran v listih Novo Doba in Naše Novine.

Tako Slovenci v Sidneju le nismo tako na psu, kot bi to kak povprečne misil. Posebno če pogledamo samo deset let nazaj v naše zgodovino. In s tem še da le niso izčrpane možnosti in naše sile. Morali bi imeti Društvo upokojencev, vedno se nam kdo izmuzne domov, uživati svojo v Avstraliji prigarano pokojnino in sadove tamkajšnega socialistizma! Po vzgledu Makedoncov in društva "Južnih Slovanov v Avstraliji" bi lahko imeli literarno ali književno društvo. Pravzaprav bi bil bolj priporočljiv PEN klub, kajti zadnje čase se pojavljajo i pesniki i pisci. Bodisi da se pojavitamo v raznih listih slovenske šole. Torej dragi Slovenci bera je velika!

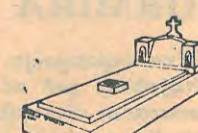
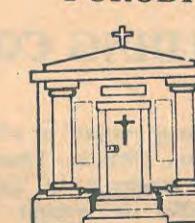
Zato nič bojazni, če se res še pojavi novo društvo, mora bi bilo celo pametno im modro, da bi tako telo poskušalo koordinirati vso to že obstoječo slovensko dejavnost na področju Sidneja.

Torej pomlad slovenstva prihaja tudi v Sidneju, čeprav pozno a vendar le... Bomo s Prešernom zapeli: "O zlati vek zdaj Muzam Kranjskim pride"!

L. Košorok

DIMARCO SPOMENICI

Specijalista za PORODIČNE GROBNICE



Tražite savete, konsultujte se sa nama pre odluke, da bi kasnije bili zadovoljni.

TELEFONIRAJTE U SVAKO DOBA!

708 3238

Izgrađujemo Porodične grobnice, Nadgrobne spomenike, kao i spomenike svih vrsta IZ GRANITA, MERMERA, CEMENTA ili po vašoj želji...

FOTOGRAFIJE U PORCULANU SPECIJALNO IZRAĐENE U ITALIJI

Naša adresa je: 77 EDGAR STREET BANKSTOWN

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDEN



KULTURNA ŽEJA AVSTRALSKIH SLOVENCEV

Pod gornjim naslovom je v Nedeljskem izšel članek ki ga je napisal JUŠ TURK v pogovoru s pesnikom Cirilom Zlobcem. Izvleček na nekatera vprašanja objavljamo na naši strani. Vsi kateri ste se s pesnikom srečali, bo več kot zanimivo branje.

Iz domače perspektive zmerom govorimo o izseljencih kot o enotnem pojmu. Ko pa se človek sreča s posamezniki, čeprav živijo v isti deželi in v podobnih razmerjih, je presenečen, a po svoje vendarle zadovoljen ugotavlja, da tudi v tujini ostaja vsak človek usoda zase. In ker sem takšne ljudi odkrival v Avstraliji, mi je bilo to potovanje dragocena človeška izkušnja.

Vsi vemo, da je avstralska slovenska skupnost sestavljena domala v celoti iz ekonomske emigracije, vendarle so ti Slovenci — največkrat kmetje iz Brkinov, Brd, Vipave, Krasa, Prekmurja — prišli v Avstralijo resnično s trebuhom za kruhom. Tam pa so jih že pričakali ali pa jih kmalu obiskali naši politični emigranti, ki so zapustili domovino leta 1945 po porazu okupatorja. Ta simbioza je prav gotovo po toliko letih naredila svoje. Vendar se je to v zadnjih sedmih ali osmih letih začelo rušiti in danes lahko že rečemo, da je položaj močno izpremenjen in da so Slovenci zadihali svobodnejših pljuč. Kaj se je namreč po mojem opazovanju zgodilo? Sledheni izmed njih, ki je odšel prek meje v tujino, mnogi ne vedo, kam jih bo usoda zanesla, je imel ves čas pred očmi, da mora za vsako ceno ekonomsko uspeti. In iz njihovih pripovedi, priznanj, človek zlahka vidi, da so se domala vsi, od prvega do zadnjega, toliko namučili, nagarali, kot bi doma nihče pod nobenimi pogoji in za nobeno ceno nikoli ne delal. Toda to obdobje je zdaj za njimi. Zdaj žive svoje normalne ekonomske, družinsko in družbeno življenje. Večina Slovencev se je, kot pravimo, znašla. V tej situaciji, ko so se ekonomsko osamosvojili, pa se je zgodilo, tisto, kar morda sploh niso pričakovali: začutili so potrebo po drugačnem življenju, ki presega samo misel na zasluge. Začutili so potrebo po ponovnem združevanju. Ustanavljati so začeli svoja društva — v mnogih mestih celo več društev, ker so mesta razsežna in ker so izseljeni po političnih prepričanjih dostikrat seveda tudi vsaksebi. V teh društvih so se torej začeli ponovno združevati in zame je bilo zanimalo primerjati nastanke teh društev, danes tudi nastajanje njihovega šolstva, ki me je spominjalo na naše partizanske šole že zelo primitivnih razmerah z minimalnim učnim kadrom ali pa celo z nekvalificiranim kadrom, ki pa ima silno voljo, da nekaj doseže in celo da pristori zamujeno.

— Če prav razumem, je to novo združevanje na višji ravni posledica gospodarske utrjenosti?

»Ko so Slovenci v Avstraliji dosegli gospodarsko trdnost, so se nenadoma počutli oropane za tisto, kar domovina ima, oni pa ne in zaradi svoje vendarle tudi številčne majhnosti in socialne strukture tudi ne morejo imeti. A kljub temu je močno stopila v ospredje potreba po kulturnem življenju. In ker sami takega kulturnega življenja niso bili zmožni ustvariti, vsaj ne v obliki, v kakršni so čutili potrebo, so si še bolj zaželeti tesnejših stikov z domovino. In tako se od leta 1972 dalje njihova kulturna društva spreminjajo društva z močnim nacionalnim obeležjem. Našli so skupne simbole, ki jih lahko v celoti združujejo in povezujejo. To so simboli slovenske kulture: Prešeren, Cankar, Župančič. Svoje klube so po njih imenovali in postavili

spomenike teh mož kot svoje razpoznavno sredoščvo.

— Kakšen vtis so na vas napravila srečanja s tako raznoliko izseljensko publiko?

Srečanja so bila izjemna. Zame bodo ostala nepozabna. Oba s Seligerjem sva bila za večino izseljencev ne le to, kar sva osebno, temveč predstavnika tiste dežele, tiste daljne domovine, po kateri mnogi čedalje bolj zdihujejo in čutijo potrebo po njej. Starejši avstralski živelj z anglosaksonskim jedrom niti ni tako star, je brez izrazite tradicije, predvsem pa ni nacionalno agresiven. Avstralske oblasti celo pričakujejo od novih naseljencev, da bodo prinesle v novoavstralsko kulturo najboljše iz svoje nacionalne kulture. Tudi Slovenci čutijo potrebo da se vključijo v novo avstralsko družbo, ne kot brezosebna množica, kot množica posameznikov brez lastne duhovne podobe, temveč kot narodnost z vsemi kulturnimi tradicijami. Tisto, kar Slovene v Avstraliji druži, in kar me je najbolj presenetilo, je kar nekakšen mitičen odnos do slovenstva. Za avstralske Slovence postaja dejstvo biti Slovenec, ostati Slovenec, ne izdati stikov s Slovenijo, rojstno domovino, domovino staršev, pravzaprav kategorija morale, etike, najosnovnejše človeške poštenosti. In zato tudi kultura dobiva pri njih to obeležje, obeležje nacionalnega izraza, obeležje tega, kar narodni ustvarjalni duh doma ustvarja. Prek tega čutijo potrebo, da ostajajo najbesnejše povezani z domovino in seveda, da jim domovina, zlasti, kadar so na stiski, resnično pomaga.

— Kako ste kot književnik dojemali njihove probleme?

Poseben človeški problem so usode teh ljudi, ki so tako zapletene, nekatere vznemirljive, mnoge tudi tragične, in to je stvar umetniškega oblikovalca, da se jih loti, in manj stvar prvh vtisov priložnostnega popotnika. Moj občutek je, da je sleherno izseljenstvo po svoje tragično in da je prva generacija, ki ga doživila, bolj ali manj žrtev. In tako skoro vsi, ki so svojo mladost doživili doma, in zdaj svoja leta preživljajo v Avstraliji, ne morejo tega prehoda preživeti brez travme, brez velikih pretresov. Zanimivo je, da se njihovi otroci — ki so večinoma v ne-slovenski družbi, njihovi starši pa so skoraj praviloma ves dan na delu — najprej odtujijo tako staršem kot slovenstvu, ko pa pridejo v zrejša leta, ko nekateri stopijo na univerzo, skratka postajajo samostojnejši in zrelejši, nenadoma občutijo ta svoj odmak od kulture jezikov staršev kot veliko pomanjkljivost in se mnogi pri dvajsetih letih začno prvič sistematično učiti slovenščine in se zanimati za zgodovino svojih staršev, ker čutijo tudi oni, da ni zmerom samo jezik tisto, kar človeka pogojuje v neki družbi, ampak tudi to, kar je na ta jezik vezano: njegova zgodovina, kultura in navsezadnje tudi nрав naroda.

— Ali je to morebiti tudi kako v zvezi z ne-neho naraščajočim ugledom Jugoslavije v svetu?

Je. Pa tudi dejstvo, da se naši izseljeni čedalje pogosteje vračajo v domovino, kjer se jim zlahkoto razprši vsa dolga leta s sovraštvom grajena predstava o njihovi domovini. Tistem delu naše povojske politične emigracije, ki skuša izseljence obdržati na ravni spoznanj in občutkov prvih povojskih let in zamolčati ves veliki napredek, ki ga je naša država dosegla ne samo v notranjem življenju, ampak tudi v mednarodnih stikih, ne gre več od rok. Čedalje večje so želje naših izseljencev po obiskih v domovini.

LJUBLJANA — Najstarejša oskrbovanka doma upokojencev na Taboru Elizabeta Rakoš je praznovala svoj stoti rojstni dan. Delati je začela s 14 leti v tobačni tovarni. Od devetih otrok, kolikor jih je rodila, ji je ostala samo najmlajša hči. O svojem življenju je povedala: »Vedno je bilo lepo. Če človek hoče, je lahko lepo. Vseeno je bilo najlepše takrat, ko sem bila zljubljena. In takrat, ko sva z možem imela briljantno poroko.«

(LIDCOMBE)

Človek "Kristus"

KAR PO DOMAČE...

Ljudje in narodi ne bomo nikdar vsi enaki, ker je to pač nemogoče. Vsak človek in vsak narod ima svojo identiteto. Celo dve deželi nista enaki, dan ni podoben dnevi in vsaka noč kaj drugega prinesa. Toda vse te razlike bi še bile premostljive, če bi vsak narod imel dovolj življenskega prostora, oziroma, če bi človeštvo bilo pripravljeno odpraviti z državnimi mejami, s privatno lastnino in

vsakršnim osebnim mišljenjem in seveda celo z osebnimi zahtevami. Na kratko povedano, če bi človeštvo odpravilo človeštvo, bi na svetu bil vzpostavljen mir. Ne bi bilo življenja, ker brez človeka za življenje nikdo ne bi vedel. In ravno zato, ker človek ni žival nego človek, moramo, oziroma bi morali drug z drugim potpreti, drug z drugim deliti kar imamo in se pomikati in premikati skozi življenski prostor mirno in vladljivo, kakor, da je naše življenje le pot od ene do druge železniške postaje. Tako življenje je v današnji civilizaciji popolnoma nemogoče, razen če človek poskuša s "hojo za Kristusom". Morali bi vsi živeti kakor Kristus, da se ne bi pojavil Antikrist. Toda Kristus je bil Voditelj, ljudje pa le volje krdelo, ki naj bi imelo ovčja srca. Prišel in odšel je iz začaranega kroga človeštva in pustil za seboj zapovedi po katerih naj bi se človeštvo razsvetlilo in zveličalo. Ni ga živega bitja, ki hodi po poti katero nam je on zarisel.

Vendar so ljudje, ki misijo, da so ne samo dobrki kristiani nego celo Kristus.

Sto ljudi, sto čudi. Toda celo med čudaki se nahajajo taki čudaki, ki se po svoji posebnosti popolnoma razlikujejo od ostalih čudakov. Na takega človeka sem naletela prejšnji petek. O njemu sem govorila s tremi ljudmi. Najprej sem se o temu čudaku pogovarjala z nekim mladeničem, ki zaradi svoje neizkušenosti ni inel moči, da bi mogel zagovarjala sedeč od glavnih cest v Lidcombe. Ljudje so ziali v njega kakor da ni s tega sveta. Ziali so tudi več, toda tudi meni ni mogoč ljudje o meni mislijo. Vprašala sem ga kako je prešel dooddločitve, da se idreče posvetnemu življenju. "Sredi neke beznike v Indiji sem se zgnusil nad samim seboj in se odločil za Kristusa". Na vsako vprašanje mi je dal neoporekljiv odgovor. Vse kot v sv. Pismu. "Križa", je dejal "ne bi smeli častiti, kajti to je iznajda zlobe". Vprašala sem ga, čemu največ novih verskih struj prihaja iz Indije in Kalifornije. "V Ameriki in Indiji hudič neomejeno vlada" je brez zadržka odgovoril. Rekla sem mu, da bi ga rada srečala po desetih letih. "Sestra", mi pravi "Čez deset let sveta morda več ne bo..."

Zagledal se je po ulici in žalosno dejal, da je vse kar človeštvo ustvarja ena velika iluzija. Tudi to je imel prav. Zaželeta sem mu združila in duhovne moči, ka-

jti drugače, sem mu rekla, boste spet prišli nazaj na posvetna pota". Prožila sem mu roko v pozdrav, kar je odbil z obrazloženjem, da iz človeških rok sprejemajo le še miloščino.

Okrug vrata mu je visel širok črn trak, ki mu je segal pod srajco. Vprašala sem ga, kaj pomeni ta trak. "To je simbolične vajeti v katerih hodim za Kristusom".

Ko sva se razšla, sem se pred ovinkom obrnila za njim. Šel je ob železniški ograji, kakor da ne hodi po zemlji. Pustil mi je vtis, ki ne bo nikdar izbledel. Vprašujem se le če je norec, v kar dvomim, saj mi je na vprašanje če se boji policije, odgovoril: "Kaj mi morejo,

"če jim rečem, da sam Kristus?" Če je zvitorepec, ki se preživljava na račun človeške milosti, je občudovanja vreden, saj milosti skoraj ni več. Če pa je res po svojem notranjem prepričanju krenil na "pot za Kristusom", se mu nimam kaj posmehovati.

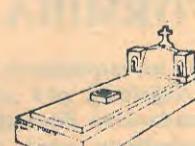
Vprašala sem ga, zakaj ne dela, da bi se preživljal, pa mi je odgovoril: "Sestra, se še nisem dovolj odrekel samega sebe. Pa tudi to bo prišlo. Tokrat bom stopil na ogel pločnika, kot je tale pred nama in začel označevati prihod Kristusov. Za sedaj je moja pot še premehka in še preširoka". Kdo ve, morda je človek, ki uživa v trpinčenju samega sebe?

Pavla Gruden

PARRAMATTA - V sredo 5. aprila je zapustil Avstralijo naš rojak, član in delničar Triglava g Martin Prebil. Tudi Martin je bil lepo vrsto let v Avstraliji, kjer si je prislužil pokojnino kot kuhan v bolnici. Svoj pokoj bo vžival med svojimi v domovini. Tudi tebi Martin želimo prav prijetno bivanje med svojimi najdražimi in na svidenje v Ljubljani.

DIMARCO SPOMENICI

Specijalista za PORODIČNE GROBNICE



Tražite savete, konsultujte se sa nama pre odluke, da bi kasnije bili zadowoljni.

TELEFONIRAJTE U SVAKO DOBA!

708 3238

Izgrađujemo Porodične grobnice, Nadgrobne spomenike, kao i spomenike svih vrsta IZ GRANITA, MERME RA, CEMENTA ili po vašoj želji...

FOTOGRAFIJE U PORCULANU SPECIJALNO IZRAĐENE U ITALIJI

Naša adresa je: 77 EDGAR STREET BANKSTOWN

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDEN



ZOFKA KVEDER PRVA SLOVENSKA PISATELJICA

že v začetku marca se je ustanovil pripravni odbor za proslavo stoletnice rojstva Zofke Kvedrove. Pred njenim jubilejem, ki go bo slovenska kulturna javnost počastila s številnimi prireditvami in kulturnimi akcijami v aprilu mesecu, je bila sklicana tiskovna konferenca pod vodstvom Mitje Ribičiča, kjer so sprejeli načrt letošnjih proslav.

22. aprila praznujemo stoletnico njenega rojstva, kot "prve zaresne slovenske pisateljice", kot je Zofko Kvedrovo imenoval njen prijatelj Ivan Cankar. Ustvarjalno delo slovenske pisateljice in napredne novinarke Zofke Kvedrove je v slovenski literarni in kulturno-politični zgodovini pričazano še vse premalo. Premašno pa je raziskana tudi njena vloga v razvoju jugoslovenskega delavskoga gibanja in njenega boja za enakopravnost žensk v začetku našega stoletja. Njeno delo in pomen kot publicistke, urednice, pisateljice, kulturne posrednice, prevarjalke pri nas še niso doživeli

prave pozornosti. Kakor tudi ne ocene in priznanja, bodisi na področju literarne zgodovine ali politične. Tako je tudi program praznovanja njenega jubileja dvojen, povezan na sam praznik in drugi del, daljši s predlogi založniških in znansko kritičnih akcij. Jedro praznovanj pisateljice je ostredovčeno na dan njenega rojstva. V narodni univerzitetni knjižnici so odprli razstavo pisateljičnih del. Razstava pa bodo zatem pokazali tudi v drugih slovenskih krajinah. Kot del proslave smemo uvrstiti tudi znanstveno posvetovanje o Zofki Kvedrovi z ubeležbo strokovnjakov iz Jugoslavije, Trsta in Prage.

V pripravljalni odbor so bili imenovani nam znani pisatelji, predvsem žene, javne delavke kot Vida Tomšič, Barbara Goričar, Mača Jogan, Nada Matičič, Mira Mihelič, Erna Muser, Breda Pogorelc in druge, kot podpredsednica Vladka Jan in predsednik Ivan Potrč, ki je tudi trenutno predsednik Društva slovenskih pisateljev.

KONEC USPEŠNE GALLUSOVE TURNJEJE PO AMERIKI

ZAGREB - Z letalom se je iz ZDA prek Pariza vrnil v domovino oktet Gallus, ki je deset tednov v organizaciji Columbia Artist gostoval v ZDA in Kanadi. V tej najzajetnejši turneji slovenskega ustvarjalnega ansambla so gallusovi priredili 47 celovečernih koncertov in 7 koncertnih nastopov za izseljenice. Nasopali so od vzhodne in zahodne obale in od severa do juga. O uspehu okteteta Gallus zgovorno pričajo tudi kritike ameriških časopisov, ki izredno hvalijo nastop slovenskih pevcev. Z okretom se je vrnil v domovino tudi dubrovniški festivalski orkestar, ki je odpotoval v ZDA skupoj z oktetom in je v tej daljni gostoval že drugič.

PROROK Proričem vašu sudbinu

Mogu vam reci vasu prostost i vasu buducnost. Sto ce vam se desit u varem zivotu. Posjetite me svakim danom od 12.30. pm. do 7. uvecer. Uvrek sam na istoj adresi. Pitajte za Gos. Anu na adresi.

761 Park Street,
Brunswick 3056.
Melbourne, VIC.

SKRIVNOST LOŠKIH KRUHKOV

V Škofiji Loki izdeluje znamenite kruhke Valentina Kobal.

"Izdelovanje loških kruhkov je že takorekoč družinska tradicija, saj se je s tem ukvarjal že oče moje stare mame. Tako se je to delo nadaljevalo iz roda v rod, "pravi Kobalova".

"V Škofiji Loki sem edina ki izdelujem loške kruhke. Pečem jih za slaščarno in za muzeja v Škofiji Loki in Radovljici".

Dela po naročilu. Največja možna peka je okoli 200 kruhkov. Vstane zjutraj ob enih, konča ob osmih zvečer. Koliko truda in napora je potrebno: zakuriti je treba v posebni peči in jo segreti do visoke temperaturo. Pomembno je povedati, da je peč izdelana nalač za peko kruhkov in da jo je izdelal njen oče. Pokazala je tudi modele, narejane zelo umetniško, z veliko posluha za lepoto.

Verjetno bo z njo to delo izumrlo. Že sedaj je preutrujena, da bi lahko cel dan stala na nogah. Ne verjame, da bi se s tem želel še kdo ukvarjati. Žal ji je za radi tega. Toliko časa so se s tem delom ukvarjali materini starši, potem njeni starši in sedaj ona. Veliko dela so vložili, preveč, da bi lahko verjeli, da se bo vse končalo...

Kdo bi hotel prevzeti to? Ona ne ve. Tistem, ki bi mu bila pripravljena izdati recept kruhkov, bi morala zaupati, verjeti v njegovo delo. Naučila bi ga peči.

Najbrž so bili zadnji loški kruhki že spečeni, kajti močno so ji opešale noge in sklenila je, da ne bo več pekla. S tem je torej opravila svojo veliko nalogo, ostane pa vprašanje, če bo še kdo nadaljeval s to loško znamenitostjo, ki je slovenski ponos.

OBRAVNANA ODNOSOV DRUŽBA CERKEV

Predsednik komisije slovenske vlade za odnose z verskimi skupnostmi Stane Kolman je sprejel ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Jožeta Pogačnika in pomožnega škofa dr. Stanislava Leniča. V daljšem razgovoru so obravnavali nekatera aktualna vprašanja, ki zadevajo odnose med samoupravno socijalistično družbo in rimokatoliško cerkvijo v Sloveniji. Še zlasti je bil govor o delovanju katoliške cerkve med slovenskimi izseljenicami in zdenci, dotaknili pa so se tudi perečih razmer v župniji RAZKRIŽJE v občini Ljutomer, kjer je bil zapostavljen slovenski jezik pri cerkvenih obredih in verskem pouku.

KAJ MAR...

Mar je slovenska nova doba v zamejstvu Ottonu tam onkraj groba, njegova dela verna so podoba.

Kaj de če vsak pisun na slepo udarja, kaj mar če kdjo ga ali ne tu razovarja, vladar Župančić v zemljo se pretvarja.

Ni mar mu, da ga krikat nam obrazložuje, ni mar mu, da ga Kristusov apostol obrekuje. Hudo je, da pastirju vest več ne deluje!

KAR PO DOMAČE...

sed, ki jih je izumil hudič."

Kaplan mons ignoru; "Besedo nazadnjaščvo pa je izumil Bog."/ Kot ženska naprednega duha sem z istim poukom nadaljevala na ladji med potovanjem v Avstralijo. Iz protesta se mi je nekdo podelal na moje ležišče v skupnem spavalnišču in - dobila sem zasebno kabino.

Kako v nebo vpijače malo važnosti je človeštvo pripisovalo otrokom potruje dejstvo, da slikarji v 10. stoletju niso znali upodobiti otroka ampak so ga slikali kot odraslega človeka, ki mu je zastala rast v otroških letih. Kolikokrat mi je srce obstalo pb pogledu na take spačke, ne vedo da so to le otroci, kadar sem naleta na pobede, ki prikazujejo stare čase. Tudi izumitelji mode so bili polnoma neobčutljivi napram otrokom. Šele v začetku 17. stoletja se na portretih začenja opaziti razlike v obleki med starši in otroci. Izginjajo težki široki klobuki, dolge suknje in obleke z vlečkami in dečki se že pojavljajo v hlačah in s sabljo ob boku.

Le otroku Jezusu so slikarji vendarle nekoliko pričanesli. V 12. stoletju ga slikajo v naročju Matere Še vedno kot odraslega človeka - Boga v miniaturi, ki pa je oblečen v skoraj prozorno srajčko. Šele v 15. stoletju so se slikarji upali Jezusa prilagoditi človeškim razm-

eram in ga upodobili zavtega v povoje. /Kako počasi napreduje človeški razum! Še v 20. stoletju so bili slovenski dojenčki v povo-

jih.../ V začetku 14. stoletja se že pojavlajo družinski portreti kjer so novorojenčki upodobljeni nagi, ne več kot spački, ampak že takšni kot jih je narava dala. Štiristo let je bilo po ugotovitvah Philippa Ariesa potrebno umetnikom-slikarjem v Evropi, da bi se jim talent usposobil za slikanje otrok. Zdaj nastaja vprašanje kdaj so se otroci pojavili v literaturi.

V 17. stoletju, ko se je človeštvo zazdelo, da je otrok vreden celo toliko, da so jih starši celo dali portretirati kar same, se v literaturi pojavljajo prvi otročji žargoni. Šele zdaj, v 20. stoletju, se je človeštvo začelo zanimati za duševnost otrok.

Vprašam se le; kdaj bo človeštvo doraslo svoji nalogi? Kdaj bomo spoznali, da smo tu zato, da gradimo boljšo bodočnost bodočim rodom. Mlatimo prazno slamo ko govorimo o starih zlatih časih. Morda so zlati časi res le kje po smrti?/ V 20. stoletju, ko bi človek končno moral znati pogledati v svojo dušo, starši mečejo otroke skozi okno. Po svoji volji smo ljudje po tisočletjih še vedno le ničeva bitja.

Pavla Gruden

Acacia Florist



Cusak Centre
Kingston A.C.T.
Tel: 950-721 /G.da. Sales/

SVADBNE NARUDBINE
VENCE ZA SAHRANE
ROĐENDANSKA CVEĆA
DNEVNA URUČIVANJA /Naruđbine/

Restoran

"BLACK SWAN"

Susak Shopping Centre u

Arkadi

Kingston

Canberra A.C.T.



Ovo je restoran koji vam nudi nekoliko vrsta raznih jela uz izvrstan ukus. Specijalna cena za redovne goste obratite se na svom jeziku vlasnici Violeti.

Bićete s pažnjom usluženi.

Dobro došli!

Ovo je vaša obućarska radnja. Sve vrste opravki kao i prodaja novih cipela možete kupiti kod vašeg zemljaka:

VIKTOR OVCAR

Cusak Shopping Centar u

Arkadi

Kingston

Canberra A.C.T.



Bićete usluženi na svom jeziku.

Pavla Gruden

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDE



PRED POBRATENJEM LJUBLJANE S CLEVELANDOM

LJUBLJANA - Čeprav je razdalja med Ljubljano in Clevelandom ogromna, pa vezi med tem mestom v zvezni državi Ohio v ZDA in slovenskim glavnim mestom postojajo vse tesnejše.

bilo zaslug za to imajo potomci slovenskih izseljencev, ki niso zatajili svojega poteka.

Zlasti drugi generaciji izseljencev /torej otrok, katerih starši so bili rojeni v naši republiki/ si še posebej prizadeva okrepliti stike z ožjo domovino njihovih očetov, dedov, pradedov...

Cleveland, ki ga imenujejo "ameriška Ljubljana", se želi podrabiti z Ljubljano. Nedavno so ustanovili Slovenski odbor za pobratjenje mest, ki ga vodi Josephine Zakrajsek. Izseljenici bi radi več zvedeli o Sloveniji, o Ljubljani sami, o šegah, navadah, o našah, ljudski umetnosti, obrtništvu, žele si tesnejšega sodelovanja na kulturnem, trgovinskem, izobraževalnem in na drugih področjih.

"V šoli so nam o Jugoslaviji le malo pripovedali, o Sloveniji pa praktični nič. Vse, kar sem zvedela o naši lepoti deželi, sem slišala iz ust staršev, "pravi Jennie Zaman, podpredsednica odbora za pobratjenje Clevelandca in Ljubljane, ki je skupaj z Louisom erjakom prispevala v Ljubljano na včerajni obisk. Povabila ju je Slovenska izseljeniška matica. Njun prvi name si je ogledati slovenske kraje, poiskati ter si zagotoviti razne predmete, ki naj bi jih kasneje odkupili Etnografski muzej za Slovence v Boroughu v Pennsylvaniji. Tu so si izseljenici na 200 hektarjih površine zgradili zgradbo, okoli katere je rekreacijski center s počitniškimi hišicami ob jezeru, igrišča za tenis, golf, balinanje itd. Tu se zbirajo Slovenci iz vseh koncov in krajev.

V zgradbi, kjer je restavracija, velika sejna dvorana s tisoč sedeži za razna predavanja, kulturno-zabavne prireditve in sestankovanje, je tudi etnografski muzej. Zanj velja med izseljenici največje zanimanje. Zato ni čudno, da so ga že doslej obiskali številni izseljenici iz štirinajstih držav ZDA, iz Brazilije in Venezuela. Muzej je lepo urejen, v njem pa so za zdaj v glavnem razstavljeni le tisti eksponati, ki so jih darovali izseljenici sami. Nekateri predmeti, stari tudi po več sto let, so bili generacijam

LETOSNI KIDRIČEVI NAGRAJENCI

V Ljubljani so 11. aprila že dvajsetič slovesno podelili Kidričeve nagrade, iz Sklada Borisa Kidriča ter nagrade za izume in izpolnitve. Nagrade so dobili: Dr. Dušan Lasič za živiljensko delo s področja elektronike in vakuumske tehnike.

Dr. Lev Milčinski znan psihijater, za živiljensko delo /40 let/ na področju psihijatrije.

Dr. Vinko Kambič za delo in proučevanje ter zdravljenja bolezni v grlu. Zdravi in preočuje rakaste bolesti v grlu.

Lojze Ude za živiljensko delo pri obravnavanju koroskega vprašanja in boja za našo severno mejo. Njegove knjige obravnavajo z znanstvenega in zgodovinskega stališča Koroška vprašanja.

Dr. Anton Bajec za živiljensko delo na področju slovenskega knjižnega jezika. Poleg omenjenih pa je prejelo skupno še 35 znanstveno-raziskovalnih delavcev.

Pri kuji

1. maj 1978 - Naše Novine - 9.

KAR PO DOMAČE...

Srečala sva se z dobrim znancem, kar je res sreča v današnjem Sydneyu. Drug poleg drugega sva obstala pod prometnimi svetlikami. "Glej, da boš kaj poštenega napisala za prvi maj," saj si ti tudi delavka", in že je šel za zeleno lučjo na drugo stran ceste.

Hm. da naj pišem o prvem maju? Kakor da mora vsak človek živeti po kaledaru, temu univerzalnemu kažidnevnu? In da naj napišem kaj poštenega o temu dnevu? Kako le? Saj je cel koledar ena sama potegavščina. Res je, da ima vsak dan v njemu svojo nišo. To je resnično. Ni pa rečeno, da je vse resnično tudi pošteno. Tudi ni vse resnično resnica. Resnica je namreč nespremenljiva. Posebno resnice, ki jih razglaša Vatikan, ki naj bi bil nezmočljiv, bi morale biti za vse čase nespremenljive. Kdor se misli zdaj ujetadi, naj se zahvali tistem, ki me je nagnal, da napišem kaj poštenega o prvem maju. Hinavčiti in klečeplatziti ne znam. Verjetno bi marsikatemremu bilo bolj všeč če bi napisala kaj o seksu. Na primer: kaj je umetnina? Orgazem človeškega ustvarjalnega duha. Pojdimo rajši nazaj v koledarske niše.

Vsak dan ima svojo nišo. V vsaki od njih se nahaja po eno, včasih tudi po dvoje imen nagrajenec, ki jim je Vatikan v vsakodnevni dirki v nebesa podelil naslov svetnika. toda že za časa mojega življenja je ta človeška ustanova že nekoliko svetnikov vrgla z njihovega "večnega" pedesta. Verjetno, ker niso več ustrezali aktualnosti. Pometli so z njimi, kot gospodija pomete staro šaro, ko enkrat ugotovi, da je čuvala nepotrebitno navlako. Piše, da so papežovi ukrepi na zemlji potrjeni tudi v nebesih. Le kako je tistim nebesčanom, ki jim naenkrat zmanjka smaragdnih, rubinastih, emeraldnih in bogove še kakšnih dragocenih tal pod nogami in morajo skozi biserna vrata nebeskega mesta nekam tja med oblake... Ta večnost, polna posvetnih dragocenosti im zelo diši na materializem in na izkorjenite vere, ki nas jo je učil Nazarenc.

Vzemimo samo en primer takega izgnanca iz svetniškega zabora. Sveti Kristof. Njego so menda pognali kar na cesto, saj je bil zaščitnik popotnikov. Prvic: ne vidim nikakršne izredne modrosti z izpostavljanjem tiste raje svetnikov malikovanju. Saj delajo celo konkurenco Bogu. Ne samo to, da ljudje pred njimi plazijo, na dan mnogokaterih svetnikov pijančejo na čast svojega imena. Kaj ni to malikovanje? Kaj bi ne bilo pametnejše če bi nam v nišo vsakega dneva v koledarju napisal Vatikan, ki naj bi bil kristjanom vir modrosti, kakšno modro izročilo za naše živiljenske poti?

Družič: tisto razpojevanje svetnikov, ki naj bi bil istočasno zaščitniki zemljavorov pri raznih vsakodnevnih opravkih, je kaj nepremisljeno delo, brez čuta za človekovovo notranjost. Nekateri lju-

*Poleg Valerijen! Bil je doma ne obisk v 1981
in prisel vesolj splošbenju!
Zdej želi Broštov - editor!*

Na zadnjo vožnjo je iz ljubljanske želkezniske postaje 11. aprila od 11. do poldne odpeljala lokomotiva v Postojno. Vsa zavita v paro in črni dim, se je tako tudi simbolično umaknila hitrejšim, modernejšim in bolj ekonomičnim strojem. Lokomotivo je odpeljal storjevoda Damjan Zajc, z njim pa se je odpeljalo tudi lepo stvilo upokojencev - storjevodij iz vse Slovenije. Tako se je zaključila doba parnih strojev, ki je trajala ravno 130 let pri nas v Sloveniji. Istočasno je šla v "pokoj" tudi prva električna lokomotiva, ki ji pravijo tudi "musolini", ki se je v Postojni srečali in obe starci so poslati v doslužen pokoj.

ŠE ZADNJIČ S PARNO LOKOMOTIVO DO POSTOJNE

OPSA

Na ljubo sestricam prispeti "Minoresi" so v našo vas. Godli, pili so ni peli, nam spretno krajšali dolg čas.

Val ne trpi ti petokrake,
na njo pogled se mu megli
a sestre zvezde ravno take
dele njegovi credici...

Slovenci grb, glej, žitno
klasje,
orjak Triglav pod njim kipi.
Sestrice! O, duše pasje -
rdeča zvezda ga krasi...

Pavel Šesti je pozdravil
Tita: "Zaslužen pacifist!"
Kaj zdaj bo pater zone-
gavil?
Da je papež socialist?
Pavla Gruden

FRANCE MIHELIČ
JAKOPIČEV
NAGRAJENAC

12. aprila so v Moderni galeriji podelili tradicionalno nagrado, ki ima ime po slovenskem slikarju Rihardu Jakopiču. Letos je to visoko priznanje prejel France Mihelič. Ustvarja že skoro pol stoletja, njegove slike in grafike na svojsten umetniški način komentirajo predvojna leta gospodarske krize, grozoto vojnih let kot tudi v povojni dobi izraža ustvarjalnost naših dni. France Mihelič ima stalno razstavo svojih slik v obnovljenem samostanu v Kostanjevici, poleg Božidarja Jakača in drugih.

PROROK Proričem vašu sudbinu

Mogu vam reci vasu prošlost i vasu budučnost. Sto ce vam se desit u vasem životu. Posjetite me svakim danom od 12.30. pm. do 7. uyečer. Uvjet sam na istoj adresi. Pitajte za Gos. Anu na adresi.

761 Park Street,
Branswick 3056.
Melbourne, VIC.

Acacia Florist



Cusak Centre
Kingston A.C.T.
Tel: 950-721 / G.da. Sales/

SVADBENE NARUDBINE
VENCE ZA SAHRANE
ROĐENDANSKA CVEĆA
DNEVNA URUČIVANJA /Naruđbine/

Restoran "BLACK SWAN"

Susak Shoping Centre u
Arkadi
Kingston
Canberra A.C.T.

Ovo je restoran koji vam nudi nekoliko vrsta raznih jela uz izvrstan ukus. Specijalna cena za redovne goste obratite se na svom jeziku vlasnici Violetti.

Bićete s pažnjom usluženi.
Dobro došli!

Ovo je vaša obućarska radnja. Sve vrste opravki kao i prodaja novih cipela možete kupiti kod vašeg zemljaka:

VIKTOR OVCAR
Cusak Shoping Centar u
Arkadi
Kingston
Canberra A.C.T.



Bićete usluženi na svom jeziku.

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDEN



PRED POBRATENJEM LJUBLJANE S CLEVELANDOM

LJUBLJANA - Čeprav je razdalja med Ljubljano in Clevelandom ogromna, pa vezi med tem mestom v zvezni državi Ohio v ZDA in slovenskim glavnim mestom postojajo vse tesnejše.

bilo zaslug za to imajo potomci slovenskih izseljencev, ki niso zatajili svojega porekla.

Zlasti drugi generaciji izseljencev /torej otrok, katerih starši so bili rojeni v naši republiki/ si še posebej prizadeva okrepiti stike z ožjo domovino njihovih očetov, dedov, pradedov...

Cleveland, ki ga imenujejo "ameriška Ljubljana", se želi podrabiti z Ljubljano. Nedavno so ustanovili Slovenski odbor za pobratjenje mest, ki ga vodi Josephine Zakrajsek. Izseljenci bi radi več zvedeli o Sloveniji, o Ljubljani sami, o šegah, navadah, o naših, ljudski umetnosti, obrtništvu, želesi tesnejšega sodelovanja na kulturnem, trgovinskem, izobraževalnem in na drugih področjih.

"V šoli so nam o Jugoslaviji le malo pripovedali, o Sloveniji pa praktični nič. Vse, kar sem zvedela o naši lepoti deželi, sem slišala iz ust staršev, "pravi Jennie Zaman, podpredsednica odbora za pobratjenje Clevelanda in Ljubljane, ki je skupaj z Louisom erjakom prispevala v Ljubljano na večne obisk. Povabila ju je Slovenska izseljeniška matica. Njun prvi name si je ogledati slovenske kraje, poiskati ter si zagotoviti rane predmete, ki naj bi jih kasneje odkupili Etnografski muzej za Slovence v Boroughu v Pensylvaniji. Tu so si izseljeni na 200 hektarjih površine zgradili zgradbo, okoli katere je rekreacijski center s počitniškimi hišicami ob jezeru, igrišča za tenis, golf, balančiranje itd. Tu se zbirajo Slovenci iz vseh koncev in krajev.

V zgradbi, kjer je restavracija, velika sejna dvorana s tisoč sedeži za razna predavanja, kulturno-zabavne prireditve in sestankovanje, je tudi etnografski muzej. Zanj velja med izseljenici največje zanimanje. Zato ni čudno, da so ga že doslej obiskali številni izseljeni iz širinajstih držav ZDA, iz Brazilije in Venecuele. Muzej je lepo urejen, v njem pa so za zdaj v glavnem razstavljeni le tisti eksponati, ki so jih darovali izseljeni sami. Nekateri predmeti, stari tudi po več sto let, so bili generacijam

LETOŠNJI KIDRIČEVI NAGRAJENCI

V Ljubljani so 11. aprila že dvajsetič slovesno podelili Kidričeve nagrade, iz Sklada Borisa Kidriča ter nagrade za izume in izpolnitve. Nagrade so dobili: Dr. Dušan Lasič za Živiljensko delo s področja elektronie in vakuumske tehnike.

Dr. Lev Milčinski znan psihiatrer, za Živiljensko delo /40 let/ na področju psihijatrije.

Dr. Vinko Kambič za delo in proučevanje ter zdravljenja bolezni v grlu. Zdravi in preočuje rakaste bolesti v grlu.

Lojze Ude za Živiljensko delo pri obravnavanju koščega vprašanja in boja za našo severno mejo. Njegove knjige obravnavajo z znanstvenega in zgodovinskega stališča Koroška vprašanja.

Dr. Anton Bajec za Živiljensko delo na področju slovenskega knjižnega jezika. Poleg omenjenih pa je prejelo skupno še 35 znanstveno-raziskovalnih delavcev.

KAR PO DOMAČE...

Srečala sva se z dobrim znancem, kar je res sreča v današnjem Sydneyu. Drug poleg drugega sva obstala pod prometnimi svetilikami. "Glej, da boš kaj poštenega napisala za prvi maj", je gledal v rdečo luč, "saj si ti tudi delavka", in že je šel za zeleno lučjo na drugo stran ceste.

Hm, da naj pišem o prvem maju? Kakor da mora vsak človek živeti po koledarju, temu univerzalnemu kažidnevnu? In da naj napišem kaj poštenega o temu dnevu? Kako le? Saj je cel koledar ena sama potegavščina. Res je, da ima vsak dan v njemu svojo nišo. To je resnično. Ni pa rečeno, da je vse resnično tudi pošteno. Tudi ni vse resnično resnica. Resnica je namreč nespremenljiva. Posebno resnice, ki jih razglaša Vatikan, ki naj bi bil nezmočljiv, bi morale biti za vse čase nespremenljive. Kdor se misli zdaj ujedati, naj se zahvali tistem, ki me je nagnal, da napišem kaj poštenega o prvem maju. Hinnavčiti in klečplaziti ne znam. Verjetno bi marsikateremu bilo bolj všeč če bi napisala kaj o seksu. Na primer: kaj je umetnina? Orgazem človeškega ustvarjalnega duha. Pojedimo rajši nazaj v koledarske niše.

Vsak dan ima svojo nišo. V vsaki od njih se nahaja po eno, včasih tudi po dvoje imen nagrajencev, ki jim je Vatikan v vsakodnevni dirki v nebesa podelil naslov svetnika. toda že za časa mojega življenja je ta človeška ustanova že nekoliko svetnikov vrgla z njihovega "večnega" pedestala. Verjetno, ker niso več ustrezali aktualnosti. Pometli so z njimi, kot gospodija pomete staro šaro, ko naenkrat ugotovi, da je čuvala nepotrebno navlako. Piše, da so papežovi ukrepi na zemlji potrjeni tudi v nebesih. Le kako je tistem nebešanom, ki jim naenkrat zmanjka smaragdnih, rubinstarih, emeraldnih in bogeške kakšnih dragocenih tal pod nogami in morajo skozi biserna vrata nebeškega mesta nekam tja med oblake... Ta večnost, polna posvetnih dragocenosti, imelo diši na materjalizem in na izkoriscenje vere, ki nas jo je učil Nazarenec.

Vzemimo samo en primer takega izgnanca iz svetniškega zabora. Sveti Kristof. Njego so menda pognali kar na cesto, saj je bil zaščitnik popotnikov. Prvic: ne vidim nikakršne izredne modrosti iz izpostavljanjem tiste raje svetnikov malikovanju. Saj delajo celo konkurenco Bogu. Ne samo to, da ljudje pred njimi plazijo, na dan mnogokaterih svetnikov pijančijo na čast svojega imena. Kaj ni to malikovanje? Kaj bi ne bilo pametnejše če bi nam in višo vsakega dneva v koledarju napisal Vatikan, ki naj bi bil kristjanom vir modrosti, kakšno modro izročilo za naše živiljenske poti?

Družič: tisto razpojevanje svetnikov, ki naj bi bil istočasno zaščitniki zemljyanov pri raznih vsakodnevnih opravkih, je kaj nepremišljeno delo, brez čuta za človekovno notranjost. Nekateri lju-

dje se tako naslanjajo na svetnike, da niso sposobni za nikakršne samostojne odločitve. Odvzemi mu takega božjega zaščitnika in ubogi vernik, ki je slonel na svojem svetniku, se bo znašel v življenju kot muha v močniku! Poznam ljudi, ki se boje šofirat brez tistega drognega kipca sv. Kristofa. Ne gre jim v glavo, da jim je odvzet zaščitnik. Iz ljudi, ki se zatekajo k svetnikom za vsako figo nastajajo mevže.

Tretji greh v zvezi s svetniki je ta, da sveti Rim izkorišča svetnike v politične namene. Primer? Jožef. Spominjam se, da je Jožef nekoč bil zaščitnik družine. Zdi se mi, da nekje v marcu mesecu. V glavnem, predstavili so ga na 1. maj, tu, sedaj pod nazivom Jožef - delavec, koketira s proletarijatom. Zdi se mi, da je le šahovska figura v borbi za prevlado. Uboga delavska raja pa ne ve kam. Za Jožefom ali za sindikatom? Kar vidim jo, komedijo za katero daje inspiracijo. Va-

Zapisnikarji v nebesih radijo, prečrtavajo, in tragojo liste, ki so strogo numerirani, ker tam ni nobene goljufije in birokracije. Morajo se celo v brade prdušajo nad rimskimi ukrepi, ker so vsem odvzeli celo svetništvo. Tako je absolutno pravilno.

Tu na zemlji pa so zaradi prestavitve Jožefa kaj-nenavadni, pestri in živahní prevomajski sprevodi. Krščanski socijalisti, ki so istočasno tudi člani delavskih sindikatov, korakajo v nekaterih slučajih kar skupaj s komunisti. Med transparenti delavskih zadruž vihrajo praporji cerkvenih delavcev: prapor mežnarjev, prapor cerkvenih čistilk, prapor bolniških strežnic, prapor vatičanskih vrtnjarjev, prapor papeževe služinčadi /bilo mi je zabičano, da papeža ne smem več omenjati, češ, da sedi na vrhu človeške piramide/ in seveda tudi prapor farovskih kuharic, ki spadajo že v slovensko folklorno.

Tako bi pravzaprav moral biti, če bi nekateri rimski služabniki pokažali več strpnosti, saj jo celo papež ima v obilni meri. Sprejema mnogo božje, agnosti, ateiste, socialiste in komuniste. Kaj ni Učenik posedal v jedilnicah bogatašev, se pogovarjal mirno s svojimi neprijatelji in z uličarko Magdaleno?

Taki prijateljski in bratski sprevodi delavstva bi morali biti v Pekingu, Moskvi, Rimi, Londonu, New Yorku, Melbournu, Sydneyu, Parizu in celo v našemu Marrylandsu. Kaj sele v Canberra! Tako bi moral biti, če bi šlo res za interes delavstva.

Kaj najše zinem o prvem maju, da bi bilo nekaj za vsakega?

Živelj prvi maj! Živelj svi Jožefi in Jusufi!

Živelj delatstvo!

Dol s človeško piramido!

V dokaz strpnosti papeža Pavla Šestega naj izustum še oso, ki mi že dokaj časa brenči po mozganah.

ŠE ZADNJIČ S PARNO LOKOMOTIVO DO POSTOJNE

Na zadnjo vožnjo je iz ljubljanske želkezniške postaje 11. aprila od 11. do poldne odpeljala lokomotiva v Postojno. Vsa zavita v paro in črni dim, se je tako tudi simbolično umaknila hitrejšim, modernejšim in bolj ekonomičnim strojem. Lokomotivo je odpeljal storjevoda Damjan Zajc, z njim pa se je odpeljalo tudi lepo stevilo upokojencev - storjevodij iz vse Slovenije. Tako se je zaključila doba parnih strojev, ki je trajala ravno 130 let pri nas v Sloveniji. Istočasno je šla v "pokoj" tudi prva električna lokomotiva, ki ji pravijo tudi "musolini", ki se je v Postojni srečali in obe stariki so poslati v doslužen pokoj.

OPSA

Na ljubo sestracam prispeti "Minoresi" so v našo vas. Godli, pili so ni peli, nam spretno krajsali dolg čas.

Val ne trpi ti petokrake,
na njo pogled se mu megli
a sestre zvezde ravno take
dele njegovi čredici...

Slovenci grb, glej, žitno klasje,
orjak Triglav pod njim kipi.
Sestre! O, duše pasje -
rdeča zvezda ga kras...

Pavel Šesti je pozdravil
Tita: "Zaslužen pacifist!"
Kaj zdaj bo pater zone-
gavil?
Da je papež socialist?

Pavla Gruden

FRANCE MIHELIČ JAKOPIČEV NAGRAJENAC

12. aprila so v Moderni galeriji podelili tradicionalno nagrado, ki ima ime po slovenskem slikarju Rihardu Jakopiču. Letos je to visoko priznanje prejel France Mihelič. Ustvarja že skoro pol stoletja, njegove slike in grafike na svojini umetniški način komentirajo predvojna leta gospodarske krize, grozoto vojnih let kot tudi v povojni dobi izraža ustvarjalnost naših dni. France Mihelič ima stalno razstavo svojih slik v obnovljenem samostanu v Kostanjevici, poleg Božidarja Jaka in drugih.

PROROK Proričem vašu sudbinu

Mogu vam reci vasu prošlost i vasu budučnost. Sto ce vam se desit u vasem životu. Posjetite me svakim danom od 12.30. pm. do 7. uyečer. Uvjet sam na istoj adresi. Pitajte za Gos. Anu na adresi.

761 Park Street,
Branswick 3056.
Melbourne, VIC.

Acacia Florist



Cusak Centre
Kingston A.C.T.
Tel: 950-721 /G.da. Sales/

SVADBENE NARUDBINE VENCE ZA SAHRANE ROĐENDANSKA CVEĆA DNEVNA URUČIVANJA /Naruđbine/

Restoran "BLACK SWAN"



Susak Shoping Centre u Arkadi Kingston Canberra A.C.T.

Ovo je restoran koji vam nudi nekoliko vrsta raznih jela uz izvrstan ukus. Specijalna cena za redovne goste obratite se na svom jeziku vlasnici Violeti.

Bićete s pažnjom usluženi.

Dobro došli!

Ovo je vaša obućarska radnja. Sve vrste opravki kao i prodaja novih cipela možete kupiti kod vašeg zemljaka:

VIKTOR OVCAR Cusak Shoping Centar u Arkadi Kingston Canberra A.C.T.



Bićete usluženi na svom jeziku.

O števil

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDEN



ŽENSKE NEKOČ

Ženske nekoč niso imele volilne pravice, ženske nekoč niso smelete in mogle o ničemer same odločati. Zato so bili možje ali očetje. Skratka, bile so le kot drugazredna bitja.

Gibanje za človeške pravice, ki naj bi pripadale tudi ženskam, ki so od dobe matriarhata v davnji zgodovini živele le podložne možu se je v Evropi začelo šele v prejšnjem stoletju. Oglejmo si primer v Angliji. Na volilnih shodih in kampanjah je bilo vse pogosteje slišati vprasanje žensk in njihove volilne pravice. Leta so minovala, takratni politiki ženski in njihove volilne pravice. Leta so minovala, takratni politiki niso naredili nič, vse dotlej, dokler niso ženske same vzele zadavo v roke. Spoznale so, da na mirem način nikamor ne pridejo in so sklicale svoj shod, na katerem naj bi poslance prisilile, da začno tudi o njihovih zadevah resno razpravljati v parlamentu. Tako je prišlo do znamenitega shoda žensk v londonskem Hyde Parku leta 1908, kjer je bilo nad 250 tisoč žensk in moških. Pred prlamentom in pred poslance so prišle organizirane z zahtevami. Poslanci so ostali glubi na njihove zahteve, ker se niso razšle, so jih razgnali s policijo. Ko so ženske to videle so 30. junija organizirale mirne demonstracije pred parlamentom, na katere pa je prišlo kar kakih 5 tisoč policistov. Odgovorile so s silo, začele so razbijati okna in podirati ograje in plotove, da so se branile pred policijskimi konji. Zaprli so takrat 29 voditeljic in so jih

v zaporih tretirali kot kriminalke. Kar jim niso dali pravice političnih zapornikov so pričele gladovno stavko. Da bi jim v zaporu ne umile, so jih le izpustili. Odnehalo niso, še večkrat so demonstrirale, bile v zaporih, tam naprej stavkale, tudi nekaj jih je umrlo od glada, nekatere so nasilno hramili a obnehalo niso.

Žensko gibanje se je vedno širilo. Pridružili so se gibanju tudi nekateri poslanci, vendar uspeha še ni bilo. Čas prve vojne je to gibanje za nekaj časa prekinil, nato pa se je še močnejše razmahnilo. Tako so ob koncu vojne 1918 leta dobile delno, deset let kasneje pa popolno volilno pravico.

Znana voditeljica tega gibanja je bila Emmeline Pankhurst, ki je 1903. leta organizirala žensko socijalno in politično zvezo /WSPU/. Bila je osemkrat v zaporu. Njeno delo je nadaljevala kći Estelle. Tudi ona se je zavzemala za pravice žensk in se ukvarjala s socialnim delom. Pisala je o ženskem gibanju in tudi napisala življenjepis svoje matere. Dandanes stoji v Londonu spomenik Emmeline Pankhurst.

Taka in podobna gibanja so bila tudi drugod po Evropi in tudi pri nas. Tudi mi smo imeli pogumne žene poznamo junakinje skozi vso dobo, od Turkov pa do danes. Tako so delale skrivaj v ilegalni v odporniškem gibanju ali pa se borele v vrstah osvobodilnih borcev. Nemalokatera je svoje življenje žrtvovala za svojo domovino.

N.Z.

UNITED TRADING P/L
BANKSTOWN
HUSQUARNA AND KWIK SEW
CENTRE

Veoma širok assortiman HUSQUARNA ŠIVAČIH MAŠINA, kao i male FABRILS

HUSQUARNA 2000 normalno se prodaje po ceni od 629 dolara, sada kod nas SAMO 499 dolara, dok se ne rasproda zaliha!!!

14. MARION ST. BANKSTOWN,
N.S.W. TEL. 707-2301 U STAROM
DELU GRADA

KAR PO DOMAČE...

Že davno pred nastopom zapadne civilizacije napovedan čas, ko bo zmanjkal na svetu ljubezni, je globoko zagazil v našo dobo. Odnos med starši in otroci se je tako strašno izpremenil, da je skoraj neverjetno. Če bi ne bilo materinskega dneva, bi otroci menda ne posvečali materam nobene pozornosti več.

Ob materinskem dnevu se mi misli ustavljanje največ pri zapuščenih, obubožanih, ostarelih materah, ki v neizmerni osamelosti, samo toliko, da še životarijo v domovih za ostarele, ugašajo pozabljenje v takorek beiraških razmerah. Družinsko življenje je v vedno večjem razpadu. Spominjam se časov, ko sta stari oče in stara mati bila predmet velike ljubezni in spoštovanja. Otroci so nekdaj imeli visoko razvit čut odgovornosti, spoštovanja in potrpljenja do ostarelih staršev. Nihče ni niti v sanjah mislil, da se jih rošil in da jih pošlje v zavod za ostarele. Le če jih je bolezem že tako daleč nagrizla, da jih doma niso mogli več negovati, so jih s težkim srcem prepeljali v hiralnico. Skrb do staršev je v bogatih in revnih, mestnih in pobeželskih družinah nekoč bila sveta dolžnost. Ne samo to. Bila je opravek ljubezni.

Po vojni se je živiljenki način družbe na zapadu popolnoma spremenil. Materializem je izgnal ljubezen in jo nadomestil s pohlepom. Ne v borbi za opstanek nego v borbi za gomiljenjem izumov, ki naj bi napravili življenje, posebno družinsko, lažje, se je začela družina razpadati. Oče in mati sta se pognala za delom, včasih imata celo pa dve službi, samo da ne bi zaostajala za sosedom. Otroci, večkrat kot ne, še v pleničkah, pa so izročeni v varstvo ženam, ki materinske ljubezni ne morejo nikdar nadomestiti. Ko otrok doraste, se že tako in tako staršem odstuen, poda na svojo pot in začne svoje družinsko življenje, ki je še slabše od generacije njegovih staršev. Dokler je mati še vsaj toliko sposobna za neodvisno življenje, da sama skrbi za svoj dom in zdravje, še more upati, da bo vsaj materinski dan preživel v krogu svojih. Ko pa jo današnje živiljenjske razmere prisilijo, da se sama umakne v dom za ostarele, če jo tja že prej niso odpravili otroci, se prav lahko zgodi, da jo ne bo nikhe več obiskal. Znam, da takih primerov med nami Slovenci še ni. Ne upam pa se trditi, da jih ne bo.

Že petnajst let pozaujem ugašanje živiljenjskih moči in luči duha starčkov, ki pozbavljeni venejo, kakor da nikdar niso bili mladi, kakor da nikdar niso bili ljudje. Sodobni Jobi, ki takoreč gniajajo na smetišču, izpostavljeni prevečkrat grobim bolničarkam, to so nekdanji starši nosilev današnjega sveta. In med njimi se nahajajo številne matere, katerih otroci se brez da bi jim vest kaj očitala, veseli življenju škoraj nevedoč, da bodo tudi oni nekdaj, če jih smrt ne bo prehitela, ostareli.

Res je, da vse matere danes niso vredne ljubezni in

spoštovanja, saj tudi one svojih otrok ne ljubijo in ne spoštujajo. Vendar človek človeka ne bi smel nikdar toliko zapustiti, da na stara leta ostane brez vsakega dobrostanstva. Sram me je, da sem človek, kadar se približam postelji matere, in takoj slučajev je vse preveč, ki leži privezana leta in leta na posteljo, oblecena v tko raztrgano perilo, da je res le še za brisanje prahu. Ni gumbov, ni gumbic, ni rokavov. Ni niti več sledu o prvotni obliki oblačila. A da o pomanjkanju robčkov sploh ne govorim. Niti glavnika ni, da bi ji strežnica mogla razvozljati zanemarjene lase. Kolikokrat take revice spe zavite v rjuho, ker nimajo niti raztrgane bluze. O topli jopici, o domači oblekvi, o nogavicah in toplih copatah je sploh neumnost misliti. Veselim se smrti starke, ki jo je bolezen razjedla še predno ji je čas razjedel oblačila... Takrat revice, ki bi že zdaj avnji rade bile med mrtvimi a še morajo živeti na stramoto svojih otrok, ki se sicer te sramote ne zavedajo "podelujejo" kar jim vsaj za silo prav pride. Res je, da se takih revic spomnijo, toda zelo redko, ženske dobrodelne organizacije za Božič, Veliko noč in materinski dan. Košček mila, robček in glavnik so kakor kaplja vode v morje. Nikakor ne morem razumeti otrok, pa četudi so jim bile matere najslabše ženske na svetu, da nimajo vsaj malo milosti do njih. Kadar enkrat staremu človeku ugasne um, takrat se jih otroci izognejo kakor da niso nikdar imeli staršev. Število takih mater, ki se s cunjam vred razpadajo kot nekdaj gobaveci na izoliranih otokih je v nebo vpijoče. A pravi gobaveci so zunaj, ne v domih za starece.

Popolnoma odvisne so od strežnic, ki so "tako nizko padle", da se s tako umazanim delom ukvarjajo", kot je pred leti rekla ena naših narodnih dam. Naj ji Bog ne zameri, saj ne ve kaj govorji. Blagor materam ki se morejo pod starost veseliti svojih otrok, saj se družba več ne zaveda, da so matere nosilke človeštva.

Pavla Gruden

70 LET SLOVENSKE PROSVETNE ZVEZE

CELOVEC - Koroški Slovenec so slovensko proslavili 70-objetno delo slovenske prosvetne zveze. Skoraj 4 ure so se na održu celovškega mestnega gledališča pred prepolno dvorano menjavale peske in tamburaške skupine, ansamblji, folkloristi in recitatorji, iz skoraj vseh koroških krajev, kjer žive Slovenci.

lozotska fakulteta. Prvi dan je bil namenjen posvetu o kritičnih metodologijah, uvodoma pa je predaval dekan tržiške filozofske fakultete rd. Petronio. Zvrstile so se še okrogle mize o množičnih obličih, o raziskavah prazgodovine v deželi Furlaniji-Julijski krajini in druge.

JAKAC RAZSTAVLJA V MEHIKI

Z več kot 70 deli se na razstavi v glavnem mestu Mehiki Mexiku predstavlja jugoslovenski slikar in grafik Božidar Jakac. Razstavljeni dela zaobsegajo približno petdeset let njegovega ustvarjanja, med deli, razstavljenimi v kulturni dvorani Siqueiros, najuglednejšem likovnem salonu mehiškega glavnega mesta, pa so posebno pozornost vzbudile Jakčeve partizanske grafičke.

Razstava del Božidarja Jacka je odpral svetnik za kulturo jugoslovenskega veleposlanštva v Mehiki Peter Vidović, prisostvovali pa so ji številni predstavniki mehiškega kulturnega življenja in diplomatskega zbora.

ZAHODNOMEMŠKO-JUGOSLOVANSKI FILM LJUBLJANA - "Črno i belo kot dnevi in noči" je naslov filma, ki ga je v proizvodnju "Rebecka film" iz Minhenja in s pomočjo Viba filma iz Ljubljane snemal režiser Wolfgang Petersen, vodilna osebnost nemškega mladega filma v Ljubljani in Opatiji.

Acacia Florist



Cusak Centre
Kingston A.C.T.
Tel: 950-721 /G.da. Sales/

SVADBENE NARUDBINE
VENCE ZA SAHRANE
RODENDANSKA CVEČA
DNEVNA URUČIVANJA /Naruðbine/

Restoran
"BLACK SWAN"

Susak Shoping Centre u

Arkadi

Kingston

Canberra A.C.T.

Ovo je restoran koji vam nudi nekoliko vrsta raznih jela uz izvrstan ukus. Specijalna cena za redovne goste obratite se na svom jeziku vlasnici Violeti. Bićete s pažnjom usluženi. Dobro došli!

Ovo je vaša obučarska radnja. Sve vrste opravki kao i prodaja novih cipela možete kupiti kod vašeg zemljaka:

VIKTOR OVCAR
Cusak Shoping Centar u
Arkadi
Kingston
Canberra A.C.T.



Bićete usluženi na svom jeziku.

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDEN



POTOVANJE PO KITAJSKI

KAR PO DOMAČE...

Kadarkoli se spomnim Kitajske je prvo kar pomislim, le kako je tam ljudstvo ubogo. Zdaj, ko se meje Kine opritne in je turizem v tej deželi v prvih širih razmahih, se vprašujem kaj naj bi človek, če bi se namenil da obiše Kino, posnel v dar vsaj nekomu od tega mnogočtevilnega ljudstva. Dovolj se je natrpel, da se je rešilo krutega federalizma. Vendar sem ob drugi pomisli o pomoči Kitajski, tokrat v veliko širšem smislu, prišla do zaključka, da narod, ki se zanaša na pomoč drugih zemlja, ni vreden, oziroma si ne more ustvariti neodvisnosti. Narodu, ki se sam postavi na svoje noge, ki sam ustvarjai temelje svoji bodočnosti, ni treba milosti po kateri segajo ljudje beraskega duha.

Vse do tistega dne, ko sem srečala znanko, ki se je s soprogom vrnila s potovanjem po Kitajski, se na to zemljo nisem več spomnila. Še predno smo se začeli spuščati v podrobnosti u njunih doživetjih v Kini sem ju vprašala če se je tudi njima porodilo vprašanje: kaj ponesti v dar temu izčpanemu ljudstvu. Skoraj pokesala sem se tega vprašanja, toda na moje začudenje sta mi odgovorila, da se je ista misel porajala vsakemu potniku, ki se je namenil v to zanimivo dežilo. "Vsak, prav vsak v naši grapi je ponesel s seboj neko darilo v upanju, da ga bo imel priliko komu izročiti." Dodeka sta celo še to, da so vse potovalne agencije, ki organizirajo potovanja v Kino, na to željo potnikov pripravljene in da je tako zamisel sama po sebi umevna. Od ginjenosti nad človeško željo po složnem sožitju med narodi, me je stisnilo v grlu. Politični ekstremisti verjetno turiste, ki se navdušujejo za Kitajsko, smatrajo za simpatizerje tamošnjega režima. Resnica pa je, da človeštvo ni do politike. Mir je najvaženejši temeljni kamen za obstanek človeštva. Politiki naj bi bili ljudje, katerih interes naj bil na prvem in zadnjem mestu dobrobiti človeštva. Na žalost ni tako

Srečni bodo, če jim prinesete pozdrave iz Avstralije ali od koderkoli. Dragocenih daril ne sprejemajo. Od bijajo vsakršno nepotrebno navlako, ki človeku za življenje ni potrebna. Zelo radi sprejemajo razglednice in brošure iz vseh krajev sveta in vezenine z etničnimi motivi. Podvsem jim je želja izmenjava kulturnih dobrin z zemljami, ki pripa-

dajo zapadni civilizaciji, šta mi hitela pripovedovati.

Na meji mora vsak potnik prijaviti vsako dragocenost, ki je nosi s seboj, bodisi na sebi ili v prtljagi. Pri povratku ne sme manjkati niti eden teh predmetov. Nakita fotografiskih aparativ, filmskih kamer, magnetofonskih trakov in slično, ne smete podariti nikomur, kar je popolnoma razumljivo. Kadar se izpridi razvajen otrok, tako se izpridi tudi narod. Takih zgodovinskih primerov je dovolj, tudi osenne izkušnje iz družinskega življenja nam to vsak dan potrjujejo. Samo po sebi je razumljivo, da se Kitajci, po strašni revoluciji, ki so je preživel, še postavljajo na noge. Morajo si predvsem ustvariti najprej to, kar jim je za življenje nophodno potrebno.

Televizorje imajo, seveda ne toliko, kot jih imajo zemlje v zapadni civilizaciji. Televizor je tam lastnina skupin, ki si jih s svojimi prihranki kupijo. Okrog televizorja se zbirajo kadar jim čas dovoli - po skončanem delu. Delajo svi brez izjemne, ženske in moški, pa najsi bo to delo s krampon ali ukvarjanje z atomizmom.

Hoteli po mestih so ogromni in služičadi z osnovnim znanjem angleščine več kot dovolj. Vsaka soba ima kopalico, le vroče vode včasih zmanjka in sem pa tja puščajo cevi. Povsod vlada izredna čistoča. Kdor želi evropsko hrano, pride v hotelskih jedilnih cah zadnji na vrsto. Serviranje kitajskih jedil se vrši brez vsakih težkoč. Red in snaga vlastata tudi v podeželskih naseljih. Ljudstvo je skromno toda dbro oblečeno. Za modo se ne zmeni nihče. V poštev prihajajo le praktična oblačila. Zelo visoke kakovosti so kitajski hōžuhu, bodisi moški ali ženski. In to pa nizkih cenah. Celo ko kupac doda kupnji ceni še carino, je cena kitajskih kožuhom za pol manjša od cene, ki jih za sličen izdelak zahtevajo trgovine s krznenimi plašči v Avstraliji.

Letala, v katerih turisti potujejo križem kramžem te ogromne dežale so sodobnih angleških tipov, udobna, čista in na vsakem letališču strogo pregledna za slučaj celo najmanjšega kvara. Moja dva znanca, ki sta šla v Kitajsko z organizirano skupino turistov, sta jo prepotovala z letali v šesnajstih dneh. In to brez vsake pritožbe, kar mi je skoraj neverjetno, saj si vsako leto privočita vsaj eno potovanje iz Avstralije. Sploh so

navlako, ki človeku za življenje ni potrebna. Zelo radi sprejemajo razglednice in brošure iz vseh krajev sveta in vezenine z etničnimi motivi. Podvsem jim je želja izmenjava kulturnih dobrin z zemljami, ki pripa-

PO SLOVENIJI

BILTEN KOROŠKIH SLOVENCEV

CELOVEC - V Celovcu je te dni izšla prva številka novega informacijskega biltena koroških Slovencev in sicer v nemščini, ker je namenjena nemško govorečim sodeželanom. Pod naslovom "Informacijski biltén Slovencev v Avstraliji" naj zainteresiranemu bralcu redno posreduje stališča koroških informacijskih dokumenta in dokumenta v Sindoku v Celovcu.

"DOLENJSKE ZIDANICE"

V Dolenjski galeriji v Novem mestu so odprli razstavo slik Prešernovega nagrajenca Borisa Kobeta "Dolenjske zidanice". Boris Kobe je predstavil 64 slik, ki jih je ustvarjal na Dolenjskem v zadnjih dneh letih. Predvsem gre za upodobitev starih razpadajočih zidanic teh karakterističnih stavb dolenjskih vinorodnih goričev. Kobe je predstavil lepoto zidanic v vseh štirih letnih obdobjih ter istočasno pokazal lepoto mahke dolenjske pokrajine. V kulturnem delu programa je nastopil Šentjernejski oktet. Razstava ob odprtja do 15. maja.

POMLAD V SLOVENIJI

LJUBLJANA - Po izdinem deževju in vsak dan toplejših sončnih žarkih se je tako v Pomurju kot Primorju naravnost razdrohotila pomlad z razkošjem cvetja. Zlasti češnje in drugo zgodnje sadnje obetajo bogato letino, če ga ne bo presenatala pozeba. Zdravilišče Radensko in Moravske toplice že "oblegajo" tuje, živahen pa je postal promet tudi na menihih prehodih z Madžarsko v Lendavi in Hodošu, ker so sosedje ukinali obvezno menjavo dinarjev. Poslednji zimski pozdrav, ki so ga bili ti kraji deležni pred dobrim tednom dni, je prizanesel štokljjam, ki ta čas valijo mladiča v več kot dvesto gnezdih. Lastovki letos v Pomurju začuda ni videti.

me njini vtisti o Kitajski nad vse presenetili. Človek bi smatral, ker sta ne z malo opak veliko začetnico bogataša, da se bosta vrnila nad vse razočarana nad izkušnjami z družbenim redom v Kitajski.

Posebno nadvušena sta nad ponosom tega naroda. Če jih človek hoče užaliti, jim mora ponuditi napitnino. Kitajci napitnine ne sprejemajo.

Nad ljubeznjivostjo prebivalstva v notranjosti Kine sta ostala po njunih besedah "brez besed". Z razprostrtnimi rokami sprejemajo turiste in vabijo jih v svoje skromne kočice, vodijo jih na polja in njive in s ponosom razkazujemo sadove svojega truda.

Obiski turistov so posebno v solah nad vse dobrodošli. Z velikim veseljem in hvaljnostjo sprejemajo darove

LET V TURIŠNO VAS SLOVENJ GRADEC

Do začetka julija tega leta bo na zdajšnjem športnem letališču v Turiški vasi zgrajena 1200 metrov dolga in 23 metrov široka asfaltna vzletno pristajalna steza, do konca leta 1978 bodo letališče opremili še s potrebnimi navigacijsko in meteorološko opremo ter ga usposobili za javni letarski promet.

SREBRNI JUBILEJ AVSENIKOV

LJUBLJANA - Tivolska dvorana v Ljubljani je bila 21. aprila vsaj trikrat premajhna da bi sprejela pod streho vse, ki so že zeli slišati in videti priljubljene Avsenike v njihovi jubilejni izdaji - na koncertu ob 25-letnici uspešnega nastopanja doma in na tujem.

Na jubilejskem koncertu, ki so se ga ubeležili mnogi kulturni in javni delavci, med njimi novi predsednik ljubljanske mestne skupščine Marjan Rožič in predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. Janez Milčinski, so se jubilantje predstavili s pisanim programom svojih uspešnic in skladb, napisanih nalašč za srebrni jubilej. Program, ki ga je občinstvo prekinjalo z navdušenim ploskanjem, sta vodila in pozvala Milanka Bavcon in igralec Janez Hočvar - Riffle. Ob koncu tri in pol ure trajajočega koncerta je tovarna gramofonskih plošč Helidon - Obzorja pobedila jubilantom 25. zlatu ploščo, predstavniki radovljiske občine pa so jim v znak priznanja za njihove misije dobre volje in zblizjanja med narodi poklonili plakato Antona Tomaža Linharta. Avseniki se bodo s svojim jubilejnim programom kasneje predstavili še v nekaterih drugih mestih Slovenije.

ki sem jih omenila. Filmanje, fotografiranje in snimanje na magnetofonske trakove je svobodno. Staro im mlado obiskuje šole, bogatstva ni, vendar izgleda, da so srečen narod. Za dobrodošlico pa čolnarji vozijo turiste, kolikor jim srce poželi, brezplačno po Rumeni reki.

Tako je na Kitajskem po besedah teh dveh avstralskih bogatašev iz Liverpoola, ki vsako leto potujejo kam daleč v svet. Ko sta se na Kitajskem zidu poslovila s Kino, sta "skočila" v Rusijo, ki jima je že dobro poznana, na kratek obisk znancem. "Kako je v Rusiji" sem je vprašala. "Rusi", kot pravi on, "so arroganti, novopečeni aristokrati" Je pač tako. Danes meni, jutri tebi.

Pavla Gruden

NOVO SLOVENSKO DRUŠTVO V SYDNEYU

Kot smo napovedali v našem poročilu dne 10. aprila da se ustanavlja nova slovensko narodno društvo, se je ta vest pokazala za resnično in ni bila le prvoavstraliska potegavščina. Tako je prišlo do ustanovitve 23. aprila in se imenuje Slovensko narodno društvo. Kdo ga je spočel, rodil in mu botroval ni potreba posebej povdarijati. Je plod skoraj 30 letih muk in prastok nam poznanih demagogov in "narodnih voditeljev" v Sydneyu.

Nekateri se ne vem zakaj zaradi tega razburjajo, se morda boje konkurence ali zmede? Ne vem čemu ta malovernost? Končno se je naše slovensko ozračje razčistilo, ideje in mnenja kristalizirala in po starem slovenskem principu: svoji k svojim! Tako bo manj trnjenja, manj razburjanja in tudi manj politike po društvih. Narod pa bo šel tja, kjer je njegovo mesto in kjer se bo bolje počutil. Tako nas uči izkušnja. In končno vsi tisti, ki so že leta hoteli voditi barko slovenstva /veslali naj bi pa drugi/, bodo pokazali kaj zmorejo! Na vam je, vi glejte! In ne nazadnje bo dobro tudi za tiste, ki so do sedaj sedeli v eksekutivi Ethnic Community Councila, kot le individualci, bodo sedaj le lahko dobili status

L.K.



Skica Triglavskega doma

Acacia Florist

Cusak Centre
Kingston A.C.T.
Tel: 950-721 /G.dā. Sales/



SVADBNE NARUDBINE VENCE ZA SAHRANE ROĐENDANSKA CVEĆA DNEVNA URUČIVANJA /Naruđbine/

Restoran "BLACK SWAN" Susak Shoping Centre u Arkadi Kingston Canberra A.C.T.

Ovo je restoran koji vam nudi nekoliko vrsta raznih jela uz izvrstan ukus. Specijalna cena za redovne goste obratite se na svom jeziku vlasnici Violetti. Bićete s pažnjom usluženi. Dobro došli!



Ovo je vaša obućarska radnja. Sve vrste opravki kao i prodaja novih cipela možete kupiti kod vašeg zemljaka:

VIKTOR OVCAR Cusak Shoping Centar u Arkadi Kingston Canberra A.C.T.



Bićete usluženi na svom jeziku.

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDEN



PO SLOVENIJI

LJUBLJANA — Že letos bodo pod asfaltno prevleko Copove ulice, ki je rezervirana samo za pešce, speljali plastične cevi in jih priključili na toplarniško omrežje. Prihodnjo zimo bo ta ulica ogrevana, na njej ne bo ne kupov ledu ne snega. Gre zgolj za poskus; predrago bi bilo ogrevati vse mestne ulice. S tem poskusom, kakor se sliši nenavadno, nameravajo razviti talno ogrevanje stanovanj.

Pri talnem ogrevanju stanovanj bodo namreč lahko uporabljali hladnejšo vodo, kakršna se vrača v toplarno, to pa bi pomenilo velik prihranek. Talno pa bi ogrevali tudi posamezne nevarne odseke cest, križišča, mostove in postajališča povsod tam, kjer je v bližini toplovod.

LJUBLJANA — Letni zaslužek nad 110 000 dinarjev je v Sloveniji posebej obdavljen. V Ljubljani je takšen zaslužek letos prijavilo 14680 zaposlenih ljudi. Največ dohodka je prijavil akademski slikar: 422 885 dinarjev.

BRNIK — Na petnajst let starem ljubljanskem letališču se mrzljivo pripravljajo na 60 »peklenih dni«. Celo lotno letališče bodo močno modernizirali ter usposobili za pristajanje težjih in hitrejših letal, zagotovili bodo večjo varnost pri pristajaju letal, nosodobili in povečali bodo letališke stavbe, največ pozornosti bodo posvetili prenovi letaliških stez, ki so se v 15 letih močno obrabile. Letališče Ljubljana na Brniku bo zaprto od polnoči 30. junija do šestih zjutraj 1. septembra. V tem času bodo letala pristajala v Mariboru, Zagrebu in na drugih sosednjih letališčih.

ŽELEZNIKI — Pred časom so nameravali na lepem Rudenskem polju sezidati delavska stanovanja, vendar so se kmetje odločno uprli. O tem dogodu je bila posneto celo zanimiva televizijska drama Željka Kozinca, ki je naletela na živahen odmev. V Železničkih so se sedaj odločili, da bodo plodno zemljo Rudenskega polja pušteli kmetom, saj je to njihovo edino bogastvo, prostor za nove stanovanjske soseske pa bodo poiskali v Selški dolini. Ker je dolina tesna, bodo zidali osemnadstropne stavbe namesto pritličnih družinskih hiš, kakor so nameravali sprva.

JESENICE — Dogovarjanje med Avstrijo in Jugoslavijo glede predora pod Karavankami je v polnem razmahu. Zmenjeno je, da bosta obe državi utrpeli polovico stroškov. Avstrija mora zagotoviti vplačilo 400 milijonov šilingov, Jugoslavija pa ustrezeno vsoto dinarjev. Obe strani bosta ustanovili posebno meddržavno komisijo za cestni predor skozi Karavanke. Predor bo dolg 7600 metrov, potekal bo med Jesenicami in Št. Jakobom v Rožu, širok bo 7,5 m, visok pa 4,7 m.

SVEČANE PROSLAVE MATERINSKEGA DNE

Materinski dan med Slovenci v Sydneu se je že kar dobro uveljavil in je že del naše zgodovine in tradicije. Letos so ga slovensko praznovali kar na treh krajin. Versko središče v Merrilandsu ga je praznilo na prav poseben način. otroško praznovo so vključili kar v bogoslužje. o obredih in po slovesnostih so imeli piknik, katerega se je ubeležilo lepo število rojakov.

V popoldanskih urah pa je Slovensko društvo v svojih prostorih priredilo svojo praznovo na čast materam. Seveda matere so bile posebej počašcene, že pri vodu so jih počastili s kozarcem šampanjca. Številni obiskovalci so se ob lepi glazbi vrteli pozno v noč.

Med južnim in severnim vhodom v predor bo 30 m višinske razlike. Pred obema vhodoma bodo uredili ploščadi za tehnične obratovalne naprave, bivališča ekip, predvidenih za posredovanje v primeru požara ali drugih nesreč kot tudi za mejno kontrolo. Uporabniki predora bodo morali plačati cestnino, ki bo določena po vrstah vozil.

IZOLA — Delamarisovi ribiči so lani uveli 3900 ton rib, 600 ton mani, kot so načrtovali. Vzrok je bil predvsem v slabem vremenu, na tudi v starelosti 21 ribiških ladij, s katerimi ni mogoče loviti na sodoben način. Izolski ribiči bodo v dveh letih obnovili svojo floto in prešli na modernejši način lova s takoimenovanim kočarijem — globinskim ulovom, ki je povsem neodvisen od luninih men, zato je mogoče loviti v vsakem letnem času in tudi v slabem vremenu. Prvih šest ladij bodo dobili že letos.

MIREN — Kmetiški kombinat Vičava je na 40 hektarjih hruškovih nasadov na mirenskem polju uredil naprave za zamegljevanje, prvo tovrstno napravo v Jugoslaviji. Snomladanske pozebe napravijo v sadovniških veliko škode, lani je na mirenskem polju pozebno več kot 80 odstotkov vsega pridelka hruš. Dosedanjih načini boja proti pozebi — kurjenje, dimljenje, prevetrevanje — so se izkazali kot neučinkoviti. Edini do danes znan učinkovit sistem je zamegljevanje ali oroševanje ob kritičnih temperaturah. Tak sistem že več let uspešno uporablja v okolici Bolzana.

NOVA GORICA — Jože Vodopivec, elektrotehnik v tovarni pohištva Meblo, je izboljšal uvoženo elektroniko pri sušilnih napravah v tovarni ivernih plošč. Za izboljšavo je dobil nagrado 120 000 dinarjev. Značilno je, da je predlog za izboljšave poslalo lani kar 17 odstotkov delavcev Mebla. V minulem letu so dobili povprečno po enovativni predlog na dan.

TREBNJE — Pavle Zupančič, 38. strojni ključavnica, je izdelal »zepni« traktor minor, ki tehta komaj 180 kg, ie stabilen in ima veliko delovno moč. Makedonska strojna industrija Minor je po njegovi zamisli naredila prvih 30 takih traktorjev, ki stanejo le 20 000 din. Izumitelj medtem že ponuja nov proizvod svojega duha: lahek mizarski stroj s petimi operacijami.

POSTOJNA — Po 160 letih, od kar je odprta Postojnska jama, pričakujejo letos 15.000.000. obiskovalca.

KOČEVJE — Konec februarja so zaprli rudnik rjavega premoga, ker je dokončno zmanjšalo premoga. Ob ukinitvi rudnika je bilo v niem zaposlenih le še 112 rudarjev (leta 1960 — 800). Rudarji se bodo zaposlili pri drugih podjetjih.

KAR PO DOMAČE...

Minilo je trideset let o prihodu emigrantov v Avstralijo po drugi svetovni vojni. V teku teh let sta se razvili dve smernici. Smer Avstralije in smer v katero so se podali avstralški emigranti. Bila bi idealna slika, če bi opozvalec mogel reči, da sta se razvijali vzporedno. Vendar je to daleč, daleč od resnice. Dočim je pot Avstralije, izrecno po zaslugu emigrantov, stalno vodila v napredok, smo emigranti, še danes na istravnici kot v začetku: drugorazredni člani narodov Avstralije. Avstralija pa se je med tem dvignela v eno najnaprednejših zemelj. Postala je Meka tistega dela človeštva, ki išče sebi boljših pogojev v borbi za obstanek.

Vendar je, da so prvi emigranti bili takoreč primorani sprejeti »gostoljubnost« Avstralije in da so poznejši, takozvani ekonomski emigranti prišli semkaj polnoma po svoji lastni odločitvi. Enim in drugim, ekonomskim in političnim emigrantom pa je Avstralija odprla vrata sama. Enim in drugim, ekonomskim in odprla vrata sama. Torej, če med avstralskim ljudstvom vlada nerazpoloženje nad polnoštevilm dotokom priseljencev, je to kriča avstralske vlade, ki je ustvarila emigrantsko politiko. Ni pa si vlada vse do pred kratkim nito malo prizadevala, da bi v tem oziru poskušala na svoje pravno, t.j. anglosaksono prebivalstvo, ki se še danes, po tridesetih let večinom izogiba tesnejšega stika s priseljenji.

V javnem življenju ostajemo takoreč izključeni iz avstralske družbe, čeprav ji tudi mi pripadamo. Dočim smo emigranti sprejeti resnico, da je danes Avstralija po svojem narodnem karakterju skupnosti mnogoštevilih narodov, se anglosaksonska družba Avstralije tej resnici trdovratno upira in drži kot noj »glavo v pesku«. Največji dokaz za to je dnevni avstralski tisk, ki etničnega tiska nikdar ne omeni. Večina Avstralcev, ki tujih jezikov ne obvlada, pravzaprav resnične situacije emigrantov ne pozna. Naočas, da si naredil kar je bila tvoja dolžnost. Znal si se žrtvovati, zнал si ob svojem delu vrgljati druge, tvaja odlika je, da si zna razumeti človeka in z njim občevati. Ko si vsa ta leta delal tlako slovenskemu narodu tu v Sydneu, bo tvoje delo tudi košček zgodovine in noben kronist ne bo mogel prezreti tvojega imena.

Ostala bo vrzel za teboj, pogrešali te bodo povsod, pri delu in pogrešali te bomo prijatelji. Življenska pot ti kaže naprej. Odhaješ novemu in drugačnemu življenu naprosti, bogat z življenskimi izkušnjami boš znal življenje v naprej še bolj ceniti in ga tudi znaš živeti. Naj ti bodo tele vrstice v skromno in iskreno zahvalo, za ves tvoj trud in trdo delo, ki sa ga posvetil Slovencem v Sydneu in v Avstraliji. In v nadaljnem življenu naše želje, da bi ti bilo vse dobro in lepo!

Stane, delal si, naredil si veliko. Delal si s srcem in z dušo. Delal si z ljubeznijo, zato tvoj trud ne bo zaman. Ni ti treba oditi od nas z gnevom in z grenkobo v duši, čeprav te morda velikokrat najožji sodelavci niso znali ali hoteli razumeti. Lahko greš z mirno vestjo

Lojze Košorok

Pavla Gruden

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDE



PO SLOVENIJI

SESTANEK
ZELIŠČARJEV

PORTOROŽ - Tu se je začel sestanek zeliščarjev in drugih strokvnjakov, ki imajo opravak z zdravilnimi zelišči. Prišli so iz skoraj vse Jugoslavije, da bi se pogovorili o zdravilnih zeliščih, ki rastejo v Jugoslaviji, pa o nabiranju, prodaji, predelavi in seveda tudi o uporabi. V sedanjem času dobivajo zdravilne zeli vse večjo vrednost, saj njihova uporaba pri zdravljenju po svetu narašča.

PREŠERNOVA ULICA V TRSTU

TRST - Tržaški občinski svet je na seji končno sprejel sklep o poimenovanju ulice Petronio, v kateri je slovenski kulturni dom, po Francetu Prešernu. To bo druga tržaška ulica, poimenovana po Slovencu. Pred kratkim je namreč občina

PROROK Proričem vašu sudbinu

Mogu vam reci vasu prošlost i vasu budućnost. Sto ce vam se desit u vasem životu. Posjetite me svakim danom od 12.30. pm. do 7. uvecer. Uvijek sam na istoj adresi. Pitajte za Gos. Anu na adresi.

761 Park Street,
Branswick 3056.
Melbourne, VIC.

OGLAS

JESTE LI VIDELI OVE LJUDE



IZSELJAVANJE IZ SLOVENIJE UPADA

Po najnovejših podatkih zavodah za poslovanje v Sloveniji, beležijo, da je v zagodni Evropi zaposlenih približno 70 tisoč Slovencev. Odhajanje na delo v tujino za četrto leto upada. Še leta 1970 se je v tujini zaposlilo skoraj 10 tisoč Slovencev.

Od leta 1974 naprej pa vedno manj kot pol drugi tisoč, lani na primer se je izselilo komaj 1021 delalcev. Zaposlanje v tujini se je omejilo le na sezonska dela v Avstriji. Zanimiv podatek je, da se lani od 1021 ljudi zaposlilo v tujini 907 delalcev iz Prekmurja. Pomurje je še vedno edino območje, s katerega odhajajo delavci v večjem stevilu na delo v tujino.

Iz tujine se je lani vrnilo 992 slovenskih delavcev iz držav zahodne Evrope. Pravijo, da takšen proces vra-

čanja ni zadovoljiv, po načrtu je predvideno, da se jih vrne vsako leto okrog 5 tisoč delavcev. Vzrok je zato več, delavcev, ki so se v tujini zaposlili ob moderni tehnologiji in se usposobili za take paklice, doma jim tako strokovna usposobljenost ni priznana ali pa takega dela ne dobijo. Drugi vzrok je, da so si doma zgradili hiše ali kupili stanovanja, v teh območjih pa industrije in dela ni. Posebno velja to za Pomurje, severni del Stajerske in Kozjansko.

Izseljavanje v Avstralijo je tudi že pred leti upadlo, retko slišimo, da bi kdo na novo prišel iz Slovenije. Sem ter tja kdo odide domov uživat zaslужen pokoj, večjega izseljavanja ali useljavanja pa med nami slovencini.

L.K.

DOMOV, POD RODNI KROV

Kot vsako leto, tako se tudi letos vračajo naši rojaki v svoj rodni kraj, pod rodni krov. Tako odhajajo eni za drugim, nekateri so že doma, drugi bodo še šli, kakor kdo. Obleščakovci iz Carimbah so se že vrnili iz domovine iz dopusta. Matuševi so ravno za 1. maj prispevali domov. Odpotovali so že: Franc Omers s hčerko, družina Bogataj, Zofka Brkovec, Mirko in Mariča Ritlop in Hrenovi. Odpotovali pa bodo še: Špiraljevi iz Concordia, Tomšičevi iz Guildforda, Oražnovi iz Abotsforda, Zofija in Danica Šajn, Jože Miklavčič, družina Dekleva, Rudolfovi iz Wollongonga, proti koncu poletja še Lojze Glogovšek, in hoče videti doma kako zori grozdje in poskusiti sladki mošt. Vsem želimo prav lepo bivanje v domovini in veselo srečanje na Izseljenskem pikniku, ki bo 4. junija v Škofiji Liki.

V sredo 24. maja sta se stalno poslovila od nas rojaka Marija in Rudi Maurič iz Burwooda. Zasluženo pokojnino gresta vživat v rodni kraj Marije, v Metlico. Bila sta v Avstraliji nekaj nad četrt stoletja. Oba sta bila ves čas skromna, prijazna in zavedna

rojaka. Rudiju pač v mladosti življenje ni priznanašalo. Kot sin Slovenskega Primorja je moral mlad v italijansko vojsko, nato v italijanska kaznena taborišča, po kapitulaciji Italije v partizane in zadnje leto vojne je prebil in komaj preživel med živimi mrljici, v zloglasnem taborišču v Dachau. Po vojni zopet okupil vso sladkost begunskega taborišča v Italiji, odkoder sta z ženo Marijo prišla v Avstralijo in njegovo zadnje taborišče je bila Bonegila. S pridnimi rokami sta si z ženo uredila prijeten dom in kar žal ga je jima bila prodati in zapustiti. V metliki upata, da si zgradita novo gnezdo, kjer bosta med romantičnimi belokrajinimi brezami uživali čist zrak in jesen njunega življenja. Draga nam Rudi in Marija, živila sta med nami mirna in dobra v iskrenom prijateljstvu, pogrešali vajubomo. Zato pa vama iskreno želimo v domovini vse dobro med svojim najdražim. Če nas bo pot kdaj zanesla v domovino, vajuboshičemo. Do takrat pa na svidenje!

L.K.

DRUŠTVENO GLASILLO "TRIGLAV"

Pred nami je druga letosnjščica društvenega glasila "Triglav", ki izhaja že 8. leto in nosi štev. 32. Izšla je sicer z nekoliko zamude, vendar zanimivo branje. Priloga štev. 2 Mladi Triglav je posvečen mladini, v katerega piše mladina sama ali so prispevki za mladino v slovenščini in angleščini. Prev prijetna je zopet novica, razpis Cankarjeve literarne nagrade, za katero se bodo tudi letos potegovali mladi pisci. Tema bo letos "Poboda matere". Denarne nagrade bodo v višini do 250.00 dol.

V glasilu najdemo pravosti novic in zanimivosti iz Slovenije, posebno zanimivo branje zlasti za tiste, ki ne čitajo naših tednikov ali Rodne grude. Kot glasilo Kluba in vseh triglavskih

organizacij, najdemo poročila o društvenem delovanju, uspehih, kulturnem življenu med nami in vse kar spada pod društveno dejavnost. Zaman pa obračam liste in iščem kakšnega koli poročila o nadaljevanju gradnje doma. Nobena tajnost ni, da med rojaki in člani vlada malovernost, niti sam nebi hotel biti neverni Tomaž, krožijo nepotrebne govorice češ da doma ne bo itd. Vsem je lahko jasno, da se dom ne zgradi preko noči, vso društveno delo visi na prostovoljnem delu. Vendar za to odgovorni, povejte jasno in glasno, kako zadeva stoji, kje so težave? Člani in delničarji imamo pravico vedeti! Bo tudi manj nevšečnosti, gordnanja in brezplodnega govoricevja.

KAR PO DOMAČE...

Zdaj, ko se je med etničnimi skupinami Avstralije pojavilo prerojanje narodnih korenin, je čas, da končno tudi Slovenci resno dvignemo svoj glas in da s pomočjo tiska in delegacije pri vladu zahtevamo priznanje polnovrednosti slovenskega jezika vzporedno z ostalimi jeziki, ki so uvrščeni v reden šolski pouk v državnih avstralskih šolah.

V knjigi "Avstralija 2000: Ethnic Impact" na podlagi katere avst. vlada prinaša številne ukrepe o emigrantih, zadevah in v kateri so priobčeni zaključki Prve narodne konference o kulturnem pluralizmu etničnih skupin v Avstraliji po dolgotrajnem in izčrpnom raziskovanju, profesor James Bowen, navaja o jugoslovenskem jezikovnem problemu sledče:

"Jugosloveni so stevilni, toda ta zemlja je federacija še vedno v trenju med šestimi različnimi etničnimi grupami.

Dve največji grupe predstavljajo Srbi in Hrvati, ki govore različne verzije istega slovenskega jezika. Kakšne težave bi za jugoslovensko skupnost povzročila izbira srbskega oziroma hravatskega jezika?"

Smatram, da je take informacije dobil iz poizvedovanja med jugoslovenskimi narodi v Avstraliji. To so pač izjave ljudi, ki ne poznajo ali ne žele poznati resnično situacijo. Na žalost v tem uradnem zgoraj omelanem poročilu o jezikih nismo niti omenjeni.

Temu smo krivi dosti sami ker se premalo zanimamo za etnične zadeve da sploh vedelo, da se vrši tozadne uradno raziskovanje, ki ga je izvršila New England Univerzis iz mesta Armidale.

Vzemimo še enkrat "pampet in roke" in storimo vse potrebne korake, da dosežemo tudi pri avstralskih oblasteh priznanje kot polnopraven narod s polnovrednim in čistim jezikom, v katerem ni primesi niti iz srbske niti iz hravatske.

Vsaka slovenska organizacija v Avstraliji naj bi pooblastila vsaj enega delegata in vsi ti delegati skupno, brez političnih predsodkov naj zahtevajo konferenco s Komisarjem za Etnične zadeve, federalnim Ministrjem za Emigracijo in s Federalnim Ministrom za vzgojo in s tozadnimi ministrimi vlade NSW-a.

Brez vsakega omahanja, brez strahu in brez dvomov, je treba poslati pismeno, ne prošnjo, nego zahtevo slovenskih vlad v domovini in Slovenski Izseljeniški Matici da naše pravice kot Slovenci v Avstraliji podpreta z uradno izjavo o naših pravicah v Federalnem Jugoslav-

iji in Sloveniji. V mojem srcu ni dvoma, da smo v Jugoslaviji polnopraven narod.

Istočasno naj bi poslali kopije teh naših zahtev Jugoslovenskemu generalnemu konzulu v Avstraliji, slovenskemu vicekonzulu g. Cerarju in jugoslovenskemu kulturnemu predstavniku v Canberri.

Ker imamo navzlic temu, da smo emigranti, dvojno, tj. avstralsko in jugoslovensko državljanstvo, je absolutno moralna dolžnost naših tozadnih oblasti v domovini, da nas brez pomisleka podpro. Kar zahtevamo je naša pravica in naša resnica in naša last: naš jezik in naše izvirno narodno ime, ki nam pripada ne samo po zakonih matične domovine nego tudi po zakonih narave.

Vsaj pri tej dolžnosti, ki jih imamo do sebe kot narod, pozabimo na naše razprtje če smo vredni imena Slovenci in vredni svoje materinščine. Če nismo zmožni storiti tega koraka niti sedaj ko se moramo celo v svobodi Avstralije, ne Avstralije, boriti za svoj narodni obstoj, potem nismo vredni privilegijev ki jih kot narod imamo in za katere se že stoletja borimo. Ali želimo postati Anglosaksonci? Ni smo se dali Nemcem. Ne bi se smeli dati lasni ravnodostni in mlačnosti. Ali so vsa naša gesla prazna slama? Ali so vsa naša kulturna prizadevanja le kratečne časa? Pomislite!

V tem trenutku naprošam naše cerkvene, akademske, klubske in predstavnike v Koncilu za etnične skupnosti in vse rojake širom Avstralije, da storimo prvi napotrebnejši korak: povežimo se v duhu za našo "staro pravdo" vsaj za toliko časa, kolikor ga bo zahtevala borba za ustitev našega jezika med vse ostale jezike v rednem šolskem pouku v avstralskih šolah.

Posamezniki, ki iz razočaranja nad izgubljeno bitko za svojo ideologijo ne žele sodelovati pri tej borbi niso vredni slovenskega imena. Upam in srčno želim, da se bodo temu apelu odzvali tudi slovenki duhovniki v Avstraliji, ki so povezani z duhovščino v Sloveniji.

Moramo se pomiriti z dejstvom, da nam Avstralija naših pravic ne more priznati brez tozadne uradne izjave naših oblasti doma ki so v tesnih in prijateljskih odnosih z Avstralijo.

Združili smo se s podpisi v borbi za koroške Slovence. Zato ni vzreka, da bi ne bili sposobni storiti vse kar je človeško mogoče za naše pravice in za našo ohranitev v Avstraliji.

Pavla Gruden

ZBOG OBIMA POSLA PRODAJE SE ILI TRAŽI ORTAK

Za veoma dobro uvedenu burekdžijsku radnju. Ortak obvezno treba da poznae Engleski jezik. Uplata 5.500 dollara za ortaluk.

Zainteresovani ortak nije obvezno da ima završen pekarski ili burekdžijski zanat, jer će uz vlasnika veoma brzo snavljati ovu veština.

Obratiti se na:
11 Railway Pr. CANLEY VALE, N.S.W.
/Crnčević Dušan/

378

272

290

270

510

524

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDEN



MILIJONI ZA EMIGRANTE

Na predloge raziskovalne komisije, ki jo je vodil Mr. Frank Galballz, je parlamentu predložila svoja poročila s predlogi, o stanju in potrebah emigrantov v Avstraliji tako je federalna vlada končno odobrila 50 milijunov dol. za potrebe emigrantov. V prvem letu proračuna bo dano na ralago 7,9 milijona, drugo leto 15 in tretje leto ostalih 27 milijonov.

Ta denar bo porabljen predvsem za sledeče potrebe: za učenje angleškega jezika novodoših, za otroško varstvo, prosveto, radio in televizijo, služba tolmačev in za izboljšanje emigrantov v zaposlitvi. Verjetno bodo vsaj znatnejše podprtji s tem denarjem že obstoječe dobrovoljne socijalne etnične ustanove. Na primer Jug.-Aust. Socijalni Center v Newtownu že obstoji skoro štiri leta in v zadnjih dveh letih ni dobil od vlade niti centa. To je trenutno edini jugoslovenski center v Avstraliji, dočim nekatere druge etnične skupine so bolje organizirane in imajo ječ sličnih ustanov.

Končno računajo, da je v Avstraliji nad 20% emigrantov in je nujno, da se jim nudijo boljše usluge, kot je to bilo v preteklosti. Ustanovljeni bodo novi etnični sveti, kateri bodo že z obstoječimi ustanovami izvajali program. Računa se, da je vsaj pol milijona emigrantov, ki se do sedaj niso posluževali teh uslug. Bodisi da jih ni bilo, da jih nio rabil, nekateri sploh ne vedo za te usluge in so zato neštokrat v velikih neprilikah in v teževah in to največkrat radi neznanja jezika. In kot poročajo časopisi, bo po novem načrtu 10 milijunov dolarjev porabljen za šole emigrantskih otrok. Zaposliti nameravajo več učiteljev, zboljšati metode učenja, nabaviti boljša in modernejše pripomočke in učila.

Izračunali so tudi, da je

L.K.

Junijsko okolje

Po slovensko se reče juniju tudi "rožnik" in s tem junijsko okolje najodločne označimo. Vsa narava je tako nagosto postlana s cvetjem, da to v pretežni meri prekrije tudi od človeka onesnaženo okolje. Celo sonce se zdaj ne more dobiti nagledati bogastva narave in zato doseže proti koncu meseca rekord v vztrajanju na nebnu. Noči skoraj ni, pa še ta je tako čarobna, da jo je škoda premižati. Po pisanih travnikih se pasejo dvonoge srne in neusmiljeno pulijo iz njih najlepše cvetje, še več pa ga pomendrajo. Kogar zaloti kresna noč okajenega v gozdu in mu nasuje pravilnega semena za srajco, zve za vse leto pravilne stolpe športne napovedi in za vse številke državne loterije, utegne pa celo dobiti gradbeno dovoljenje ali telefon, če že tri leta čeka nanj.

Se lepo pod česnjo vlegel in najedel sveti Vid; ti globoko v žep bos segel, če bos hotel biti česenj sit.

P. Pavliha

OGLAS

JESTE LI VIDELI OVE LJUDE

UMRL ŠKOF
DR! MAKSIMILIJAN
DRŽEČNIK

Maribor-Po daljši in hudi bolezni je 13. maja v 75. letu umrl mariborski škof dr. Maksimiljan Držečnik. Pokojni škog se je vedno zavzemal za dobre odnose med katoliško cerkvijo in samoupravno socialistično skupnostjo.

Clan predsedstva SFRJ in predsedstva ZKJ Edvard Kardelj je pomožnemu škofu dr. Vekoslavu Grmiču izrazil sožalje ob smrti mariborskoga škofa dr. Maksimiliana Držečnika.

STAVKA SLOVENSKIH DIJAKOV V TRSTU

Trst-16. maja so stavkali dijaki vseh slovenskih višjih srednjih šol v Trstu. S stavko so dijaki izrazili nezadovoljstvo zaradi negativnega stališča dežele v zvezi z zahtevami za avtonomijo slovenske strokovne šole.

Slovenski strokovni zavod je bil ustanovljen leta 1970, vendar ne kot avtonomna šola, ampak kot odsek italijanskega zavoda "Galvani". Že od vsega začetka se slovenska sekcija bori za avtonomijo. Da je ta boj upravičen, pričajo že podatki o stalnem naraščanju štivila dijakov! v šolskem letu 1970-1971 se je v zavod vpisalo le pet dijakov, v letošnjem šolskem letu pa ga obiskuje kar 82 dijakov.

6. SREČANJE SLOVENSKIH DRUŠTEV V ZAHODNI EVROPI

Ljubljana-Tudi letos, že trteči zapored, bo pokrovitelj srečanja slovenskih društev slovenskih delcev na začasnom delu v tujini in izseljencev v zahodni Evropi republiška konferenca SZDL Slovenije.

Sesto po vrsti srečanje bo v reprezentativni dvorani Jahrhunderthalle v Frankfurtu na Mainu, sopkokrovitelj srečanja pa bo ministrski predsednik hessenske vlade Holger Boerner. Prireditv je prikaz kulturno-prosvetnega in športnega delovanja društev slovenskih delcev, ki so na začasnom delu v ZRN Avstiji, Belgiji, Ranciji in v drugih zahodnoevropskih državah ter izseljencev v teh deželah.

KONCERT TRIA LORENZ V SAO PAOLU

V počastitev rojstnega dneva jugoslovenskega predsednika Josipa Broza Tita je ljubljanski komorni ansambel "Trio Lorenz" priredil koncert v Sao Paulu. Koncert so organizirali jugoslovensko izseljensko društvo "Prijatelji Jugoslavije", slovensko podporno društvo "Bertioga" in generalni konzulat SFRJ v Sao Paulu. Na koncertu so se zbrali mnogi predstavniki javnega in kulturnega življenja Sao Paola ter seveda številni izseljenici. Koncert Tria Lorenz je prenašala tudi TV iz Sao Paola.



napad me, plisi!

6. junij 1978. - Naše Novine - 9.

KAR PO DOMAČE...

Že zopet se je nbraljo nekaj težko pričakovanega domačega smradu ...

Najprej naj sporočim tistim, ki so izpraševali zakaj sem spočetka pisarila o sebi da sem tako hotela. Zadovoljni?

Edina aprilska novica v "Mislih" iz NSW in to celo iz Sydney-a je bila na strani št. 125 izpod peresa nekega "en en", češ, da pišem tako po domače, da kar po domače smrdi. Včasih je

tudi kratka pamet duhovita, najde zrno kakor slepa kura.

Zadel je žebel na glavo, če že ne z glavo v žebelj,

kajti resnica je, da pišem o domačem smradu. Zahvaljujem pa se uredniku "Misli", da se mu je zdelo vredno dodati, da je "omenjena slovenska stran navadna kulturna sramota". Kako

da ne, saj pišem o kulturni

sramoti navadnih ljudi, oziroma navadnih zemljanov.

Bisere prepustam našim bisernim dušam.

En tak biser sem našla v aprilskeh "Mislih" na strani 106 pod naslovom "Svoden človek". Članek opisuje tudi medveda, ki v živalskem vrtu napravi samo

toliko korakov kolikor jih je bil navajen ko je bil še v kletki, ki mu je "stopila v glavo". Pregrada se mu je "zarila" v možgane", tako

trdi pisec. Menda tudi urednik "Misli", saj kdor se

z njim ne strinja, je po njegovem mišljenju njegov Sovražnik. Taka je pač tista

pregrada, ki jo je ne krščanstvo, ampak katolicizem

zarinali v glavo nekaterim

svojim službenikom. Urednik

"Misli" in njegovim pod-

danikom pa celo v srce. Drugi aprilski biser v "Mislih" je na strani 97 pod naslovom "Merilo krščanstva". V drugem odstavku piše: "Kdor namreč ne vidi svojega brata, ki ga je videl, kako mora ljubiti Boga, ki ga ni videl?" A v zadnjem odstavku navaja takole: "Al se sladko srečemo le okrog tistih, ki nam morejo le kakorkoli koristiti?"

Tretji in četrti biser pa sem našla pod naslovom "Dvoje zakasnih vočih"

izpod peresa Stanislava Leniča, ljubljanskega pomožne-

ga škofa in P. Polkarpa Broliga, frančiškanskega provinciala. Iz teh dveh pi-

sem se vidi, da vera v Jugoslaviji ni zatirana, kot urednik ima navado zatrjevati, ampak da vera doma v polni meri živi.

Urednik sam potraje resnico, ki jo je skušal pričakati, a pregovori, ki jih je zbral na strani 101. Vem, da mi ne bo štel v zlo, če jih navedem, saj so ljudska last.

- Resnica je kot olje: zmeraj priplava na vrh. /spanski pregovor/

- Resnica se ne more nikdar z lažjo poljubiti. /slovenski pregovor/

- Zamolčati resnico se pravi skrivari zlato. /grški pregovor/

- Moder človek v svojih ustih nima dveh jezikov. /danski pregovor/

Na strani 102, v aprilskih "Mislih" članek "Med na-

mi po Sydne-u" po vzorcu Obveščevalne službe obvešča

kdo sta bla gg. Jože Čuješ

in Vinko Ovijač. O g. Čuješu se nikakor ne more trdit, da sedi na dveh stolčkih. Vinko Ovijač, pa je vsem, ki bi radi šli domov,

dokazal, da celo bivši neprijatelji današnje Jugoslavije uživajo njenje gostoljubije in da smoje celo nazaj od koder so prišli. Tudi g. Ovijač bi si moral zapisati za uho, da se resnica ne

more nikdar poljubiti z lažjo. Da si ni prilastil moje zamisli za Prešernov spo-

menik, bi mu morda ne bilo treba prestati toliko težav.

Tako se pač godi ljudem, ki sede na dveh stolčkih. Navlizci temu, da ga maja trs, g. Ovijač zaslubi, da se mu

odpuste razne netaknosti, saj je s svojo družino vložil neštete ure težkega dela in baje pet dolarskih tisočakov

za obstojo in napredek Slovenskega doma v Sydney-u.

Gospod Čuješ pa je pos-

vetil vse svoje bitje za us-

taritev prijateljskega odno-

sa z našo domovino, za oh-

ranitev naše besede in kul-

ture. On je svojo odločitev

prinesel iz globokega prem-

isleka ne iz računa.

Pisec gornjega obveščeval-

nega članka ni navedel za

katero zastavo je korakal

on, niti v kateri breg je

strejal.

Vprašam se le zakaj Ježev Jože ni navedel imen kot se Urbančič, Menart in brata Lajovic in še dosti drugih, ki tudi niso korakali za "petokraško". Morda zato ne, ker pripadajo njegovega krogu? Ali pa le ne zato, ker ve do osebe pod gornjimi imeni niso naši voditelji. Saj priznava da sta to g. Čuješ in g. Ovijač. Kolikor vem, g. Ovijač ni več med našimi voditelji.

Ježev Jože navaja tudi 1.000 pobitih v Kočevskem Rogu. Žal mi je njih in vseh pobitih Slovencov. Bodimo stvarni, pobijali so levi in desni. Če bi zmagali tisti, ki so korakali za Hitlerovo zastavo, bi pobili tiste, ki so korakali za "petokraško".

Zbrisali bi sistematično, v znamenu klukastega križa in v božjem imenu, Slovence z zemeljskega obličja.

Pavla Gruden

SLOVENSKA DOPISNA ŠKOLA V N.S.W.-u

Slovenski Šolski Odbor za N.S.W., ki je v svojem kratkem času obstoja dosegel poučevanje slovenskega jezika v državnih šolah, je sklenil, da bo podvzel vse potrebne korake za ustanovitev slovenske dopisne šole.

Dopisna šola naj bi dala možnost učenja slovenščine /Higher School Certificate level/ tistim dijakom, ki zradi oddaljenosti ali drugih okoliščin ne morejo obiskovati slobotnih slovenskih razredov v Ashfieldu ali Bankstownu.

Vsi srednješolci /High School Students/, ki se zanimajo za pouk slovenščine potom dopisne šole, naj čimprej sporče svoja imena, rojstne podatke, naslov, razred in šolo na:

The Secretary,
Slovenian Schools
Committee of N.S.W.,
P.O. Box 188,
COOGEE, N.S.W., 2034.

že odraslim otrokom. Pol milijona je namenil v dobrodelne svrhe.

STANETINCI — Jože Markovič, najstarejši Pomurec, je praznoval svoj stoti rojstni dan. Ob visokem jubileju so ga obiskali predstavniki krajevnega skupnosti Videm ob Ščavnici in skupščine občine Gornja Radgona. Jože Markovič je bil rojen leta 1878, njegov sin Alfonz leta 1908, vnuč Franc leta 1938, pravnuk Marjan leta 1968. Med posameznimi rodovi je natančna časovna razlika — trideset let.

LIPICA — Lipica se že sedaj pravljiva na svojo štiristoletnico. Leta 1580 je namreč avstrijski nadvojvoda Karel ukazal postavitev prvega hleva v takrat še neznanem zaselku Lipica. Lipiški konji so danes znani po vsem svetu, število obiskovalcev je naraslo na 150.000 letno. Do svoje štiristoletnice bo imela Lipica 200 konj. Takrat bodo natisnili tudi izčrpno monografijo, organizirali vrsto simpozijev, razstav, tekmovanj, turnirjev in jahalnih manifestacij, ki bodo popularizirale lipiškega konja pa tudi vztrajnost človeka, ki se je skozi stoletja ukvarjal z vzrejo lipicancev.

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDEN



TELEFONIJA ZA FRANCIJO

LJUBLJANA-Slovensko podjetje Iskra Commerce je podpisalo pogodbo s francosko firmo Semetel o poslovnu sodelovanju. Francoski partner se je obvezal, da bo kupoval izključno Iskrine zasebne telefonske centrale in telefonske aparate in jih prodajal na francoskem trgu.

Firma Semetel je že lani prodala za 600.000 dolarjev Iskrin central. Za letos računajo, da se bo vrednost povzpel na poldruži milijon dolarjev, v prihodnjih dveh treh letih pa na 3 milijone dolarjev.

LEPO PRIZNANJE PODVINU

PODVIN-Hotel v Podvinu ima med gosti skoraj 85. odstotkov tujcev. Eden takih redkih hotelov, kakršen je podvinski grad, že dolgo slovi po visoki ravni vseh gostinskih in hotelskih storitev. Te dni je ta hotel dobil

posebno priznanje zahodnoumške avtomobilsko-turistične organizacije Adac. Adac priporoča hotel Podvin vsem svojim članom in je ta hotel tudi uvrstil v katalog najboljših evropskih hotelov

TRDNEJSJE VEZI Z DOMOVINO

TRBOVLJE-Za 31. otrok slovenskih delavcev, ki so začasno na delu v Tujini in učence slovenskega dopolnilnega pouka v Muenchnu so v Trbovljah pripravili slovensen sprejem v pionirske organizacije.

PRVI SLOVENSKI RAČUNALNIK

LJUBLJANA-25. maja so v Sloveniji izročili namenu prvi slovenski računalniški sistem Delta. Sistem Delta ni rezultat licenčnega sodelovanja, temveč je v celoti dosegek strokovnjakov Elektrotehne in drugih podpisnih sporazuma iz Jugoslavije.

PRAZNOVALI SMO

Kar prileže se zopet takle dolgi konec tedna kot je bilo praznovanje kaljincenega rojstnega dne. Tudi otroci pridejo takrat na svoj račun ko lahko prižigajo kresove, streljajo s petardami in spuščajo rakete. Tako so prav prijetno praznovali tako otroci pri streljanju in spuščanju raket na gričku v Horsley parku v soboto 3. junija. Starejši pa seveda po svoje v dvoranu na toplem ob dobri kapljici in dobrvi večerji. Tako so se prvič zavrteli po novem parketnem zložčenem podu ob poskočni muziki Oberkrajnjev.

Tako sta v krogu svojih prijateljev in svojcev ta večer praznovala svoj rojstni dan Darko Borc i Milena Mavko. Da brez čestitk in napitnic ni šlo je seveda razumljivo.

V nedeljo naslednji dan pa je Milena Mavko doma v ožjem krogu svojih prijateljev, po lepi starci slovenski šegi nedaljevala s praznovanjem. Lep krog Slovencev pozna gostoljubnost Mavkovi in si lahko mislite, da ni manjkalo dobro. Škoda, da se nisem mogel najesti vsaj za en teden naprej. Se danes vidim pred seboj obloženo mizo, res prava paša za slehernega sladokusca. Darko in Milena, kličemo vama še na mnoga leta!

L.K.

ŠOLSKA PROSLAVA V NEWTOWNU

Jugoslovanska etnična šola je v soboto 3. junija praznovala praznik šolske mladine ali Dan šole. Pred 2. leti 29. maja 76. je šola začela s svojim delom, s



Foto: Slovenski razred pred nastopom v Newtownu
Na harmoniki pa je spremljala in igrala Nevi Muha.

OGLAS

JESTE LI VIDELI OVE LJUDE



KAR PO DOMAČE...

Kultura, kultura, kultura... Ta beseda je danes že tako obrabljen, da ob njej malo kdo resno obstane. Posebno med nami Slovenci je neprenehoma predmet pregovora in celo prepirov. Največkrat se pogovor o kulturi med nami začne pri kozarcu in pri kozarci tudi neha. Res je, da se na vse moči trudimo obdržati našo kulturo, res pa je tudi, da jo držimo vedno na isti ravni in še to z veliko muko posameznikov.

Res je, da negujemo jezik bolj kot vse drugo in to je prav, saj je jezik oče kulture. Pisava ji je mati. Kultura je započela s početkom človeštva, vendar v kulturi se je šele s pisano besedo. Prvič takrat, ko je človek prvič zarezal v kamnem prvi simbol. Pisava je ena najvažnejših in najbolj zanesljivih sredstev za prenos kulture iz roda v rod. Semkaj spada tudi znanje jezikov. Zato je nad vse važno, da svoj jezik čim bolj negujemo. Slovenci smo v tem pogledu res hvale vredni tu ni kaj pripomniti.

Vendar pa je nad vse važno, da se tudi odrasli, ne samo otroci v naših sobnih šolah, še nadelje izobražujemo v znanju slovenskega jezika, da bi mogli čitati ne samo naše časopise in knjige, ampak, da bi se mogli pridružiti tudi važnim razgovorom ne za omizji, ki se krivijo od polnih kozarcev in gomilo steklenic, nego tudi pri važnih odločitvah na družbenih sejah. Ni rečeno, da so izobraženci pametnejši od preprostega človeka. Samo poglejmo malo okrog sebe, pa bomo videli, da je družinsko življenje pri izobražencih velikokrat slabše urejeno kakor v družini preprostih delavcev.

Velikokrat sem bila priča pogovorom, kjer so ravno preprosti ljudje imeli pamecene predlage s katerima pa se ne upajo na dan za časa društvenih sestankov oziroma sej. Razlog zato jim je, tešaj ne znam dobro slovensko. Ne bi znal povedati kaj hočem. In tako ostaja vse naše kulturno delo na peščici nad vse požrtvovalnimi ljudi, večinoma vedno istih.

Veliko naših ljudi sprejema časopise in revije in povestne knjige iz domovine Toda koliko njih v resnici resno prečita in globoko premisli vsak stavek od besede do besede? Koliko nas je takih, ki čitamo na le v zavavo ampak z željo, da bi se še vedno kaj naučili? Koliko nas je sploh takih, ki nas tare skrb kaj bo z našim kulturnim predanjem, ko današnjih naših kulturnih delavcev več ne bo. Kdo bo prevzel naše sobotne šole kdo bo prevzel radio-odajke, kdo bo prevzel slovenski tisk?

Zato je treba z velikim veseljem pozdraviti oglas, ki nudi pouk slovenščine srednjoevropskim dijakom. Upati je, da je, med nami vsaj peščica staršev, katerim je želja, da se kot Slovenci v tujini obdržimo ne samo kot emigrantska skupina, ampak tudi kulturno delujoča narodna skupnost v družini, v našem slučaju, avstralskih narodov.

Ta pouk pa naj bi ne bil

dostopen samo srednješolcem današnje dobe. Bilo bi koristno posameznikom, tistim, ki so se brez srednješolske vzgoje naporili v tujino, da zgrabijo to priliko z vso silo in se tudi oni vpšejo v to dopisno šolo za pouk slovenskega jezika. S tem bi si svoje obzorce vsaj toliko razširili, vsaj toliko bi se dvignili na lestvici znanja, da bi mogli čitati ne samo tisto, kar jim je v zabavo ampak tudi kaj poučnega.

Mogli bi tako čitati knjige kot so naša politična, gospodarska, socijalna in kulturna zgodovina, da bi se šele zavedli, kaj je naša kulturna dediščina. Istočasno pa bi tudi spoznali, kakšna je naša naloga v tujini, da bi se mogli kot emigranti povzpeti na kulturni nivo tistih narodov v Avstraliji, ki danes že resnično vplivajo na avstralsko življenje ne samo v političnem, gospodarskem ampak tudi v umetniško-ustvarjalnem razvoju.

Ni dovolj, da počivamo na mrtvi slavi, da prirejamo za slovensko skupnost odrške prireditve, da se v narodnih nošah košatimo ob slavnostih, dneh, da imamo pečico svojih časopisov da zaživamo samo kadar nas obiščejo delegati iz naše matične domovine. Važno je, da negujemo vsak svoje znanje, ne samo tistega, ki ga že imamo, nego vsak za sebe bi se moral truditi, da to svoje znanje tudi širi in tako sam po sebi raste.

Prepričana sem, da je med nami še dovolj ljudi, ki bi se mogli pridružiti našim kulturnim delavcem pa tega koraka. Ne kaže? Nekateri ugašajo zaradi ravnodušnosti. Ti niso v korist niti sebi. Drugi žele vse znanje, ki ga imajo, obdržati za sebe. To so tisti sebičneži, ki na ves glas vpijejo, kaj bi bilo potrebno ukreniti, pa ničesar ne store. Zakaj? Ne zdi se jim vredno napora, imajo znanje brez voditeljske sposobnosti ali pa imajo celo razredne predsodke.

Ne vedo pa, da kadar napor začne roditi sadove, da se z njimi poraja tudi voditeljska sposobnost, da to razredni predsedek odpade in da človek, ki pomaga sočloveku do nadaljnje duhovne rasti sam v sebi iz dneva v dan raste.

Če bomo Slovenci v Avstraliji ostali na isti duhovni rasti, kakor smo danes, na kateri nas drže, razen nekaj izjem, takorekoč na pol pismeni ljudi, ki so vse pojavile vredni, kaj bo z nami ko teh več ne bo? Kaj bomo zapustili Avstraliji, da bi se moglo reči, da smo rasnično doprinesli spomina vreden delež v izgradnji te zemlje?

Svetja dolžnost tistih slovenskih izseljencev v Avstralijo, ki imajo še kaj duhovnih moči, še kaj interesa za nadaljnji osebni razvoj in ki jim je pri srcu naš društveni razvoj, da se oprimejo dopisnega pouka slovenščine skupno s svojimi srednjoevropskimi rojaki; že znanje jezika človeka samega nažene, da sega še po na daljini izobrazbi.

Predvsem si bodo uglasili in razširili besedni zaklad, oblajšali bodo pot vsake svoje misli k živi besedi,

izgulili bodo občutek manjvrednosti in tako se jim bo želja, da bi se pridružili delu za našo skupnost, urejničila. Priskočili bodo na pomoč našemu narodnemu obstanku v emigraciji, katerega klica "na pomoč" se mnogi zavedamo.

Neprenehoma mislim na peščico slovenskih akademikov v Avstraliji. Kje so? Na kaj so se osredotočili? Na gledanje zviška na borbo peščice posameznikov med katerimi nekateri zdravstveno že tako pešajo, da svoje, pa četudi še tako skromno kulturno delo komaj opravljajo.

Morda pa se je zgodilo celo to, da so akademiki zapostavili enostavno, preprosto ljudsko besedo s katero se more izročiti ljudstvu vsaj srednješolsko splošno znanje. Morda naši akademiki niso niti toliko intelligentni, da bi znali v preprosti besedi od časa do časa napisati kaj poucnega v naše skromne časopise. Morda naši akademiki ne zanjo stopiti v javno življenje dalje od piknika? Njihova prav narodna, če ne človeška dolžnost je, da povedejo Slovence na pot udejstvovanja v javnem življenju Avstralije in v splošno kulturno rast.

Pavla Gruden

OTON ŽUPANČIČ

Pred 100 leti, natanko 23. januarja, se je rodil Oton Župančič, ob Prešernu naš največji pesnik. Ves slovenski svet se ga je letos spomnil, tako tudi mi Slovenci v zamejstvu. Tudi mi v Sydneju smo počastili njegov spomin.

11. junija pa mineva 29 let odkar je zatisnil svoje oči naš veliki pesnik. Prav živo mi je še v spominu njegov pogreb pred 29. leti, ko smo kot študentje nosili za krsto vence, prav od vladne palače pa na Žale. Bil je vroč junijski dan in nepregledne množice so ga spremiljale na Žale k zadnjemu počitku. Kdo bi si bil takrat mislil, da bom po tolikih letih videl ta dokumentarni film v Sydneju v daljni Avstraliji, njegov zadnji zmagoščavni pohod k večemu počitku. Več o našem pesniku smo pisali že v januarju, ob prilikih proslav, ki smo jih imeli v Australiji

L.K.

LOJZE KOŠOROK U DOMOVINÓ

Naš poznani rojak in sorednik te slovenske strani, se je minuli petek napotil za nekaj tednov v domovino. Želimo mu srčno pot, srečno bivanje doma med svojimi in srečno vrnitev v želji, da se vrne z osvezenimi telesnimi in duhovnimi močmi inkopico razveseljivih novic iz domovine. Upati je, da se bo do časa do časa oglasil s kakšnim dopisom za to našo stran. Med tem pa bom morala šama držati "fronto" kakor pač v nem in znam.

Tipke
Hrvatice
in
Srbkiye

P.G.